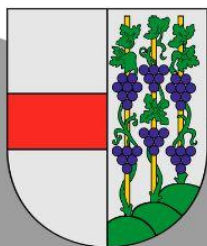
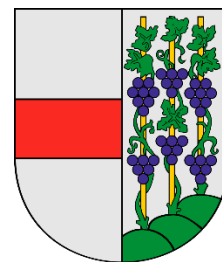

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY POŁCZYN-ZDRÓJ
NA LATA 2026-2035**

2026

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

Opracowanie:

Urząd Miejski w Pęczynie-Zdroju

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Pęczyn-Zdrój na lata 2026-2035 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Miejskiego w Pęczynie-Zdroju i gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Pęczyn-Zdrój na lata 2026-2035 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY POŁCZYN-ZDRÓJ	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej	10
3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	12
4. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	14
5. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	18
5.1. Ocena sytuacji w Gminie.....	18
5.2. Pożądane priorytety rozwojowe	21
6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	23
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY POŁCZYN-ZDRÓJ	26
1. Misja i wizja	27
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	28
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Połczyn-Zdrój oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	45
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	62
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	67
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	70
Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Połczyn-Zdrój.....	73
Załącznik nr 2: Wzór ankiety	170
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna	176

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2026-2035 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2035 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe. Strategia stanowi również formalną podstawę i uzasadnienie do aplikowania o zewnętrzne środki finansowe na realizację celów rozwojowych Gminy oraz wsparcie w procesie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.

Strategia Rozwoju Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2026-2035 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Polczyn-Zdrój, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla innych sektorowych planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania. Dodatkowo, Strategia Rozwoju Gminy Polczyn-Zdrój będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w trakcie jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne oraz stanie się punktem odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Gminie Polczyn-Zdrój, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2026 do 2035 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2026-2035 została opracowana w sposób kompleksowy, z wykorzystaniem różnorodnych danych i dokumentów jako podstawy dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Polczyn-Zdrój w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Polczyn-Zdrój) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na opracowanie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2026-2035.

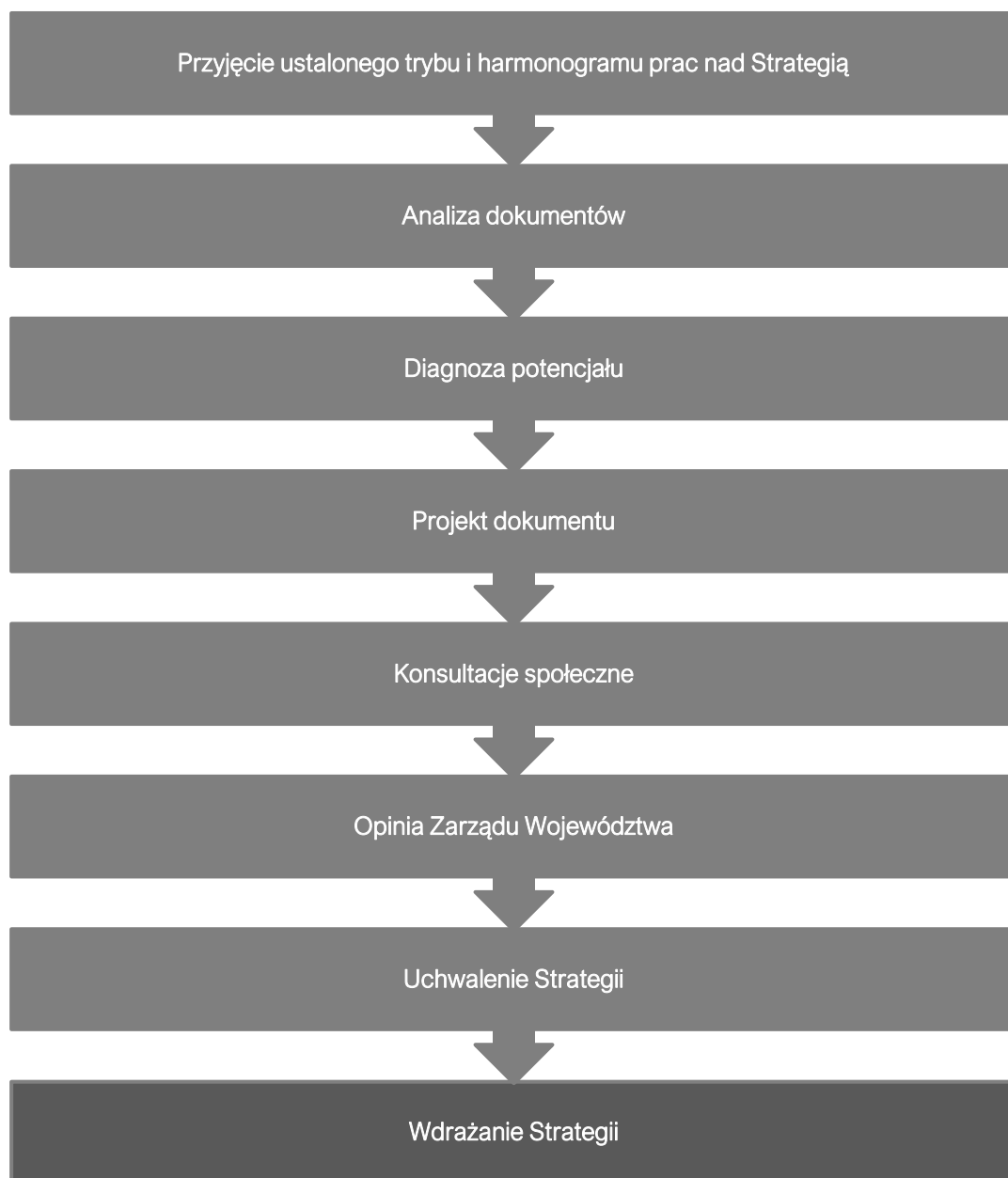
Prace nad Strategią rozpoczęto w kwietniu 2025 roku, po decyzji Burmistrza Polczyna-Zdroju o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Pierwszym krokiem było podjęcie Uchwały nr V/125/2025 Rady Miejskiej w Polczynie-Zdroju z dnia 30 kwietnia 2025 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2026-2035, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia dokumentu poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Analiza pogłębiona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz o informacje i materiały pozyskane podczas wywiadu pogłębionego.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

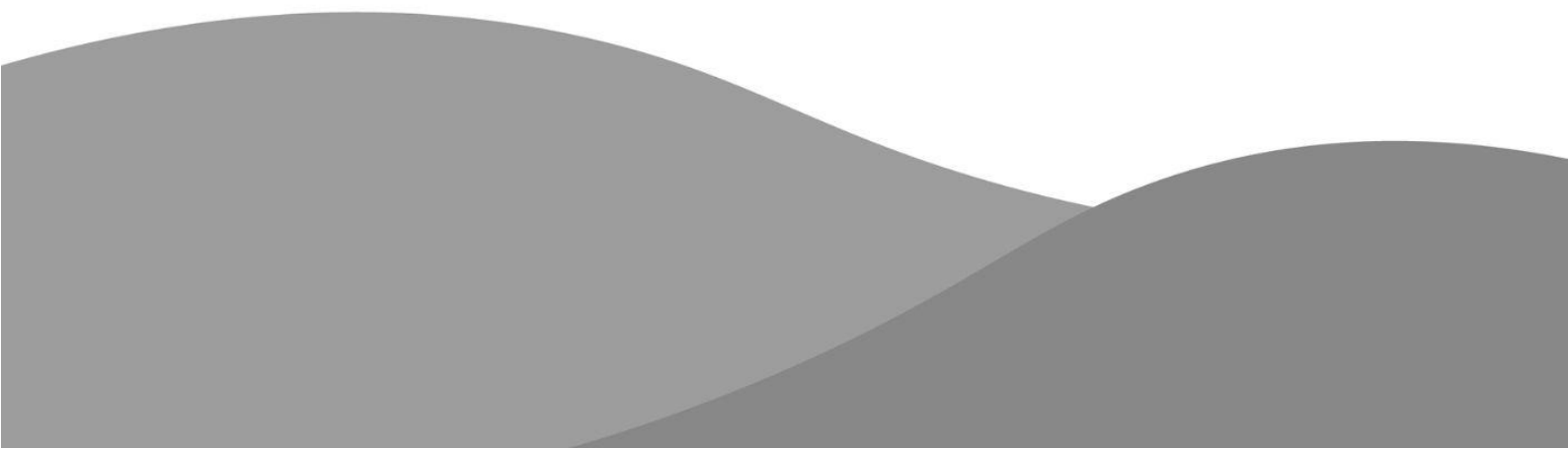
- **Irma Kuznetsova**, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik projektu,
- **Tomasz Michałowicz** - koordynator projektu,
- **Alicja Marjańska**.

Na poniższym schemacie przedstawiono kluczowe etapy przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035:

CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU
GMINY POŁCZYN-ZDRÓJ

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Gminy Połczyn-Zdrój** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, klimatyczno-środowiskowym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Połczyn-Zdrój to miejsko-wiejska jednostka samorządu terytorialnego, położona we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie świdwińskim. Jest to gmina o znacznym zróżnicowaniu przestrzennym, której struktura opiera się przede wszystkim na komponentach przyrodniczych i rolniczych. Jej całkowita powierzchnia wynosi około 344 km², z czego aż 337 km² (czyli 97,9%) to obszar wiejski, a jedynie nieco ponad 7 km² zajmuje miasto Połczyn-Zdrój. Oznacza to, że główny ciężar rozwoju przestrzennego oraz zarządzania terenami koncentruje się na obszarach wiejskich. Charakterystyczne dla Gminy jest występowanie silnie rozproszonego osadnictwa wiejskiego, w którym dominują funkcje rolnicze oraz rekreacyjne. W wielu miejscowościach wiejskich zabudowa ma charakter nieregularny i luźny, co utrudnia organizację przestrzeni publicznych i lokalizację usług. Struktura osadnicza Gminy obejmuje miejscowości zgrupowane w 25 sołectwach, co oznacza dużą liczbę jednostek osadniczych w stosunku do powierzchni i liczby ludności. Dominującym ośrodkiem pozostaje Połczyn-Zdrój, pełniący funkcje administracyjne, usługowe i uzdrowiskowe.

Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Połczyn-Zdrój wskazuje na znaczny udział terenów rolniczych i leśnych. Użytki rolne zajmują 15 887,9 ha, co stanowi 46,2% powierzchni Gminy, natomiast lasy i grunty leśne to aż 12 335,6 ha, czyli 35,9% ogólnej powierzchni. Taka struktura przestrzenna jednoznacznie potwierdza dominujący charakter rolniczo-leśny Gminy i wskazuje na konieczność wyważenia funkcji produkcyjnych z funkcjami środowiskowymi. Lasy odgrywają istotną rolę w utrzymaniu bioróżnorodności, ochronie zasobów wodnych i klimatu lokalnego, ale też pełnią funkcje społeczne i rekreacyjne. Duży udział terenów zielonych sprzyja rozwojowi ekoturystyki i usług uzdrowiskowych, ale jednocześnie ogranicza dostępność gruntów pod inwestycje. Planowanie przestrzenne musi więc uwzględniać konieczność zachowania funkcji ekologicznych i krajobrazowych przy równoczesnym wskazywaniu terenów predysponowanych do zagospodarowania inwestycyjnego. Przyszły rozwój Gminy powinien opierać się na zasadzie zrównoważonego gospodarowania zasobami przestrzennymi, w szczególności w zakresie harmonizacji funkcji gospodarczych i przyrodniczych.

Z punktu widzenia prowadzenia polityki przestrzennej, poważnym ograniczeniem w Gminie Połczyn-Zdrój jest bardzo niski stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Na dzień opracowania diagnozy obowiązuje jedynie 11 MPZP, obejmujących zaledwie 2,9% powierzchni Gminy. Pozostała część Gminy zarządzana jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, co nie zapewnia kompleksowego i przewidywalnego zarządzania przestrzenią. Brak aktualnych planów miejscowych skutkuje ryzykiem rozwoju zabudowy w sposób chaotyczny, niespójny funkcjonalnie i przestrzennie. Taka sytuacja utrudnia wyznaczanie stref koncentracji inwestycji, planowanie rozwoju

infrastruktury oraz ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Z perspektywy Gminy uzdrowiskowej, brak kompleksowego pokrycia planistycznego wpływa negatywnie także na spójność rozwoju funkcji zdrowotnych, rekreacyjnych i turystycznych. Konieczne jest zwiększenie udziału terenów objętych MPZP w celu skuteczniejszego zarządzania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego.

Obowiązująca zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Połczyn-Zdrój pochodzi z 2021 roku i nie odzwierciedla w pełni aktualnych realiów społeczno-gospodarczych ani wymagań wynikających z dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Gmina w momencie opracowywania diagnozy nie posiadała planu ogólnego, którego opracowanie będzie obligatoryjne zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 roku. W kontekście dynamicznych przemian demograficznych i środowiskowych, niezbędne jest ujęcie w nich w opracowywanym planie ogólnym, który umożliwi zintegrowane podejście do zagospodarowania przestrzennego. Nowy plan powinien uwzględniać zarówno rozwój usług publicznych, jak i konieczność ochrony zasobów środowiskowych, przy jednoczesnym zapewnieniu przestrzeni dla inwestycji lokalnych i zewnętrznych. Jego opracowanie będzie kluczowe dla zapewnienia zgodności między celami rozwojowymi a potrzebą ochrony dziedzictwa przyrodniczego Gminy.

Na obszarach wiejskich Gminy Połczyn-Zdrój obserwuje się wzrost presji na rozwój funkcji pozarolniczych, w tym mieszkaniowych, turystycznych, usługowych, rekreacyjnych oraz prozdrowotnych. Jest to związane m.in. z naturalnym potencjałem krajobrazowym, bliskością uzdrowiska oraz trendami migracyjnymi. Mieszkańcy oraz nowi inwestorzy przejawiają rosnące zainteresowanie zakładaniem działalności usługowej i agroturystycznej, co prowadzi do zmiany funkcji przestrzeni wiejskiej. Zjawisko to może pozytywnie wpłynąć na dywersyfikację dochodów mieszkańców oraz aktywizację lokalnych społeczności. Jednocześnie rodzi to potrzebę uporządkowanego planowania, które pozwoli na integrację nowej zabudowy z istniejącą infrastrukturą i wartościami krajobrazowymi. Brak odpowiedniego planowania może skutkować konfliktem przestrzennym oraz degradacją walorów środowiskowych.

Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody odgrywają istotną rolę w kształtowaniu przestrzeni Gminy Połczyn-Zdrój. Na jej terenie znajduje się fragment Drawskiego Parku Krajobrazowego, dwa rezerваты przyrody oraz trzy obszary Natura 2000. Łącznie obszary chronione zajmują około 43% powierzchni Gminy, co wpływa zarówno na ograniczenia planistyczne, jak i na możliwości wykorzystania tego potencjału w sposób zrównoważony. Obecność obszarów chronionych wiąże się z koniecznością przestrzegania przepisów prawa środowiskowego oraz uwzględniania wartości przyrodniczych w dokumentach planistycznych. Chronione tereny pełnią także rolę zasobów turystycznych, których odpowiednie wykorzystanie może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności Gminy jako destynacji uzdrowiskowej i ekoturystycznej. Planowanie przestrzenne musi brać pod uwagę zarówno ochronę siedlisk, jak i możliwości rozwoju infrastruktury turystycznej, która nie narusza ładu ekologicznego. Potrzebne są narzędzia koordynacji rozwoju, które łączą funkcje ochronne z funkcjami gospodarczymi i społecznymi. Właściwe zbilansowanie tych elementów będzie kluczowe dla harmonijnego rozwoju Gminy w nadchodzącej dekadzie.

Przestrzeń publiczna miasta Połczyn-Zdrój, szczególnie jego centrum i rejon uzdrowiska, wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych oraz estetyzacyjnych. Obszary te charakteryzują się częściową degradacją funkcjonalną, przestarzałą infrastrukturą oraz niską jakością przestrzeni wspólnych. Dotyczy to zarówno stanu nawierzchni ulic i ciągów pieszych, jak i elementów małej architektury, oświetlenia czy zieleni miejskiej. Park Zdrojowy i zabytkowa starówka, jako wizytówki Gminy, mają potencjał do pełnienia roli kluczowych przestrzeni publicznych o wysokiej wartości użytkowej i estetycznej. Ich odpowiednie zagospodarowanie ma

bezpośredni wpływ na wizerunek Gminy, jako uzdrowiska o wysokim standardzie, a także na jakość życia mieszkańców. Konieczne jest wypracowanie kompleksowej koncepcji rewitalizacji, która obejmie aspekty funkcjonalne, przyrodnicze i estetyczne. Tylko w ten sposób możliwe będzie pełne wykorzystanie potencjału przestrzeni publicznych w centrum miasta.

W zakresie organizacji ruchu drogowego i dostępności transportowej w Gminie Połczyn-Zdrój odnotowuje się niedobory w infrastrukturze parkingowej, szczególnie w ścisłym centrum miasta oraz w obrębie obszaru uzdrowiskowego. Problem ten wpływa negatywnie na dostępność przestrzeni publicznych, ogranicza komfort mieszkańców oraz gości i stanowi barierę w rozwoju funkcji turystycznych. Brakuje zorganizowanej polityki parkingowej, w tym rozwiązań systemowych typu „park and ride”, a także odpowiednio zlokalizowanych i oznakowanych miejsc postojowych. Wskazana jest potrzeba stworzenia długofalowego planu rozwoju mobilności miejskiej, uwzględniającego potrzeby kuracjuszy, turystów, mieszkańców oraz przedsiębiorców. Wskazane jest wdrożenie rozwiązań takich jak parkingi wielopoziomowe, zintegrowane systemy zarządzania ruchem oraz poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Odpowiednio zaplanowana i zarządzana infrastruktura parkingowa może stać się istotnym elementem poprawy ładu przestrzennego oraz atrakcyjności Gminy jako destynacji uzdrowiskowej.

W kontekście wyzwań rozwojowych Gminy Połczyn-Zdrój, kluczowe znaczenie ma wypracowanie spójnej, długofalowej koncepcji polityki przestrzennej. Zidentyfikowane ograniczenia, takie jak niska gęstość zabudowy, wysoka lesistość, rozproszenie osadnictwa oraz obecność licznych obszarów chronionych, wymagają zintegrowanego podejścia do zarządzania przestrzenią. Opracowywany Plan ogólny, powinien stanowić narzędzie harmonizacji działań inwestycyjnych, ochronnych i planistycznych. Wskazanie obszarów koncentracji rozwoju, stref rewitalizacji oraz terenów o kluczowym znaczeniu dla ochrony zasobów przyrodniczych będzie niezbędne dla skutecznej realizacji celów strategicznych. Zintegrowana polityka przestrzenna powinna również uwzględniać aspekty społeczne i demograficzne, w tym potrzeby starzejącego się społeczeństwa oraz dążenie do poprawy jakości życia. Opracowanie koncepcji przestrzennej winno być realizowane w sposób partycypacyjny, angażujący mieszkańców oraz lokalnych interesariuszy.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej

Gmina Połczyn-Zdrój cechuje się wybitnie zróżnicowaną rzeźbą terenu, typową dla obszarów młodoglacjalnych Pomorza. Występują tu formy moren czołowych, głębokie doliny rzeczne i wąwozy, a także wysoczyzny denno-morenowe, formy kemowe i pradolinne. Najbardziej urozmaicona jest południowa część Gminy, określana jako Wysoczyzna Połczyńska (tzw. Szwajcaria Połczyńska), gdzie wysokości względne sięgają nawet 220 m n.p.m. Rzeźba terenu oraz układ mezoregionów, w których leży Gmina (Pojezierze Drawskie, Wysoczyzna Łobeska i Równina Białogardzka), mają bezpośredni wpływ na warunki hydrologiczne, siedliskowe i rolnicze. Teren Gminy wyróżnia się dużą mozaiką krajobrazową: występują tu lasy, tereny rolnicze, oczka wodne i doliny rzeczne, co sprzyja wysokiej bioróżnorodności. Zróżnicowana rzeźba terenu jest zarówno wartością przyrodniczą, jak i wyzwaniem planistycznym, wymagającym odpowiedniego podejścia w procesach zagospodarowania przestrzennego.

Zasoby wodne Gminy Połczyn-Zdrój są stosunkowo ograniczone pod względem powierzchniowym, mimo położenia na obszarze pojeziernym. Wody powierzchniowe zajmują

zaledwie 443 ha, co stanowi 1,28% powierzchni Gminy, z czego wody stojące – tylko 56 ha. Gmina znajduje się w zlewni Odry i Parsęty, a przez jej obszar przepływa m.in. rzeka Dębica. Gmina obejmuje dziesięć jednolitych części wód powierzchniowych, oraz trzy jednolite części wód podziemnych, z których dwie oceniane są jako dobre zarówno pod względem chemicznym, jak i ilościowym, natomiast jedna charakteryzuje się słabym stanem ilościowym. Dostępność i jakość zasobów wodnych mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania rolnictwa, uzdrowiska i ochrony siedlisk przyrodniczych.

Gmina Połczyn-Zdrój znajduje się w zasięgu trzech stref zagrożenia powodziowego, z różnym poziomem prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi – od niskiego (0,2%) do wysokiego (10%). Obszary te są określone zgodnie z aktualnym Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Odry. Obecność takich stref wpływa na ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym oraz wymusza konieczność uwzględniania zagrożeń powodziowych w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych. Dodatkowo, uwarunkowania geomorfologiczne Gminy – z dolinami rzecznyymi, kotlinami i terenami bezodpływowymi – zwiększają ryzyko lokalnych podtopień. Zarządzanie ryzykiem powodziowym powinno być powiązane z planowaniem przestrzennym oraz działaniami adaptacyjnymi w kontekście zmian klimatu. Z uwagi na potencjalne skutki, w tym dla infrastruktury i mieszkańców, konieczna jest kontynuacja współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną.

Warunki klimatyczne Gminy Połczyn-Zdrój mają charakter przejściowy między klimatem morskim a kontynentalnym, co wynika z jej położenia w Regionie Środkowopomorskim. Występuje tu przeciętnie 210 dni okresu wegetacyjnego, co sprzyja gospodarce rolnej i leśnej. Zmienność klimatu lokalnego wynika również z ukształtowania terenu – północna część Gminy wykazuje cechy klimatu morskiego, a południowa – kontynentalnego. Cechą charakterystyczną jest niska liczba dni bardzo mroźnych (maksymalnie 2–4 rocznie), umiarkowana liczba dni z pokrywą śnieżną i stosunkowo niewielka liczba dni upalnych (20–30 rocznie). Biorąc pod uwagę monitoring środowiska realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, jakość powietrza w Gminie oceniana jest jako dobra – Gmina znajduje się w strefie A pod względem wszystkich badanych parametrów. Biorąc jednak pod uwagę informacje przekazywane przez mieszkańców, lokalnie i sezonowo występuje duże zanieczyszczenie powietrza, szczególnie związane z tzw. niską emisją.

Gmina Połczyn-Zdrój posiada korzystne warunki fizyczno-geograficzne dla rozwoju odnawialnych źródeł energii, szczególnie energetyki wiatrowej i słonecznej. Mimo dobrych warunków dla energii wiatrowej i fotowoltaiki, na terenie Gminy nie wyznaczono obszarów przeznaczonych pod inwestycje OZE. Wynika to z faktu, że znaczna część Połczyna-Zdroju objęta jest strefami ochrony uzdrowiskowej A, B i C oraz innymi formami ochrony przyrody, które istotnie ograniczają możliwość lokalizacji farm wiatrowych i dużych elektrowni słonecznych. Tym samym rozwój energetyki odnawialnej w Gminie powinien być ukierunkowany przede wszystkim na instalacje prosumenckie oraz mniejsze projekty lokalne, które mogą wspierać bezpieczeństwo energetyczne i wpisywać się w proces dekarbonizacji gospodarki.

Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna w Gminie Połczyn-Zdrój charakteryzuje się wysokim stopniem dostępności w porównaniu do średnich wartości dla powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz analizowanej grupy porównawczej. W 2023 roku z sieci wodociągowej korzystało 96,5% mieszkańców, natomiast dostęp do kanalizacji miało aż 95% populacji, co jest wynikiem ponadprzeciętnym w skali regionu. Tak wysoki poziom skanalizowania stanowi istotny atut z punktu widzenia ochrony środowiska oraz jakości życia mieszkańców, szczególnie w kontekście przeciwdziałania nielegalnym zrzutom ścieków. Zdiagnozowany problem z ciśnieniem wody w niektórych częściach miasta wskazuje jednak na potrzebę modernizacji sieci i poprawy jej parametrów technicznych. Zgodnie z przyjętym

Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2024–2026 przewidziano kolejne inwestycje w tym zakresie. Ich realizacja będzie kluczowa dla utrzymania wysokiego standardu usług i dalszego podnoszenia atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej Gminy.

Dostęp mieszkańców Gminy Polczyn-Zdrój do sieci gazowej pozostaje znacząco ograniczony, co w 2023 roku obejmowało jedynie 27% populacji. Gazociąg dostępny jest wyłącznie w wybranych miejscowościach: Polczyn-Zdrój, Dziwogóra, Łęzek, Ogartowo, Polczyńska, Przyrowo, Przyrówko i Redło. Niski stopień gazyfikacji negatywnie wyróżnia Gminę na tle powiatu, województwa oraz grupy porównawczej, co może stanowić barierę dla rozwoju inwestycji i ograniczać atrakcyjność osiedleńczą w dłuższej perspektywie. Jednocześnie zauważalne jest umiarkowane zainteresowanie mieszkańców przyłączaniem się do sieci gazowej, co wskazuje na konieczność pogłębionej analizy ekonomicznej i społecznej opłacalności inwestycji w tym zakresie. Brak szerokiego dostępu do gazu ziemnego wpływa na strukturę źródeł ciepła, zwiększając udział indywidualnych pieców opalanych biomasą i węglem, co z kolei obniża jakość powietrza i generuje wyzwania klimatyczne. Z punktu widzenia polityki środowiskowej, zwiększenie gazyfikacji mogłoby stanowić krok w kierunku dekarbonizacji i poprawy komfortu mieszkańców, o ile znajdzie poparcie społeczne i finansowe.

Struktura indywidualnych źródeł ciepła w Gminie Polczyn-Zdrój wskazuje na dominację paliw stałych, co ma istotne konsekwencje środowiskowe. Biomasa, w tym drewno, stanowi 35,69% wszystkich źródeł energii, a węgiel kamienny kolejne 24%. W efekcie prawie 60% źródeł opiera się na spalaniu paliw stałych, co sprzyja emisji zanieczyszczeń do powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym. Gaz ziemny odpowiada za 18,15% źródeł energii, a energia elektryczna za 13,78%, co wskazuje na stosunkowo niski poziom wykorzystania nośników czystszych. Odnawialne źródła energii są wciąż marginalne – kolektory słoneczne wykorzystywane są w 1,63% przypadków, a pompy ciepła w 1,93%. Taka struktura wymaga intensyfikacji działań na rzecz transformacji energetycznej, w tym wsparcia mieszkańców w wymianie źródeł ciepła na niskoemisyjne i rozwijania energetyki prosumenckiej. Prowadzona ewidencja źródeł ciepła w ramach CEEB stanowi ważne narzędzie dla wdrażania programów dotacyjnych i monitorowania postępów w ograniczaniu emisyjności.

Gospodarka odpadami w Gminie Polczyn-Zdrój charakteryzuje się stabilnym wolumenem odpadów komunalnych, jednak obserwowane są niekorzystne tendencje w ich strukturze. Zmniejsza się udział odpadów zbieranych selektywnie, a rośnie udział odpadów zmieszanych, co wskazuje na spadek efektywności systemu segregacji. Jednocześnie, mimo poprawy wskaźników recyklingu, poziom odzysku materiałowego wciąż pozostaje niższy od wymaganych standardów. Sytuacja ta wskazuje na potrzebę wzmocnienia edukacji ekologicznej, rozwoju infrastruktury wspierającej segregację oraz skuteczniejszego egzekwowania obowiązków w tym zakresie. Poprawa jakości gospodarki odpadami będzie miała istotne znaczenie zarówno dla ochrony środowiska, jak i dla wizerunku Gminy jako jednostki stawiającej na zrównoważony rozwój.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Gmina Polczyn-Zdrój charakteryzuje się stabilnym i odpornym na wahania zewnętrznym sektorem gospodarczym. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2019–2023 wzrosła o ponad 8%, osiągając 1 814 jednostek, co stanowi ponad jedną trzecią wszystkich przedsiębiorstw w powiecie świdwińskim. Dynamika wzrostu, choć umiarkowana, wskazuje na

systematyczny rozwój przedsiębiorczości, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiej pozycji w regionie – Gmina zajmuje drugie miejsce w powiecie, zaraz po mieście Świdwin. Szczególnie istotne jest, że bilans nowych i wyrejestrowanych firm pozostaje dodatni, co oznacza atrakcyjność lokalnego rynku dla przedsiębiorców. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba firm rośnie, co plasuje Połczyn-Zdrój powyżej średniej powiatu, choć wciąż poniżej województwa. Potencjał dalszego rozwoju istnieje zwłaszcza w obszarach powiązanych z obsługą uzdrowiska, turystyką i usługami lokalnymi.

Struktura branżowa gospodarki Gminy Połczyn-Zdrój wskazuje na zróżnicowany profil, z przewagą handlu, budownictwa i rynku nieruchomości. Handel hurtowy i detaliczny wraz z naprawą pojazdów stanowi aż 20% wszystkich podmiotów, co odzwierciedla znaczenie usług konsumpcyjnych w lokalnej gospodarce. Drugą pozycję zajmuje budownictwo (16%), które odgrywa rolę motoru inwestycji mieszkaniowych i infrastrukturalnych. Z kolei wysoki udział działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (17%) wskazuje na rosnące zapotrzebowanie w tym obszarze, zarówno mieszkaniowym, jak i komercyjnym. Istotne miejsce zajmują także przetwórstwo przemysłowe, opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz pozostałe usługi. Obecność tych sektorów zapewnia pewien poziom dywersyfikacji gospodarki, co zwiększa jej odporność na kryzysy. Jednocześnie stosunkowo niski udział branż innowacyjnych i wysokotechnologicznych wskazuje na potrzebę wspierania nowoczesnych usług i inwestycji w wiedzę.

Istotnym działem gospodarki lokalnej pozostaje działalność uzdrowiskowa, która ma wielowiekową tradycję i wyjątkowe znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Połczyn-Zdrój wyróżnia się unikatowymi naturalnymi surowcami – borowiną i solanką – które stanowią podstawę lecznictwa i są cenione w skali europejskiej. Uzdrowisko dysponuje dużą i zróżnicowaną bazą sanatoryjną, obejmującą cztery obiekty i około 1000 miejsc noclegowych. Rocznie przyjmuje około 25 tys. kuracjuszy, generując blisko milion zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych. Uzdrowisko nie tylko zapewnia wysoki poziom usług medycznych, lecz także pełni rolę jednego z największych pracodawców w Gminie. Funkcjonowanie kurortu stymuluje rozwój branży turystycznej i okołozdrojowej, w tym hoteli, gastronomii i usług lokalnych. Obecność Połczyna-Zdroju na mapie uzdrowisk krajowych jest zarówno przewagą konkurencyjną, jak i zobowiązaniem do ochrony środowiska oraz utrzymania wysokiej jakości oferty.

Rolnictwo pozostaje ważnym (choć powoli tracącym na znaczeniu) elementem gospodarki Gminy Połczyn-Zdrój. Użytki rolne koncentrują się głównie w centralnej części Gminy, a struktura upraw oparta jest w dużej mierze na zbożach, roślinach pastewnych i uprawach warzywnych. Średnia wielkość gospodarstwa (29 ha) zbliżona jest do wartości powiatowych, co wskazuje na stosunkowo stabilne warunki produkcyjne. Struktura gospodarstw jest zróżnicowana – obok gospodarstw wielkopowierzchniowych dominują małe jednostki w przedziale 1–5 ha. Dochody rolników uzupełniane są często innymi źródłami – pracą najemną, działalnością pozarolniczą czy świadczeniami emerytalno-rentowymi, co pokazuje ograniczoną opłacalność części gospodarstw. Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze właścicieli sugeruje wyzwania związane z sukcesją i kontynuacją prowadzenia gospodarstw przez młodsze pokolenia. Na terenie Gminy coraz częściej zauważa się, że wieś staje się miejscem zamieszkania i wypoczynku, odchodząc od wizerunku wsi jako miejsca związanego tylko z rolnictwem. Tego typu zależności mogą niekiedy prowadzić do konfliktów społecznych, ale są również istotnym potencjałem do rozwoju społeczno-gospodarczego, gdzie osiedlać mogą się młodzi ludzie chcący pracować zdalnie bądź w branżach innych niż rolnictwo (co z kolei wymaga zapewnienia odpowiedniej infrastruktury, w tym sieci Internetu).

Rynek pracy w Gminie Połczyn-Zdrój charakteryzuje się wyższym poziomem bezrobocia niż średnia wojewódzka i krajowa. W latach 2019–2023 udział osób bezrobotnych wynosił średnio

7,3%, przy czym szczytowy poziom odnotowano w 2020 roku w związku z pandemią COVID-19. Choć od tego czasu sytuacja uległa poprawie, nadal utrzymuje się relatywnie wysoki odsetek osób pozostających bez pracy. Szczególnie niepokojące jest występowanie bezrobocia długotrwałego, które dotyczy blisko jednej trzeciej zarejestrowanych. W strukturze dominują osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym, a także osoby w wieku produkcyjnym, zwłaszcza kobiety w przedziale 25–34 lata. Taka sytuacja ogranicza możliwości rozwojowe lokalnego rynku pracy i rodzi konieczność wdrażania działań aktywizacyjnych oraz dopasowanych programów wsparcia.

Wynagrodzenia w powiecie świdwińskim, którego częścią jest Gmina Połczyn-Zdrój, systematycznie rosną, jednak nadal pozostają niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej. W 2023 roku przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie było o kilkaset złotych niższe niż w województwie zachodniopomorskim i o ponad tysiąc złotych niższe niż średnia krajowa. Różnica ta wpływa na mniejszą atrakcyjność regionu dla osób młodych i wykształconych, zwiększając ryzyko migracji do większych ośrodków miejskich. Choć dynamika wzrostu płac jest wyraźna i pozytywna, utrzymujące się dysproporcje podkreślają potrzebę wzmocnienia lokalnego rynku pracy i podnoszenia konkurencyjności gospodarki. Rozwój sektorów nowoczesnych i wzrost inwestycji mogą być sposobem na poprawę sytuacji dochodowej mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności Gminy jako miejsca życia i pracy.

Finanse Gminy Połczyn-Zdrój w ostatnich latach cechowały się systematycznym wzrostem dochodów i wydatków, co potwierdza rosnące potrzeby inwestycyjne i społeczne. W strukturze dochodów dominują dochody bieżące, oparte w dużej mierze na udziale w podatkach dochodowych oraz lokalnych podatkach i opłatach, które stanowią ważny instrument samodzielności finansowej Gminy. Zauważalne są jednak okresowe deficyty budżetowe oraz relatywnie niska nadwyżka operacyjna, co może ograniczać zdolności inwestycyjne w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej. Jednocześnie istotnym atutem jest aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych – zarówno z funduszy unijnych, jak i krajowych programów wsparcia. Dzięki nim możliwe było zrealizowanie szeregu ważnych inwestycji w infrastrukturę sportową, drogową, kanalizacyjną i uzdrowiskową. Stabilność finansowa Gminy, choć wymagająca bieżącej kontroli i racjonalizacji wydatków bieżących, stanowi solidną podstawę do dalszych działań rozwojowych.

Struktura dochodów i wydatków Gminy Połczyn-Zdrój wskazuje na duże znaczenie wydatków związanych z oświatą, rodziną i pomocą społeczną, co odzwierciedla zarówno potrzeby mieszkańców, jak i obowiązki ustawowe samorządu. Wyraźny wzrost udziału wydatków inwestycyjnych w ostatnich latach świadczy o zwiększonej aktywności w zakresie modernizacji i rozwoju infrastruktury lokalnej, co pozytywnie wpływa na jakość życia i atrakcyjność inwestycyjną. Kluczowym czynnikiem wzmocniającym potencjał Gminy jest także możliwość pobierania opłaty uzdrowiskowej, co wspiera budżet w sposób unikalny dla gmin o takim statusie. Prognozy zawarte w wieloletniej prognozie finansowej potwierdzają, że Gmina posiada przestrzeń do dalszego finansowania inwestycji przy zachowaniu bezpiecznego poziomu zadłużenia. Niezbędne jest jednak zachowanie równowagi między ambitnymi planami inwestycyjnymi a koniecznością zabezpieczenia stabilności finansowej w perspektywie długookresowej.

4. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Gmina Połczyn-Zdrój w 2023 roku liczyła 13 724 mieszkańców, co stanowiło około 32% ogółu ludności powiatu świdwińskiego i potwierdza istotną rolę demograficzną jednostki w skali

regionu. Gęstość zaludnienia na poziomie 39,9 os./km² wskazuje na typowy dla gmin miejsko-wiejskich charakter osadniczy, łączący miasto o funkcjach usługowych z rozległymi terenami wiejskimi. W analizowanym okresie 2019–2023 liczba mieszkańców Gminy zmniejszyła się o blisko 1,4 tysiąca osób, co potwierdza wyraźny trend depopulacyjny. Zjawisko to wpisuje się w szersze procesy obserwowane w kraju, zwłaszcza w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, gdzie istotnym czynnikiem jest migracja młodych osób do większych ośrodków miejskich. Obniżenie liczby mieszkańców ma bezpośrednie konsekwencje dla rynku pracy, systemu edukacji oraz planowania infrastruktury społecznej. Jednocześnie wskazuje na potrzebę podejmowania działań strategicznych, które wzmocnią atrakcyjność osiedleńczą Gminy i przeciwdziałają negatywnym skutkom demograficznym.

Szczególnie niepokojący jest spadek liczby osób młodych w wieku 25–34 lata, które stanowią kluczową grupę dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Udział tej kategorii w strukturze mieszkańców Gminy zmniejszył się w ostatnich latach o ponad jedną piątą, co wskazuje na migrację młodych osób w poszukiwaniu pracy, wyższego poziomu usług czy lepszych warunków mieszkaniowych. Odpływ tej grupy wiekowej osłabia lokalny rynek pracy, zmniejsza potencjał zakładania rodzin i prowadzi do ograniczonego popytu na mieszkania oraz usługi lokalne. Zjawisko to jest spójne z tendencjami obserwowanymi w powiecie świdwińskim i regionie, jednak w przypadku Gminy Połczyn-Zdrój ma ono szczególne znaczenie ze względu na status gminy uzdrowiskowej, której rozwój w dużej mierze zależy od dostępności i jakości kadr. Długofalowo sytuacja ta wymaga działań ukierunkowanych na zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i zatrzymanie młodych mieszkańców, m.in. poprzez inwestycje w mieszkalnictwo, edukację i lokalny rynek pracy.

Struktura wiekowa ludności Gminy Połczyn-Zdrój wskazuje na dynamiczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku populacji w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. W latach 2019–2023 udział seniorów w stosunku do populacji w wieku produkcyjnym wzrósł o ponad jedną trzecią, co przekłada się na rosnące potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej, usług społecznych i dostosowania infrastruktury publicznej. Wzrost udziału osób starszych stanowi poważne wyzwanie dla systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej w Gminie, jednocześnie zmniejszając bazę podatkową i liczbę osób aktywnych zawodowo. Sytuacja ta wymaga planowania strategicznego zorientowanego na rozwój usług senioralnych, adaptację przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych oraz aktywizację społeczną seniorów. Proces starzenia się ludności powinien być także uwzględniony w polityce mieszkaniowej oraz w programach aktywizujących lokalną społeczność, tak aby przeciwdziałać marginalizacji tej grupy wiekowej.

Opieka nad dziećmi do lat 3 w Gminie Połczyn-Zdrój jest realizowana jedynie w jednym, prywatnym żłobku, co w przypadku gminy liczącej blisko 14 tys. mieszkańców należy uznać za niewystarczające. Brak publicznej oferty w tym zakresie ogranicza dostępność usług opiekuńczych i stanowi barierę dla rodzin, które nie są w stanie ponieść wysokich kosztów prywatnej opieki. Ograniczona dostępność żłobków utrudnia także młodym rodzicom szybki powrót na rynek pracy, co przekłada się na ich sytuację zawodową i dochodową. Rozwój publicznej infrastruktury żłobkowej lub alternatywnych form opieki mógłby znacząco poprawić jakość życia rodzin z małymi dziećmi, a jednocześnie stać się elementem polityki prorodzinnej przeciwdziałającej depopulacji i odpływowi młodych mieszkańców.

System wychowania przedszkolnego w Gminie Połczyn-Zdrój jest dobrze rozwinięty i obejmuje kilka placówek samorządowych i niepublicznych, co pozwala na objęcie opieką zdecydowanej większości dzieci w wieku 3–5 lat. Wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego utrzymuje się na stabilnym, wysokim poziomie i choć jest nieco niższy od średniej wojewódzkiej, wyraźnie przewyższa wartości odnotowywane w powiecie. Sieć przedszkoli zapewnia zróżnicowaną ofertę edukacyjną, w tym dostęp do zajęć integracyjnych, co sprzyja

rozwojowi dzieci oraz kształtowaniu tolerancji i postaw społecznych. Mimo to ograniczone godziny funkcjonowania placówek mogą stanowić utrudnienie dla rodziców pracujących, zwłaszcza w przypadku osób zatrudnionych poza miejscowością. Dalsze inwestycje w rozwój usług przedszkolnych mogą stać się ważnym narzędziem wspierania rodzin i budowania kapitału społecznego Gminy.

Szkoły podstawowe w Gminie Polczyn-Zdrój dysponują rozbudowaną bazą lokalową i technologiczną, co w połączeniu z zapewnieniem wsparcia psychologicznego i pedagogicznego sprzyja wysokiej jakości kształcenia. Wyniki egzaminów ósmoklasisty potwierdzają dobrą skuteczność pracy szkół, szczególnie na tle powiatu, jednak jednocześnie widoczne są różnice pomiędzy poszczególnymi placówkami, zwłaszcza w zakresie matematyki. Sytuacja ta wskazuje na potrzebę dalszego wyrównywania szans edukacyjnych oraz zapewnienia dodatkowego wsparcia w szkołach osiągających niższe wyniki. Zróżnicowany dostęp do specjalistów, w tym psychologów i pielęgniarek, również potwierdza potrzebę wzmocnienia usług wspierających rozwój uczniów, zwłaszcza w mniejszych placówkach.

Infrastruktura kulturalno-sportowa w Gminie Polczyn-Zdrój jest stosunkowo dobrze rozwinięta, obejmuje zarówno obiekty miejskie, jak i świetlice na terenach wiejskich, a także nowoczesne obiekty sportowe. Część z nich wymaga modernizacji, co ogranicza ich potencjał wykorzystania. Braki w dostępie do świetlic w niektórych większych wsiach powodują także nierówny dostęp mieszkańców do oferty kulturalnej i możliwości integracji lokalnych społeczności. Rozwój i modernizacja infrastruktury kulturalno-sportowej, szczególnie w miejscowościach wiejskich, może przyczynić się do wzmacniania więzi społecznych, aktywizacji mieszkańców i lepszego wykorzystania potencjału turystycznego Gminy.

Bogata oferta wydarzeń i inicjatyw kulturalno-sportowych organizowanych w Gminie Polczyn-Zdrój, takich jak festiwale, turnieje siatkarskie, wyścigi rowerowe czy konkursy recytatorskie, świadczy o dużym zaangażowaniu instytucji kultury, organizacji społecznych i samorządu w budowanie atrakcyjnej oferty dla mieszkańców i odwiedzających. Działalność Amatorskiego Ruchu Artystycznego oraz obecność lokalnych produktów, takich jak piwo polczyńskie, woda „Perła Polczyńska” czy kosmetyki oparte na borowinie i solance, wzmacniają tożsamość kulturową i uzdrowiskowy charakter Gminy. Tak różnorodna oferta wydarzeń i produktów sprzyja promocji regionu w skali ponadlokalnej, wspiera rozwój turystyki oraz gospodarki opartej na unikalnych zasobach lokalnych. Wzmocnienie rozpoznawalności takich działań może stać się jednym z filarów budowania pozytywnego wizerunku Polczyna-Zdroju jako miejsca atrakcyjnego do życia i odwiedzin.

System bezpieczeństwa publicznego w Gminie Polczyn-Zdrój opiera się na współpracy wielu instytucji – Policji, Straży Miejskiej oraz pięciu jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym jednej włączonej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Działania te wspierane są przez funkcjonujący system monitoringu wizyjnego, którego lokalizacja punktów została dostosowana do realnych zagrożeń i potrzeb mieszkańców. Mimo relatywnie niewielkich zasobów kadrowych Policji i Straży Miejskiej, podejmowane działania pozwalają ograniczać przestępczość, szczególnie w zakresie wykroczeń drogowych i kradzieży. Istotnym elementem jest także aktywność lokalnych OSP, które oprócz działalności ratowniczej pełnią funkcję edukacyjną i integracyjną, wspierając bezpieczeństwo oraz budowanie więzi społecznych.

W ostatnich latach w Gminie Polczyn-Zdrój obserwuje się wzrost liczby organizacji społecznych i fundacji, co wskazuje na rosnące zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne oraz oddolne inicjatywy obywatelskie. Mimo tego poziom rozwoju sektora NGO pozostaje niższy niż w powiecie i województwie, co świadczy o niewykorzystanym jeszcze potencjale lokalnego kapitału społecznego. Dalsze wspieranie trzeciego sektora poprzez

konkursy ofert, dotacje czy partnerstwa z samorządem może przyczynić się do wzmacniania aktywności mieszkańców i zwiększenia skuteczności działań w obszarach kultury, sportu, profilaktyki i integracji społecznej.

Gmina Połczyn-Zdrój aktywnie uczestniczy w licznych strukturach współpracy ponadlokalnej, takich jak Lokalna Grupa Działania Powiatu Świdwińskiego, Mieleńska Lokalna Grupa Rybacka, Konwent Współpracy Samorządowej Polska-Ukraina, Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania, a także Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej. Członkostwo w tych organizacjach stwarza możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, realizacji projektów rozwojowych oraz wymiany doświadczeń z innymi samorządami. W perspektywie strategicznej współpraca ta wzmacnia pozycję Gminy w regionie i stanowi istotne wsparcie dla realizacji celów w obszarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Istotna jest również współpraca transgraniczna z Gminą Templin (Niemcy), która stanowi przykład dobrych praktyk w zakresie partnerstwa międzynarodowego i sprzyja wymianie doświadczeń oraz promocji Połczyna-Zdroju na arenie międzynarodowej.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój funkcjonuje zróżnicowana infrastruktura zdrowotna i społeczna, obejmująca zarówno szpital powiatowy z oddziałami specjalistycznymi, podstawowe zakłady opieki zdrowotnej, apteki, jak i liczne instytucje pomocy społecznej. Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Klubu Seniora, Środowiskowego Domu Samopomocy czy Placówki Wsparcia Dziennego tworzy system kompleksowego wsparcia dla mieszkańców w różnym wieku i w różnych sytuacjach życiowych. Rozwój usług profilaktycznych i programów zdrowotnych wskazuje na aktywne działania Gminy na rzecz poprawy jakości życia i zdrowia lokalnej społeczności.

Pomimo pozytywnych działań i stopniowego spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej, Gmina Połczyn-Zdrój nadal wyróżnia się wyższym poziomem świadczeń w tym zakresie niż średnia wojewódzka czy w grupie porównawczej, co odzwierciedla utrzymujące się wyzwania natury społeczno-ekonomicznej. Jednocześnie obserwowane poszerzanie oferty usług – m.in. wprowadzenie opieki sąsiedzkiej, wytchnieniowej czy wsparcia asystentów osobistych – świadczy o dostosowywaniu lokalnej polityki społecznej do zmieniających się potrzeb mieszkańców i stopniowej poprawie w zakresie elastyczności oraz jakości wsparcia.

5. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W celu pogłębienia wniosków z diagnozy Gminy Połczyn-Zdrój przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz dostępny on-line oraz w wersji papierowej. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

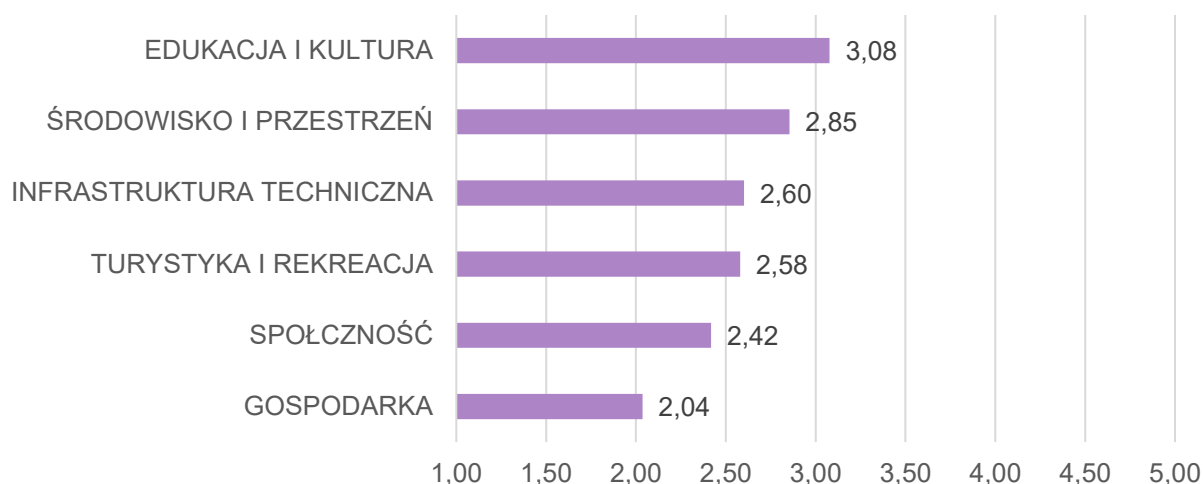
Badanie ankietowe trwało od 29 maja do 22 czerwca 2025 roku. Łącznie zebrano 268 odpowiedzi. Wśród respondentów przeważały kobiety, które stanowiły niemal 60% ankietowanych. Analizując strukturę wieku osób biorących udział w badaniu, należy stwierdzić, iż najliczniej reprezentowaną grupą były osoby w wieku 36-45 lat (31,3%), następnie osoby w wieku 46-55 lat (20,5%) oraz 26-35 lat (16,0%). W badaniu wzięła również udział spora liczba osób młodych (14,1% stanowiły osoby poniżej 25 roku życia). Swoją reprezentację miały również osoby powyżej 56 roku życia – stanowił one 17,9% ankietowanych. Pod względem zatrudnienia, największy odsetek stanowiła grupa osób pracujących poza rolnictwem i poza własnymi działalnościami gospodarczymi (51,5%), ale w badaniu uczestniczyli również uczniowie i studenci, rolnicy, przedsiębiorcy, osoby bezrobotne i emeryci.

5.1. Ocena sytuacji w Gminie

W przeprowadzonym badaniu ankietowym przyjęto skalę od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

Mieszkańcy **najwyżej** ocenili działania w zakresie **edukacji i kultury** – średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,08. Z kolei **najniżej** oceniony został aspekt związany z **gospodarką** – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 2,04.

Ryc. 1. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

W poniższej tabeli przedstawiono średnią ocenę poszczególnych komponentów, które wchodziły w skład przedstawionych powyżej obszarów rozwojowych. Wyniki badań pomagają w określeniu priorytetów rozwojowych Gminy na kolejne lata. Spośród wszystkich aspektów najwyżej oceniono: walory środowiska przyrodniczego (3,90), dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów) (3,80), dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (3,72), dostęp do edukacji przedszkolnej (3,42) oraz jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.) (3,40). Wśród najniżej ocenionych aspektów znalazły się: możliwość uzyskania zatrudnienia (1,57), dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,57), możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem (1,62), możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy (1,69), oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży (1,89) oraz działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów (1,92).

Tab. 1. Ocena poszczególnych komponentów w badanych obszarach rozwojowych w Gminie Polczyn-Zdrój

Edukacja i kultura	Ocena:
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	3,72
dostęp do edukacji przedszkolnej	3,42
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	3,40
jakość edukacji przedszkolnej	3,39
jakość infrastruktury przedszkolnej	3,38
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	3,23
organizacja dowozu dzieci do szkół	3,20
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,18
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych	3,05
działalność instytucji kultury (centrum kultury, biblioteki)	3,00
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	2,89
działalność świetlic wiejskich	2,88
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	2,80
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,73

wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,71
dodatkowa oferta w szkołach (koła zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.)	2,71
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	2,62
Środowisko i przestrzeń	Ocena:
walory środowiska przyrodniczego	3,99
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,80
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,23
jakość powietrza	3,11
system odbioru odpadów	2,95
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,93
estetyka (czystość przestrzeni publicznych)	2,54
oferta działań wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,46
świadomość ekologiczna mieszkańców	2,39
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,37
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,33
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)	2,15
Infrastruktura techniczna	Ocena:
dostępność szerokopasmowego Internetu	3,07
jakość sieci gazowej	2,91
jakość sieci wodociągowej	2,72
jakość sieci kanalizacyjnej	2,66
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem samochodów osobowych i ciężarowych	2,62
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	2,22
stan dróg	2,00
Społeczeństwo	Ocena:
jakość opieki w żłobkach/klubach dziecięcych	2,94
dostępność budynków administracji publicznej	2,86
bezpieczeństwo publiczne	2,81
dostęp do żłobków/klubów dziecięcych	2,61
wsparcie osób starszych (np. domy pomocy społecznej, kluby seniora)	2,56
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miejski	2,49
dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,49
skuteczność działania pomocy społecznej	2,46
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja społeczna, inicjatywy oddolne)	2,28
wsparcie osób niesamodzielnych (np. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,24

możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,69
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,57
Gospodarka	Ocena:
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	3,31
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,39
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,15
atrakcyjność inwestycyjna	1,96
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	1,80
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	1,78
funkcjonowanie transportu zbiorowego	1,75
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,62
możliwość uzyskania zatrudnienia	1,57
Turystyka i rekreacja	Ocena:
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)	3,31
jakość istniejących dróg rowerowych	3,29
atrakcyjność turystyczna	3,05
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	2,86
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	2,78
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	2,59
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	2,55
jakość istniejących chodników	2,49
poziom bazy gastronomicznej	2,44
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	2,20
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	2,17
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,92
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	1,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

5.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie zapytano także o to, co według respondentów powinno być wizytówką Gminy. Było to pytanie otwarte, dzięki czemu respondenci zyskali swobodę wskazania komponentu czy miejsca. Poniżej zestawiono najczęściej pojawiające się odpowiedzi:

- Park Zdrojowy i tradycje uzdrowiskowe (borowina, wody mineralne, sanatoria).
- Browar Połczyński – rewitalizacja, piwo kraftowe, muzeum.
- Przyroda i krajobrazy – „Szwajcaria Połczyńska”, jeziora, lasy.
- Turystyka rowerowa i aktywny wypoczynek.
- Zabytki i starówka – odnowione kamienice, zamek, rynek.
- Infrastruktura rekreacyjno-sportowa – basen, boiska.
- Czystość i estetyka przestrzeni publicznej jako podstawa wizerunku.

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Połczyn-Zdrój w przeciągu najbliższych kilku lat. Respondenci najczęściej wskazywali na: poprawę stanu infrastruktury drogowej (w tym m.in. nawierzchni dróg, przejść dla pieszych), poprawę funkcjonowania transportu zbiorowego czy poprawę dostępu do usług medycznych. Szczegółowy rozkład priorytetów według ankietowanych przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 2. Liczba odpowiedzi respondentów na poszczególne priorytety rozwojowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto, dzięki analizie SWOT, można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Analizę SWOT dla Gminy Połczyn-Zdrój opracowano bazując na:

- diagnozie sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Gminy Połczyn-Zdrój oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz interesariuszy Strategii;
- materiale wypracowanym podczas warsztatów z interesariuszami w dniu 4 września 2025 roku.

Analizę SWOT dla Gminy Połczyn-Zdrój przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
• Status uzdrowiska i unikatowe zasoby lecznicze – wieloletnie tradycje uzdrowiskowe, obecność borowiny i solanki oraz nowoczesne obiekty sanatoryjne (w tym kompleks basenów solankowych), czynią Gminę jednym z najważniejszych ośrodków kuracyjnych w regionie.	• Niekorzystne trendy demograficzne – spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i szybki wzrost udziału osób starszych prowadzą do starzenia się społeczności lokalnej i ograniczają zasoby pracy. • Niewystarczająca oferta czasu wolnego – mieszkańcy wskazują na niedobór

• Atrakcyjne walory przyrodnicze „Szwajcarii Połczyńskiej” – obecność obszarów chronionych, w tym Natura 2000 i otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego, stanowi wyjątkowy potencjał turystyczny i przyrodniczy. • Silna tożsamość kurortu i rozpoznawalny wizerunek – Park Zdrojowy, krajobrazy oraz tradycje uzdrowskie są utożsamiane przez mieszkańców z wizytówką Gminy i jej marką. • Stabilna baza przedsiębiorczości – na terenie Gminy funkcjonuje ponad 1,8 tys. podmiotów gospodarczych, co zapewnia zróżnicowaną ofertę usług i towarów dla mieszkańców i turystów. • Rosnące inwestycje w infrastrukturę transportową – w ostatnich latach znacząco wzrosły wydatki na drogi i transport, co poprawia dostępność komunikacyjną Gminy. • Dziedzictwo kulturowe i krajobrazowe – pałace, parki i układy urbanistyczne oraz atrakcyjne tereny zielone stanowią ważny element tożsamości i potencjału turystycznego Gminy. • Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych – Gmina korzysta z funduszy unijnych i krajowych, co umożliwia realizację inwestycji rozwojowych. • Bogato udokumentowane zasoby przyrodnicze – inwentaryzacje i formy ochrony przyrody zapewniają podstawę do planowania zrównoważonego rozwoju. • Rozbudowana sieć szkół podstawowych – cztery placówki na terenie Gminy zapewniają edukację dzieciom w różnych miejscowościach. • Aktywne kierunki współpracy lokalnej – mieszkańcy i interesariusze wskazali potrzebę rozwoju transportu, strefy inwestycyjnej i partnerstw z uzdrowiskiem.	atrakcji dla młodzieży, dzieci i dorosłych, co obniża jakość życia i hamuje integrację społeczną. • Niska jakość powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym spowodowana tzw. niską emisją – duża liczba indywidualnych pieców na paliwa stałe prowadzi do powstawania smogu, co negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców i wizerunek uzdrowiska. • Ograniczona dostępność komunikacyjna w ocenie mieszkańców – brak dobrej jakości dróg i transportu zbiorowego nadal jest jednym z najważniejszych problemów, szczególnie na terenach wiejskich. • Niewystarczająca ilość mieszkań komunalnych i socjalnych na terenie Gminy. • Niedostateczna infrastruktura rekreacyjno-sportowa – mieszkańcy wskazują na potrzebę rozbudowy i unowocześnienia obiektów, które nie odpowiadają na rosnące potrzeby. • Niewystarczająca estetyka i funkcjonalność części przestrzeni publicznych – starówka, Park Zdrojowy oraz wybrane tereny rekreacyjne wymagają modernizacji i lepszego zagospodarowania, aby odpowiadać standardom i oczekiwaniom kuracjuszy oraz mieszkańców. • Sezonowość i rozproszenie ruchu turystycznego – brak atrakcji całorocznych powoduje, że część przedsiębiorców usługowych ma trudności w utrzymaniu stabilności działalności. • Ograniczona oferta usług zdrowotnych i specjalistycznych – mieszkańcy wskazują na trudności w dostępie do lekarzy specjalistów oraz potrzebę wzmocnienia opieki zdrowotnej poza infrastrukturą uzdrowską. • Niski poziom pokrycia planami miejscowymi – rozwój przestrzenny Gminy opiera się głównie na decyzjach o warunkach zabudowy, co utrudnia ład przestrzenny i planowanie inwestycji.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
• Rosnące zainteresowanie turystyką zdrowotną i prozdrowotną – trend zdrowego stylu życia sprzyja rozwojowi usług sanatoryjnych i rehabilitacyjnych w Gminie.	• Pogłębiające się procesy demograficzne – w skali kraju i regionu ubywa osób w wieku produkcyjnym, co dodatkowo ogranicza rozwój lokalnej gospodarki. • Konkurencja innych uzdrowisk – o kuracjuszy i kadry medyczne rywalizują

• Coraz większa popularność turystyki aktywnej i ekologicznej – piękne krajobrazy i obszary chronione mogą przyciągać miłośników rowerów, pieszych wędrówek i slow tourism. • Sąsiedztwo 21 Bazy Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie, która obecnie jest rozbudowywana, co spowoduje wzrost zatrudnienia w jednostce (zwiększenie liczby personelu wojskowego i pracowników cywilnych) i potencjalny napływ nowych mieszkańców w powiecie Świdwińskim, w tym w Gminie Połczyn-Zdrój, wpływając na wzrost potencjału demograficznego i gospodarczego. • Nowe środki zewnętrzne na inwestycje transportowe i społeczne – fundusze unijne i krajowe mogą umożliwić dalszą modernizację dróg, transportu i infrastruktury społecznej. • Programy wsparcia dla poprawy jakości powietrza i efektywności energetycznej – zewnętrzne fundusze mogą wspomóc mieszkańców w wymianie pieców i termomodernizacji budynków. • Współpraca w ramach projektów partnerskich z organizacjami i stowarzyszeniami zewnętrznymi. • Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Powiatu Świdwińskiego 2023–2027 – środki na mikroprojekty społeczne, kulturalne i gospodarcze. • Możliwość realizacji dużych inwestycji środowiskowych i transportowych w ramach Strategii ZIT Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej. • Projekty w ramach LSR Mieleńskiej Lokalnej Grupy Rybackiej 2021–2027 – możliwość m.in. finansowania inicjatyw turystycznych i ekologicznych związanych z wodą i edukacją środowiskową.	także inne miejscowości, co wymaga ciągłego podnoszenia jakości oferty. • Wahania koniunktury gospodarczej – lokalne firmy z branży budowlanej i handlowej są szczególnie narażone na spowolnienia gospodarcze. • Zaostrzone wymogi środowiskowe i planistyczne (Natura 2000, RDOŚ, nowe prawo planistyczne) – mogą opóźniać i komplikować realizację inwestycji. • Rosnące skutki zmian klimatu – susze, nawalne opady i fale upałów zagrażają rolnictwu, infrastrukturze oraz walorom przyrodniczym będącym podstawą turystyki i uzdrowiska. • Sytuacja geopolityczna i niestabilność – wojna w Ukrainie oraz kryzysy energetyczne i migracyjne wpływają na koszty energii, bezpieczeństwo i poczucie stabilności mieszkańców oraz kuracjuszy. • Rosnące ceny energii i paliw – obniżają siłę nabywczą mieszkańców i turystów oraz zwiększają koszty funkcjonowania Gminy i lokalnych przedsiębiorstw.
--	---

CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU GMINY
POŁCZYN-ZDRÓJ

1. Misja i wizja

W trakcie procesu strategicznego wypracowano MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Połczyn-Zdrój, które stanowią fundament do określenia celów strategicznych i operacyjnych jej rozwoju.

Misja jest kluczowym elementem strategii, który określa główne kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają Gminie i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem. Jest to ścieżka, którą należy podążać w celu osiągnięcia wizji.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Połczyn-Zdrój** brzmi następująco:

Misją Gminy Połczyn-Zdrój jest tworzenie miejsca, w którym mieszkańcy mogą żyć bezpiecznie, zdrowo i w zgodzie z otaczającą przyrodą. Dbamy o rozwój wspólnoty lokalnej, wspieramy aktywność i przedsiębiorczość, a jednocześnie chronimy nasze dziedzictwo kulturowe, uzdrowiskowe i krajobrazowe. Jesteśmy po to, by łączyć tradycję z nowoczesnością i budować przestrzeń sprzyjającą codziennemu życiu, wypoczynkowi i rozwojowi kolejnych pokoleń.

Z kolei **wizja** to jasno określony obraz Gminy w 2035 roku, który odzwierciedla aspiracje władz oraz oczekiwania lokalnej społeczności. Wizja pełni rolę drogowskazu – wskazuje kierunek, w którym Gmina powinna zmierzać, aby poprzez konsekwentną realizację zaplanowanych działań, osiągnąć pożądane zmiany i rezultaty. WIZJA ukazuje Gminę Połczyn-Zdrój w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych celów.

Wizja Gminy Połczyn-Zdrój brzmi następująco:

Połczyn-Zdrój w 2035 roku to dynamicznie rozwijające się uzdrowisko i centrum turystyki prozdrowotnej, rozpoznawalne w Polsce oraz poza granicami kraju. Gmina oferuje wysoką jakość życia dzięki dostępnej infrastrukturze, nowoczesnym usługom społecznym i edukacyjnym oraz atrakcyjnej przestrzeni publicznej. Rozwój gospodarczy oparty jest na przedsiębiorczości lokalnej, innowacyjnych produktach markowych oraz współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Połczyn-Zdrój jest miejscem otwartym dla wszystkich pokoleń – przyjaznym dzieciom, młodzieży, rodzinom i seniorom – gdzie naturalne środowisko, kultura i aktywność społeczna tworzą spójną całość. To Gmina, która wykorzystując swoje zasoby i potencjały, buduje pozycję lidera w regionie jako zdrowe, nowoczesne i rozpoznawalne miejsce do życia, pracy i wypoczynku.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Połczyn-Zdrój, jej aspektów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i klimatyczno-środowiskowych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono cztery główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu skutecznej realizacji założeń strategicznych, wyznaczono również cele szczegółowe (operacyjne), którym przypisano konkretne kierunki działań prowadzące do osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Wyznaczone dla Gminy Połczyn-Zdrój cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, które są ze sobą powiązane i wzajemnie się przenikają. W sferze przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej podstawę działań powinno stanowić dążenie do zrównoważonego rozwoju, opartego na racjonalnym gospodarowaniu przestrzenią, ochronie zasobów naturalnych oraz adaptacji do zmian klimatu. Z kolei w sferze gospodarczej i społecznej szczególne znaczenie ma wzmocnienie lokalnego potencjału, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości, integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem w osiąganiu zamierzonych rezultatów rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój.

CELE STRATEGICZNE			
Cel 1	Cel 2	Cel 3	Cel 4
Nowoczesna i uporządkowana przestrzeń Gminy sprzyjająca jakości życia mieszkańców oraz rozwojowi funkcji uzdrowiskowej i turystycznej	Odporne na zmiany klimatu i czyste środowisko Gminy sprzyjające zdrowiu mieszkańców i funkcji uzdrowiskowej	Silna i konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na przedsiębiorczości, turystyce i promocji	Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki edukacji, usługom społecznym i aktywnej wspólnocie lokalnej
CELE OPERACYJNE			
1.1. Inteligentne planowanie i kształtowanie ładu przestrzennego	2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu	3.1. Przedsiębiorczość i rynek pracy przyszłości	4.1. Edukacja i kompetencje przyszłości
1.2. Zrównoważona mobilność i nowoczesna infrastruktura techniczna	2.2. Odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wodnymi	3.2. Turystyka i uzdrowiskowa marka Gminy	4.2. Usługi społeczne i zdrowotne blisko mieszkańca
1.3. Atrakcyjne, bezpieczne i dostępne przestrzenie publiczne	2.3. Czyste powietrze i energia o niskiej emisyjności	3.3. Promocja i współpraca gospodarcza	4.3. Kultura, sport i integracja społeczna

W tabeli na kolejnych stronach przedstawiono cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich celami operacyjnymi oraz kierunkami działań.

PRZESTRZEŃ

Obszar przestrzenny Gminy Połczyn-Zdrój stanowi fundament dla dalszego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego. Kształtowanie ładu przestrzennego, modernizacja infrastruktury i podnoszenie jakości przestrzeni publicznych są warunkiem utrzymania marki uzdrowiska oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Gmina dysponuje unikalnymi walorami krajobrazowymi i kulturowymi, które wymagają ochrony, ale równocześnie stwarzają potencjał do tworzenia atrakcyjnych i funkcjonalnych przestrzeni. Dlatego konieczne jest zrównoważone gospodarowanie terenami inwestycyjnymi, mieszkaniowymi i rekreacyjnymi, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska oraz oczekiwań mieszkańców i kuracjuszy.

Ważnym zadaniem jest zwiększenie przejrzystości procesów planistycznych poprzez szersze stosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz rozwój nowoczesnych narzędzi, takich jak systemy informacji przestrzennej czy innowacyjne formy konsultacji społecznych. Dzięki temu Gmina zyska możliwość lepszego kształtowania swojego rozwoju, ograniczając chaos przestrzenny i zwiększając atrakcyjność inwestycyjną. Równolegle istotne jest przygotowanie terenów pod budownictwo społeczne i komunalne, co umożliwi zatrzymanie młodych mieszkańców i zaspokojenie rosnących potrzeb w zakresie mieszkalnictwa.

Kluczowym kierunkiem działań jest także rozwój infrastruktury technicznej i transportowej. Modernizacja układu drogowego, poprawa dostępności komunikacyjnej sołectw oraz budowa nowoczesnego centrum przesiadkowego stworzą warunki do lepszej mobilności mieszkańców i turystów. Spójna sieć tras pieszo-rowerowych połączy centrum miasta z terenami rekreacyjnymi i obszarami wiejskimi, wzmacniając walory turystyczne oraz codzienną aktywność mieszkańców. Inwestycje w gospodarkę wodno-kanalizacyjną oraz rozwój infrastruktury energetycznej i cyfrowej są niezbędne dla zapewnienia odpowiednich standardów życia oraz rozwoju przedsiębiorczości.

Nie mniej istotna jest estetyka i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych. Rewitalizacja starówki i Parku Zdrojowego, rewaloryzacja obiektów zabytkowych, tworzenie nowych stref rekreacyjnych w centrum i sołectwach oraz wdrażanie standardów dostępności uniwersalnej pozwolą na pełniejsze wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Modernizacja oświetlenia ulicznego i rozbudowa systemu monitoringu przyczynią się natomiast do poprawy bezpieczeństwa i ograniczenia kosztów eksploatacji.

Kierunki działań w obszarze przestrzennym jasno wskazują, że Gmina zmierza w stronę harmonijnego i nowoczesnego rozwoju, w którym przestrzeń publiczna ma być funkcjonalna, estetyczna i dostępna, a infrastruktura techniczna odpowiadać na realne potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców i gości. Dzięki takim działaniom Połczyn-Zdrój może wzmocnić swoją pozycję jako uzdrowisko o wysokiej jakości życia i atrakcyjne miejsce do inwestowania oraz osiedlania się.

CEL 1: Nowoczesna i uporządkowana przestrzeń Gminy sprzyjająca jakości życia mieszkańców oraz rozwojowi funkcji uzdrowiskowej i turystycznej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
1.1. Inteligentne planowanie i kształtowanie ładu przestrzennego	- Koordinacja rozwoju infrastruktury technicznej z planowaniem przestrzennym – dostosowywanie inwestycji infrastrukturalnych (m.in. wodociągowo-kanalizacyjnych, energetycznych, komunikacyjnych) do rzeczywistych potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców, przy jednoczesnym zapewnieniu, że nowe tereny inwestycyjne i mieszkaniowe będą mogły zostać efektywnie i ekonomicznie podłączone do istniejących sieci. - Zwiększenie pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – uchwalanie MPZP dla kluczowych terenów inwestycyjnych, turystycznych, uzdrowiskowych i mieszkaniowych, co umożliwi spójny rozwój i zapewni ład przestrzenny. - Rozwój Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) – cyfrowej platformy dla mieszkańców i inwestorów, integrującej dane o planach, terenach inwestycyjnych, infrastrukturze i ochronie środowiska, z możliwością interaktywnych konsultacji społecznych. - Tworzenie standardów estetyki i krajobrazu – przygotowanie katalogu zasad architektonicznych i urbanistycznych dla strefy uzdrowiskowej i starówki, obejmującego materiały, kolorystykę, szyldy, elementy małej architektury oraz zieleni. - Rezerwa terenów i uzbrojenie pod Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe i mieszkalnictwo komunalne – przygotowanie gruntów, podział i scalenia działek, budowa infrastruktury technicznej oraz pozyskanie środków zewnętrznych na realizację mieszkań	- Zapewnienie racjonalnego i ekonomicznego rozwoju nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych poprzez powiązanie decyzji przestrzennych z dostępnością infrastruktury technicznej. - Zwiększenie przejrzystości i przewidywalności decyzji inwestycyjnych oraz ograniczenie rozwoju na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. - Poprawa dostępności informacji przestrzennej dla mieszkańców, inwestorów i turystów poprzez uruchomienie cyfrowej platformy z możliwością interaktywnej partycypacji. - Poprawa ładu wizualnego i estetyki przestrzeni publicznych oraz strefy uzdrowiskowej dzięki przyjęciu i wdrożeniu katalogu zasad architektonicznych i urbanistycznych. - Zwiększenie dostępności mieszkań o umiarkowanych kosztach poprzez przygotowanie terenów i uzbrojenie gruntów dla realizacji inwestycji mieszkaniowych. - Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w procesy planistyczne poprzez wykorzystanie nowoczesnych,	- Udział nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych z pełnym dostępem do infrastruktury technicznej [%]. - Udział powierzchni objętej MPZP w stosunku do całkowitej powierzchni Gminy [%]. - Uruchomienie i funkcjonowanie systemu SIP [0–1, tak/nie]. - Liczba opracowanych i wdrożonych dokumentów/katalogów standardów estetyki [szt.]. - Liczba przygotowanych działek uzbrojonych pod budownictwo SIM i komunalne [szt.]. - Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi cyfrowych [szt.].

	społecznych bądź współpraca z inwestorami zewnętrznymi w tym zakresie. Rozwój narzędzi partycypacji planistycznej – wprowadzenie nowoczesnych metod konsultacji: wirtualne spacery (VR), mapy on-line, aplikacje mobilne pozwalające mieszkańcom na zgłaszanie uwag do dokumentów lub miejsc problemowych, wymagających działań samorządu.	interaktywnych narzędzi konsultacyjnych.	
1.2. Zrównoważona mobilność i nowoczesna infrastruktura techniczna	- Modernizacja i przebudowa układu drogowego – poprawa jakości dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich (w tym współpraca z zarządcami dróg wyższego rzędu), budowa chodników, zatok autobusowych, przejść dla pieszych i odwodnienia, co zwiększy bezpieczeństwo i komfort podróży oraz dostępność inwestycyjną całej Gminy. - Rozwój infrastruktury energetycznej i cyfrowej – stwarzanie warunków i współpraca z operatorami energetycznymi i telekomunikacyjnymi w celu rozwoju nowych przyłączy, sieci światłowodowych oraz punktów dostępu do Internetu w przestrzeniach publicznych. - Rozwój spójnej sieci tras pieszo-rowerowych – budowa i modernizacja gminnych ścieżek rowerowych i tras pieszo-rowerowych, łączących polczyńską starówkę, Park Zdrojowy, tereny rekreacyjne i sołectwa, wraz z miejscami odpoczynku i parkingami rowerowymi. - Budowa nowoczesnego centrum przesiadkowego w Polczynie-Zdroju – realizacja zintegrowanego węzła komunikacyjnego obejmującego dworzec autobusowy, targowisko, strefę rowerową i miejsca do krótkotrwałego postoju. - Rozwój ekologicznego transportu zbiorowego i poprawa dostępności komunikacyjnej sołectw – np. poprzez uruchomienie linii minibusów elektrycznych obsługujących zarówno uzdrowisko, jak i obszary wiejskie, połączone z głównymi trasami komunikacyjnymi i kluczowymi punktami usługowymi,	- Poprawa jakości i bezpieczeństwa podróży oraz zwiększenie dostępności inwestycyjnej poprzez modernizację dróg gminnych i współpracę przy modernizacji dróg wyższych kategorii. - Zwiększenie dostępności energetycznej i cyfrowej poprzez rozwój przyłączy, sieci światłowodowych oraz punktów dostępu do Internetu w przestrzeniach publicznych. - Ułatwienie mobilności mieszkańców i turystów dzięki budowie bezpiecznych tras rowerowych i pieszo-rowerowych łączących najważniejsze punkty Gminy. - Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności komunikacyjnej Gminy poprzez powstanie nowoczesnego centrum przesiadkowego w Polczynie-Zdroju. - Ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców sołectw poprzez uruchomienie ekologicznego transportu lokalnego. - Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Gminy poprzez rozwój infrastruktury okołotransportowej.	- Długość wyremontowanych lub przebudowanych dróg gminnych [km]. - Liczba nowych przyłączy energetycznych i telekomunikacyjnych na terenie Gminy [szt.]. - Długość wybudowanych lub zmodernizowanych ścieżek rowerowych i tras pieszo-rowerowych [km]. - Liczba oddanych do użytku centrów przesiadkowych [szt.]. - Udział sołectw obsługiwanych przez transport zbiorowy [%]. - Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury okołotransportowej (parkingi, stacje ładowania) [szt.].

	aby ograniczyć wykluczenie komunikacyjne mieszkańców. • Rozwój infrastruktury okołotransportowej wspierającej przedsiębiorczość i turystykę – budowa i modernizacja parkingów strategicznych (park&ride, parkingi długoterminowe przy uzdrowisku i strefach inwestycyjnych), tworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych, co zwiększy atrakcyjność Gminy dla mieszkańców, inwestorów i odwiedzających.		
1.3. Atrakcyjne, bezpieczne i dostępne przestrzenie publiczne	• Kompleksowa rewitalizacja starówki i Parku Zdrojowego – realizacja gminnych inwestycji w zakresie zielono-błękitnej infrastruktury (ogrody sensoryczne, fontanny, tężnie solankowe), nowej małej architektury, oświetlenia oraz przestrzeni rekreacyjnych. • Rewaloryzacja zabytkowych obiektów Gminy – adaptacja i modernizacja budynków zabytkowych będących w zasobie Gminy, np. zamku i młyna w Połczynie-Zdroju, oraz współpraca z właścicielami prywatnymi przy zagospodarowaniu innych obiektów historycznych. • Tworzenie nowych stref wypoczynku i integracji międzypokoleniowej – realizacja projektów placów zabaw, siłowni plenerowych, stref fitness i ogrodów społecznych w centrum i sołectwach, wspierających aktywność mieszkańców. • Modernizacja przestrzeni publicznych na obszarach wiejskich – inwestycje w place, świetlice i tereny rekreacyjne, wyposażone w elementy zieleni, altany i urządzenia sportowe. • Wdrażanie standardów dostępności uniwersalnej – dostosowywanie gminnych obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, w tym likwidacja barier architektonicznych i poprawa czytelności oznakowania. • Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej – rozbudowa gminnego monitoringu, modernizacja przejść dla pieszych oraz wdrożenie	• Poprawa atrakcyjności turystycznej i jakości życia mieszkańców poprzez kompleksową rewitalizację starówki i Parku Zdrojowego. • Zachowanie i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego poprzez rewaloryzację i adaptację zabytkowych obiektów. • Rozszerzenie oferty rekreacyjnej i integracyjnej dzięki tworzeniu nowych stref wypoczynku i aktywności. • Poprawa jakości życia na terenach wiejskich poprzez modernizację przestrzeni publicznych. • Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami dzięki wdrażaniu standardów uniwersalnych. • Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozwój monitoringu i modernizację infrastruktury drogowej. • Zmniejszenie kosztów energii i poprawa jakości oświetlenia dzięki modernizacji lamp ulicznych.	• Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych [ha]. • Liczba zabytkowych obiektów poddanych rewaloryzacji lub adaptacji [szt.]. • Liczba nowych stref rekreacyjnych (place zabaw, siłownie plenerowe, strefy fitness, ogrody społeczne) [szt.]. • Liczba zmodernizowanych lub wyposażonych obiektów i przestrzeni publicznych na terenach wiejskich [szt.]. • Liczba obiektów i przestrzeni dostosowanych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami [szt.]. • Liczba zainstalowanych kamer monitoringu publicznego [szt.]. • Liczba wymienionych lub zmodernizowanych punktów oświetleniowych [szt.].

	inteligentnych systemów zarządzania ruchem w miejscach o największym natężeniu ruchu. • Poprawa jakości i energooszczędności oświetlenia ulicznego – zastępowanie tradycyjnych lamp systemami LED z możliwością inteligentnego sterowania, realizowane na drogach gminnych i w przestrzeniach publicznych, z jednoczesną współpracą z innymi zarządcami dróg.		
--	--	--	--

KLIMAT I ŚRODOWISKO

Sfera klimatyczno-środowiskowa w Gminie Polczyn-Zdrój odgrywa kluczową rolę zarówno z perspektywy uzdrowiska, jak i codziennego życia mieszkańców. Unikalne walory przyrodnicze, określane mianem „Szwajcarii Połczyńskiej”, są jednym z największych atutów Gminy, ale równocześnie wymagają szczególnej troski i zrównoważonego zarządzania. Ochrona zasobów naturalnych, ograniczanie presji turystycznej na obszary wrażliwe oraz wzmocnienie roli zieleni miejskiej i uzdrowiskowej to podstawowe kierunki działań, które mają zapewnić zachowanie wyjątkowego krajobrazu dla przyszłych pokoleń.

Zasoby wodne stanowią kolejny strategiczny obszar. Wysoka jakość środowiska wodnego i sprawnie działająca gospodarka ściekowa są fundamentem funkcjonowania uzdrowiska, ale również warunkiem bezpieczeństwa mieszkańców i rozwoju terenów wiejskich. Dlatego istotne jest modernizowanie i uzupełnianie sieci kanalizacyjnej, podnoszenie efektywności oczyszczalni ścieków oraz rozwój rozproszonej retencji, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w gospodarstwach domowych. Takie działania pozwolą ograniczać skutki suszy, podtopień czy nawaalnych opadów, które coraz częściej dotyczą region.

Priorytetem jest także poprawa jakości powietrza i ograniczanie niskiej emisji. Wymiana starych źródeł ciepła, kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz rozwój odnawialnych źródeł energii na obiektach gminnych pozwolą zmniejszyć smog i koszty eksploatacji, a jednocześnie podniosą komfort życia mieszkańców. Nowoczesne rozwiązania, takie jak monitoring jakości powietrza czy wprowadzanie zielonych kryteriów w zamówieniach publicznych, mają dodatkowo wzmocniać działania na rzecz transformacji energetycznej.

Ważnym elementem jest także kształtowanie świadomości ekologicznej i zdrowotnej. Programy edukacyjne w szkołach, wolontariat przyrodniczy, ścieżki edukacyjne oraz współpraca z branżą turystyczną i kuracyjną budują kulturę odpowiedzialności za środowisko i pozwalają łączyć walory przyrodnicze z rozwojem oferty turystycznej.

Dzięki kompleksowemu podejściu do ochrony przyrody, gospodarowania wodą i energią oraz poprawy jakości powietrza, Gmina Polczyn-Zdrój wzmocnia swoją odporność na zmiany klimatu i jednocześnie wykorzystuje naturalne atuty do dalszego rozwoju. Kierunki działań w tej sferze wskazują jednoznacznie, że Gmina chce być miejscem zdrowym, bezpiecznym i atrakcyjnym, w którym troska o środowisko stanowi podstawę dla zachowania statusu uzdrowiska i budowania rozpoznawalnej marki Gminy Polczyn-Zdrój.

CEL 2: Odporne na zmiany klimatu i czyste środowisko Gminy sprzyjające zdrowiu mieszkańców i funkcji uzdrowiskowej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu	- Ochrona bioróżnorodności i siedlisk cennych przyrodniczo – inwentaryzacja i czynna ochrona gatunków, zabiegi pielęgnacyjne na zieleni miejskiej, utrzymanie korytarzy ekologicznych oraz ograniczanie presji w obszarach Natura 2000 i otulinie DPK. - Wprowadzenie i przestrzeganie standardów zieleni uzdrowiskowej w Parku Zdrojowym i śródmieściu – dobór gatunków prozdrowotnych i odpornych na susze, nasadzenia filtrujące powietrze, miododajne, ogrody sensoryczne i terapeutyczne. - Renaturyzacja i odtwarzanie małych ekosystemów wodnych – odmulenia kontrolowane, nasadzenia roślinności hydrofitowej, tworzenie stref buforowych nad ciekami. - Porządkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych – wyznaczanie tras i punktów widokowych, mała infrastruktura kierująca ruch, system informacji przyrodniczej. - Edukacja ekologiczna i klimatyczna – stałe programy dla szkół, seniorów i branży turystycznej, wolontariat przyrodniczy, „zielone ścieżki” edukacyjne. - Gospodarka zielenią w obiegu zamkniętym – kompostowanie frakcji zielonej na potrzeby utrzymania parków i rabat, mulczowanie oraz retencja glebowa – dobre praktyki z przestrzeni publicznych do wykorzystania przez mieszkańców i podmioty prywatne. - Uwzględnianie ustaleń audytu krajobrazowego w planowaniu przestrzennym i inwestycjach – stosowanie wytycznych dotyczących ochrony krajobrazów	- Wzmocnienie ciągłości siedlisk i poprawa stanu gatunków chronionych dzięki ochronie korytarzy ekologicznych i zabiegom czynnym. - Zwiększenie jakości i odporności zieleni uzdrowiskowej poprzez wdrożenie standardów doboru gatunków i pielęgnacji. - Poprawa stanu małych ekosystemów wodnych w wyniku renaturyzacji i odtwarzania stref buforowych. - Ograniczenie presji turystycznej na obszary wrażliwe dzięki uporządkowaniu ruchu i lepszej informacji terenowej. - Podniesienie świadomości ekologiczno-klimatycznej mieszkańców i interesariuszy dzięki stałym programom edukacyjnym. - Zmniejszenie ilości odpadów zielonych kierowanych do unieszkodliwiania dzięki wykorzystaniu kompostu w utrzymaniu zieleni. - Zwiększenie ochrony i harmonijnego kształtowania krajobrazu Gminy poprzez dostosowanie polityki przestrzennej do ustaleń audytu krajobrazowego.	- Ilość zabiegów pielęgnacyjnych [szt.]. - Powierzchnia objęta standardami zieleni uzdrowiskowej [ha]. - Liczba zrealizowanych zadań renaturyzacyjnych na ciekach/zbiornikach [szt.]. - Liczba wyznaczonych/udoskonalonych tras i punktów edukacyjnych na obszarach cennych [szt.]. - Liczba uczestników programów edukacyjnych rocznie [os.]. - Liczba wprowadzonych rozwiązań gospodarowania zielenią w obiegu zamkniętym [szt.]. - Liczba dokumentów planistycznych uwzględniających ustalenia audytu krajobrazowego [szt.].

	priorytetowych, zachowania osi widokowych i ekspozycji przy kształtowaniu przestrzeni publicznych.		
2.2. Odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wodnymi	• Modernizacja i optymalizacja pracy oczyszczalni ścieków – m.in. poprawa efektywności energetycznej i parametrów oczyszczania, systemy sterowania i monitoringu. • Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej – realizacja inwestycji gminnych w zakresie kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz współpraca z podmiotami zewnętrznymi dla poprawy jakości usług wodociągowych. • Mała retencja rozproszona w przestrzeni publicznej i na terenach wiejskich – ogrody deszczowe, rowy chłonne, mikrozbiorniki przy szkołach, świetlicach itp. • Retencja dachowa i wykorzystanie wód opadowych w obiektach publicznych – zielone dachy, zbiorniki retencyjne do podlewania zieleni – dobre praktyki publiczne do stosowania również przez mieszkańców. • Program oszczędzania wody w budynkach gminnych – armatura niskoprzepływowa, harmonogramy podlewania, systemy telemetryczne. • Edukacja użytkowników w kierunku „miękkiej retencji na posesji” – poradniki i mikrogranty na beczki retencyjne, ogrody deszczowe przy domach.	• Zwiększenie skuteczności oczyszczania ścieków i ograniczenie awaryjności systemu dzięki modernizacji oczyszczalni i sieci. • Zmniejszenie odpływu burzowego i podtopień poprzez rozwój retencji rozproszonej i retencji dachowej. • Zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę dzięki wzmocnieniu ochrony ujęć i stref ochronnych. • Ograniczenie zużycia wody w obiektach publicznych poprzez wdrożenie rozwiązań oszczędnościowych i monitoring. • Zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach retencyjnych dzięki prostym instrumentom i wsparciu doradczemu.	• Liczba zmodernizowanych obiektów gospodarki ściekowej [szt.]. • Udział mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej [%]. • Pojemność nowo utworzonej małej retencji w przestrzeni publicznej [m³]. • Liczba obiektów publicznych z wprowadzoną retencją dachową/ zbiornikami [szt.]. • Spadek zużycia wody w obiektach gminnych względem roku bazowego [%]. • Liczba gospodarstw domowych objętych programem „miękkiej retencji” [szt.].
2.3. Czyste powietrze i energia o niskiej emisyjności	• Program wymiany nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach prywatnych – doradztwo, wsparcie w sięganiu po dotacje, działania kontrolno-monitoringowe. • Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – audyty energetyczne, docieplenia, wymiana stolarki, systemy zarządzania energią. • Instalacje OZE na obiektach gminnych – fotowoltaika dachowa, pompy ciepła, magazyny energii dla redukcji kosztów eksploatacji.	• Redukcja niskiej emisji i poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w sektorze mieszkaniowym. • Obniżenie energochłonności budynków publicznych dzięki kompleksowym modernizacjom energetycznym. • Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie zużycia energii w jednostkach gminnych. • Wzmocnienie lokalnej odporności energetycznej dzięki współpracy	• Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach prywatnych [szt.]. • Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [szt.]. • Moc zainstalowana OZE na obiektach gminnych [kWp]. • Liczba podmiotów/ instytucji uczestniczących

	• Lokalna współpraca energetyczna – przygotowanie do utworzenia np. spółdzielni lub klastra energii dla odbiorców wrażliwych i infrastruktury publicznej. • Stały monitoring jakości powietrza i informacja dla mieszkańców – sieć czujników, tablice on-line i alerty w okresach smogowych. • Zielone zamówienia publiczne – kryteria środowiskowe w przetargach (energooszczędność, ślad węglowy materiałów). • Gospodarka odpadami z naciskiem na bioodpady – zwiększenie selektywnej zbiórki i kompostowania, kampanie dot. właściwej segregacji.	odbiorców w ramach inicjatyw prosumenckich. • Podniesienie świadomości i bieżące informowanie mieszkańców o jakości powietrza, umożliwiające reagowanie w okresach epizodów. • Ograniczenie śladu środowiskowego inwestycji i zakupów gminnych poprzez stosowanie zielonych kryteriów. • Zwiększenie poziomu recyklingu i ograniczenie składowania dzięki lepszemu zagospodarowaniu bioodpadów.	w inicjatywie spółdzielni/ klastra energii [szt.]. • Liczba czynnych punktów pomiaru jakości powietrza z publicznym dostępem do danych [szt.]. • Udział postępowań z kryteriami „zielonych zamówień” w ogólnej liczbie przetargów [%]. • Udział odpadów zebranych selektywnie (w tym bio) w ogólnej masie odpadów komunalnych [%].
--	--	--	---

Sfera gospodarcza Gminy Połczyn-Zdrój odgrywa szczególną rolę w umacnianiu jej pozycji jako uzdrowiska, miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i inwestowania oraz centrum turystyki aktywnej i prozdrowotnej. Stabilna baza przedsiębiorczości, potencjał w usługach i handlu oraz turystyka uzdrowiskowa i krajobrazowa stanowią solidne fundamenty dla dalszego rozwoju. Wyzwania demograficzne oraz konkurencja innych ośrodków wymagają jednak nie tylko utrzymania dotychczasowych kierunków, lecz także wyznaczenia nowej ścieżki, która pozwoli Gminie wyróżnić się w regionie i w kraju. W tym kontekście niezwykle istotne jest tworzenie innowacyjnych produktów i marek, które będą stanowiły znak rozpoznawalny Gminy i przyciągną turystów, inwestorów oraz mieszkańców.

Budowanie marki gospodarczej i turystycznej Gminy to proces, w którym kluczowe jest zaangażowanie mieszkańców, przedsiębiorców i interesariuszy. Kierunek ten nie oznacza narzucania jednego rozwiązania, lecz poszukiwanie i wybór wspólnej wizytówki, która najlepiej odzwierciedli tożsamość Połczyna-Zdroju i jego potencjały. W ramach konsultacji mogą zostać wskazane różne koncepcje, spośród których możliwe jest wyłonienie jednego lub kilku produktów flagowych. Wstępne propozycje obejmują pięć pomysłów, opisanych poniżej.

Pierwszym z nich jest „Szwajcarska Dolina Rowerowa Połczyna – Bike & Wellness Valley”, zakładająca rozwój kompleksowej oferty rowerowej połączonej z infrastrukturą uzdrowiskową. Koncepcja ta łączy trasy gravelowe i rodzinne z regeneracją w basenach solankowych i usługami spa, a także organizacją wydarzeń sportowych, co może przyciągnąć turystów przez cały rok.

Drugim pomysłem jest „Połczyńskie Laboratorium Zdrowia Naturalnego”, które opiera się na lokalnych zasobach, takich jak borowina, solanka i tradycje zielarskie. Inicjatywa ta mogłaby obejmować rozwój produktów kosmetycznych i spożywczych oraz festiwale promujące naturalne zdrowie, stając się jednocześnie impulsem dla lokalnej przedsiębiorczości.

Kolejna propozycja to „Zielone Centrum Długowieczności”, koncepcja odpowiadająca na proces starzenia się społeczeństwa. Obejmuje rozwój mieszkań wspomaganych, teleopiekę, usługi dla seniorów i programy aktywności 60+, a także przestrzeń dostosowaną do potrzeb osób starszych. To rozwiązanie łączy funkcję społeczną z gospodarczą, przyciągając inwestorów z sektora srebrnej gospodarki.

Czwartym pomysłem jest „Strefa Ciemnego Nieba”, czyli wykorzystanie naturalnego potencjału Połczyna-Zdroju do rozwoju astroturystyki. Zarządzanie oświetleniem, tworzenie punktów obserwacyjnych i wydarzeń nocnych mogłoby uzupełnić tradycyjną ofertę uzdrowiskową o niszowy, ale atrakcyjny produkt turystyczny.

Piątym kierunkiem jest „Szlak Wód i Źródeł Szwajcarii Połczyńskiej” wraz z centrum interpretacji geologicznej. Taki szlak edukacyjno-turystyczny mógłby łączyć źródła wód, doliny i punkty widokowe z ofertą edukacji przyrodniczej i uzdrowiskowej, tworząc unikalne doświadczenie dla turystów i mieszkańców.

Każda z tych koncepcji pokazuje inny możliwy kierunek rozwoju marki Gminy, a ich wspólnym mianownikiem jest oparcie na lokalnych zasobach, tradycjach i potencjale przyrodniczo-uzdrowiskowym. Wybór i realizacja jednego lub kilku z nich pozwoli Gminie Połczyn-Zdrój nie tylko zachować swoją tożsamość, ale także stworzyć produkt wyróżniający się na tle konkurencyjnych miejscowości.

CEL 3: Silna i konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na przedsiębiorczości, turystyce i promocji

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
3.1. Przedsiębiorczość i rynek pracy przyszłości	- Rozwój lokalnych produktów i krótkich łańcuchów dostaw – certyfikacja, promocja produktów regionalnych (żywność, rękodzieło), wsparcie sprzedaży bezpośredniej. - Szkolenia zawodowe i cyfrowe dla mieszkańców – kursy w zakresie kompetencji przyszłości (ICT, ekologia, usługi prozdrowotne). - Współpraca z instytucjami rynku pracy i uczelniami – tworzenie praktyk, staży i programów zachęcających młodych ludzi do pozostania w Gminie. - Sieciowanie i promocja lokalnych przedsiębiorców – organizacja spotkań branżowych, wizyt studyjnych, warsztatów networkingowych oraz prowadzenie, aktualizowanie i promowanie internetowej bazy firm i usług z terenu Gminy.	- Zwiększenie udziału lokalnych produktów w rynku oraz rozpoznawalności marki regionalnej. - Podniesienie kompetencji mieszkańców w zakresie cyfryzacji i nowych zawodów. - Wzrost zatrudnienia i zatrzymanie młodych w Gminie dzięki stażom i praktykom. - Wzmocnienie współpracy i wymiany doświadczeń między przedsiębiorcami oraz zwiększenie widoczności lokalnej oferty gospodarczej.	- Liczba certyfikowanych lokalnych produktów i producentów [szt.]. - Liczba mieszkańców uczestniczących w szkoleniach zawodowych i cyfrowych [os.]. - Liczba osób objętych programami stażowymi i praktykami w Gminie [os.]. - Liczba przedsiębiorców uczestniczących w inicjatywach sieciujących lub wpisanych do gminnej bazy firm [szt.].
3.2. Turystyka i uzdrowiskowa marka Gminy	- Rozwój całorocznej oferty turystycznej – wydarzenia, szlaki tematyczne, produkty turystyki zdrowotnej i aktywnej. - Budowa kompleksowej oferty turystyki rowerowej – połączenie tras gminnych z regionalnymi szlakami (Green Velo, Trasa Pojezierzy Zachodnich). - Rozwój infrastruktury obsługi turystów – punkty informacji turystycznej, systemy oznakowania, aplikacje mobilne. - Wsparcie rozwoju usług okołoturystycznych – baza noclegowa, gastronomia, wellness, produkty lokalne. - Budowa spójnej marki turystycznej i uzdrowiskowej – kampanie promocyjne, udział w targach, strategia komunikacji.	- Wydłużenie sezonu turystycznego i zwiększenie liczby odwiedzających przez cały rok. - Zwiększenie liczby turystów rowerowych i aktywnych korzystających z oferty Gminy. - Podniesienie jakości obsługi turystów poprzez rozwój infrastruktury informacyjnej. - Rozszerzenie oferty noclegowej, gastronomicznej i usług wellness. - Umocnienie wizerunku Gminy jako uzdrowiska i miejsca turystyki prozdrowotnej.	- Liczba całorocznych wydarzeń turystycznych i kulturalnych [szt.]. - Długość tras rowerowych na terenie Gminy [km]. - Liczba punktów informacji turystycznej i aplikacji obsługujących turystów [szt.]. - Liczba miejsc noclegowych dostępnych w Gminie [szt.]. - Liczba kampanii promocyjnych Gminy w

	Opracowanie, uruchomienie i skalowanie co najmniej jednego produktu flagowego będącego potencjalną marką Gminy na najbliższe dziesięciolecie – wśród pomysłów można uwzględnić np. 1) Bike & Wellness Valley, 2) Połczyńskie Laboratorium Zdrowia Naturalnego, 3) Zielone Centrum Długowieczności, 4) Strefa Ciemnego Nieba, 5) Szlak Wód i Źródeł, lub inne elementy bazujące na lokalnych potencjałach.	Zbudowanie rozpoznawalnej marki Gminy poprzez wdrożenie co najmniej jednego produktu flagowego zwiększającego ruch całoroczny i popyt na lokalne usługi.	skali regionalnej/ krajowej [szt.].
3.3. Promocja i współpraca gospodarcza	- Budowa systemu promocji inwestycyjnej Gminy – katalog terenów inwestycyjnych, strona on-line, nowoczesna obsługa inwestora. - Współpraca międzygminna i ponadlokalna – aktywny udział w ZIT, LGD, klastrach turystycznych i energetycznych. - Organizacja wydarzeń gospodarczych i targowych – fora przedsiębiorców, spotkania networkingowe, targi lokalne. - Promocja Gminy poprzez wydarzenia i ambasadorów marki – współpraca z lokalnymi liderami, influencerami, sportowcami i artystami. - Cyfrowa promocja Gminy – kampanie internetowe, portale rezerwacyjne, social media. - Rozwój marki Połczyna-Zdroju – promocja produktów i usług lokalnych.	- Zwiększenie liczby inwestorów zainteresowanych terenami w Gminie. - Wzmocnienie powiązań gospodarczych i wspólnych projektów w ramach partnerstw. - Zwiększenie rozpoznawalności Gminy dzięki wydarzeniom i promocji lokalnych liderów. - Rozwój obecności marki Gminy w mediach cyfrowych i kanałach rezerwacyjnych. - Podniesienie prestiżu i rozpoznawalności lokalnych produktów i usług.	- Liczba obsługiwanych zapytań inwestorów [szt.]. - Liczba projektów i inicjatyw realizowanych we współpracy z partnerami ponadlokalnymi [szt.]. - Liczba wydarzeń gospodarczych i targowych organizowanych w Gminie [szt.]. - Liczba kampanii i działań promocyjnych w mediach cyfrowych [szt.]. - Liczba produktów/ usług pod marką Gminy [szt.].

SPOŁECZEŃSTWO

Rozwój społeczny Gminy Połczyn-Zdrój opiera się na budowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców, dostępności do usług publicznych oraz tworzeniu warunków do aktywności i integracji społecznej. Kluczowe wyzwania, takie jak niekorzystne procesy demograficzne, starzenie się populacji czy ograniczona oferta dla młodzieży, wymagają kompleksowych działań obejmujących edukację, zdrowie, kulturę i sport. Gmina dostrzega potrzebę inwestowania w zasoby ludzkie, aby zatrzymać młodych mieszkańców, wspierać rodziny i odpowiadać na potrzeby seniorów, jednocześnie tworząc przestrzeń do współpracy międzypokoleniowej.

Ważnym kierunkiem jest podnoszenie jakości edukacji i kompetencji przyszłości. Modernizacja szkół, rozwój opieki nad dziećmi do lat 3, wprowadzanie programów cyfrowych i technicznych oraz łączenie nauki z praktyką gospodarczą wzmacniają atrakcyjność edukacyjną Gminy i przygotowują młodych do rynku pracy. Równoległe działania te zwiększają szanse na zatrzymanie młodych rodzin, które mogą znaleźć w Gminie odpowiednie warunki do życia i rozwoju.

Szczególne znaczenie mają usługi społeczne i zdrowotne. Rozwój mieszkań wspomaganych i teleopieki, programy profilaktyczne oraz aktywność infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich pozwalają skutecznie odpowiadać na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych i wymagających wsparcia. Dzięki temu wzrasta bezpieczeństwo i poczucie stabilności, a Gmina może pełnić rolę miejsca przyjaznego każdemu mieszkańcowi, niezależnie od wieku czy sytuacji życiowej.

Nieodzownym elementem rozwoju społecznego jest także kultura, sport i integracja. Wzbogacanie oferty instytucji kultury, modernizacja obiektów sportowych, organizacja wydarzeń plenerowych oraz tworzenie nowych stref rekreacji w sołectwach wspierają aktywność mieszkańców i budują więzi społeczne. Innowacyjne rozwiązania, takie jak cyfryzacja bibliotek czy programy integracji międzypokoleniowej, odpowiadają na współczesne trendy i ułatwiają dostęp do oferty dla różnych grup społecznych.

Całość działań w sferze społecznej wskazuje, że Gmina Połczyn-Zdrój zmierza w kierunku bycia miejscem przyjaznym i otwartym, w którym mieszkańcy mają dostęp do wysokiej jakości edukacji, usług zdrowotnych i społecznych, a przestrzeń wspólna sprzyja aktywności, integracji i wzmacnianiu lokalnej tożsamości. Dzięki temu możliwe będzie nie tylko podnoszenie jakości życia, ale także zatrzymanie negatywnych trendów demograficznych i wzmocnienie wspólnoty lokalnej.

CEL 4: Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki edukacji, usługom społecznym i aktywnej wspólnotie lokalnej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
4.1. Edukacja i kompetencje przyszłości	• Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej – doposażenie szkół w atrakcyjne, nowoczesne i bezpieczne sale sportowe, pracownie cyfrowe i laboratoria tematyczne. • Rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3 – zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych, z możliwością późniejszej adaptacji przestrzeni np. dla seniorów w przypadku zmian potrzeb spowodowanych zmianami demograficznymi. • Wsparcie edukacji cyfrowej i kompetencji STEAM (umiejętności przyszłości rozwijane poprzez połączenie nauki (Science), technologii (Technology), inżynierii (Engineering), sztuki (Arts) i matematyki (Mathematics)) – zajęcia programistyczne, robotyczne, kreatywne warsztaty techniczne. • Program „Uczeń w kulturze i przyrodzie” – lekcje w terenie, edukacja w Parku Zdrojowym, wyjazdy edukacyjne do instytucji kultury i nauki. • Współpraca szkół z lokalnymi przedsiębiorcami – program praktyk, lekcje przedsiębiorczości, ścieżki kariery w usługach, turystyce i opiece. • Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych – sport, muzyka, języki, ekologia, w połączeniu z dostosowanymi połączeniami transportu zbiorowego dla dzieci z sołectw.	• Poprawa jakości kształcenia dzięki lepiej wyposażonej infrastrukturze szkolnej. • Zwiększenie dostępności opieki nad najmłodszymi dziećmi i elastyczne wykorzystanie zasobów w przyszłości. • Podniesienie kompetencji cyfrowych, technicznych i kreatywnych uczniów. • Zwiększenie atrakcyjności edukacji poprzez naukę w kulturze i przyrodzie. • Ułatwienie wejścia młodzieży na rynek pracy dzięki współpracy szkół i przedsiębiorców. • Zwiększenie liczby dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych.	• Liczba zmodernizowanych lub doposażonych szkół [szt.]. • Liczba miejsc opieki dla dzieci do lat 3 [szt.]. • Liczba uczniów objętych programami cyfrowymi i STEAM [os.]. • Liczba zrealizowanych lekcji w kulturze i przyrodzie [szt.]. • Liczba uczniów uczestniczących w praktykach i programach przedsiębiorczości na terenie Gminy [os.]. • Liczba uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych [os.].

4.2. Usługi społeczne i zdrowotne blisko mieszkańca	• Rozwój mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego oraz mieszkań wspomaganych, interwencyjnych, treningowych i chronionych – dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i wychodzących z kryzysu. • Programy teleopieki i e-zdrowia – czujniki bezpieczeństwa, videokonsultacje medyczne, platformy wsparcia dla seniorów. • Rozwój usług opiekuńczych i sąsiedzkich – wsparcie asystentów osób niesamodzielnych, wolontariat międzypokoleniowy. • Współfinansowanie pakietów badań profilaktycznych, kampanie informacyjne w tym temacie, warsztaty zdrowego stylu życia, integracja z ofertą uzdrowiska. • Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich – modernizacja świetlic wraz z otoczeniem i ich adaptacja na lokalne centra integracyjne. • Wsparcie NGO i partnerstw społecznych – mikrogranty na inicjatywy zdrowotne, społeczne i integracyjne. • Edukacja zdrowotna i profilaktyka w szkołach – zdrowe żywienie, profilaktyka uzależnień, aktywność fizyczna.	• Zwiększenie dostępności mieszkań dla osób wymagających wsparcia. • Podniesienie bezpieczeństwa seniorów dzięki teleopiece i e-zdrowiu. • Rozszerzenie oferty usług opiekuńczych i sąsiedzkich. • Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców dzięki programom profilaktycznym. • Poprawa jakości życia na wsi dzięki rozbudowie infrastruktury społecznej. • Zwiększenie liczby działań i projektów społecznych realizowanych przez NGO. • Zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród młodzieży dzięki edukacji zdrowotnej.	• Liczba mieszkań wspomaganych/ treningowych/ chronionych [szt.]. • Liczba seniorów objętych systemem teleopieki [os.]. • Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i sąsiedzkich [os.]. • Liczba uczestników programów profilaktycznych i zdrowotnych [os.]. • Liczba użytkowanych świetlic wiejskich [szt.]. • Liczba projektów społecznych zrealizowanych przez NGO [szt.]. • Liczba uczniów objętych programami edukacji zdrowotnej [os.].
4.3. Kultura, sport i integracja społeczna	• Rozwój oferty instytucji kultury – nowe wydarzenia całoroczne, rozwój istniejących i dostosowywanie się do trendów, współpraca międzynarodowa. • Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej – boiska wielofunkcyjne, skatepark, pumptrack, nowoczesne sale gimnastyczne. • Program integracji międzypokoleniowej „Razem w Polczynie” – wspólne wydarzenia dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów. • Cyfrowa kultura i biblioteki przyszłości – digitalizacja zbiorów, multimedialne przestrzenie w bibliotekach, wykorzystanie VR/AR w ofercie kulturowej. • Wydarzenia plenerowe i festiwale tematyczne – np. Festiwal Szwajcarii Polczyńskiej, jarmarki, targi lokalnych produktów.	• Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i włączenie Gminy w obieg współpracy kulturalnej. • Poprawa dostępności i jakości infrastruktury sportowej dla mieszkańców wszystkich grup wiekowych. • Wzmocnienie więzi społecznych poprzez wspólne programy i wydarzenia. • Zwiększenie dostępności nowoczesnej kultury cyfrowej. • Wzmocnienie tożsamości lokalnej i promocja marki Gminy poprzez wydarzenia plenerowe.	• Liczba realizowanych wydarzeń kulturalnych i artystycznych [szt.]. • Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych obiektów sportowych [szt.]. • Liczba uczestników wydarzeń integracyjnych międzypokoleniowych [os.]. • Liczba instytucji z wdrożoną ofertą cyfrową [szt.]. • Liczba wydarzeń plenerowych o charakterze

	• Program wsparcia dla organizacji sportowych i kulturalnych – mikrogranty, szkolenia, współpraca z samorządem. • Tworzenie stref rekreacji i sportu w sołectwach – place zabaw, siłownie plenerowe, strefy integracji.	• Zwiększenie aktywności organizacji sportowych i kulturalnych. • Podniesienie jakości życia mieszkańców sołectw dzięki strefom rekreacyjnym.	regionalnym/ krajowym [szt.]. • Liczba NGO działających w sporcie i kulturze objętych wsparciem [szt.]. • Liczba nowych stref rekreacji i sportu w sołectwach [szt.].
--	--	--	---

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Połczyn-Zdrój oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Połczyn-Zdrój jest gminą miejsko-wiejską, położoną we wschodniej części powiatu świdwińskiego, we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi około 344 km².

Na terenie Gminy występuje jedno miasto – Połczyn-Zdrój, stanowiące centralny ośrodek gminny oraz 25 sołectw: Bolkowo, Bronowo, Brusno, Buślary, Czarnkowie, Gaworkowo, Gawroniec, Kołacz, Lipno, Łęgi, Łośnica, Nowe Resko, Ogartowo, Ogrodno, Ostre Bardo, Popielewo, Przyrowo, Redło, Sucha, Szeligowo, Toporzyk, Tychówko, Wardyń Górny, Zajączkowo i Zajączkówko.

Dominującą formą użytkowania gruntów są użytki rolne (50,65%) oraz lasy (41,03%), natomiast tereny przeznaczone na cele pozarolnicze – mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe – stanowią 8,32% powierzchni.

Miasto Połczyn-Zdrój pełni funkcję głównego ośrodka wielofunkcyjnego, koncentrując usługi administracyjne, kulturowe, sportowo-rekreacyjne i zdrowotne. Występuje tu największa koncentracja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, a wraz z miejscowością Przyrowo miasto stanowi najważniejszy ośrodek rozwojowy Gminy.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna dominuje w strukturze przestrzennej. Miasto zachowało średniowieczny układ urbanistyczny, a XIX-wieczny rozwój dzielnicy uzdrowskiej oraz brak większych zniszczeń wojennych pozwoliły utrzymać jednolity charakter architektoniczny.

Układ funkcjonalno-przestrzenny Gminy charakteryzuje się dominacją centrum uzdrowskiego w Połczynie-Zdroju oraz siecią osadniczą w postaci 25 sołectw.

W zakresie planowania przestrzennego, Gmina Połczyn-Zdrój posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone Uchwałą Nr XXXV/413/2021, a także prowadzi prace nad planem ogólnym na podstawie uchwały nr LXXVII/839/2024 z dnia 27 marca 2024 roku. Obowiązuje 30 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących 4,12% powierzchni Gminy.

Ruch budowlany w latach 2019–2023 charakteryzował się umiarkowaną dynamiką, z przewagą pozwoleń na budynki niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy wzrosła z 44 w 2019 roku do 78 w 2021 roku, a następnie spadła do 56 w 2023 roku.

Układ transportowy Gminy oparty jest na drogach wojewódzkich o długości 71 km, drogach powiatowych o długości 101,2 km, drogach gminnych o długości 478,2 km oraz drogach wewnętrznych i dojazdowych o długości 478,8 km. Przez teren Gminy przebiegają m.in. drogi wojewódzkie nr 152, 163, 167, 172 i 173.

Na obszarze Gminy nie funkcjonuje transport kolejowy, a najbliższy dworzec znajduje się w Świdwinie.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój wyznaczone zostały trzy strefy ochrony uzdrowskiej: strefa „A” o powierzchni 188,76 ha, strefa „B” o powierzchni 11 715 ha oraz strefa „C” obejmująca tereny dodatkowe. Łącznie obejmują one 11 904 ha, co stanowi 35% powierzchni Gminy.

Według podziału na jednolite części wód powierzchniowych, na terenie Gminy Połczyn-Zdrój znajduje się dziesięć JCWP o numerach:

- RW6000114459 – Parsęta od Gęsiej do Liśnicy (rzeka nizinna),
- RW6000114449 – Dębica od Brusnej do ujścia (rzeka nizinna),
- RW60001044469 – Odpust (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW6000104436 – Brzeźniczka (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW6000104452 – Bukowa (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW60001044569 – Mogilica (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW60000944431 – Dębica od źródeł do Brusny wraz z Brusną (potok lub strumień nizinny),
- RW6000181888513 – Drawa do jez. Krosino (rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy),
- RW60000918885112 – Miedznik (potok lub strumień nizinny),
- RW60000918885229 – Rakoń (potok lub strumień nizinny).

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój występują również wody podziemne. Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód podziemnych, na terenie Gminy znajdują się JCWPd o numerach:

- GW60009,
- GW600025,
- GW60008.

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.), Gmina Połczyn-Zdrój znajduje się:

- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$,
- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=10\%$,
- na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$.

Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonej zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudnienia zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój występują następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat Przyrody – Dolina Pięciu Jezior
- Rezerwat Przyrody – Torfowisko Toporzyk
- Park Krajobrazowy – Drawski Park Krajobrazowy
- Obszar Chronionego Krajobrazu – Pojezierze Drawskie
- Obszar Natura 2000 – Dorzecze Parsęty (SOO)
- Obszar Natura 2000 – Jeziora Czaplineckie (SOO)
- Obszar Natura 2000 – Ostoja Drawska (OSO)
- 68 Pomników Przyrody (47 – pojedyncze drzewa, 14 – grupy drzew, 3 – aleje, 2 – głazy oraz 2 – inne),
- 113 Użytków Ekologicznych.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój obowiązują zapisy zawarte w następujących dokumentach:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry.

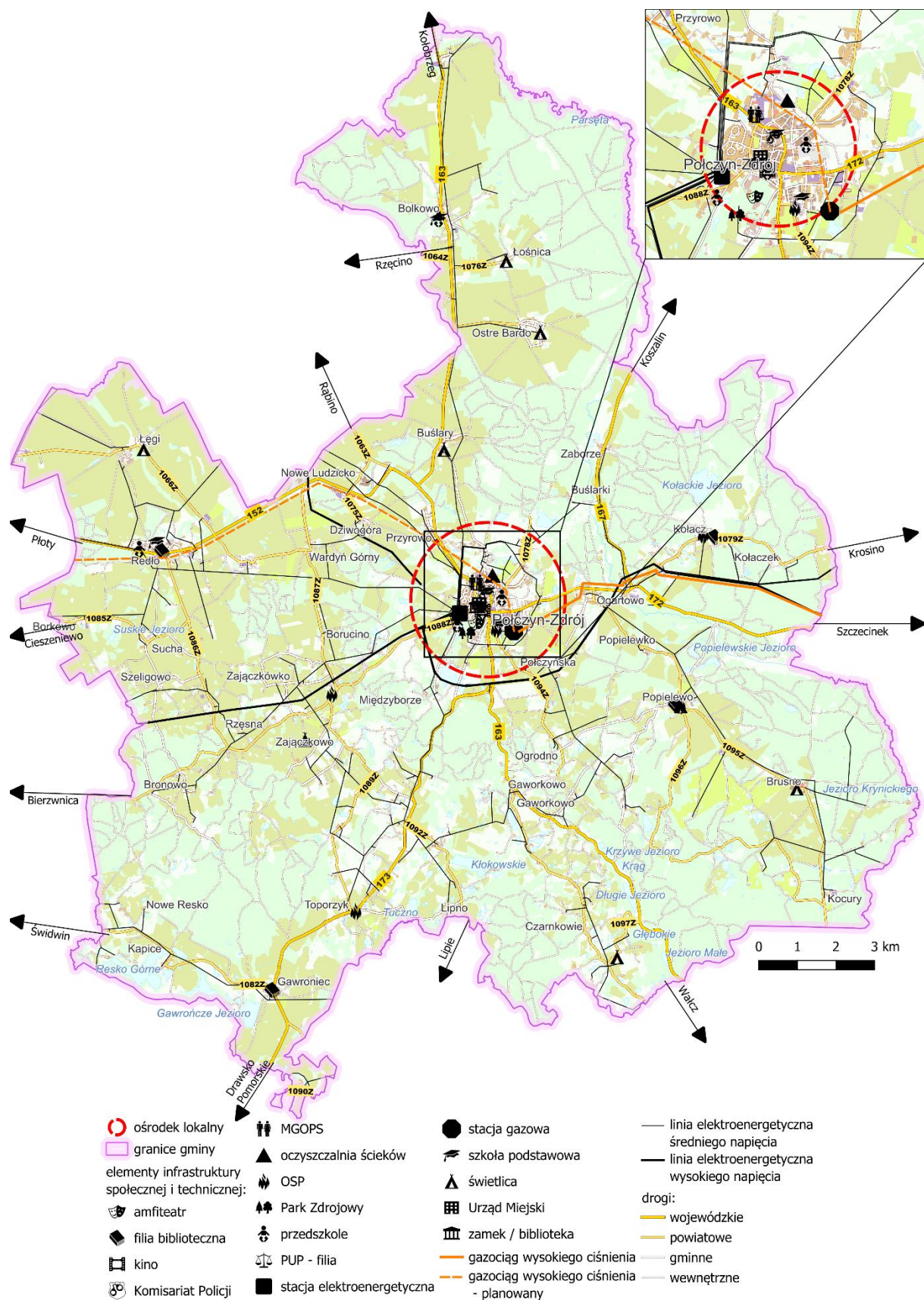
Przeciwdziałanie skutkom suszy, zgodnie z art. 183 oraz 185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, prowadzi się zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy, który uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy. Plan przeciwdziałania skutkom suszy zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, jak również katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według analizy przeprowadzonej na potrzeby Planu przeciwdziałania skutkom suszy, w granicach Gminy Połczyn-Zdrój znajdują się obszary:

- silnego i ekstremalnego zagrożenia suszą atmosferyczną;
- słabego, umiarkowanego, silnego i ekstremalnego zagrożenia suszą rolniczą;
- umiarkowanego i silnego zagrożenia suszą hydrologiczną;
- umiarkowanego, silnego i ekstremalnego zagrożenia suszą hydrogeologiczną.

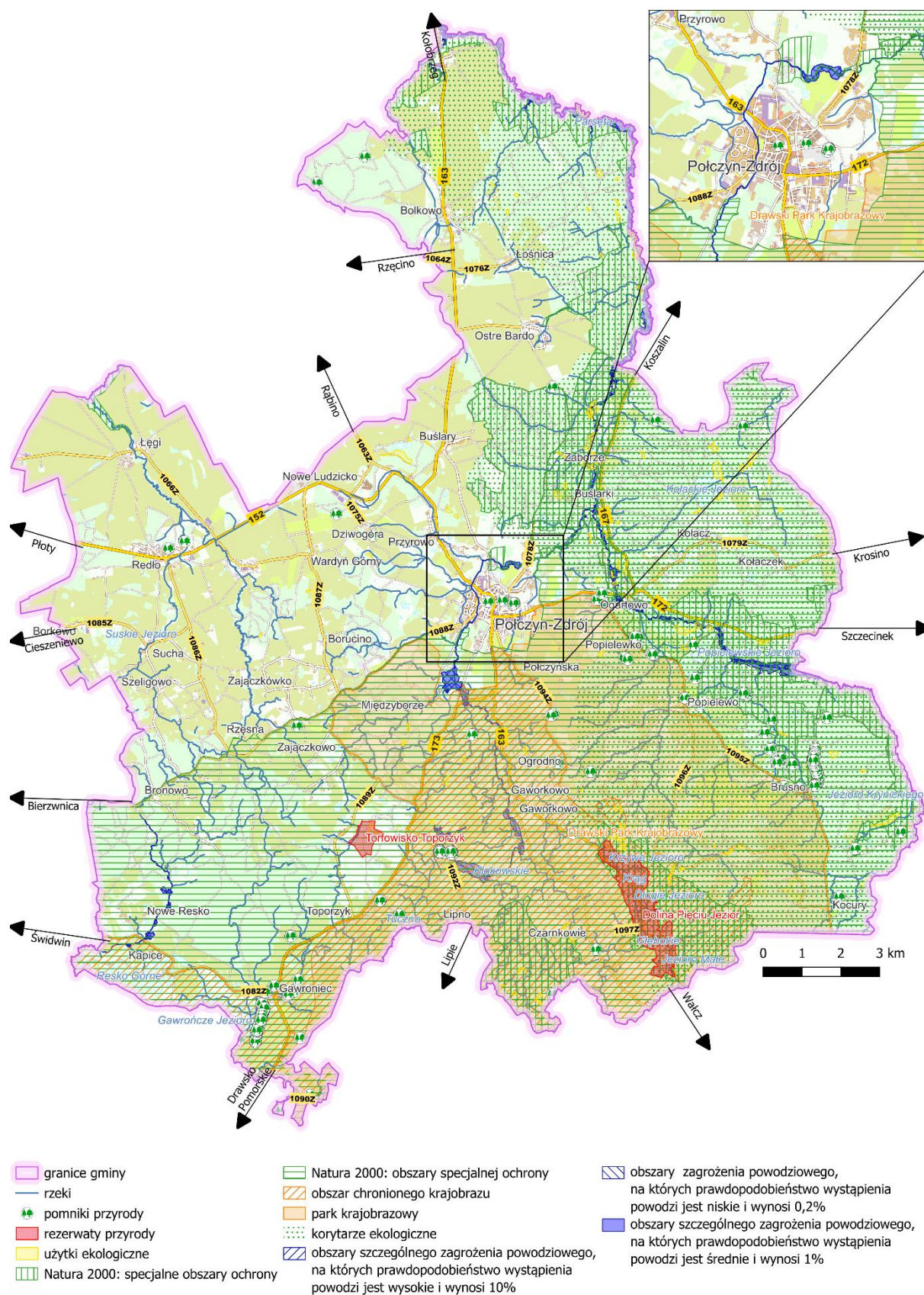
W łącznym zestawieniu Gmina Połczyn-Zdrój klasyfikuje się w większości jako obszar silnie lub ekstremalnie zagrożonym suszą, a niewielkie fragmenty Gminy są zagrożone suszą w stopniu umiarkowanym.

Na poniższych rycinach przedstawiono mapy zawierające model struktury funkcjonalno-przestrzennej, zarówno w wymiarze infrastrukturalnym jak i powiązań przyrodniczych. Mapy w pełnej skali stanowią załączniki 4 i 5 do niniejszego dokumentu.

Ryc. 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Polcyn-Zdrój – elementy infrastruktury społecznej i technicznej

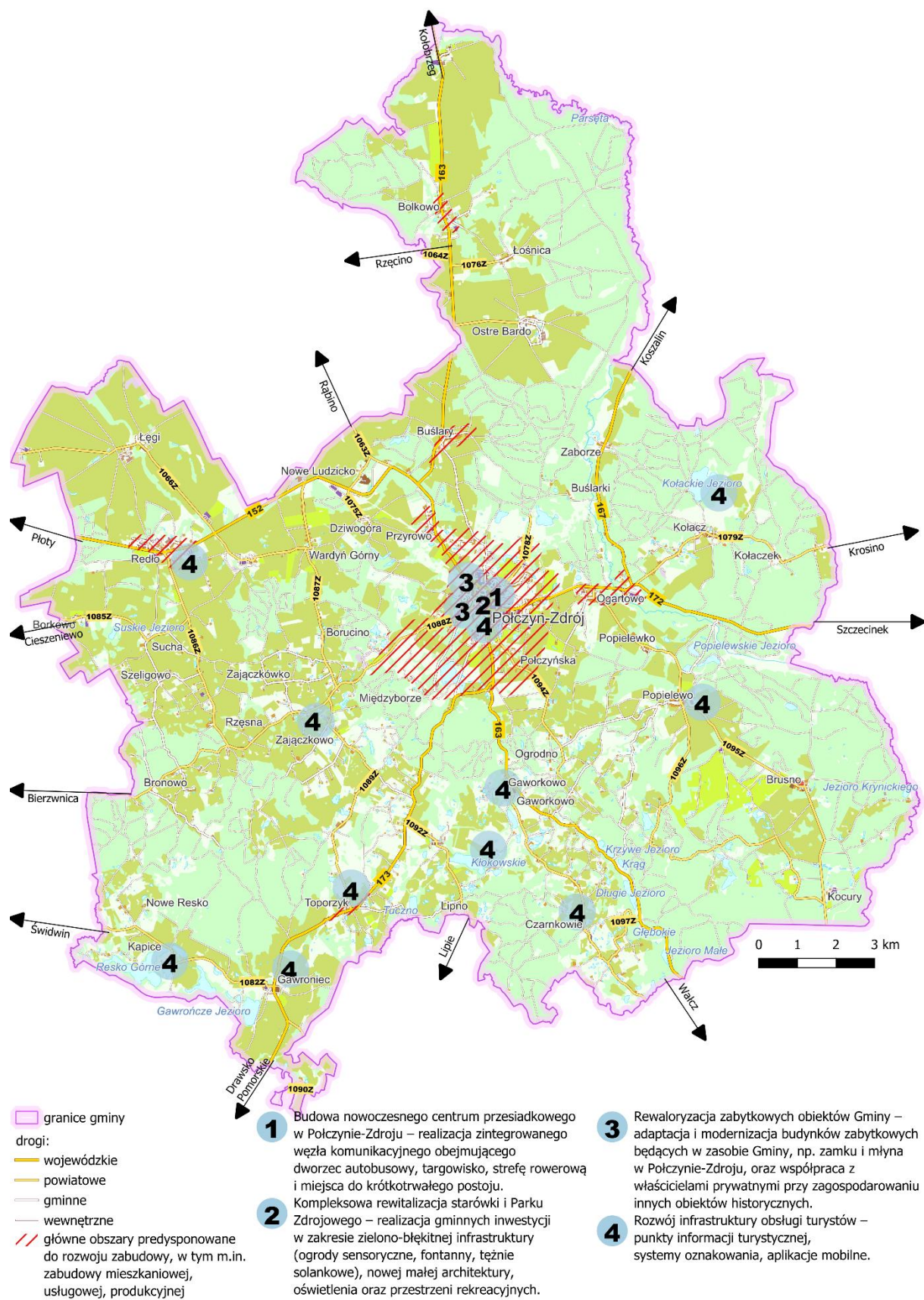
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ryc. 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Połczyn-Zdrój – powiązania przyrodnicze
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2026-2035 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach. Mimo, że kierunki działań przewidziane w niniejszej Strategii dotyczą całego obszaru Gminy, kilka konkretnych zapisów można odnieść do określonej lokalizacji, co zostało wskazane na mapie stanowiącej załącznik nr 6 do Strategii, a której poglądowa wersja znajduje się poniżej.

Ryc. 5. Kierunki rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Kształtowanie polityki przestrzennej w Gminie opiera się jednocześnie na uwarunkowaniach lokalnych oraz na rekomendacjach zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, przyjętego uchwałą nr VII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.

W Tomie II PZPWZ wskazano cele i kierunki polityki przestrzennej województwa. Zostały one podzielone na 3 części: odnoszące się do całego obszaru województwa, do obszarów funkcjonalnych oraz Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. W ramach tych części wydzielono następujące:

- **cele kształtowania polityki przestrzennej województwa:**
 - Cel I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa.
 - Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.
 - Cel III. Rozwój potencjału ludnościowego.
 - Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej.
 - Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.
 - Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej.
 - Cel VII. Wzrost i rozwój gospodarczy.
 - Cel VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego.
 - Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej.
 - Cel X. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa.
- **cele kształtowania polityki przestrzennej w obszarach funkcjonalnych:**
 - Cel XI. Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.
 - Cel XII. Racjonalizacja rozwoju gospodarczego i ochrona zasobów w obszarze funkcjonalnym Strefy Przybrzeżnej.
 - Cel XIII. Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym Specjalnej Strefy Włączenia.
 - Cel XIV. Poprawa spójności wewnętrznej i przełamywanie peryferyjności przygranicznego obszaru funkcjonalnego.
- **cele kształtowania polityki przestrzennej w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym:**
 - Cel XVI. Racjonalizacja struktury funkcjonalno-przestrzennej i sieci osadniczej oraz wzmocnienie funkcji miejskich.
 - Cel XVII. Poprawa standardów życia mieszkańców.
 - Cel XVIII. Ochrona walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego.
 - Cel XIX. Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego.
 - Cel XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych.
 - Cel XXI. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów infrastruktury technicznej w dziedzinie energetyki, gospodarki odpadami i ochrony przeciwpowodziowej.

Jak zaznaczono w PZPWZ (Tom II, s. 10): „w obrębie poszczególnych celów wskazane są kierunki zagospodarowania przestrzennego, spełniające warunki ich realizacji. Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa sformułowane zostały w oparciu o istniejące

uwarunkowania, z uwzględnieniem pożądanego kształtu przestrzeni regionalnej i rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w perspektywie obowiązywania planu. (...) W ramach kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębniono cztery kategorie działań: ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje. Ustaleniom i zaleceniom przypisano narzędzia realizacji, natomiast projektom i rekomendacjom – podmioty odpowiedzialne i adresatów”.

Poniżej przedstawiono ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje, które są przypisane do Gminy Połczyn-Zdrój. Realizacja niniejszej Strategii będzie z nimi spójna, tak jak z zapisami dotyczącymi całego województwa bądź obszarów funkcjonalnych, do których należy Gmina.

Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.

Ustalenia:

- *Uwzględnienie wskazanych do ustanowienia na obszarze województwa obszarów chronionego krajobrazu (OChK) w polityce przestrzennej jednostek samorządu terytorialnego: Wysoczyzna Kołacz-Białowas (gm. Połczyn-Zdrój), Wysoczyzna Buślary (gm. Połczyn-Zdrój), Źródła Regi (gm. Połczyn-Zdrój).*

Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej.

Zalecenia:

- *Wsparcie ośrodków wzrostu o znaczeniu subregionalnym i subregionalnych zespołów miast (Połczyn-Zdrój).*

Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

Ustalenia:

- *Ochrona walorów wskazanych obszarów kulturowo-krajobrazowych, w tym zachowanie ich charakterystycznych cech kulturowych i krajobrazowych w drodze łącznego stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków, krajobrazu i środowiska przyrodniczego oraz poprzez:*
 - *ochronę historycznego układu siatki ulic, przestrzeni publicznych, linii zabudowy, gabarytów i formy obiektów budowlanych,*
 - *odpowiednie utrzymanie, zagospodarowanie, oznakowanie i wyeksponowanie obiektów historycznych,*
 - *ochronę otoczenia zabytków w celu właściwego wyeksponowania obiektu,*
 - *uszanowanie lokalnych tradycji budowlanych, w zakresie używanych materiałów, technik i tradycji budowlanych, podczas remontów, renowacji, adaptacji, rozbudowy itp.,*
 - *kształtowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do lokalnej tradycji budowlanej,*
 - *poprzedzanie lokalizacji obiektów wielkokubaturowych i dominant wysokościowych analizami wpływu tych inwestycji na krajobraz, w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania,*
 - *ujednocenie i dostosowanie elementów małej architektury, płotów, ogrodzeń, nawierzchni ciągów pieszych do lokalnej tradycji budowlanej,*
 - *porządkowanie, utrzymywanie i uzupełnianie zespołów zieleni; ochrona obsadzeń alejowych wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz uzupełnianie ich brakujących fragmentów,*

- zastosowanie zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych – zwłaszcza głównych wjazdów do miejscowości, w przypadku lokalizacji obiektów związanych z funkcją produkcyjną, magazynową itp.,
- ochronę sylwet miejscowości,
- odpowiednie ogrodzenie, uporządkowanie i oznakowanie cmentarzy,
- w obrębie obszarów występowania reliktywów osadnictwa pradziejowego zachowanie układu topograficznego, ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się dzikiej zieleni, odpowiednie oznakowanie, okresowe monitorowanie stanu,
- ograniczenie zabudowy brzegów jezior i zbiorników wodnych poza miejscowościami oraz zapewnienie publicznego dostępu do ich brzegów,
- przywrócenie miejscowościom związków z wodą: rewitalizacja nabrzeży oraz kształtowanie nowej zabudowy nadwodnej,
- ochronę i utrzymanie historycznych elementów technicznej infrastruktury wodnej;

Ponadto:

- w OKK 6-12: Ochrona krajobrazu krawędzi dolin, punktów widokowych i innych elementów krajobrazu rzeczny; ochrona i rewitalizacja rzecznych budowli hydrotechnicznych wraz z dopuszczeniem w nich nowych funkcji; tworzenie nowych szlaków turystyczno-historycznych obejmujących zasób budowli hydrotechnicznych.
- w OKK 2-4, 15-18, 20, 22: Ochrona cech topografii terenu; ochrona punktów widokowych, sylwet miejscowości, dominant kulturowych oraz miejsc ich ekspozycji; utrzymanie rolniczego charakteru krajobrazu.

Zalecenia:

- Uwzględnienie w polityce gmin obszarów zwaloryzowanych jako spełniających kryteria parków kulturowych (PK): PK30 „Ostre Bardo”; PK31 „Buślary”.

Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej.

Ustalenia:

- Przeciwdziałanie zjawiskom mającym zły wpływ na „fizjonomię” uzdrowisk i ich założenia przestrzenne oraz cechy klimatu.
- Ścisłe przestrzeganie warunków zabudowy w strefach ochronnych (A, B, C) obszarów uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej.

Zalecenia:

- Modernizacja infrastruktury uzdrowiskowej, okołouzdrawiskowej i turystycznej.
- Ograniczanie ruchu samochodowego w uzdrowiskach, budowa parkingów buforowych i ulepszanie transportu zbiorowego, w tym zeroemisyjnego, wdrażanie ściśle powiązanych rozwiązań zrównoważonej mobilności.

Cel VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego.

Ustalenia:

- Przebudowa dróg wojewódzkich nr: 163 (na odcinkach Połczyn-Zdrój–Czaplinek i Kołobrzeg–Białogard), 152 (na odcinkach Starogard–Świdwin i Świdwin–Połczyn-

Zdrój), 163 na odcinku Białogard–Połczyn-Zdrój, 173 na Połczyn-Zdrój–Drawsko Pomorskie.

- Utrzymanie ograniczeń zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarze powierzchni ograniczających lotnisk i lądowisk.

Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej.

Ustalenia:

- Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dystrybucyjnej wysokiego napięcia WN-110 kV (modernizacja linii Połczyn-Zdrój–Grzmiąca).
- Rozbudowa dystrybucyjnej sieci gazowej wysokiego ciśnienia: rozbudowa sieci w relacjach: Świdwin–Połczyn-Zdrój.
- Budowa sieci dystrybucyjnej wysokiego ciśnienia (gazociągi i stacje gazowe) na obszarach deficytowych: gazociąg Białogard–Połczyn-Zdrój–Tychowo.
- Wykorzystanie potencjału biogazu rolniczego dla rozwoju biogazowni rolniczych.

Cel XI. Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.

Ustalenia:

- Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych.

Zalecenia:

- Integracja miast CSF:
 - poprawa dostępności do usług i uelastycznienie rynku pracy,
 - zbliżenie czasowe miast,
 - komplementarna obsługa ludności,
 - lokalizacja usług publicznych,
 - poprawa i integracja funkcjonowania komunikacji zbiorowej.
- Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju, zgodnie z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej.

Ponadto, w dokumencie wskazano planowane inwestycje:

- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 163 na odcinku Połczyn-Zdrój-Czaplinek,
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 152 na odcinku Świdwin-Połczyn-Zdrój,
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 163 na odcinku Białogard-Połczyn-Zdrój,
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 173 na odcinku Połczyn-Zdrój-Drawsko Pomorskie,
- Rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów,
- Rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów zielonych lub/i innych bioodpadów,
- Budowa instalacji do recyklingu odpadów,
- Rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do odzysku innego niż recykling odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- Rozbudowa/modernizacja instalacji o statusie instalacji komunalnej do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- Budowa punktu zbierania odpadów selektywnych w Połczynie-Zdrój,
- Rozbudowa/modernizacja składowisk odpadów o statusie instalacji komunalnej.

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Polczyn-Zdrój, które przedstawiono poniżej.

Tab. 2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Polczyn-Zdrój

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu
• zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, • ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych i obszarów ochrony uzdrowiskowej, • zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją, • wkomponowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy, • utrzymanie różnorodności biologicznej, • przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy, • wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju, w tym rozwój korytarzy ułatwiających przewietrzanie (redukcja smogu i obniżenie temperatury), • tworzenie nowych oraz powiększenie już istniejących obszarów zielonych blisko obszarów mieszkaniowych (parki i skwery „kieszonkowe”), • dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy, • ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych z uwzględnieniem przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, • ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwację urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp. • wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego, • wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej, • ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe), • nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury, • ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego, • rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.
Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
• kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,

- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów urbanistycznych i ruralistycznych, historycznych zespołów pałacowo-parkowych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- zachowanie indywidualnych cech historycznego założenia urbanistycznego i charakterystycznych elementów kompozycji przestrzennej centrum miasta,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie istniejących układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleni publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej, a także biorąc pod uwagę dostępność infrastruktury, w tym infrastruktury społecznej, przy czym obszary szczególnie predysponowane do rozwoju zabudowy określone są w załączniku nr 6 do strategii,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,

- zachowanie i wzmacnianie funkcji usługowych w części śródmiejskiej z jednoczesnym ukształtowaniem dodatkowych centrów służących obsłudze poszczególnych osiedli oraz wsi a także przy głównych trasach komunikacyjnych,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy i zabudowy śródmiejskiej,
- planowanie zabudowy wielorodzinnej w sposób ekstensywny, z zachowaniem dużej przestrzeni dla zieleni, retencji wodnej oraz miejsc postojowych dla pojazdów i zaplecza społecznego,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Połczyn-Zdrój dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Połczyn-Zdrój nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji

odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,

- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- wprowadzanie rozwiązań drogowych w obszarach zabudowy minimalizujących geometrię dróg i skrzyżowań, pozostawiając jednocześnie wystarczającą, wygodną przestrzeń dla pieszych, ruchu rowerowego, transportu publicznego, jak również dla osób z niepełnosprawnościami i starszych,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej,
- wspieranie rozwoju wielogałęziowego powiązania podsystemów transportu publicznego oraz indywidualnego m.in. centrów przesiadkowych, dworców, systemu parkingów P&R, B&R wraz z układem komunikacji kołowej i pieszo-rowerowej oraz rozbudową niezbędnej infrastruktury.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,

• dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą, • wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania, • utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami, • kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości, • rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania), • tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).
Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub niższej i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady: • stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu, • lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, • dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi, • podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego, • w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska, • wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.
Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić: • lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych, obszarów uzdrowiskowych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie, • rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,

• realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko • przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
• kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej, • przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych, • zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych, • kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach, • utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi, • zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych, • prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin, • zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk, • dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.
Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji
Gmina Połczyn-Zdrój nie posiada obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, jednak planuje się podjęcie działań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zgodnie ze wskazaną ustawą. Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój nie stwierdzono znaczących obszarów zdegradowanego krajobrazu. Do elementów wymagających uporządkowania zaliczono zdegradowane tereny byłych PGR, zrujnowane folwarki, opuszczone zabudowania gospodarczo-produkcyjne oraz tereny zabudowy wiejskiej, blokowej i wielorodzinnej. Dla zapewnienia atrakcyjnego wyglądu miejscowości niezbędne jest: • utrzymywanie charakterystycznych układów przestrzennych poszczególnych miejscowości, • realizacja nowej zabudowy z poszanowaniem formy i gabarytów zabudowy istniejącej, • kształtowanie zabudowy wiejskiej poprzez tworzenie zagród stanowiących charakterystyczne zespoły zwartej zabudowy. W zakresie terenów wymagających rekultywacji (obszary po zaniechanej powierzchniowej eksploatacji kruszywa i piasku), proponuje się ich rekultywację głównie w kierunku rolniczo-leśnym lub rekreacyjnym.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Połczyn-Zdrój. Jednocześnie, są one spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze wojewódzkiej i krajowej, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030. Komplementarność celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 nakreślono wizję województwa w 2030 roku, a także misję, która brzmi:

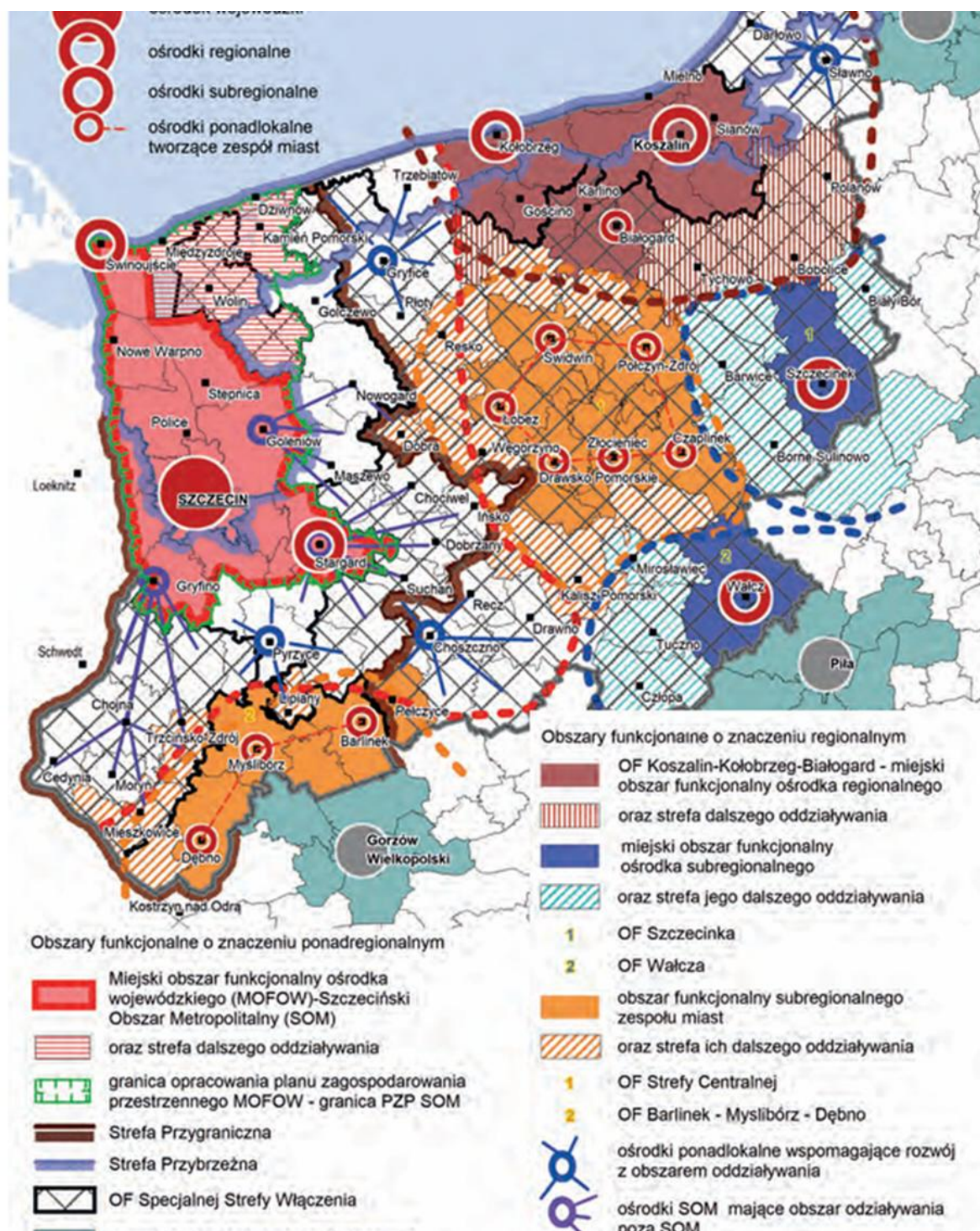
Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców.

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 wyznaczono cele strategiczne:

- I. Otwarta społeczność. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.
- II. Dynamiczna gospodarka. Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu.
- III. Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych.
- IV. Partnerski region. Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku wskazuje również Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), których identyfikacja i delimitacja odbyła się na bazie obszarów funkcjonalnych wskazanych w Planie Zagospodarowania Województwa Zachodniopomorskiego (ryc. 4). Są to obszary będące przedmiotem koncentracji działań

ukierunkowanych terytorialnie, w tym obszary problemowe, na terenie których identyfikowane są szczególne potencjały lub zjawiska niekorzystne dla rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru i jego ludności.

Ryc. 6. Obszary strategicznej interwencji w województwie zachodniopomorskim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

W ramach terytorializacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030, zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, Gmina Połczyn-Zdrój została zaliczona:

- w zakresie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadlokalnym – do Obszaru Funkcjonalnego Specjalnej Strefy Włączenia,
- w zakresie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym – do Obszaru Funkcjonalnego Strefa Centralna.

W związku z przynależnością do OF Strefy Centralnej, Gmina Połczyn-Zdrój została ujęta również w dokumencie pn. Strategia Terytorialna – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej. Celem nadrzędnym wyznaczonym w dokumencie jest: *Zwiększenie atrakcyjności Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej do zamieszkania, rozwoju i wypoczynku*. Wskazano również 6 celów strategicznych:

- 1) Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości.
- 2) Poprawa efektywności zarządzania JST.
- 3) Zrównoważony rozwój turystyki w oparciu o własne zasoby przyrodnicze i dziedzictwa kulturowego.
- 4) Rewitalizacja zdegradowanych ekonomicznie i społecznie obszarów wiejskich.
- 5) Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.
- 6) Poprawa efektywności energetycznej i odporności na zmiany klimatu.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 oraz Strategią Terytorialną – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej.

Tab. 3. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035 z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	Strategia ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej	Strategia Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035
I CEL STRATEGICZNY OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ 1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny 1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu 1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego	Cel 4. Rewitalizacja zdegradowanych ekonomicznie i społecznie obszarów wiejskich	Cel 1. Nowoczesna i uporządkowana przestrzeń Gminy sprzyjająca jakości życia mieszkańców oraz rozwojowi funkcji uzdrowiskowej i turystycznej 1.3. Atrakcyjne, bezpieczne i dostępne przestrzenie publiczne Cel 4. Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki edukacji, usługom społecznym i aktywnej wspólnotocie lokalnej 4.1. Edukacja i kompetencje przyszłości 4.2. Usługi społeczne i zdrowotne blisko mieszkańca 4.3. Kultura, sport i integracja społeczna
II CEL STRATEGICZNY DYNAMICZNA GOSPODARKA 2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje	Cel 1. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości Cel 3. Zrównoważony rozwój turystyki w oparciu o własne zasoby	Cel 3. Silna i konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na przedsiębiorczości, turystyce i promocji 3.1. Przedsiębiorczość i rynek pracy przyszłości

2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu 2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu	przyrodnicze i dziedzictwa kulturowego	3.2. Turystyka i uzdrowiskowa marka Gminy 3.3. Promocja i współpraca gospodarcza Cel 4. Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki edukacji, usługom społecznym i aktywnej wspólnocie lokalnej 4.1. Edukacja i kompetencje przyszłości
III CEL STRATEGICZNY SPRAWNY SAMORZĄD 3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich 3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych 3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury 3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych 3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem	Cel 2. Poprawa efektywności zarządzania w JST Cel 5. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel 6. Poprawa efektywności energetycznej i odporności na zmiany klimatu	Cel 1. Nowoczesna i uporządkowana przestrzeń Gminy sprzyjająca jakości życia mieszkańców oraz rozwojowi funkcji uzdrowiskowej i turystycznej 1.1. Inteligentne planowanie i kształtowanie ładu przestrzennego 1.2. Zrównoważona mobilność i nowoczesna infrastruktura techniczna 1.3. Atrakcyjne, bezpieczne i dostępne przestrzenie publiczne Cel 2. Odporne na zmiany klimatu i czyste środowisko Gminy sprzyjające zdrowiu mieszkańców i funkcji uzdrowiskowej 2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu 2.2. Odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wodnymi 2.3. Czyste powietrze i energia o niskiej emisyjności Cel 4. Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki edukacji, usługom społecznym i aktywnej wspólnocie lokalnej 4.2. Usługi społeczne i zdrowotne blisko mieszkańca
IV CEL STRATEGICZNY PARTNERSKI REGION 4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego 4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską 4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodnie	-	Cel 3. Silna i konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na przedsiębiorczości, turystyce i promocji 3.2. Turystyka i uzdrowiskowa marka Gminy 3.3. Promocja i współpraca gospodarcza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 oraz Strategii Terytorialnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej.

Strategia Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój pozostaje również spójna z zapisami dokumentów ponadlokalnych, w tym Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023–2027 z perspektywą do 2029 roku Lokalnej Grupy Działania – „Powiatu Świdwińskiego” oraz Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2021–2027 Mieleńskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

W przypadku LSR LGD Powiatu Świdwińskiego, wspólne obszary dotyczą przede wszystkim: rozwoju infrastruktury społecznej i kulturalnej na obszarach wiejskich, wsparcia inicjatyw społecznych i integracyjnych mieszkańców, promocji lokalnych produktów i przedsiębiorczości oraz ochrony środowiska i walorów przyrodniczych. Cele Gminy odnoszące się do poprawy jakości i dostępności usług publicznych, aktywizacji społecznej, czy wykorzystania walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki są zgodne z kierunkami działań LGD.

Z kolei LSR Mieleńskiej Lokalnej Grupy Rybackiej 2021–2027 akcentuje wspieranie projektów związanych z edukacją ekologiczną, wykorzystaniem zasobów wodnych do celów turystycznych, rekreacyjnych i przyrodniczych oraz tworzeniem lokalnych produktów opartych na dziedzictwie naturalnym. W tym zakresie cele i kierunki Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój, zwłaszcza te związane ze zrównoważonym rozwojem turystyki, ochroną środowiska i wykorzystaniem walorów przyrodniczych „Szwajcarii Połczyńskiej”, są zbieżne z założeniami LSR Mieleńskiej LGR.

Dzięki temu Strategia Rozwoju Gminy wpisuje się w cele i priorytety dokumentów ponadlokalnych, co wzmacnia możliwości aplikowania o środki zewnętrzne i rozwijania partnerskich projektów finansowanych z programów LEADER i innych funduszy UE.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2026-2035. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Połczyna-Zdroju, Rada Miejska w Połczynie-Zdroju oraz pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. W celu

zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się w razie potrzeby ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, samorząd Gminy Połczyn-Zdrój będzie dbał o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu świdwińskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu możliwe będzie lepsze dostosowanie działań do potrzeb lokalnej społeczności, efektywniejsze wykorzystanie zasobów, a także wzmocnienie kapitału społecznego i budowanie trwałych relacji międzysektorowych.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się również przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane, a założone rezultaty osiągnięte. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2025 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Połczyn-Zdrój). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Połczyna-Zdroju zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Połczyn-Zdrój na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. **Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027** oraz środki unijne w ramach ogólnopolskich programów operacyjnych dla polityki spójności;
- środki z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępny Samorząd oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 (a także jego kontynuacja w kolejnych perspektywach), jest głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie zachodniopomorskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FENIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju oraz jednostek organizacyjnych Gminy Połczyn-Zdrój.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem świdwińskim oraz województwem zachodniopomorskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Należy również pamiętać o możliwościach finansowych wynikających z dokumentów ponadlokalnych dotyczących Gminy Połczyn-Zdrój, takich jak m.in.:

- **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Funkcjonalnego Strefy Centralnej (2023)** – środki na kluczowe inwestycje w Gminie, m.in. centrum przesiadkowe, rewitalizację Parku Zdrojowego, remont zamku, rozwój infrastruktury społecznej i zielono-błękitnej;
- **Lokalna Strategia Rozwoju LGD Powiatu Świdwińskiego 2023–2027** – wsparcie mikroprojektów społecznych, kulturalnych, integracyjnych i gospodarczych;
- **Lokalna Strategia Rozwoju Mieleńskiej Lokalnej Grupy Rybackiej 2021–2027** – możliwość finansowania działań turystycznych i edukacyjnych związanych z wodą, rekreacją i ekologią.

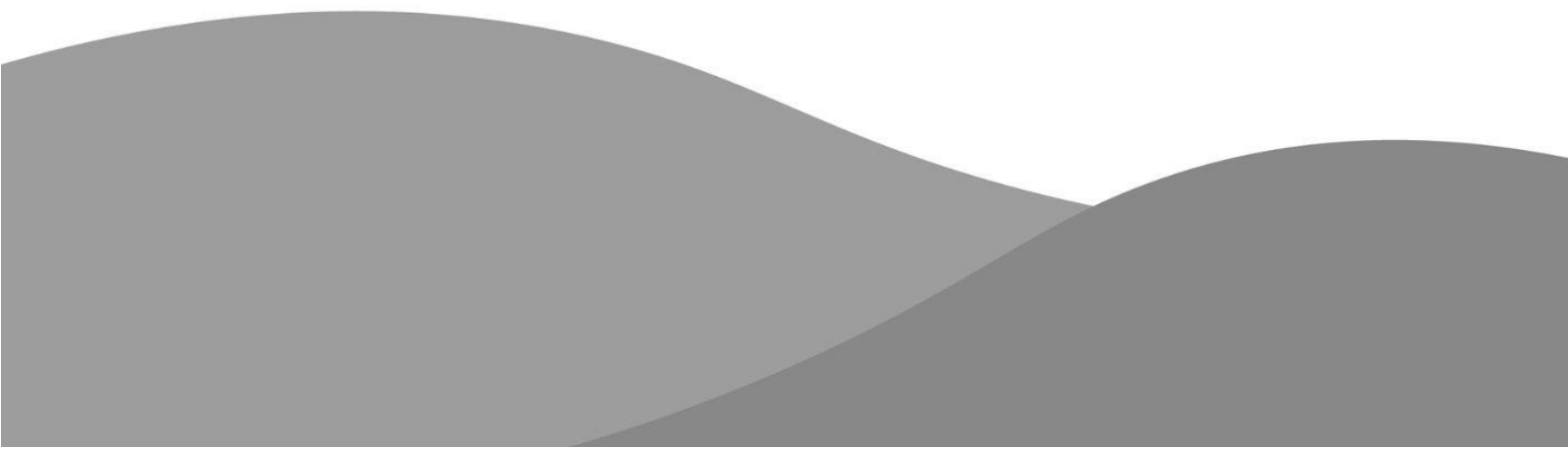
Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia.

W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

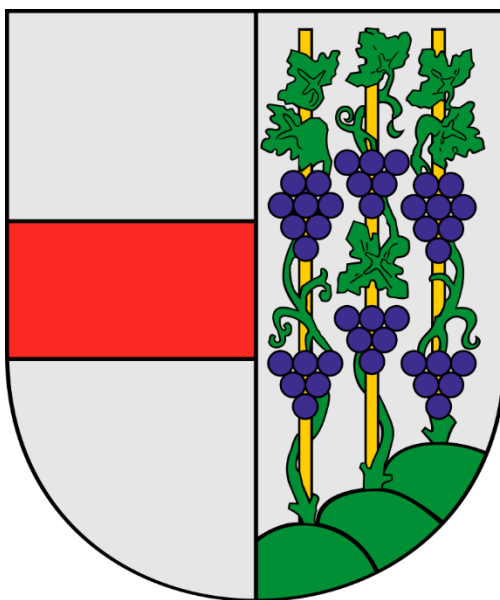
Natomiast potencjał inwestycyjny Gminy Połczyn-Zdrój, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2025-2034 wyniesie nieco ponad 56 mln zł (zgodnie z Uchwałą Nr XV/128/2025 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie uchwalenia zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2025-2034). Należy jednak mieć na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy Połczyn-Zdrój przedstawia szacunkowe wartości.

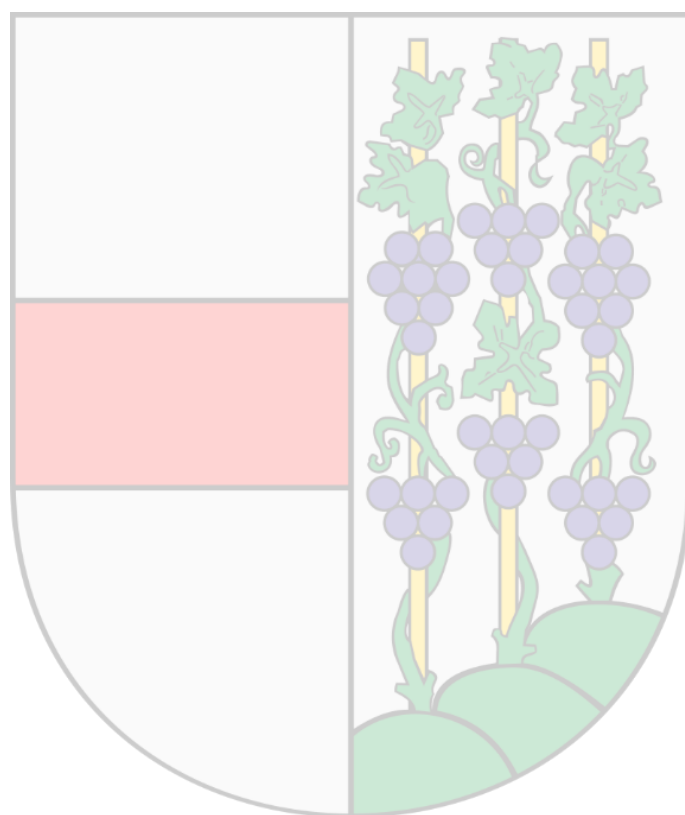
ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Połczyn-Zdrój

Diagnoza sytuacji przestrzennej,
klimatyczno-środowiskowej,
gospodarczej i społecznej
Gminy Połczyn-Zdrój

SPIS TREŚCI

METODOLOGIA BADAŃ	77
CZĘŚĆ 1: SYTUACJA PRZESTRZENNA	78
Informacje ogólne	78
Transport i łączność	79
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	84
Walory kulturowe i turystyczne	91
CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA	97
2.1. Walory przyrodnicze	97
<i>Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu</i>	97
<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	97
<i>Flora i fauna</i>	99
<i>Warunki klimatyczne</i>	103
<i>Jakość powietrza</i>	103
<i>Złoża kopalin</i>	104
<i>Ochrona przyrody</i>	105
2.2. Klimat i odnawialne źródła energii	108
2.3. Infrastruktura techniczna i działalność w zakresie ochrony środowiska	111
<i>Urządzenia sieciowe i energia ciepła</i>	111
<i>Gospodarka odpadami</i>	113
<i>Pozostała działalność</i>	114
CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA	116
3.1. Gospodarka lokalna	116
<i>Przedsiębiorczość</i>	116
<i>Działalność uzdrowiskowa</i>	120
<i>Rolnictwo</i>	122
<i>Rynek pracy</i>	124
3.2. Stan finansów samorządowych	127
<i>Wykonanie budżetu</i>	127
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	129

<i>Finansowanie ze źródeł zewnętrznych</i>	132
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	136
CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA.....	138
4.1. Demografia	138
4.2. Kapitał społeczny	142
<i>Opieka nad dziećmi do lat 3</i>	142
<i>Przedszkola</i>	142
<i>Szkoły</i>	145
<i>Kultura i sport</i>	151
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	155
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne</i>	157
4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	165
Załącznik nr 2: Wzór ankiety.....	170
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna.....	176

METODOLOGIA BADAŃ

Punktem wyjścia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035 jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej jednostki. Dokument strategiczny wskazuje główne wyzwania społeczno-gospodarcze i przestrzenno-środowiskowe stojące przed Gminą, które powinny zostać podjęte w procesie realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza rozpoznanie związków pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz jego relacji z otoczeniem zewnętrznym, które to czynniki mają podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Ujęcie dynamiczne oznacza z kolei porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym oraz obserwację zmiany. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano sytuację Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019-2023 (o ile nie zaznaczono inaczej). Niniejszy okres wynika z aktualności obiektywnych danych pozwalających zastosować analizę porównawczą Gminy z innymi jednostkami samorządowymi – na moment opracowania diagnozy, kompletne dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) dostępne są wg stanu na koniec 2023 roku.

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju, gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Miejskiego w Połczynie-Zdroju, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego Gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz gmin grupy porównawczej, w której znalazły się gminy o charakterystyce zbliżonej do Gminy Połczyn-Zdrój.

Doboru grupy porównawczej dokonano na podstawie Klasyfikacji funkcjonalnej gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego, w ramach której Gmina Połczyn-Zdrój zaklasyfikowana została do kategorii G3, a zatem gmin miejsko-wiejskich o funkcjach pozarolniczych. Do grupy porównawczej włączonych zostało 5 gmin zaklasyfikowanych w grupie G3, ponieważ zlokalizowane są one w województwie zachodnio-pomorskim oraz zamieszkuje je ponad 10 tys. mieszkańców. W przeprowadzonej analizie wskaźnikowej wykorzystana została średnia wartość poszczególnych wskaźników dla całej grupy porównawczej.

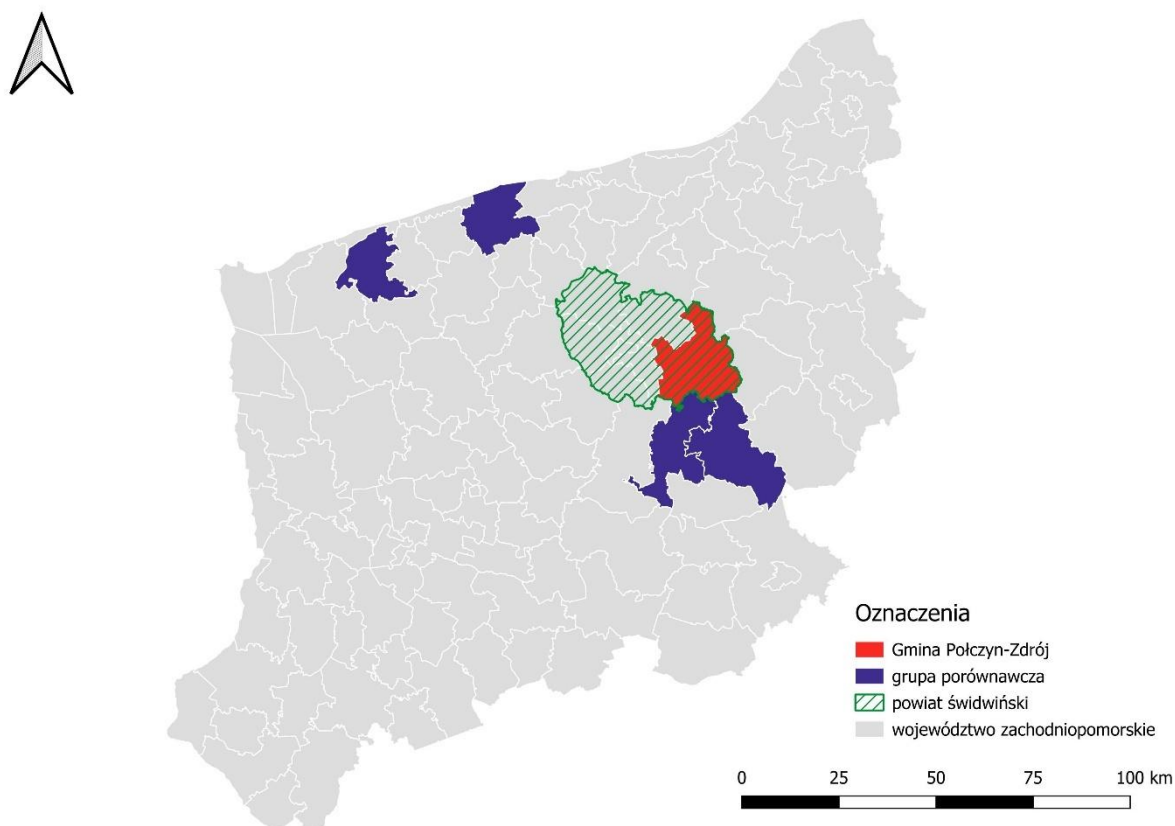
CZĘŚĆ 1: SYTUACJA PRZESTRZENNA

Informacje ogólne

Gmina Połczyn-Zdrój jest gminą miejsko-wiejską, położoną we wschodniej części powiatu świdwińskiego, we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 344 km². Dominującą formę pokrycia i użytkowania terenu stanowią użytki rolne (ok. 51% powierzchni całej Gminy) oraz lasy (ok. 41% powierzchni całej Gminy). Według danych GUS na koniec 2023 roku Gminę Połczyn-Zdrój zamieszkiwały 13 724 osób.

Szczególną cechą Gminy Połczyn-Zdrój wyróżniającą ją spośród innych gmin w regionie jest status gminy uzdrowiskowej, nadany na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecnictwie uzdrowiskowym. Status ten wiąże się z obecnością naturalnych surowców leczniczych, odpowiednich warunków klimatycznych oraz rozwiniętej infrastruktury sanatoryjno-leczniczej.

Centrum Gminy stanowi miasto Połczyn-Zdrój – znane uzdrowisko o ponad 300-letniej tradycji. Występują tu m.in. złoża borowiny, wód mineralnych i solanki, które stanowią podstawę działalności leczniczej i rehabilitacyjnej.

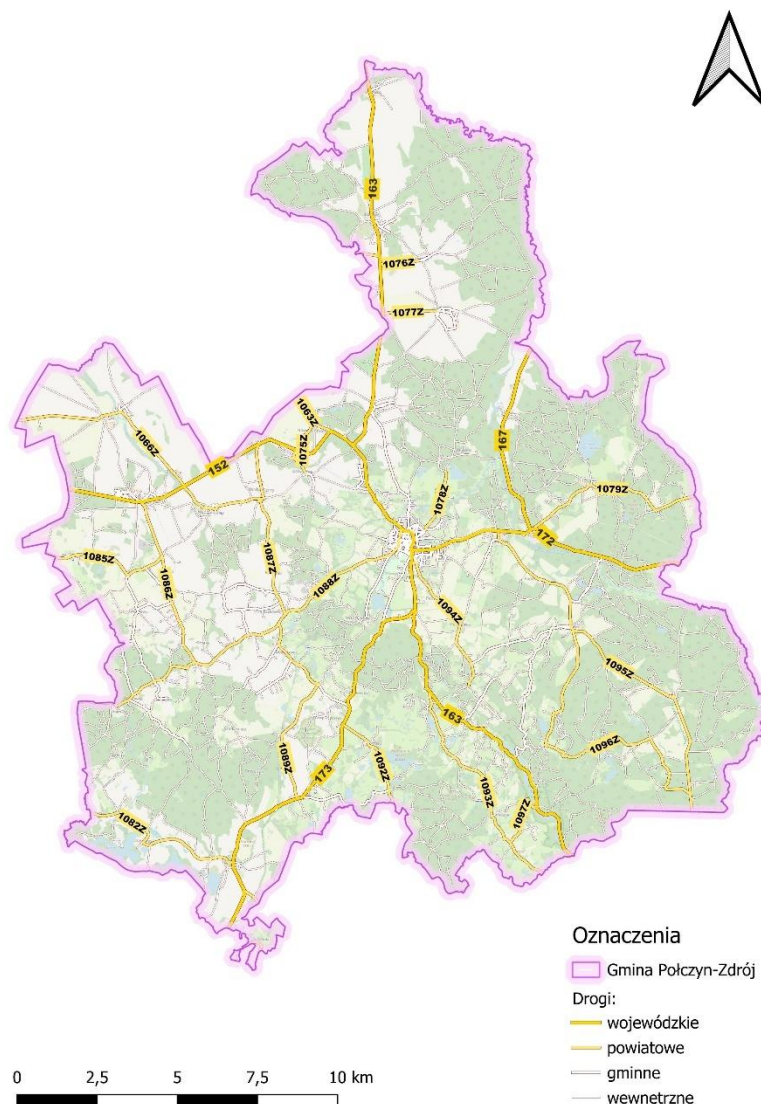
Ryc. 1. Położenie Gminy Połczyn-Zdrój na tle województwa zachodniopomorskiego i powiatu świdwińskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Zgodnie z Klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski na potrzeby Monitoringu planowania przestrzennego Śleszyńskiego i Komornickiego, Gmina Połczyn-Zdrój zaliczona została do grupy gmin miejsko-wiejskich o funkcjach pozarolniczych. Ta klasyfikacja ma istotne znaczenie w kontekście polityk przestrzennych, ponieważ determinuje kierunki rozwoju oraz potrzeby planistyczne danej gminy. Gminy o funkcjach pozarolniczych, takie jak Połczyn-Zdrój, wymagają innego podejścia w planowaniu infrastruktury technicznej, społecznej oraz transportowej niż gminy typowo rolnicze. Oznacza to m.in. konieczność zapewnienia odpowiednich warunków dla rozwoju usług, inwestycji gospodarczych oraz ochrony walorów środowiskowych i krajobrazowych, które są kluczowe w przypadku gmin uzdrowiskowych.

Transport i łączność

Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura komunikacyjna stanowi jeden z podstawowych czynników przekładających się na atrakcyjność inwestycyjną oraz osiedleńczą gminy. Rozwinięta sieć drogowa ma również istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców i stymulacji lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego. Jako jeden z podstawowych czynników wpływających na optymalną lokalizację działalności gospodarczej wskazuje się koszty związane z transportem dóbr i surowców, a zatem na dostępność transportową.

Ryc. 2. Sieć drogowa na terenie Gminy Polczyn-Zdrój

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Polczyn-Zdrój posiada rozbudowaną sieć drogową, która umożliwia sprawną komunikację zarówno wewnątrz Gminy, jak i z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego. Jej układ drogowy oparty jest na:

- drogach wojewódzkich, o łącznej długości 71 km,
- drogach powiatowych, o łącznej długości 101,2 km,
- drogach gminnych, o łącznej długości 478,2 km,
- oraz drogach innych (wewnętrzne i dojazdowe), o łącznej długości 478,8 km.

W tabeli poniżej przedstawiono drogi wojewódzkie i powiatowe przebiegające przez teren Gminy.

Tab. 4. Drogi wojewódzkie i powiatowe znajdujące się na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

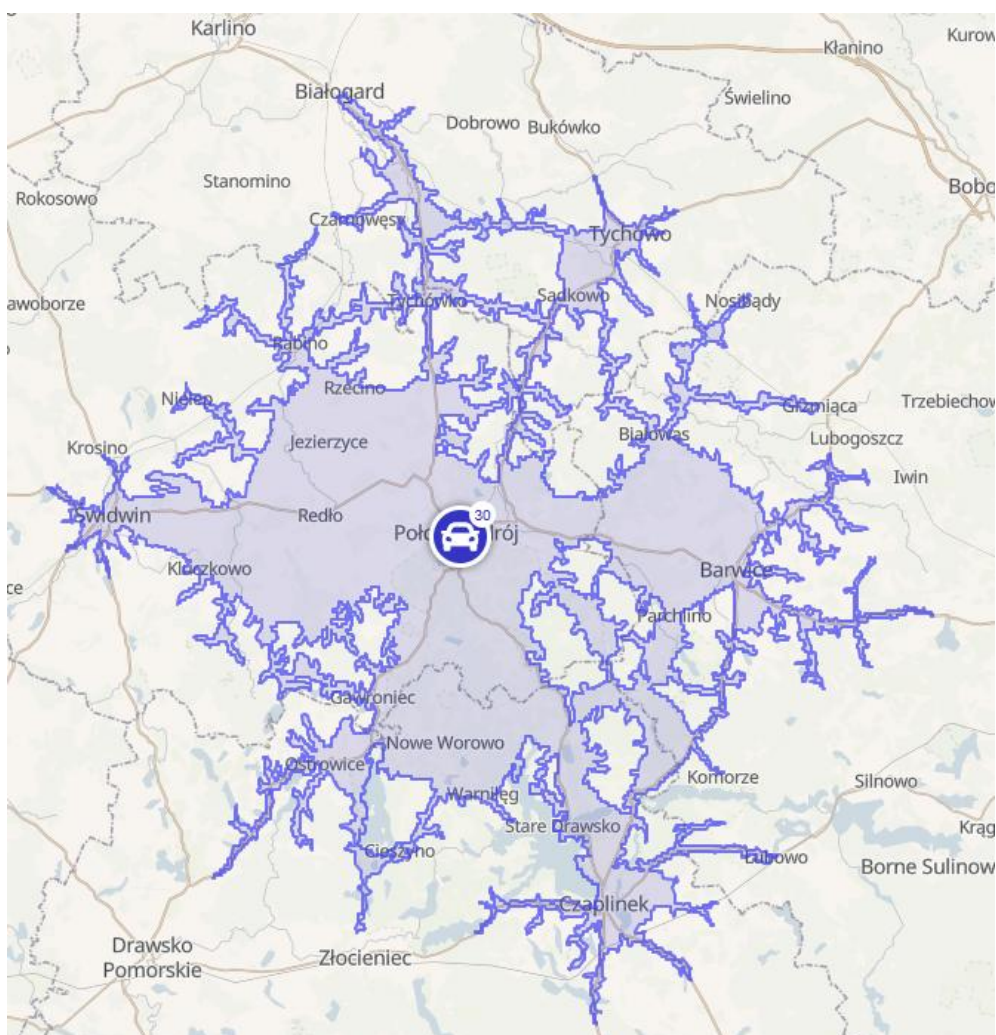
Nr drogi	Przebieg
Drogi wojewódzkie	
DW nr 152	Płoty –Przyrówko
DW nr 163	Kołobrzeg – Wałcz
DW nr 167	Koszalin –Kołacz
DW nr 172	Połczyn-Zdrój – Szczecinek
DW nr 173	Połczyn-Zdrój – Drawsko Pom.
Drogi powiatowe	
1063Z	Rąbino – Ludzicko – do dr. 152
1066Z	Dąbrowa – Łegi – Wardyń Dolny
1075Z	Nowe Ludzicko – Dziwogóra
1076Z	od dr. 163 – Łośnica
1077Z	Od dr. 163 – Ostre Bardo
1078Z	Łęzek – Połczyn-Zdrój
1079Z	Kołacz – Cybulino – Białowas
1082Z	Świdwin – Bierzwnica – Gawroniec
1085Z	Cieszeniewo – Sucha – do dr. 17327
1086Z	Redło – Brzozowica
1087Z	Wardyń Górny – Zajączkowo
1088Z	Bierzwnica – Połczyn Zdrój
1089Z	Zajączkowo – Toporzyk
1092Z	Nowy Toporzyk – Nowe Worowo – Cieszyno – do dr. 17339
1093Z	Jelonki – Bołęgórzyn
1094Z	Połczyn Zdrój – Ogrodno
1095Z	Ogartowo – Czarne – Sikory
1096Z	Popielewo – Zdroje – Kocury
1097Z	Od dr. 163 – Czarnkowie – do dr. 17348

Źródło: opracowanie własne.

Należy podkreślić, że aż 428,2 km dróg przebiegających przez teren Gminy to drogi publiczne nieutwardzone. Wysoki udział dróg nieutwardzonych wskazuje na potrzebę sukcesywnej modernizacji infrastruktury drogowej, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

Gmina prowadzi systematyczny przegląd stanu technicznego dróg, który odbywa się w cyklach rocznych oraz pięcioletnich. Umożliwia to skuteczne planowanie remontów oraz inwestycji drogowych, a także wpływa na poprawę bezpieczeństwa i komfortu podróżowania mieszkańców.

Sieć drogowa na terenie Gminy Połczyn-Zdrój zapewnia mieszkańcom sprawne przemieszczanie się zarówno w obrębie Gminy, jak i w kontekście komunikacji z innymi częściami powiatu świdwińskiego. W ciągu 30 min z centrum miasta Połczyn-Zdrój samochodem osobowym można dostać się m.in. do Świdwina, Białogardu, Tychowa, Barwic oraz Czaplinka.

Ryc. 3. Odległości od centrum miasta Polczyn-Zdrój pokonywane samochodem osobowym w ciągu 30 min (dane orientacyjne)

Źródło: <https://commutetimemap.com/>

Na terenie Gminy nie znajduje się żaden dworzec ani przystanek kolejowy, a najbliższy zlokalizowany jest w Świdwinie. Z dworca kolejowego w Świdwinie odjeżdża ok. 25 pociągów w ciągu dnia, które umożliwiają bezpośrednią komunikację z miastami tj. Białystok, Gdańsk, Kostrzyn, Koszalin, Olsztyn, Słupsk, Szczecin, Zakopane oraz Zielona Góra.

Co istotne, na terenie Gminy Polczyn-Zdrój funkcjonuje transport zbiorowy. Jest on prowadzony w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przez trzech operatorów prywatnych. Na moment opracowanie dokumentu dostrzega się potrzebę rozwoju transportu zbiorowego.

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury drogowej w najbliższych latach należą m.in. przebudowy kluczowych ulic w mieście Polczyn-Zdrój: ul. Piwnej, Młyńskiej, Bolesława Chrobrego, Kazimierza Wielkiego, Słonecznej, Wiejskiej, Ogrodowej oraz Zamkowej. Modernizacja tych odcinków będzie miała istotne znaczenie

dla poprawy dostępności przestrzennej centrum uzdrowiska, jak również jakości przestrzeni publicznych w obszarze o dużym natężeniu ruchu turystycznego i kuracyjnego. Równocześnie istotnym kierunkiem działań pozostaje rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej na obszarach wiejskich Gminy. Poprawa dostępności komunikacyjnej sołectw oraz terenów inwestycyjnych poza miastem jest kluczowa dla wspierania zrównoważonego rozwoju całej Gminy, w tym także aktywizacji gospodarczej w sektorach niezwiązanych bezpośrednio z turystyką uzdrowską.

W analizowanym okresie 2019–2023 wydatki Gminy Połczyn-Zdrój w dziale Transport i łączność (dział 600 klasyfikacji budżetowej) wykazywały znaczną dynamikę i różnicowanie w poszczególnych latach. Wydatki te obejmują przede wszystkim nakłady na budowę, przebudowę, remonty oraz bieżące utrzymanie dróg gminnych, jak również inwestycje w infrastrukturę transportową i ewentualne dotacje na transport publiczny.

W roku 2019 wydatki w tym dziale wyniosły 1 360 579,99 zł, natomiast w roku 2020 wzrosły do poziomu 1 693 384,64 zł, co stanowiło wzrost o ok. 24,4%. Znaczący skok odnotowano w roku 2021, kiedy to nakłady osiągnęły poziom 4 552 154,00 zł, czyli wzrosły niemal trzykrotnie w stosunku do roku poprzedniego. Tak wyraźny wzrost świadczy o realizacji większych projektów infrastrukturalnych, takich jak modernizacja dróg czy budowa nowych odcinków komunikacyjnych. W kolejnym roku (2022) wartość wydatków spadła do 2 121 062,53 zł, co oznaczało ich zmniejszenie o ponad 53% względem roku 2021. Spadek ten mógł być wynikiem zakończenia wspomnianych inwestycji lub przesunięcia środków na inne priorytetowe zadania. Rok 2023 przyniósł ponowny, bardzo istotny wzrost nakładów – do poziomu 9 065 488,51 zł, co jest najwyższą wartością w badanym okresie i wskazuje na realizację inwestycji o dużym znaczeniu strategicznym.

Średnia wartość wydatków w dziale 600 w latach 2019–2023 wyniosła 4 260 123,42 zł, natomiast ich udział w całości wydatków budżetowych gminy w analizowanym okresie oszacowano na 5%. Udział ten świadczy o umiarkowanym, choć istotnym znaczeniu tej kategorii w polityce finansowej jednostki samorządowej.

Tab. 5. Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2019-2024 w Gminie Połczyn-Zdrój (mln zł)

DZIAŁ		2019	2020	2021	2022	2023	2024	średnia	udział
600	Transport i łączność, w tym:	1,36	1,69	4,55	2,12	9,06	6,76	4,26	5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest kluczowym elementem dla współczesnego rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Stał się integralną częścią codziennego życia, wpływając na wiele jego aspektów, takich jak komunikacja, praca, edukacja czy

rozrywka. Jedną z technologii umożliwiających szerokopasmowy dostęp do Internetu jest sieć światłowodowa. Zgodnie z Raportem „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu za I kwartał 2025 roku”. Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój zidentyfikowano 2 877 punktów adresowych. Na koniec marca 2025 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 1 696 punktów adresowych, a 1 181 pozostało bez zasięgu. Na wskazanym obszarze były 1 402 białe plamy NGA.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie przestrzenne stanowi instrument w rękach samorządów umożliwiający przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym oraz optymalne wykorzystanie dostępnych terenów, w oparciu o dokumenty planistyczne i decyzje jednostek wyższego rzędu. Kluczową funkcją planowania przestrzennego jest również zmierzanie w kierunku rozwoju zrównoważonego, czyli stanu, w którym rozwój każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej i środowiskowej) odbywa się bez pogorszania stanu pozostałych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi kluczowy dokument wyznaczający kierunki rozwoju regionu. Określa politykę przestrzenną, planowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną oraz działania mające na celu realizację celów publicznych na poziomie ponadlokalnym. Dzięki temu planowanie przestrzenne wspiera harmonijny rozwój regionu, uwzględniając potrzeby społeczne, gospodarcze i ochronę środowiska.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (PZPWZ), przyjętym Uchwałą nr VII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r., określono dziesięć następujących celów polityki przestrzennej województwa:

- Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa,
- Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego,
- Rozwój potencjału ludnościowego,
- Przekształcenia sieci osadniczej,
- Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego,
- Rozwój infrastruktury społecznej,
- Wzrost i rozwój gospodarczy,
- Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego,
- Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej,
- Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa.

W treści PZPWZ Gmina Połczyn-Zdrój została zaliczona do obszaru funkcjonalnego subregionalnego zespołu miast OF Strefy Centralnej.

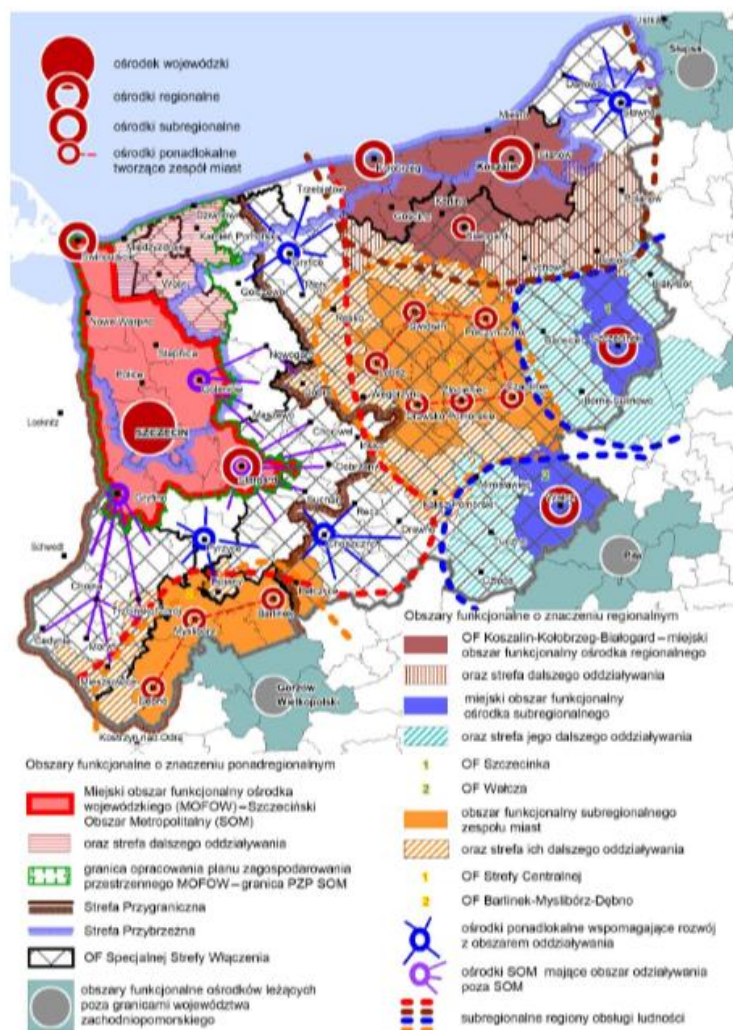
Innym kluczowym dokumentem, opracowywanym przez Samorząd Województwa w celu wyznaczenia kierunków rozwoju województwa (w tym związanych z przestrzenią) na najbliższe lata, jest strategia rozwoju województwa.

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 przyjętej Uchwałą nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r., wskazano następujące cele strategiczne:

- Otwartość Społeczna – Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości,
- Dynamiczna Gospodarka – Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu,
- Sprawny Samorząd – Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych,
- Partnerski Region – Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.

Zgodnie z treścią SRWZ Gmina Połczyn-Zdrój leży na terenie Obszaru Funkcjonalnego Strefa Centralna, który tworzą gminy trzech powiatów, tj. świdwińskiego, drawskiego i łobeskiego z głównymi ośrodkami miejskimi w Świdwinie, Drawsku Pomorskim, Łobzie, Złocieńcu, Czaplinku i Połczynie-Zdroju. Te sześć miast posiada wzajemnie uzupełniające się wyposażenie w usługi (usługi zdrowia, edukacji, kultury handlu), dzięki czemu łączna oferta jest znacząca, co przy niewielkich odległościach miast od siebie, daje lepszą dostępność do usług. Utrzymanie pełnej gamy usług przez każde miasto osobno byłoby niemożliwe i nieracjonalne ekonomicznie.

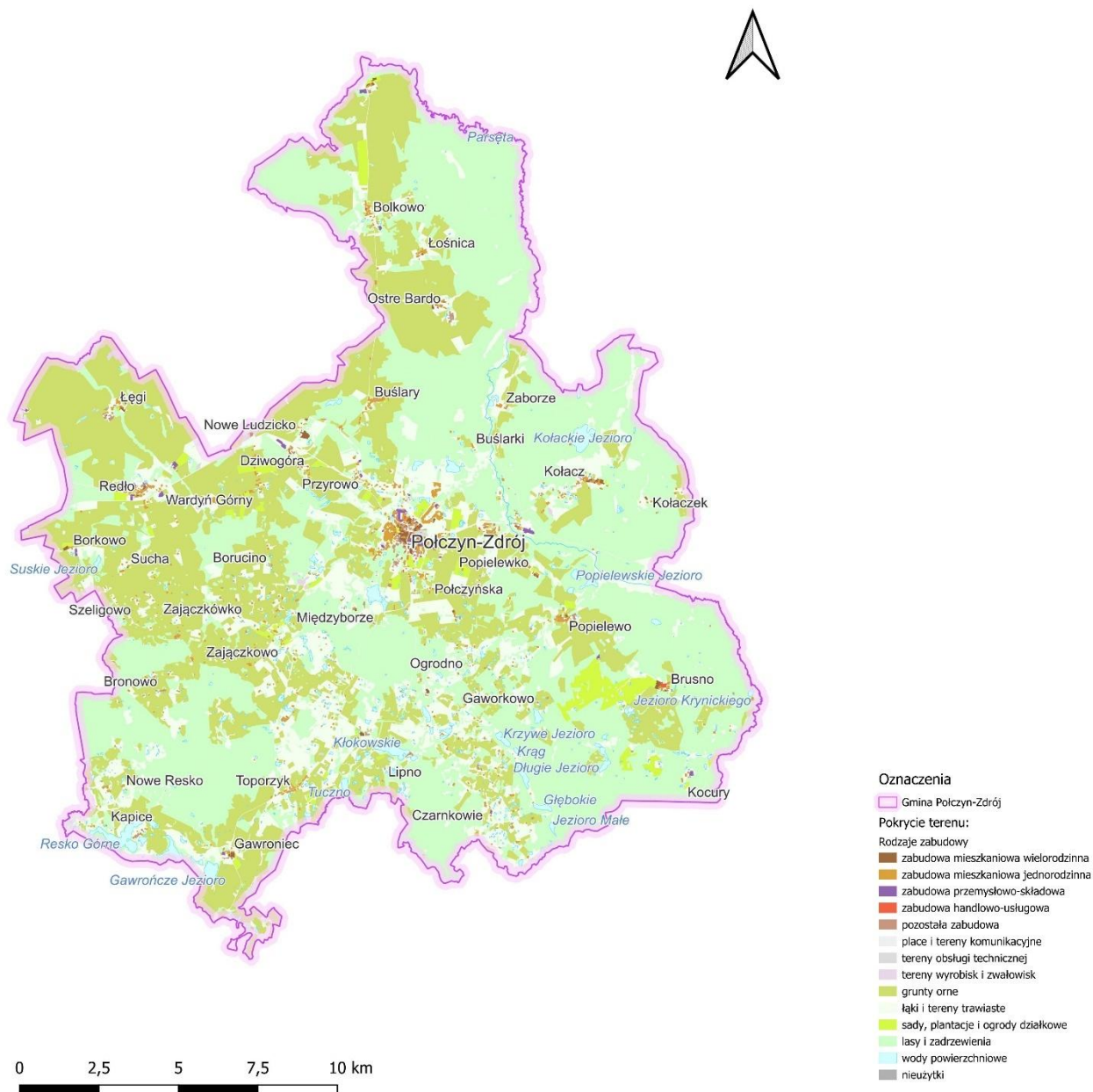

Ryc. 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na obszary funkcjonalne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030.

Całkowita powierzchnia Gminy Połczyn-Zdrój wynosi 344,23 km², z czego użytki rolne stanowią 50,65% powierzchni, a lasy – 41,03%. Tym samym tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią 8,32% powierzchni badanej jednostki. W Gminie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która koncentruje się w mieście Połczyn-Zdrój. Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Gminy jest miasto Połczyn-Zdrój, w którym obserwuje się największą koncentrację usług oraz funkcji administracyjnych, kulturowych oraz sportowo-rekreacyjnych. Miasto Połczyn-Zdrój, wraz z miejscowością Przyrowo, stanowią najważniejsze ośrodki rozwojowe Gminy, w których występuje największy ruch budowlany.

Gminną sieć osadniczą tworzy miasto Połczyn-Zdrój i otaczające je wioski, zgrupowane w 25 sołectwach: Bolkowo, Bronowo, Brusno, Buślary, Czarnkowie, Gaworkowo, Gawroniec, Kołacz, Lipno, Łęgi, Łośnica, Nowe Resko, Ogartowo, Ogrodno, Ostre Bardo, Popielewo, Przyrowo, Redło, Sucha, Szeligowo, Toporzyk, Tychówko, Wardyń Górny, Zajączkowo i Zajączkówko. Na poniższej rycinie przedstawiono sieć osadniczą Gminy wraz z jej pokryciem terenu.

Ryc. 5. Pokrycie terenu Gminy Połczyn-Zdrój

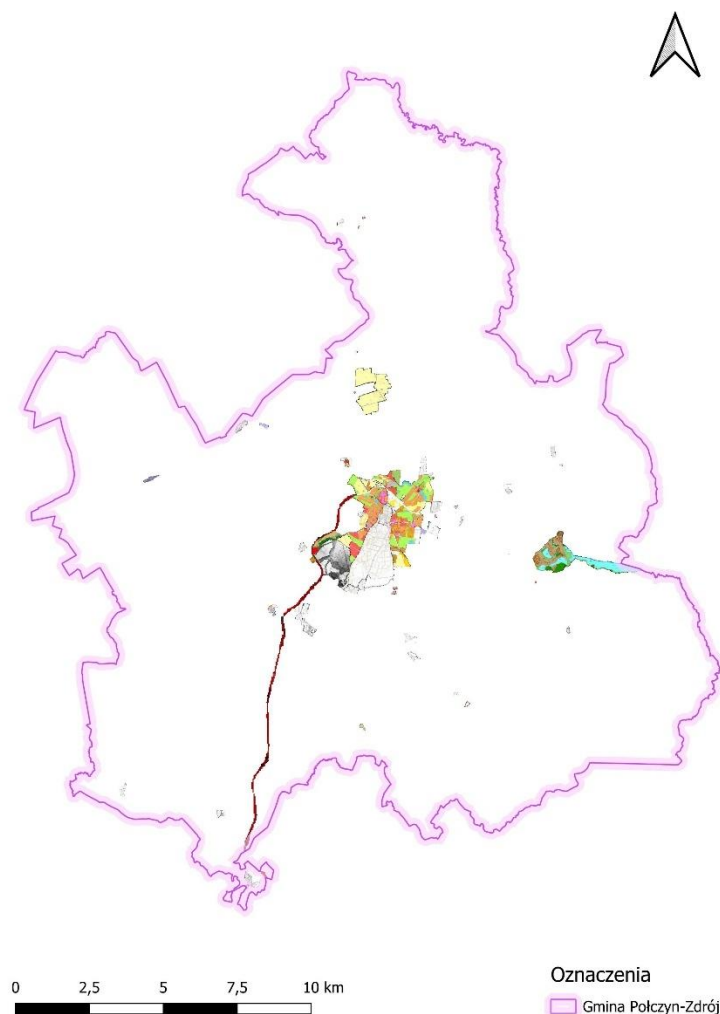
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na poziomie gminnym, najważniejszym dokumentem planistycznym, którego obowiązek posiadania nakłada Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Gmina Połczyn-Zdrój posiada aktualne Studium uchwalone przez Radę Miejską w Połczynie-Zdroju Uchwałą Nr XXXV/413/2021 w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Połczyn-Zdrój. Warto jednak podkreślić, że w dniu 24 września 2023 r. weszła w życie nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która wprowadza reformę systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce. Do najważniejszych zmian należy zaliczyć wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego – planu ogólnego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie miał charakter prawa miejscowego. Oznacza to m.in., że będzie miał

on charakter wiążący dla planów miejscowych, ale także dla decyzji o warunkach zabudowy. Warto zaznaczyć, że w przypadku braku planu ogólnego, stworzenie planów miejscowych oraz wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie będzie możliwe. Obowiązek posiadania planu ogólnego obowiązywać będzie od dnia 30 czerwca 2026 r. W dniu 27 marca 2024 roku Rada Miejska w Połczynie-Zdroju podjęła uchwałę nr LXXVII/839/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta i gminy Połczyn-Zdrój.

Aktami prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój obowiązuje 30 planów zagospodarowania przestrzennego, z czego 14 z nich zostały uchwalone przed 2003 rokiem. Obejmują one swoim zasięgiem ok. 4,12% powierzchni całej Gminy. Analiza rozmieszczenia planów miejscowych pokazuje wyraźną koncentrację terenów objętych MPZP w obrębie miasta Połczyn-Zdrój. Warto zauważyć, że w obszarach wiejskich gminy pokrycie MPZP jest znacznie mniejsze i występuje punktowo – najczęściej w rejonach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową lub turystyczną. Rozszerzanie zasięgu planów miejscowych na kolejne tereny, w szczególności na obszary o potencjale rozwojowym, powinno być jednym z priorytetów polityki przestrzennej Gminy. Jednocześnie działania planistyczne muszą uwzględniać ograniczenia wynikające z funkcji uzdrowskiej, ochrony środowiska oraz uwarunkowań przyrodniczych. Zakres przestrzenny obowiązujących MPZP prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 6. Zasięg przestrzenny miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Połczyn-Zdrój

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Rejestru Urbanistycznego.

Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest za pośrednictwem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) bądź decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W latach 2019-2023 ruch budowlany w Gminie Połczyn-Zdrój charakteryzował się znaczną zmiennością, lecz generalnie wykazywał tendencję wzrostową w zakresie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Liczba wydanych decyzji wzrosła z 44 w 2019 roku do 78 w 2021 roku, a następnie nieco spadła do 56 w 2023 roku. Wskaźnik decyzji na 1 tys. mieszkańców w Połczynie-Zdroju był systematycznie niższy niż średnia dla powiatu świdwińskiego, choć różnice te były niewielkie. Jeśli chodzi o pozwolenia na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym, liczba tych pozwoleń w gminie oscylowała wokół 30-38 rocznie, co przekładało się na wskaźniki niższe od powiatowych. Wskaźnik pozwoleń na 1 tys. mieszkańców w Połczynie-Zdroju wynosił od 1,98 w 2019 do 2,33 w 2023 roku, podczas gdy w powiecie wskaźniki były

wyższe, lecz wykazywały podobną tendencję spadkową po 2020 roku. W strukturze wydanych pozwoleń dominowały nowe budynki niemieszkalne oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej, których udział w gminie wzrósł z 56,67% w 2019 do 62,50% w 2023 roku. Udział nowych budynków mieszkalnych był zmienny, osiągając najwyższy poziom w 2021 roku (59,46%), by następnie spaść do 37,50% w 2023 roku. W powiecie natomiast udział nowych budynków mieszkalnych był zwykle wyższy niż w gminie, choć również wykazywał spadek po 2021 roku. Gminę Połczyn-Zdrój cechuje umiarkowany, stabilny ruch budowlany, z większym naciskiem na inwestycje infrastrukturalne i niemieszkalne niż na rozbudowę mieszkaniową, co odróżnia ją od średniej powiatowej.

Tab. 6. Ruch budowlany w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2019-2023 na tle średniej gmin powiatu świdwińskiego

		2019	2020	2021	2022	2023
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Połczyn-Zdrój	44	41	78	74	56
	powiat	193	197	313	240	183
na 1 tys. mieszkańców	Połczyn-Zdrój	2,91	2,90	5,58	5,35	4,08
	powiat	4,13	4,42	7,10	5,51	4,23
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Połczyn-Zdrój	30	38	37	32	32
	powiat	119	139	122	112	105
na 1 tys. mieszkańców	Połczyn-Zdrój	1,98	2,69	2,65	2,31	2,33
	powiat	2,55	3,12	2,77	2,57	2,43
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Połczyn-Zdrój	43,33	42,11	59,46	40,63	37,50
	powiat	47,90	43,88	68,03	50,89	47,62
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Połczyn-Zdrój	56,67	57,89	40,54	59,38	62,50
	powiat	52,10	56,12	31,97	49,11	52,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Połczyn-Zdrój, ze względu na swoje unikalne walory środowiskowe, krajobrazowe oraz lecznicze, posiada status gminy uzdrowiskowej. Znaczna część jej terytorium objęta jest różnymi formami ochrony prawnej, które mają na celu zachowanie cennych zasobów naturalnych oraz zapewnienie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności leczniczej i wypoczynkowej.

Zgodnie z Uchwałą Nr XXXVIII/375/2017 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 28 czerwca 2017 r., w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrawiska Połczyn-Zdrój, w granicach Gminy wyznaczone zostały trzy strefy ochrony uzdrowiskowej:

- **Strefa „A”:** Obejmuje obszar o powierzchni 188,76 ha i stanowi centralną część uzdrowiska. W tej strefie znajdują się główne zakłady lecznictwa uzdrowiskowego oraz urządzenia lecznicze.

- **Strefa „B”:** Otacza strefę „A” i wraz z nią tworzy obszar o łącznej powierzchni 11 715 ha. Strefa „B” pełni funkcję buforową, chroniącą strefę „A” przed negatywnymi wpływami zewnętrznymi.
- **Strefa „C”:** Rozciąga się poza strefami „A” i „B”, obejmując dodatkowe obszary istotne dla funkcjonowania uzdrowiska.

Łącznie wszystkie trzy strefy obejmują około 11 904 ha, co stanowi 35% powierzchni całkowitej Gminy Połczyn-Zdrój. Tak znaczny udział terenów objętych ochroną uzdrowiskową świadczy o wyjątkowym znaczeniu środowiskowym gminy i potwierdza jej profil jako miejsca o wysokim potencjale w zakresie lecznictwa, turystyki zdrowotnej oraz zrównoważonego rozwoju.

Obecność stref ochrony uzdrowiskowej nakłada na Gminę szereg obowiązków w zakresie planowania przestrzennego, ochrony środowiska oraz gospodarki przestrzennej, ograniczając jednocześnie możliwość lokalizacji niektórych inwestycji. Wymaga to starannego bilansowania działań rozwojowych i środowiskowych, tak aby zachować walory przyrodnicze, a zarazem umożliwiać wzrost gospodarczy i poprawę warunków życia mieszkańców.

Z drugiej strony, objęcie znacznej części gminy statusem uzdrowiskowym stanowi istotny atut rozwojowy – sprzyja kreowaniu marki Połczyna-Zdroju jako miejsca przyjaznego zdrowiu, naturze i wysokiej jakości życia. Tworzy także potencjał do rozwoju specjalistycznych usług medycznych, rehabilitacyjnych oraz turystyki prozdrowotnej.

Walory kulturowe i turystyczne

Gmina Połczyn-Zdrój dysponuje bogatym i zróżnicowanym dziedzictwem kulturowym, które stanowi istotny atut w kontekście rozwoju turystyki kulturowej, edukacyjnej i uzdrowiskowej. Wysoka wartość zabytkowego krajobrazu, unikatowa spuścizna historyczna oraz tradycje lokalne tworzą silny potencjał rozwojowy.

Połczyn-Zdrój posiada zabytkowy średniowieczny układ urbanistyczny, który przetrwał bez większych zmian od momentu powstania miasta. W XIX wieku, mimo rozwoju budownictwa, zachowano historyczny przebieg ulic i placów, a nowe sanatoria lokalizowano poza ścisłym centrum, tworząc dzielnicę zdrojową. Miasto oszczędziły również zniszczenia II wojny światowej, co pozwoliło zachować jednolitą zabudowę śródmieścia bez dysonansów architektonicznych. Obecnie jednak wiele budynków wymaga remontów.

Jednym z najcenniejszych obiektów kulturowo-przyrodniczych gminy jest zabytkowy Park Zdrojowy, którego powierzchnia wynosi ok. 80 ha, z czego 30 ha objęte jest ścisłą ochroną konserwatorską. Park stanowi integralną część uzdrowiska i został zaprojektowany zgodnie z zasadami sztuki ogrodowej w stylu francuskim i angielskim. Na jego terenie znajdują się liczne pomniki przyrody, układy alejowe, stawy, altany oraz historyczna

zabudowa sanatoryjna. Park pełni funkcję nie tylko wypoczynkową, ale także terapeutyczną i edukacyjną.

Gmina Połczyn-Zdrój może poszczycić się również zabytkami sakralnymi o dużym znaczeniu historycznym i artystycznym. Wśród nich należy wymienić m.in.:

- **Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Połczynie-Zdroju** – jedna z dwóch budowli (obok zamku), które od momentu powstania zachowały pierwotną lokalizację. Wzniesiony ok. 1343 r., wielokrotnie zmieniał wygląd w wyniku pożarów, grabieży i zniszczeń, m.in. podczas pożaru w 1500 r. czy wojny trzydziestoletniej. Obecny, neogotycki kształt świątyni pochodzi z 1881 r., kiedy to po rozbiórce do fundamentów wybudowano ją na nowo. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków wraz z elementami wyposażenia, takimi jak XIX-wieczny ołtarz główny, ambona, chrzcielnica, prospekt organowy czy renesansowa płyta nagrobna biskupa Erazma von Manteuffla. W 1950 r. w wieżę uderzył piorun, niszcząc iglicę, którą odbudowano dopiero po 30 latach.
- **Zamek w Połczynie-Zdroju** – powstał na przełomie XIII i XIV w. z inicjatywy księcia Bogusława IV jako warownia strzegąca południowej granicy Księstwa Pomorskiego. W kolejnych wiekach był własnością rodów von Wedel, von Manteuffel i von Krockow, a jego wygląd wielokrotnie zmieniano – od średniowiecznej warowni, przez barokowy pałac, po obiekt kulturalny. Po pożarze w 1500 r. przebudował go Kurt von Manteuffel, a w latach 1770–1772 Antoni von Krockow nadał mu formę rezydencji, rezygnując z funkcji obronnych. W XIX w. zamek przeszedł w ręce władz miejskich, pełniąc m.in. funkcję poczty i mieszkań, a od lat 60. XX w. – instytucji kultury. Dziś obiekt mieści Bibliotekę Publiczną im. Juliana Tuwima, czytelnie, Zamkową Galerię Różności z wyrobami lokalnych twórców oraz salę kominkową, w której odbywają się wystawy. Zachowane elementy, takie jak mur oporowy czy łukowa brama, przypominają o obronnym rodowodzie budowli.
- **Kościół barokowy w Oстрыm Bardzie** – przykład wiejskiej architektury sakralnej z bogatym wyposażeniem wnętrza,
- **Kościół rotundowy w Gawrońcu** – unikatowa budowla na planie centralnym, o średniowiecznym rodowodzie,
- **Cmentarze historyczne**, zlokalizowane m.in. w Połczynie-Zdroju, Popielewie i Toporzyku, stanowiące istotne świadectwa dziedzictwa kulturowego różnych wspólnot religijnych i etnicznych.

Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego gminy są również relikty dawnej działalności przemysłowej. Do najbardziej znanych należą:

- **Zabytkowe ruiny młyna wodnego w Połczynie-Zdroju** – świadectwo rozwoju rzemiosła i małej gospodarki wodnej,
- **Zabytkowy Browar** z ponad 200-letnią tradycją warzenia piwa, stanowiący przykład ciągłości lokalnej produkcji i element potencjalnej marki regionalnej.

W tabeli poniżej przedstawiono wykaz zabytków Gminy Połczyn-Zdrój wpisanych do Rejestru Zabytków województwa zachodniopomorskiego.

Tab. 7. Wykaz obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru	Data	Nr decyzji
Borkowo	park dworski	1048	26.06.1978	KI.IV-5340/77/78
Borucino	park dworski	1172	06.06.1983	KI.IV-5340/8/83
Brusno	park dworski	1052	27.06.1978	KI.IV-5340/81/78
Buślary	kościół Wniebowzięcia NMP	1234	30.11.1994	KI.IV-5340/9/94
Buślary	dwór	1250/1-4	26.06.1996	PSOZ-5340/11/95/96
Buślary	park dworski	1250/1-4	26.06.1996	PSOZ-5340/11/95/96
Dobino	park dworski	1195	25.09.1984	KI.IV-5340/14/84
Gawroniec	kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus	1945	14.05.1965	KI.IV-Oa/71/65
Gawroniec	park dworski	1050	27.06.1978	KI.IV-5340/79/78
Gawroniec	pałac	480	14.05.1965	KI.IV-Oa/70/65
Kłokowo	park dworski	1168	06.06.1983	KI.IV-5340/4/83
Kocury	folwark	1170	06.06.1983	KI.IV-5340/6/83
Kocury	park dworski	1170	06.06.1983	KI.IV-5340/6/83
Kołacz	park dworski	1016	27.05.1978	KI.IV-5340/45/78
Kołacz	kościół św. Karola Boromeusza	1943	14.05.1965	KI.IV-Oa/72/65
Łęgi	park dworski	1015	27.05.1978	KI.IV-5340/44/78
Łęgi	kościół NSPJ	56	08.01.2001	DZ-4200/10/O/2001
Łośnica	park dworski	1198	18.04.1985	KI.IV-5340/2/85
Nowe Ludzicko	park dworski	1017	27.05.1978	KI.IV-5340/46/78
Ogartowo	park dworski	1135	11.10.1980	KI.IV-5340/48/80
Ostre Bardo	kościół św. Katarzyny Dziewicy Męczennicy z otoczeniem	1956	01.07.1959	b.d.
Ostrowąs	dwór	1169	06.06.1983	KI.IV-5340/5/83
Ostrowąs	park dworski	1169	06.06.1983	KI.IV-5340/5/83
Ostrowąs	folwark	1169	06.06.1983	KI.IV-5340/5/83
Połczyn Zdrój	park zdrojowy	672	29.06.1978	KI.IV-5340/92/78
Połczyn Zdrój	browar ul. Piwna 10	222	29.07.2005	DZ-4200/29/O/2005
Połczyn Zdrój	młyn wodny, ul. Szosa Rąbińska 5	912	27.10.1976	KI.IV.5340/3/76
Połczyn Zdrój	kościół Niepokalanego Poczęcia NMP	539	30.12.1965	KI.IV-Oa/129/65
Połczyn Zdrój	zamek	91	25.05.1955	b.d.

Połczyn Zdrój	teren Starego Miasta	491	15.05.1965	KI.IV-Oa/81/65
Połczyn Zdrój	kamieniczka z oficynami, ul. 5 Marca 21	1952	03.10.1991	KI.IV-5340/13/91
Popielewice	park dworski	1171	06.06.1983	KI.IV-5340/7/83
Popielewko	park dworski	1058	29.06.1978	KI.IV-5340/87/78
Popielewo	park dworski	1077	09.01.1979	KI.IV.5340/14/79
Popielewo	kościół MB Różańcowej	1946	30.10.1956	b.d.
Resko	park dworski	1051	27.06.1978	KI.IV-5340/80/78
Słowianki	park dworski	2020	06.06.1983	KI.IV-5340/2/83
Stare Resko	kościół św. Alojzego Gonzagi	1167	06.06.1983	KI.IV-5340/3/83
Stare Resko	folwark	1167	06.06.1983	KI.IV-5340/3/83
Stare Resko	cmentarz przykościelny	1167	06.06.1983	KI.IV-5340/3/83
Stare Resko	dwór	1167	06.06.1983	KI.IV-5340/3/83
Stare Resko	park dworski	1167	06.06.1983	KI.IV-5340/3/83
Sucha	kościół św. Józefa Rzemieślnika	57	08.01.2001	DZ-4200/11/O/2001
Toporzyk	park dworski	1049	26.06.1978	KI.IV-5340/78/78
Toporzyk	kościół Wniebowzięcia NMP	1944	20.09.1984	KI.IV-5340/2/84
Tychówko	park dworski	1059	29.06.1978	KI.IV-5340/88/78
Tychówko	kościół św. Józefa	112	30.10.1956	b.d.
Tychówko	wolnostojąca dzwonnica	2029	29.03.2022	DZ.5130.02.2022.AR
Wardyn Dolny	park dworski	1060	29.06.1978	KI.IV-5340/89/78

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa podlaskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Gmina posiada również wartościowe elementy dziedzictwa niematerialnego oraz pamięci historycznej m.in.:

- **Szwajcaria Połczyńska** – historyczna nazwa odnosząca się do malowniczego krajobrazu Połczyna i okolic, będącego częścią tzw. Szwajcarii Pomorskiej. Nazwa ta została z powodzeniem reaktywowana jako marka lokalna promująca region w oparciu o walory przyrodnicze i krajobrazowe.
- **Ośrodek Lebensborn w sanatorium „Borkowo”** – kontrowersyjny epizod z czasów II wojny światowej, kiedy to na terenie obecnego sanatorium funkcjonował niemiecki ośrodek Lebensborn, służący celom ideologicznym III Rzeszy. Wątek ten, mimo tragicznego charakteru, stanowi istotny element pamięci zbiorowej i historii miejsca.
- **Spółeczność żydowska w Połczynie-Zdroju** – m.in. postać Leo Levy’ego, znanego kupca i członka przedwojennej społeczności żydowskiej. Pamięć o tej społeczności zachowują dawne cmentarze i dokumenty archiwalne.

Zjawisko *slow travel*, czyli podróżowania w rytmie zgodnym z naturą, z poszanowaniem lokalnej kultury i tradycji, zyskuje coraz większe znaczenie również w Gminie Połczyn-Zdrój. Region ten, dzięki wyjątkowym walorom przyrodniczym i kulturowym, staje się atrakcyjnym miejscem dla osób poszukujących wypoczynku z dala od zgiełku masowej turystyki.

Na terenie gminy rozwija się sieć małych gospodarstw agroturystycznych oraz ekologicznych siedlisk, które często funkcjonują w odrestaurowanych szachulcowych chatach, będących elementem lokalnego dziedzictwa architektonicznego. Miejsca te oferują nie tylko noclegi w stylowych wnętrzach, ale także kontakt z naturą, lokalną kuchnię opartą na tradycyjnych recepturach i produktach ekologicznych, a także aktywności na świeżym powietrzu takich jak wędkarstwo i kajakarstwo.

Tego rodzaju turystyka doskonale wpisuje się w strategię zrównoważonego rozwoju regionu, która łączy ochronę dziedzictwa kulturowego z potrzebami nowoczesnego podróżnika. Wypoczynek w rytmie *slow* pozwala nie tylko na regenerację ciała i umysłu, ale także sprzyja odbudowie więzi z lokalną historią, krajobrazem i tradycją. Gmina Połczyn-Zdrój, poprzez promocję marki „Szwajcaria Połczyńska”, aktywnie wspiera tego typu inicjatywy, widząc w nich potencjał zarówno turystyczny, jak i społeczny oraz edukacyjny.

Gmina Połczyn-Zdrój charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą szlaków rowerowych i edukacyjnych, co wpisuje się w jej profil uzdrowiskowo-turystyczny oraz sprzyja rozwojowi aktywnej turystyki i promocji zdrowego stylu życia.

Najważniejsze szlaki i trasy rekreacyjne obejmują:

- **Szlak rowerowy „czerwony” Szwajcarii Połczyńskiej** o długości 34 km, prowadzący przez polodowcowe wzgórza, Dolinę Pięciu Jezior, Wzgórza Czarnkowskie, z licznymi zjazdami i podjazdami. Szlak ma charakter pętli, rozpoczyna i kończy się w Połczynie-Zdroju, a jego trasa oferuje wyjątkowe panoramy oraz kontakt z unikalnymi walorami krajobrazowymi.
- **„Stary Kolejowy Szlak”** o długości 29 km (w granicach gminy 15 km), poprowadzony dawnym nasypem kolejowym, całkowicie wyłączony z ruchu samochodowego. Trasa wiedzie przez urokliwe zakątki Drawskiego Parku Krajobrazowego, m.in. w okolicy jeziora Siecino. Wzdłuż szlaku zlokalizowane są miejsca odpoczynku, obiekty agroturystyczne i atrakcje związane z turystyką wodną (kąpieliska, pola namiotowe, wypożyczalnie sprzętu). Szlak ten jednocześnie stanowi część wojewódzkiej drogi rowerowej nr 15 łączącej Morze Bałtyckie z Pojezierzami Wałeckimi.

- **Odcinek „Starego Kolejowego Szlaku” Połczyn-Zdrój – Świdwin**, o długości 16,6 km, stanowiący fragment dłuższej trasy rowerowej nr 10 (Wałcz-Bałtyk). W granicach gminy odcinek ma długość 11,7 km.
- **Szlak „Żółty” wokół Połczyna-Zdroju** o długości 15 km, przeznaczony zarówno dla turystyki pieszej, jak i rowerowej. Szlak biegnie przez park zdrojowy, dolinę Kamienego Potoku oraz tereny rekreacyjne w pobliżu Łężka. Urozmaicona trasa pozwala na podziwianie pomników przyrody (m.in. sosna Jeffreya) oraz rozległych panoram miasta.
- **Ścieżka edukacyjna „Dbając o figurę poznaję naturę”** o długości 13 km, łącząca klasyczną funkcję ścieżki dydaktycznej z elementami siłowni plenerowych i infrastrukturą rekreacyjną. Trasa prowadzi przez lasy bukowe i mieszane, wzdłuż wąwozów erozyjnych, oferując zarówno wartości przyrodnicze, jak i możliwość aktywnego spędzania czasu.

Bogata oferta szlaków pieszo-rowerowych i edukacyjnych czyni Połczyn-Zdrój atrakcyjnym celem dla turystów oraz mieszkańców poszukujących form aktywnego wypoczynku. Rozwój tej infrastruktury wspiera nie tylko walory zdrowotne, ale również lokalną gospodarkę, szczególnie w zakresie usług gastronomicznych, noclegowych i agroturystycznych.

CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

2.1. Walory przyrodnicze

Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski (Solon i inni) na podstawie pracy Kondrackiego, Gmina Połczyn-Zdrój położona jest w megaregionie Pozaalpejskiej Europy Środkowej, w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego oraz Pobrzeża Południowobałtyckiego. Gmina zlokalizowana jest, według przyjętej regionalizacji, na granicy makroregionów Pojezierza Zachodniopomorskiego i Pobrzeża Koszalińskiego. Obszar Gminy położony jest w granicach trzech mezoregionów: Pojezierza Drawskiego, Wysoczyzny Łobeskiej oraz Równiny Białogradzkiej.

Ukształtowanie terenu Gminy Połczyn-Zdrój cechuje się dużym zróżnicowaniem, typowym dla obszarów młodoglacjalnych Pomorza. Dominują tu formy moren czołowych, głównie w południowej części gminy (tzw. Wysoczyzna Połczyńska — Szwajcaria Połczyńska), które wznoszą się do 220 m n.p.m. i są silnie rozcięte głębokimi dolinami rzecznyymi oraz wąwozami. W północnej i wschodniej części występują wysoczyzny denno-morenowe i pagórkowate formy kemowe, liczne obniżenia, oczka wytopiskowe oraz szerokie pradoliny (m.in. Dębnicy i Redło-Łęgi), które tworzą urozmaicony krajobraz z mozaiką lasów, wód i terenów rolniczych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Całość terenu Gminy Połczyn-Zdrój położona jest w dorzeczu Odry i w dorzeczu rzek Przymorza, do którego należy rzeka Parsęta i jej dopływy (Dębica płynąca przez teren Gminy). Mimo, że gmina znajduje się w obszarze pojeziernym nie występuje na jej powierzchni duża ilość jezior. Również sieć rzeczna nie jest największa (7 rzek) w – występują tutaj duże obszary bezodpływowe. Łączna powierzchnia wód powierzchniowych wynosi 443 ha (1,28% powierzchni Gminy), z tego wody stojące zajmują 56 ha, rzeki 287 ha i rowy 100 ha. Według podziału na jednolite części wód powierzchniowych, na terenie Gminy Połczyn-Zdrój znajduje się dziesięć JCWP o numerach:

- RW6000114459 – Parsęta od Gęsiej do Liśnicy (rzeka nizinna),
- RW6000114449 – Dębica od Brusnej do ujścia (rzeka nizinna),
- RW60001044469 – Odpust (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW6000104436 – Brzeźniczka (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW6000104452 – Bukowa (potok lub strumień nizinny piaszczysty),
- RW60001044569 – Mogilica (potok lub strumień nizinny piaszczysty),

- RW60000944431 – Dębica od źródeł do Brusny wraz z Brusną (potok lub strumień nizinny),
- RW6000181888513 – Drawa do jez. Krosino (rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy),
- RW60000918885112 – Miedznik (potok lub strumień nizinny),
- RW60000918885229 – Rakoń (potok lub strumień nizinny).

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój występują również wody podziemne. Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód podziemnych, na terenie Gminy znajdują się JCWPd o numerach:

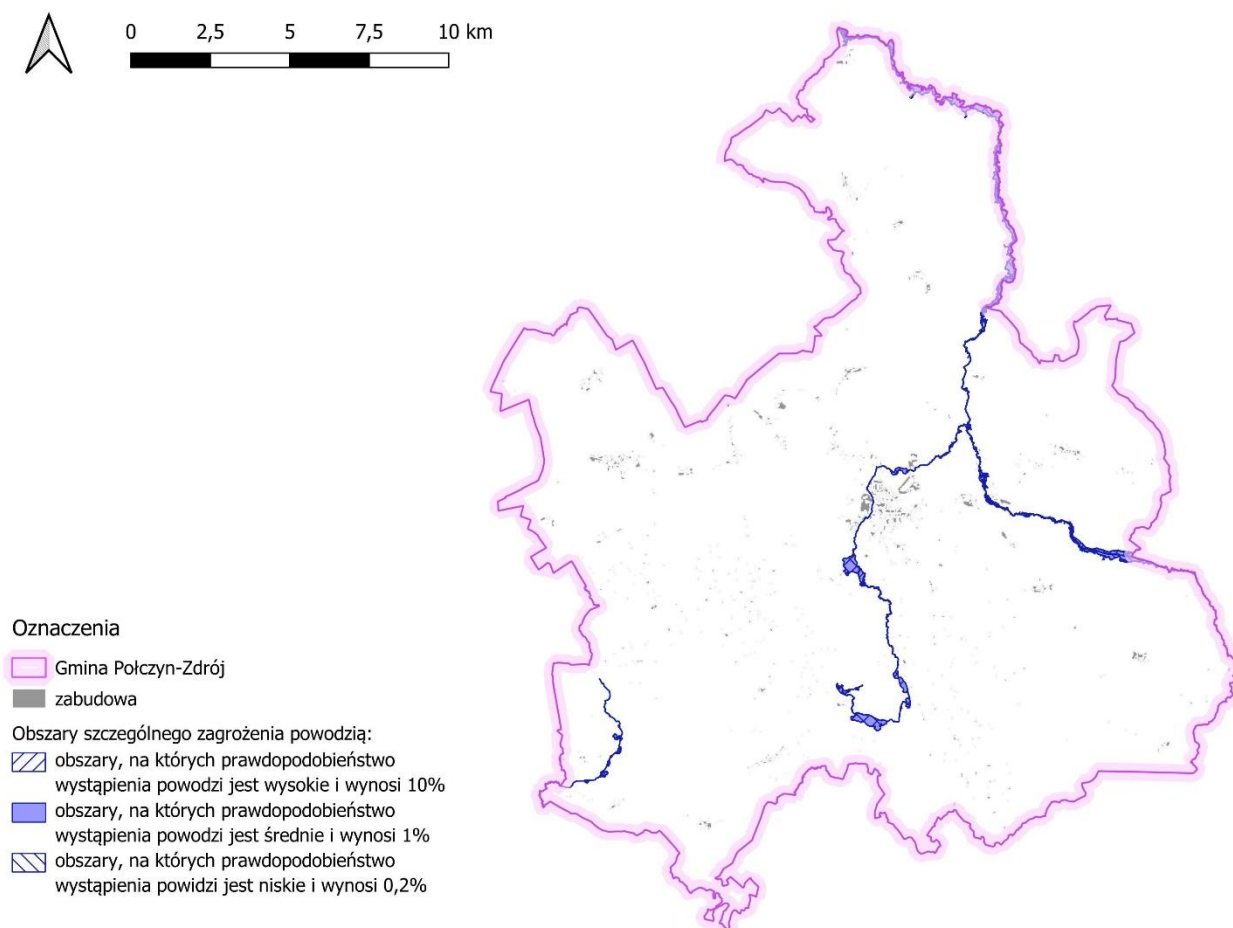
- GW60009,
- GW600025,
- GW60008.

Wymienione powyżej jednolite części wód podziemnych znajdują się w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Noteci. W pierwszej z nich stan chemiczny uznaje się za dobry, natomiast stan ilościowy określany jest jako słaby. Natomiast w drugiej i trzeciej jednostce zarówno stan chemiczny, jak i ilościowy oceniany jest jako dobry.

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.), Gmina Połczyn-Zdrój znajduje się:

- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$,
- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=10\%$,
- na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$.

W związku z tym wskazuje się, że wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów Planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Aktualnie do opisywanego terenu odnosi się Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r. i opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714).

Ryc. 7. Obszary zagrożenia powodzią na terenie Gminy Połczyn-Zdrój.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK.

Flora i fauna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza, teren Gminy Połczyn-Zdrój położony jest w obrębie podokręgu Połczyńskiego. Podokrąg ten należy do Okręgu Drawsko-Szczecineckiego, w szerszym ujęciu wchodzi on w skład Krainy Pojezierzy Środkowopomorskich, które należą do Działu Pomorskiego, stanowiącego część Podprovincji Południowobałtyckiej.

Zgodnie z projektem Audytu Krajobrazowego Województwa Zachodniopomorskiego, na terenie Gminy Połczyn-Zdrój występuje osiem krajobrazów priorytetowych. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 8. Krajobrazy priorytetowe na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

Krajobraz priorytetowy	Typ	Podtyp	Charakterystyka
Krajobraz leśny Buślarskie Górki	3. leśne	3b. z przewagą siedlisk lasowych	Wzgórzowy krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych. Obszar położony jest na wysoczyźnie moreny pagórkowatej, charakteryzuje się znacznym udziałem dolin rzecznych i niewielkich cieków wodnych. W krajobrazie występują siedliska przyrodnicze Natura 2000 takie jak: grąd subatlantycki, kwaśne buczyny, łągi olszowe, olszowo-jesionowe, kwaśne dąbrowy oraz torfowiska przejściowe i trzęsawiska.
Krajobraz wiejski wokół wsi Redło, Dziwnogóra, Bronowo, Toporzyk	6. wiejski	6d. z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	Obszar charakteryzuje się występowaniem licznych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. W krajobrazie występują siedliska przyrodnicze Natura 2000: bory i lasy bagienne (91D0), grąd subatlantycki, kwaśne buczyny, łągi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe, łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, kwaśne dąbrowy, żyzne buczyny oraz torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Obszar jest miejscem bytowania wielu gatunków ptaków min. bociana białego, żurawia, derkacza, orlika krzykliwego, pliszki żółtej, sieweczki rzecznej czy zimorodka oraz siedliskiem występowania wielu gatunków płazów.
Kompleks użytków zielonych z miejscowością Ostrowice	2. bagienno- łąkowe – głównie bezleśne	2a. z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	Występujące tutaj siedliska przyrodnicze Natura 2000 to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, dwa znajdujące się w północnej części krajobrazu eutroficzne zbiorniki wodne, w tym Jezioro Gawrończe oraz grąd subatlantycki i kwaśne buczyny. Na obszarze stwierdzono występowanie takich gatunków ptaków jak: bocian biały, orlik krzykliwy, żuraw, derkacz, strumieniówka czy świerszczak.

Krajobraz wiejski pomiędzy jeziorami Siecino i Drawsko oraz dolinami Rakoni i Drawy	6. wiejski	6d. z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	Na obszarze możemy wyróżnić siedliska przyrodnicze Natury 2000, w tym również priorytetowe bory i lasy bagienne (91D0) oraz grąd subatlantycki, łągi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, kwaśne dąbrowy. Obszar odznacza się dużym bogactwem faunistycznym, zinwentaryzowano tutaj występowanie m.in. bociana białego, derkacza, głowienki, kormorana, wodnika, żurawia oraz wielu gatunków płazów.
Krajobraz wiejski na południowy wschód od Połczyna-Zdroju: Popielewo, Czarnkowie	6. wiejski	6d. z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	Charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu i występowaniem licznych zagłębień śródpolnych. Na zboczach i w dolinkach mniejszych cieków wodnych występują siedliska przyrodnicze Natura 2000: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), łągi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe, grąd subatlantycki, kwaśne buczyny, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. Jest to obszar bogaty pod względem faunistycznym, występuje tutaj wiele gatunków ptaków m.in.: bocian biały, orlik krzykliwy, żuraw, wodnik, zimorodek, srokoś oraz wiele gatunków płazów m.in. kumak nizinny, ropucha paskówka, rzekotka drzewna.
Park Zdrojowy i Zalew na Wogrze w Połczynie-Zdroju	8. podmiejskie i osadnicze	8e. wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód	Położony na wysoczyźnie moreny pagórkowatej obszar podmiejski. Przez środek krajobrazu przebiega dolina rzeki Wogra. W 66% krajobraz znajduje się w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019. Obszar znajduje się w otulinie Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Krajobraz wiejski Borzęcino- Białowas	6. wiejski	6e. z przewagą wielkoobszaro- wych pól lub łąk i pastwisk	Krajobraz pól uprawnych położonych na wysoczyźnie moreny falistej. Przez północną część krajobrazu przepływa rzeka Brzeźniczka. Zbocza doliny porasta grąd subatlantycki (9160), natomiast w zachodniej części krajobrazu występują niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie (6510), oba siedliska są przedmiotem ochrony Natura 2000. W obszarze zidentyfikowane występowanie wielu chronionych gatunków ptaków m.in.: żurawia, bociana białego, czajki, derkacza, dziwoni, gąsiorka, przepiórki, świergotka polnego, orzechówki czy srokosza oraz płazów m.in. żab: trawnej, moczarowej, wodnej, śmieszki, kumaka nizinnego, ropuchy szarej. W miejscowości Białowas znajdują się pomniki przyrody dębów szypułkowych, daglezi zielonej i buków pospolitych, w centralnej części krajobrazu zlokalizowany jest użytek ekologiczny.
Dolina Pięciu Jezio	1. wód powierzchniowych	1a. jeziora	Krajobraz stanowi zespół pięciu jezior w otoczeniu lasów bukowych, położony w dolinie Drawy w mezoregionie Pojezierza Drawskiego. Obszar krajobrazu w 87% pokrywa się z rezerwatem przyrody „Dolina Pięciu Jezior”. Występuje tu siedem rodzajów siedlisk przyrodniczych: „Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion” (3150), „Kwaśne buczyny” (9110), „Żyzne buczyny” (9130), „Grąd Subatlantycki” (9160), „Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie” (6510), „Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe” (6410), „Łęgi olszowe, olszowo-jesionowe, jesionowe” (91E0b). W krajobrazie licznie występują gatunki fauny i flory, między innymi przedstawiciele zwierząt tacy jak: wydra, żaba moczarowa, ropucha szara, żaba wodna, żaba trawna, żaba jeziorkowa, traszka zwyczajna, rzekotka drzewna, perkoz dwuczuby, brodziec piskliwy, zimorodek, łąbiedź niemy, perkozek, muchołówka mała, gagoł. Występuje tu bardzo bogate zbiorowisko cennych roślin takich jak: podkolan biały, marzanka wonna, grązel żółty, grzybień biały, grzybień północny, wawrzynek wilcze łyko, czerniec gronkowy, jeżogłówka

			najmniejsza, wyka leśna, pływacz drobny, storczyk szerokolistny, nasięźrzał pospolity.
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego

Warunki klimatyczne

Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne według Wosia, Gmina Połczyn-Zdrój położona jest w obrębie Regionu Środkowopomorskiego, obejmującego środkową część Pobrzeża Słowińskiego. Obszar ten charakteryzuje się klimatem o cechach umiarkowanie chłodnych i wilgotnych, z wyraźnymi wpływami zarówno lądowymi, jak i morskimi.

Klimat obszaru gminy Połczyn-Zdrój wykazuje charakter przejściowy pomiędzy klimatem morskim a klimatem kontynentalnym. W części północnej Gminy pokrytej przeważnie równinnymi terasami sandrowymi zaznaczają się cechy klimatu morskiego, podczas gdy część południowa, bardziej konfiguracyjnie zróżnicowana, wykazuje cechy klimatu kontynentalnego.

Okres wegetacyjny trwa przeciętnie 210 dni. Zaczyna się około 5 kwietnia a kończy na początku listopada. Pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się około 16-25 października, a ostatnie wiosenne kończą się około 1-10 maja. Ilość dni z pokrywą śniegową o grubości do 10 cm wynosi 20-40 dni w roku, natomiast z pokrywą o grubości do 20 cm wynosi 10-20 dni w roku. Liczba dni gorących z temperaturą powyżej 25°C wynosi 20-30 dni w ciągu roku. Liczba dni bardzo mroźnych z temperaturą poniżej -10°C wynosi w północnej części Gminy – do 2 dni, a w południowej i południowo – wschodniej 2-4 dni. Średnia liczba dni z silnym wiatrem osiągającym wartość powyżej 8 m/s wynosi 20-40. Maksymalne zawartości wody w pokrywie śnieżnej kształtują się na poziomie 150-200 mm.

Jakość powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi badania jakości powietrza dla terenu całej Polski. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie publikuje raporty dotyczące rocznej oraz pięcioletniej oceny jakości powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego. W ramach przeprowadzonego badania region podzielony zostaje na 3 strefy w oparciu o następujące kryteria:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tys.,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Tym samym badanie na terenie województwa zachodniopomorskiego przeprowadza się z podziałem na strefy:

- aglomeracji szczecińskiej,
- miasta Koszalina,
- strefy zachodniopomorskiej.

Gmina Połczyn-Zdrój przynależy do strefy zachodniopomorskiej, dla której w 2023 roku nie stwierdzono żadnych przekroczeń, co obrazuje poniższa tabela.

Tab. 9. Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonany z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie zachodniopomorskiej w 2023 roku

OCHRONA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, 3 sfery województwa uzyskały klasę A.

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim.

Raport wojewódzki za rok 2023”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie.

Pomiary jakości powietrza w Gminie Połczyn-Zdrój są prowadzone na bieżąco przez stację meteorologiczną przy Uzdrowisku Gryf. Dane na bieżąco udostępniane są za pomocą strony internetowej Gminy Połczyn-Zdrój.

Złoża kopalin

Gmina Połczyn-Zdrój jest szczególnie zasobna w surowce mineralne. Zlokalizowanych jest tu kilka udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego. Podstawą funkcjonowania uzdrowiska są natomiast złoża wód mineralnych – solanki w Połczynie-Zdroju oraz złożo torfu leczniczego/borowiny w Bronowie. Złoża te eksploatowane są przez Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A.

Poniższa tabela przedstawia wykaz udokumentowanych kopalin występujących na terenie Gminy Połczyn-Zdrój.

Tab. 10. Złoża kopalin na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

Nazwa	Kopalina	Powierzchnia (ha)
Borkowo	Piaski i żwiry	7,608

Bronowo	Torfy lecznicze/borowina	17,14
Dziwogóra	Torfy	6,45
Kołacz	Piaski i żwiry/ Surowce dla prac inżynierskich	4,8222/ 3,8050
Ostrowąs	Piaski i żwiry	15,33
Połczyn	Wody lecznicze	-
Sucha-działka 9/5	Piaski i żwiry	1,599
Wardyń Dolny	Piaski i żwiry	3,575

Źródło: opracowanie własne na podstawie InfoGeoSkarb (dostęp: 04.07.2025 r.).

Ochrona przyrody

Ochrona przyrody na terenie Gminy Połczyn-Zdrój realizowana jest na podstawie zapisów ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Zgodnie z przytoczoną ustawą za ochronę przyrody uznaje się zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składów, co odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody.

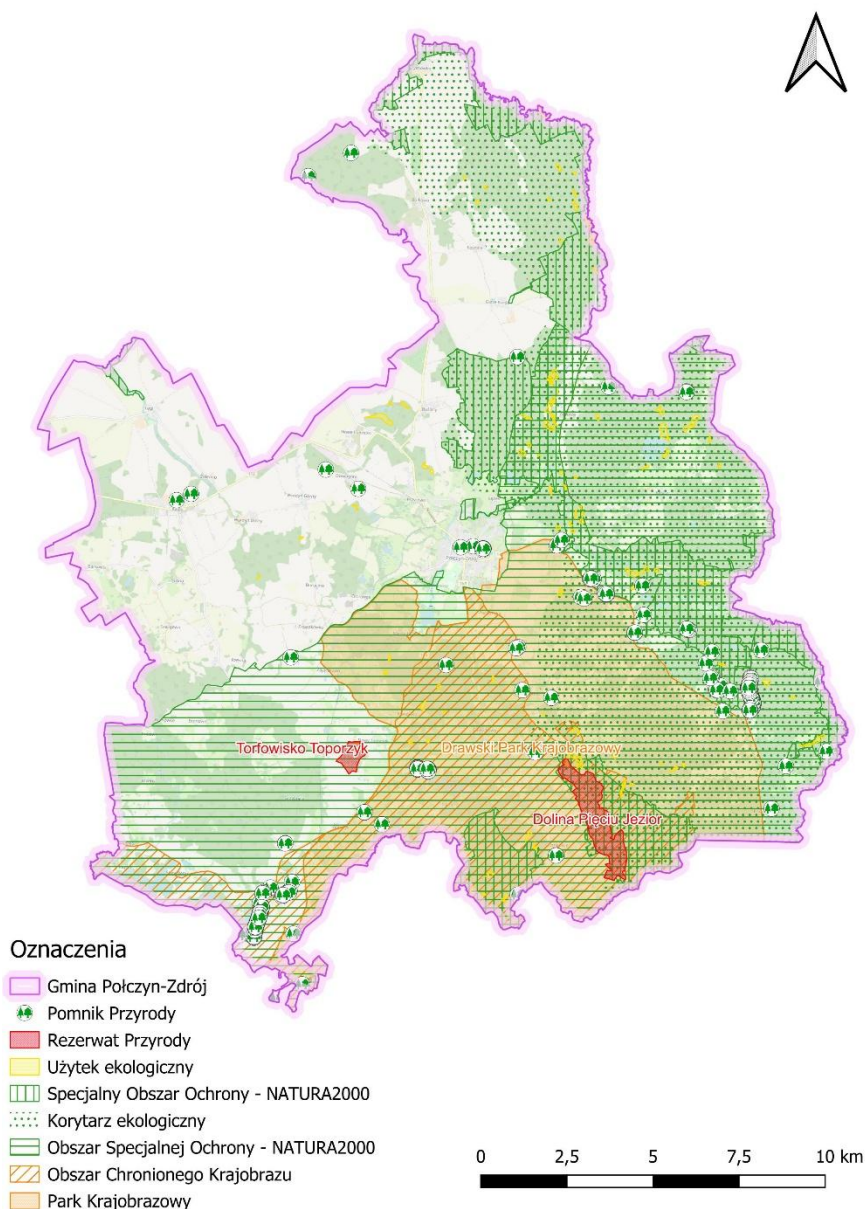
Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój występują następujące formy ochrony przyrody:

- **Rezerwat Przyrody – Dolina Pięciu Jezior** – rezerwat o powierzchni 228,78 ha. Celem ochrony jest zachowanie ekosystemu źródłowego rzeki Drawy, z buczyną pomorską, torfowiskami niskimi i zbiorowiskami roślinności wodnej, z licznymi stanowiskami rzadkich roślin chronionych, takich jak: grązel żółty (*Nuphar lutea*), grzybienie białe (*Nymphaea alba*).
- **Rezerwat Przyrody – Torfowisko Toporzyk** – rezerwat ma powierzchnię 43,07 ha. Celem ochrony jest zachowanie torfowiska wysokiego i przejściowego wraz z reliktowymi zbiorowiskami roślinnymi, m.in. mszaru wrzoścowego (*Erico-Sphagnetum magellanicum*), brzeziny bagiennej (*Vaccinio uliginosi-Betuletum*).
- **Park Krajobrazowy – Drawski Park Krajobrazowy** – został utworzony 24.04.1979 roku i ma powierzchnię 38 360,17 ha. Szczególnymi celami ochrony parku jest m.in.: ochrona wartości przyrodniczych, w tym torfowisk, zasobów wodnych (w szczególności jezior lobeliowych – bardzo czyste, oligotroficzne jeziora o niskiej zawartości składników odżywczych. Występują głównie na terenach pojezierzy polodowcowych i są siedliskiem rzadkich roślin, takich jak lobelia jeziorna), żyznej buczyny pomorskiej w pasie moren czołowych buczyny pomorskiej oraz kwaśnej buczyny, ochrona wartości geologicznych, ochrona wartości historycznych i kulturowych oraz ochrona walorów krajobrazowych.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu – Pojezierze Drawskie** – obejmuje wyjątkowo cenny i zróżnicowany przyrodniczo teren, charakteryzujący się mozaiką jezior, dolin rzecznych oraz rozległych kompleksów leśnych. Centralnym elementem jest Jezioro Drawsko, wyróżniające się licznymi zatokami, stromymi, porośniętymi starodrzewiem skarpami oraz wyspami, w tym dużą Bielawą. Obszar obejmuje także dolinę rzeki Drawy z bogatą roślinnością wodną i szuwarową, a także liczne

dystroficzne i oligotroficzne jeziora, w tym unikatowe jezioro lobeliowe Łęka. Cenne są również kompleksy olsów i łęgów, rozległe lasy liściaste (z przewagą buczyn), oczka śródleśne i śródpolne oraz bogactwo gatunków chronionych, w tym roślin torfowiskowych i storczyków. Obszar cechuje się obecnością wielu zabytkowych parków podworskich i nieczynnych cmentarzy ewangelickich, będących siedliskami rzadkich gatunków i starodrzewów. Teren stanowi ważne siedlisko dla licznych gatunków ryb, płazów, gadów, ssaków oraz licznych ptaków, a także sieć alei drzewnych pełniących funkcję korytarzy ekologicznych.

- **Obszar Natura 2000 – Dorzecze Parsęty (SOO)** – powierzchnia obszaru wynosi 27 710,4 ha. Obszar obejmuje dorzecze rzeki Parsęty. Zajmuje dość znaczną powierzchnię 27 710,4 ha. Leży na wysokości od 0 do 206 m n. p. m. Dolina Parsęty jest szczególnie cenną ostoją ze względu na występowanie tu zróżnicowanych typów siedlisk i znaczne bogactwo świata roślin i zwierząt.
- **Obszar Natura 2000 – Jeziora Czaplineckie (SOO)** – powierzchnia obszaru wynosi 31 949,3 ha. Obszar obejmuje najcenniejszy przyrodniczo i krajobrazowo fragment Pojezierza Drawskiego, które zostało ukształtowane w wyniku działalności lądolodu, podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Śladami tego okresu są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Na terenie ostoi znajduje się 47 jezior (ok. 10 % pow. terenu), będących przedstawicielami większości typów jezior wyróżnianych w Polsce. Jeziora te charakteryzują się urozmaiconą linią brzegową. Na niektórych spotykamy wyspy. Brzegi są wysokie, porośnięte lasem (łęgami, buczyną) lub niskie, z pasem roślinności przybrzeżnej. W obszarze znajduje się największe jezioro Pojezierza - Drawsko (powierzchnia 1872 ha, maksymalna głębokość 79,7 m). Jest to drugie pod względem głębokości jezioro w Polsce. Stanowi ono główny węzeł ekologiczny ostoi. Oprócz największej rzeki obszaru, Drawy, swój początek biorą tutaj także: Dębica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Ponad 35% terenu porasta las (ponad połowę stanowią tzw. lasy ochronne). Blisko 50% obszaru ostoi jest użytkowana rolniczo.
- **Obszar Natura 2000 – Ostoja Drawska (OSO)** – powierzchnia obszaru wynosi 153 906 ha. Jedna z największych w kraju ostoi ptaków obejmująca głównie siedliska leśne oraz dużą liczbę zbiorników wodnych. Jej zasadniczy obszar obejmuje najcenniejsze przyrodnicze i krajobrazowe fragmenty Pojezierza Drawskiego. Stanowi ona jedno z ważniejszych w kraju miejsc łęgowych żurawia, bielika, orlika krzykliwego, kani rudej, puchacza i derkacza.
- 68 Pomników Przyrody (47 – pojedyncze drzewa, 14 – grupy drzew, 3 – aleje, 2 – głązy oraz 2 – inne),
- 113 Użytków Ekologicznych.

Warto podkreślić, że ok. 43% powierzchni Gminy Połczyn-Zdrój objętych jest formami ochrony przyrody. Taki stan świadczy o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych Gminy, co stanowi atut z punktu widzenia ochrony przyrody i rozwoju turystyki proekologicznej. Jednocześnie jednak wiąże się z istotnymi ograniczeniami dotyczącymi lokalizacji niektórych inwestycji przedsięwzięć, co wymaga szczególnej uwagi na etapie planowania przestrzennego.

Ryc. 8. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Połczyn-Zdrój wraz przebiegiem korytarzy ekologicznych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Co więcej, we wschodniej części Gminy Połczyn-Zdrój przebiega korytarz ekologiczny Pojezierze Drawskie i Połczyńskie, choć nie jest on zaliczony do ustawowych form ochrony przyrody. Korytarze ekologiczne pełnią jednak ważną funkcję jako obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Nie można więc mówić

o skutecznych działaniach chroniących środowisko, w szczególności w odniesieniu do zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, w całkowitym oderwaniu od funkcji, jakie pełni korytarz. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku, a cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność.

Gmina Połczyn-Zdrój realizuje zadania własne z dziedziny ochrony środowiska i przyrody na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2027 z perspektywą do 2030 r. Program ten określa stan środowiska na terenie Gminy, główne problemy i zagrożenia oraz cele i kierunki interwencji środowiskowych.

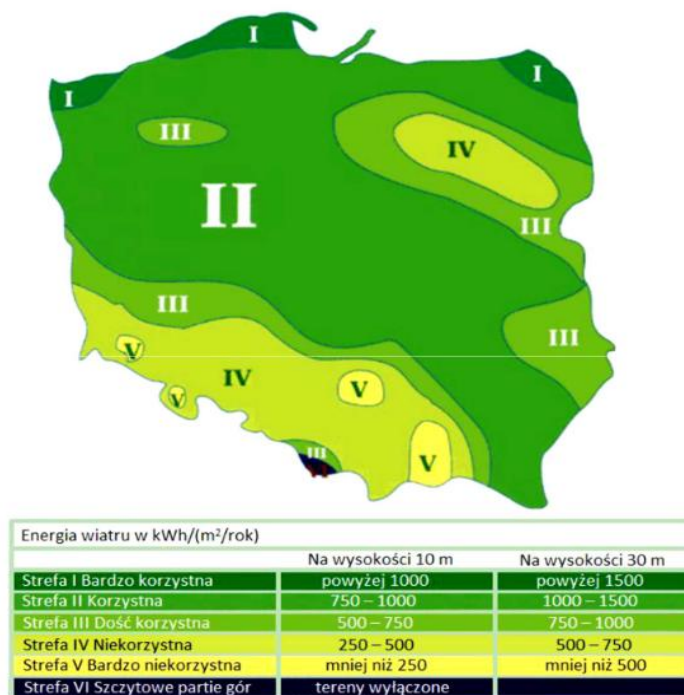
Gmina Połczyn-Zdrój aktywnie angażuje się w edukację ekologiczną, regularnie przygotowując i dystrybuując wśród mieszkańców ulotki i plakaty oraz zamieszczając informację na stronach internetowych, które promują zasady segregacji odpadów komunalnych oraz działania zapobiegające ich powstawaniu, wspierając tym samym lokalną społeczność w trosce o środowisko.

2.2. Klimat i odnawialne źródła energii

Na przestrzeni ostatnich lat temat zrównoważonego rozwoju oraz transformacji energetycznej stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

Energia wiatrowa jest zasobem w pełni odnawialnym, niewyczerpalnym. Ocenia się, że pod względem występowania odpowiedniej siły wiatru na 2/3 terytorium Polski występują korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej. Produkcja energii z wiatru jest opłacalna przy jego średniej rocznej prędkości na wysokości 30 m nad ziemią minimum 4 m/s.

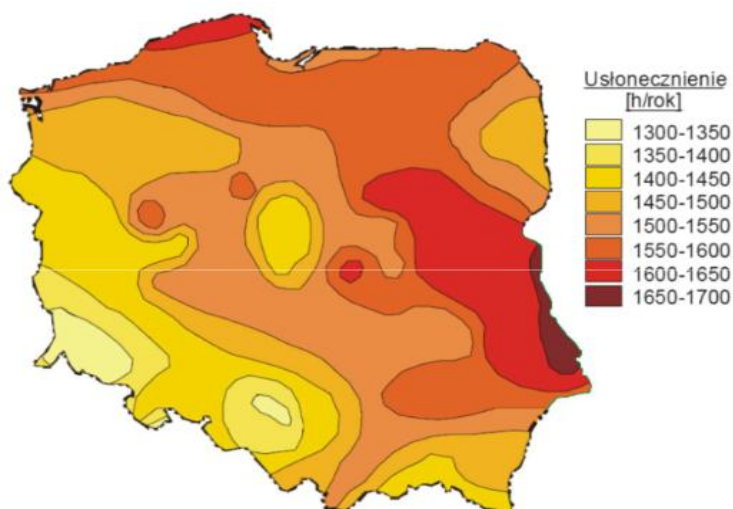
Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Połczyn-Zdrój zlokalizowana jest na obszarze Strefy II, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny obszaru mieści się w zakresie 750-1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 metrów, a na wysokości 30 metrów 1000-1500 kWh/(m²/rok). Oznacza to, że Gmina Połczyn-Zdrój charakteryzuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych.

Ryc. 9. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Poniższa mapa przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Połczyn-Zdrój położona jest na obszarze, dla którego średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1500-1550 h/rok. Są to bardzo dobre warunki, które umożliwiają rozwój energetyki słonecznej na terenie badanej jednostki.

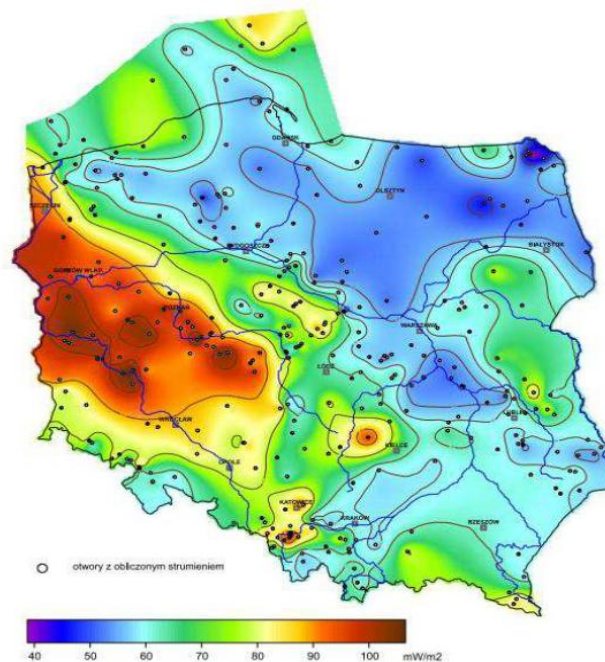
Ryc. 10. Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energię geotermalną rozumieć należy jako energię cieplną wnętrza Ziemi. Energię tą dzieli się w zależności od głębokości, z której jest eksploatowana na dwa typy:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Mapa warunków geotermalnych w Polsce wskazuje, że Gmina Połczyn-Zdrój położona jest na obszarze, który charakteryzuje się niekorzystnym potencjałem do budowy instalacji geotermalnych.

Ryc. 11. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009).

Przeprowadzona analiza pozwala zakładać, że Gmina Połczyn-Zdrój odznacza się korzystnymi uwarunkowaniami do rozwoju OZE. Dotyczy to szczególnie siłowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych.

Niemniej, pomimo korzystnych uwarunkowań fizyczno-geograficznych, na terenie Gminy Połczyn-Zdrój nie wyznaczono terenów do rozwoju energetyki za pośrednictwem odnawialnych źródeł energii. Wynika to w dużej mierze z faktu, że znaczna część obszaru gminy objęta jest strefami ochrony uzdrowskiej „A”, „B” i „C” oraz innymi formami ochrony przyrody, co skutkuje licznymi ograniczeniami w zakresie lokalizacji niektórych inwestycji, w tym elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych o większej skali. Ograniczenia te określone są m.in. w Statucie Uzdrowiska Połczyn-Zdrój oraz w przepisach szczególnych, np. ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, które nakładają wymóg zachowania odpowiednich odległości od zabudowy i obszarów chronionych.

2.3. Infrastruktura techniczna i działalność w zakresie ochrony środowiska

Stan techniczny oraz poziom rozbudowania infrastruktury technicznej jest czynnikiem mogącym w sposób znaczący oddziaływać na środowisko naturalne oraz komfort życia mieszkańców jednostki. Zły stan techniczny infrastruktury technicznej skutkować może przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń, a co za tym idzie doprowadzić do jego degradacji. Jej niska dostępność w połączeniu z niską świadomością ekologiczną motywować natomiast może część społeczności do utylizowania problematycznych nieczystości ciekłych i stałych z pominięciem obowiązujących regulacji prawnych, w sposób prowadzący do degradacji środowiska.

Urządzenia sieciowe i energia ciepła

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą, potencjał inwestycyjny danego terenu, a także na jakość środowiska.

Zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zadania własne gminy obejmują między innymi kwestie związane z wodociągami i zaopatrzeniem w wodę, kanalizacją czy zaopatrzeniem w gaz.

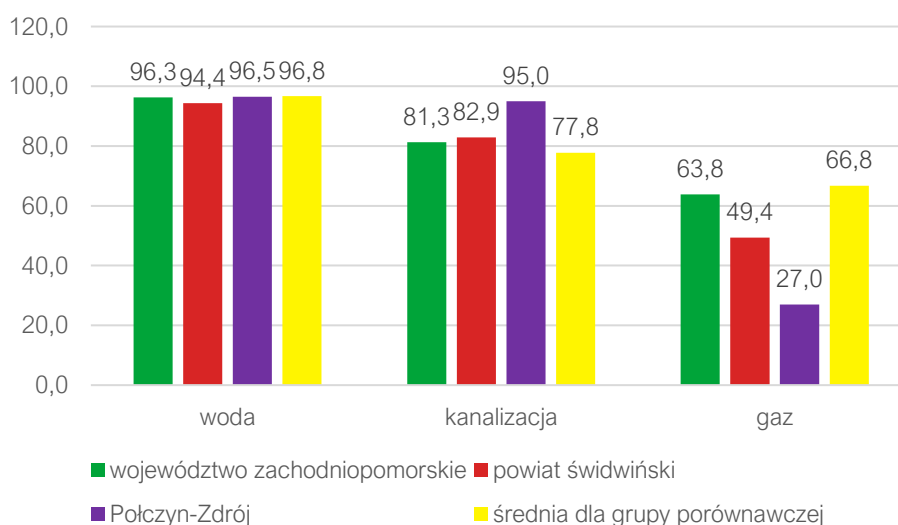
Podmiotem odpowiedzialnym za bieżące utrzymanie i konserwacje sieci i urządzeń wodociągowych oraz odprowadzanie ścieków w Gminie Połczyn-Zdrój jest Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Białogardzie. Według Głównego Urzędu Statystycznego, udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej w 2023 roku wynosił 96,5%, co w porównaniu do powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego i grupy porównawczej jest zadowalającym wynikiem. Jednakże w niektórych częściach miasta, zauważalny jest problem z ciśnieniem dostarczanej wody.

Zgodnie z danymi GUS, w 2023 roku 95% mieszkańców Gminy miało zapewniony dostęp do sieci kanalizacji, co jest znacząco większym udziałem w porównaniu do powiatu, województwa oraz grupy porównawczej. Gmina Połczyn-Zdrój podejmuje cykliczne kontrole w zakresie sposobu wywozu nieczystości płynnych.

Należy pokreślić, iż zgodnie z Uchwałą Nr XIII/104/2025 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie aktualizacji Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu RWiK Spółki z o.o. w Białogardzie na lata 2024 – 2026 dla Miasta i Gminy Połczyn-Zdrój planuje się rozwój i modernizację sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.

Dostęp do sieci gazowej w 2023 roku posiadało jedynie 27% mieszkańców Gminy Połczyn-Zdrój, co negatywnie wyróżnia analizowaną jednostkę względem powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz grupy porównawczej. Dostęp do sieci gazowej mają jedynie miejscowości: Połczyn-Zdrój, Dziwogóra, Łęzek, Ogartowo,

Połczyńska, Przyrowo, Przyrówko oraz Redło. Należy przy tym podkreślić, iż zainteresowanie mieszkańców podłączeniem do sieci gazowej jest umiarkowane.

Ryc. 12. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Połczyn-Zdrój w 2023 roku na tle powiatu, województwa i grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obserwowane i wciąż narastające zmiany klimatyczne związane z antropopresją i emisją zanieczyszczeń do środowiska wymuszają podejmowanie działań zmierzających do ich ograniczania. Na obszarach miejskich oraz wiejskich związane jest to głównie z potrzebą stopniowej transformacji energetycznej, a także ograniczaniem emisyjności źródeł ciepła. Działania te podejmowane są w drodze wdrażanych i rozwijanych systemów: kontroli, wsparcia lub wymiany źródeł ciepła, edukacji ekologicznej mieszkańców, a także rozwijania odnawialnych źródeł energii.

W Gminie Połczyn-Zdrój prowadzona jest ewidencja źródeł ciepła, podlegająca bieżącej aktualizacji w ramach Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój dominującym nośnikiem energii jest biomasa, w tym drewno, które stanowi 35,69% wszystkich źródeł energii (1 945 źródeł). Drugim najczęściej wykorzystywanym nośnikiem jest węgiel kamienny, z udziałem 24% (1 308 źródeł), a trzecim gaz ziemny, który odpowiada za 18,15% źródeł energii (989 źródeł).

Znaczący udział posiada także energia elektryczna, stanowiąca 13,78% (751 źródeł). Ciepło sieciowe, pochodzące m.in. z lokalnych kotłowni, elektrociepłowni, biogazowni czy spalarni odpadów, wykorzystywane jest w 4,17% przypadków (227 źródeł).

Wśród odnawialnych źródeł energii odnotowano zastosowanie energii słonecznej (kolektory słoneczne) w 1,63% przypadków (89 źródeł) oraz energii geotermalnej (pompy ciepła) w 1,93% (105 źródeł). Udział oleju opałowego pozostaje marginalny i wynosi 0,64% (35 źródeł).

Struktura ta wskazuje na stosunkowo wysokie wykorzystanie biomasy i węgla kamiennego, co świadczy o dużym udziale indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach stałych oraz stanowi istotne wyzwanie w kontekście ochrony powietrza i konieczności transformacji energetycznej w kierunku źródeł niskoemisyjnych.

Tab. 11. Struktura indywidualnych źródeł ciepła na terenie Gminy Połczyn-Zdrój w 2024 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział
węgiel kamienny	1 308	24,00%
gaz ziemny	989	18,15%
olej opałowy	35	0,64%
biomasa, w tym drewno	1 945	35,69%
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	227	4,17%
energia elektryczna	751	13,78%
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	89	1,63%
energia geotermalna (pompy ciepła)	105	1,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Gospodarka odpadami

Za odbiór oraz transport odpadów komunalnych na terenie Gminy Połczyn-Zdrój odpowiedzialna jest firma ATF Polska Sp. z o.o., z siedzibą przy ulicy Słonecznej 2B, 78-320 Połczyn-Zdrój. Natomiast zagospodarowaniem odebranych odpadów zajmuje się Międzygminne Gospodarowanie Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o., mające swoją siedzibę w Wardyniu Górnym 35, 78-320 Połczyn-Zdrój. Obie jednostki współpracują na rzecz sprawnego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w gminie, realizując obowiązki zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz standardami środowiskowymi.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2020-2024. W analizowanym okresie w Gminie Połczyn-Zdrój liczba mieszkańców objętych systemem gospodarki odpadami spadła z 11 064 do 10 527 osób. Pomimo tego, łączna ilość zebranych odpadów komunalnych utrzymywała się na podobnym poziomie – od 4 719,08 Mg w 2020 r. do 4 840,03 Mg w 2024 r. W analizowanym okresie obserwuje się wyraźny wzrost ilości odpadów zmieszanych (z 2 293,31 do 2 720,95 Mg) oraz spadek ilości odpadów segregowanych (z 2 425,77 do 2 119,08 Mg). W rezultacie udział odpadów zbieranych selektywnie zmniejszył się z 51% w 2020 r. do 44% w 2024 r. Pozytywnym zjawiskiem jest stopniowy wzrost poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – z 24,36% w 2021 r. do 32,96% w 2024 r. Niemniej jednak, wskaźniki te pozostają niższe od wymaganych poziomów, co stanowi istotne wyzwanie dla gminy.

Tab. 12. Stan gospodarki odpadami w Gminie Polczyn-Zdrój w latach 2020-2024

		2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		11 064	10 894	10 867	10 693	10 527
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		4 719,08	4 849,51	4 809,34	4 721,55	4 840,03
zmieszane		2 293,31	2 482,23	2 690,82	2 721,49	2 720,95
segregowane		2 425,77	2 367,28	2 118,53	2 000,06	2 119,08
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		51%	49%	44%	42%	44%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,43	0,45	0,44	0,44	0,46
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	gmina	x	24,36	24,73	29,77	32,96
	wymagany	x	>20	>25	>35	>45

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Polczyn-Zdrój

Gospodarka odpadami w Gminie Polczyn-Zdrój w latach 2020–2024 cechuje się stabilnością ilościową, lecz wymaga poprawy w zakresie selektywnej zbiórki oraz recyklingu. Rosnący udział odpadów zmieszanych oraz niewystarczające poziomy recyklingu wskazują na konieczność intensyfikacji działań edukacyjnych, inwestycji w infrastrukturę selektywnej zbiórki oraz możliwego wzmocnienia nadzoru nad realizacją obowiązków przez mieszkańców i podmioty odbierające odpady.

Pozostała działalność

Podstawowymi dokumentami w zakresie ochrony środowiska obowiązującymi na terenie Gminy Polczyn-Zdrój są:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2024-2027 z perspektywą do 2030 r.
- Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Polczyn-Zdrój,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2021-2032,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Polczyn-Zdrój na lata 2015-2020 z perspektywą do 2030.

Zapisy tych dokumentów stanowią istotne narzędzie kształtowania lokalnej polityki środowiskowej, wpływając m.in. planowanie przestrzenne, działania związane z poprawą jakości powietrza, redukcją emisji gazów cieplarnianych oraz racjonalizacją zużycia energii. Wskazują one także na konieczność wspierania transformacji energetycznej i rozwijania OZE na poziomie lokalnym.

W Gminie funkcjonuje również punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, który wspiera mieszkańców w składaniu wniosków oraz uzyskaniu dotacji na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację budynków.

CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA

3.1. Gospodarka lokalna

Przedsiębiorczość

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gmin jest liczba podmiotów gospodarczych działających na ich obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządowej. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze gmin powiatu świdwińskiego w latach 2019-2023.

Według danych rejestru REGON, w 2023 roku na terenie gminy Połczyn-Zdrój zarejestrowanych było 1 814 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 35,5% wszystkich podmiotów w powiecie świdwińskim. Oznacza to wzrost o 137 jednostek w porównaniu z rokiem 2019, kiedy to funkcjonowało ich 1 677. Gmina utrzymuje tym samym drugą pozycję w powiecie pod względem liczby przedsiębiorstw – zaraz po mieście Świdwin. Wzrost liczby przedsiębiorstw w gminie Połczyn-Zdrój w latach 2019–2023 (o 8,2%) świadczy o stosunkowo stabilnym i odpornym na zewnętrzne zmiany sektorze gospodarczym.

Tab. 13. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w gminach powiatu świdwińskiego w latach 2019-2023

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat świdwiński	4 630	100,0%	5 115	100,0%	485
Świdwin - gm. miejska	1 788	38,6%	1 898	37,1%	110
Brzeźno	166	3,6%	211	4,1%	45
Połczyn-Zdrój	1 677	36,2%	1 814	35,5%	137
Rąbino	279	6,0%	314	6,1%	35
Sławoborze	295	6,4%	357	7,0%	62
Świdwin - gm. wiejska	425	9,2%	521	10,2%	96
grupa porównawcza	1 734	-	1 873	-	139

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Połczyn-Zdrój na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, które stanowiły aż 20% wszystkich zarejestrowanych jednostek (354 podmioty). Sektor ten odgrywa kluczową rolę w lokalnej gospodarce, będąc głównym źródłem usług i towarów dla mieszkańców oraz okolicznych terenów. Drugą co do wielkości grupę stanowi sektor budownictwa (sekcja F), obejmujący 16% podmiotów (292 jednostki), co świadczy o aktywności inwestycyjnej i rozwojowej

w gminie, zwłaszcza w obszarze infrastruktury mieszkaniowej i komunalnej. Na trzecim miejscu pod względem liczebności plasuje się działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L) – 17% podmiotów (301 jednostek). Wysoki udział tej sekcji może być powiązany z rozwojem rynku nieruchomości, zarówno komercyjnych, jak i mieszkaniowych, co jest typowe dla gmin o charakterze miejsko-wiejskim. Znaczący udział mają także sektory: przetwórstwo przemysłowe (8%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (7%) oraz pozostała działalność usługowa (7%), co wskazuje na obecność zróżnicowanej bazy produkcyjnej i usługowej, odpowiadającej na potrzeby lokalnej społeczności. Mniejsze udziały przypadają na sektory takie jak rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (3%), edukacja (3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5%), a także transport i gospodarka magazynowa (4%).

Tab. 14. Podmioty działające na terenie Gminy Połczyn-Zdrój na koniec 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	57	3%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	2	0%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	152	8%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	10	1%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	0%
SEKCJA F Budownictwo	292	16%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	354	20%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	67	4%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	45	2%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	24	1%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	31	2%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	301	17%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	92	5%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	38	2%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	0%
SEKCJA P Edukacja	50	3%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	127	7%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	28	2%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	127	7%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największe przedsiębiorstwa działające na terenie Gminy Połczyn-Zdrój prezentuje poniższa tabela.

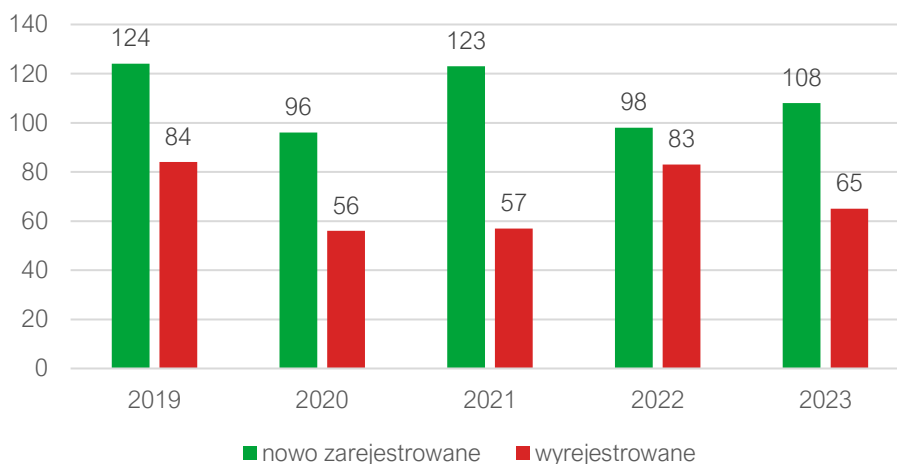
Tab. 15. Największe podmioty działające na terenie Gminy Połczyn-Zdrój na koniec 2024 r.

Nazwa podmiotu	Rodzaj branży/przedmiot działalności
Fabryka Okien i Drzwi REDAN	producent okien i drzwi aluminiowych, PCV
Pomerania Frucht Sp. z o.o.	przetwórstwo owoców
Browar Połczyn-Zdrój Sp. z o.o.	piwowarstwo
Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU SA	branża uzdrowskowa/turystyczna
ATF Polska	zagospodarowanie odpadów
Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o.	zagospodarowanie odpadów
Mentor Sp. jawna	projektowanie i zagospodarowanie ścieżek edukacyjnych, przyrodniczych, rowerowych i sportowych
Biurkom-Flampol Sp. z o.o.	skup, przetwórstwo i sprzedaż hurtowa mięsa z dziczyzny oraz przetwórstwo owoców i warzyw - soki owocowo-warzywne
"Eldo"	woda mineralna "Perła Połczyńska"
Przyjazny Szpital Sp. z o.o.	szpital
Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego Zakład Drzewny w Kołaczu	przetwórstwo drzewne
Trailer - Tech Sp. z o.o.	produkcja przyczep rolniczych i innych
"Salutario" Sp. z o.o. Sp. komandytowa	przetwórstwo owoców i warzyw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Połczynie-Zdroju.

Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 na terenie Gminy Połczyn-Zdrój. Z analizy danych wynika, że obserwuje się relatywnie stabilną aktywność rejestracyjną wśród podmiotów gospodarczych, co świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie gminy. W 2023 roku zarejestrowano 108 nowych podmiotów, natomiast wyrejestrowano 65 podmiotów, co daje dodatni bilans. Najwyższą liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów odnotowano w 2019 roku (124 podmioty), natomiast najmniej w 2020 roku (96 podmiotów).

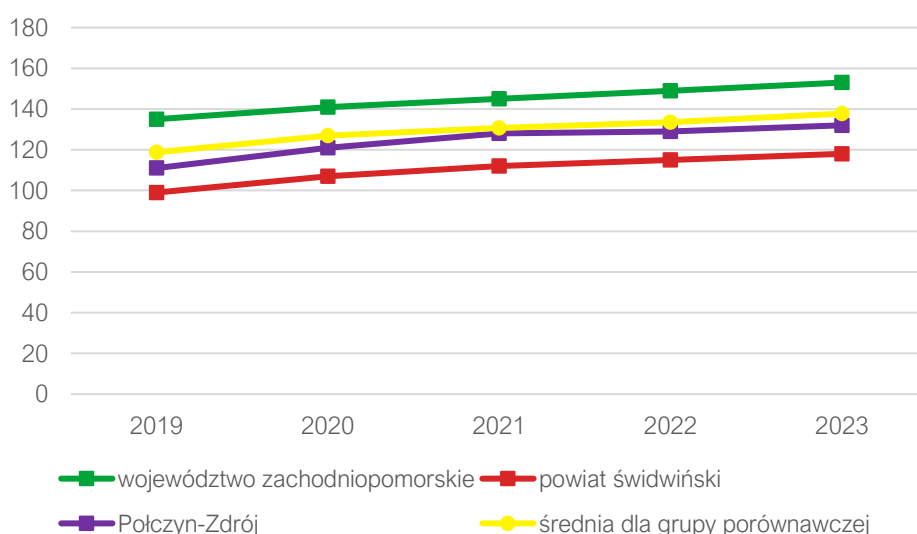

Ryc. 13. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla osiągnięcia porównywalności poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego stosowane jest kryterium liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Gminę Połczyn-Zdrój zestawiono ze średnią dla gmin powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz grupy porównawczej, co prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 14. Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Połczyn-Zdrój na tle średniej dla gmin powiatu, województwa i grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2019–2023 w Gminie Połczyn-Zdrój odnotowano systematyczny wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – z poziomu 111 w 2019 roku do 132 w 2023 roku. Wartość wskaźnika w Połczynie-Zdroju przez cały analizowany okres była wyższa niż w powiecie świdwińskim, ale nieco niższa niż średnia dla grupy porównawczej oraz województwa zachodniopomorskiego.

Tendencja wzrostowa widoczna jest we wszystkich analizowanych jednostkach terytorialnych, co potwierdza ogólny pozytywny trend rozwoju przedsiębiorczości. Utrzymujące się różnice pomiędzy poziomem wskaźnika w Połczynie-Zdroju a województwem sugerują jednak pewien niewykorzystany jeszcze potencjał rozwojowy lokalnej gospodarki.

Działalność uzdrowiskowa

Połczyn-Zdrój jest gminą uzdrowiskową o kilkusetletniej tradycji lecznictwa zdrojowego. Już w 1688 roku odkryto tu źródła wód mineralnych i złoża borowiny, co dało początek rozwojowi kurortu – pierwszy dom zdrojowy powstał w 1705 roku. Dzięki tym naturalnym bogactwom Połczyn-Zdrój stał się uznanym uzdrowiskiem, które na początku XX wieku pełniło rolę zaplecza kuracyjnego Berlina. Obecnie jest to nowoczesny, całoroczny kurort oferujący skuteczne terapie lecznicze i zabiegi rehabilitacyjne. Uzdrowisko specjalizuje się w leczeniu wielu schorzeń, m.in. chorób ortopedyczno-urazowych, reumatologicznych, neurologicznych, osteoporozy, otyłości, a także dolegliwości ginekologicznych (w tym niepłodności) oraz chorób skóry i przewlekłych chorób układu oddechowego. Połczyn-Zdrój wyróżnia się unikatowymi naturalnymi surowcami leczniczymi – borowiną i solanką – z których słynie w całej Europie. Status uzdrowiska jest prawnie potwierdzony; wyznaczone strefy ochrony uzdrowiskowej zapewniają ochronę tych zasobów i sprzyjają zachowaniu leczniczego klimatu miejscowości. Uzdrowisko Połczyn-Zdrój wchodzi w skład Polskiej Grupy Uzdrowisk (PGU S.A.), co świadczy o jego znaczącej pozycji na rynku usług uzdrowiskowych w kraju.

Uzdrowisko Połczyn-Zdrój dysponuje czterema zakładami lecznictwa uzdrowiskowego oraz rozbudowaną bazą noclegową na około 1000 miejsc. W skład kompleksu uzdrowiskowego wchodzi sanatoria o zróżnicowanym charakterze:

- Sanatorium „Gryf”,
- Sanatorium „Podhale”,
- Sanatorium „Irena”,
- Sanatorium „Borkowo”.

Zaplecze uzdrowiska jest stale modernizowane i poszerzane. W 2022 roku oddano do użytku nowoczesny kompleks basenowy z basenami leczniczymi solankowymi i zwykłymi, czterema jacuzzi oraz strefą saun. Uzdrowisko Połczyn-Zdrój zapewnia kompleksową ofertę leczniczo-rehabilitacyjną. Kuracjusze mają do dyspozycji około 80 różnych zabiegów z zakresu kinezyterapii (rehabilitacji ruchowej), termoterapii, światłolecznictwa, elektrolecznictwa, hydroterapii, balneoterapii i masażu. Co istotne, Połczyn-Zdrój to jedyny w Polsce kurort, w którym w każdym obiekcie uzdrowiskowym dostępne są wszystkie oferowane zabiegi, co umożliwia odbycie pełnej kuracji bez potrzeby przemieszczania się między budynkami. Dzięki takiej integracji infrastruktury kuracjusze mogą wygodnie korzystać z pełnego wachlarza usług w jednym miejscu.

Głównym bogactwem naturalnym Połczyna-Zdroju jest borowina połczyńska, często nazywana „czarnym złotem”. Jest to rodzaj torfu o wyjątkowo wysokiej aktywności biologicznej i znakomitych właściwościach termicznych. Dzięki tym cechom borowina stanowi jeden z najsukuteczniejszych naturalnych środków balneologicznych – doskonale utrzymuje ciepło i oddaje je stopniowo, co wykorzystuje się w leczeniu wielu schorzeń (zwłaszcza reumatologicznych, ortopedycznych, ginekologicznych) oraz w zabiegach SPA i odnowy biologicznej. Jakość połczyńskiej borowiny jest potwierdzona oficjalnym świadectwem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH, a jej skuteczność plasuje ją wśród najlepszych torfów leczniczych w Europie. Drugim kluczowym surowcem jest solanka połczyńska – naturalna woda mineralna wydobywana z głębokości ok. 1200 metrów. Charakteryzuje się bogactwem składników mineralnych, takich jak sód, wapń, magnez, jod, chlorki i siarczany. Połczyńska solanka wykorzystywana jest przede wszystkim do kąpieli leczniczych oraz inhalacji. Warto podkreślić, że Połczyn-Zdrój należy do grona nielicznych uzdrowisk w Polsce, które korzystają wyłącznie z lokalnych surowców leczniczych. Najwyższa Izba Kontroli w raporcie z 2019 roku zaznaczyła, iż spośród polskich kurortów jedynie uzdrowiska Pomorza Zachodniego (w tym Połczyn, Kołobrzeg i Kamień Pomorski) wykorzystują w lecznictwie wyłącznie własne, miejscowe bogactwa naturalne.

Uzdrowisko Połczyn-Zdrój obsługuje rocznie około 25 tysięcy kuracjuszy. W 2023 roku z usług uzdrowiska skorzystało dokładnie 24 215 kuracjuszy przebywających na leczeniu stacjonarnym, a ponadto odnotowano 2 114 pacjentów ambulatoryjnych korzystających z pojedynczych zabiegów bez pobytu. Łączna liczba wykonanych zabiegów leczniczych w 2023 roku wyniosła imponujące 965 096 – świadczy to o bardzo intensywnej działalności zabiegowej i dużej skali operacji uzdrowiska.

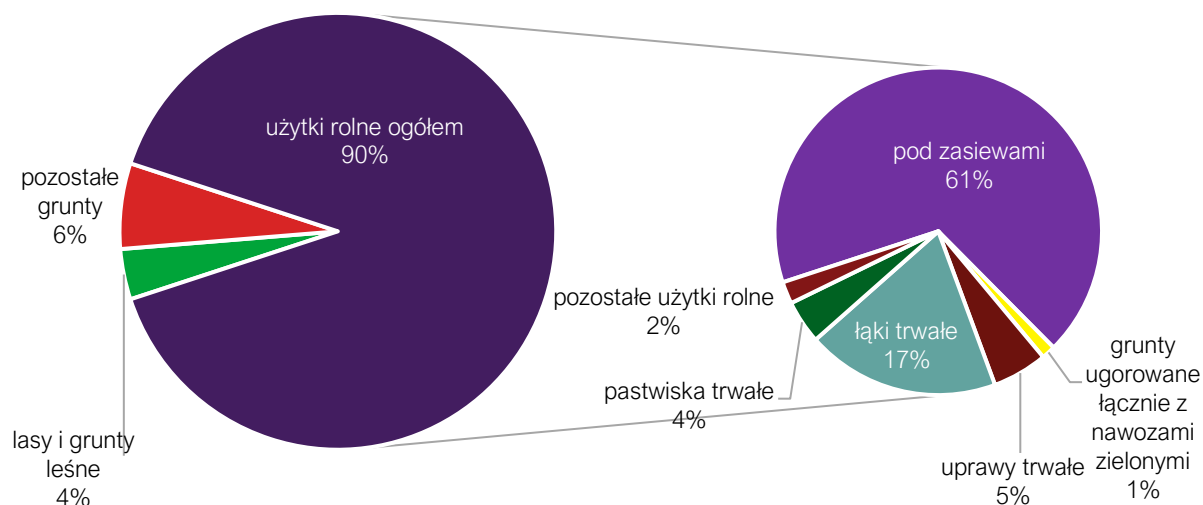
Utrzymanie wysokiej jakości usług zapewnia wykwalifikowana kadra medyczna. Zatrudnienie w Uzdrowisku Połczyn Grupa PGU S.A. wynosi 123 pracowników (dane za 2023 r.), w tym m.in. 14 lekarzy, 39 pielęgniarek i położnych, 56 fizjoterapeutów oraz 14 masażyistów. Funkcjonowanie uzdrowiska Połczyn-Zdrój ma kluczowe znaczenie dla lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Przede wszystkim uzdrowisko jest jednym z największych pracodawców w gminie – zatrudnia ponad 120 osób personelu medycznego i obsługi, nie licząc dodatkowych miejsc pracy generowanych pośrednio (dostawcy, usługi okołozdrojowe, transport itp.). Dzięki obecności kurortu rozwija się sektor usług turystycznych i medycznych: w mieście i okolicach działają hotele, pensjonaty, restauracje, kawiarnie oraz inne biznesy nastawione na obsługę tysięcy gości odwiedzających Połczyn co roku. Wydatki kuracjuszy i turystów stanowią impuls dla handlu i gastronomii, a także źródło dochodów z opłaty uzdrowskiej zasilającej budżet Gminy.

Rolnictwo

Ze względu na duży udział użytków rolnych (około 50,65% powierzchni Gminy) rolnictwo stanowi jeden z istotnych elementów gospodarki Gminy. Dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić specyfikę znajdujących się na jej terenie gospodarstw rolnych. Najbardziej rzetelnym źródłem informacji odzwierciedlającym realny stan rolnictwa są przeprowadzone raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa przystąpienia skutkować może nałożeniem grzywny. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w ostatnim Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 r. według danych GUS wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych. Tym samym, analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Połczyn-Zdrój przeprowadzona została głównie w oparciu o dane pozyskane na drodze PSR 2020.

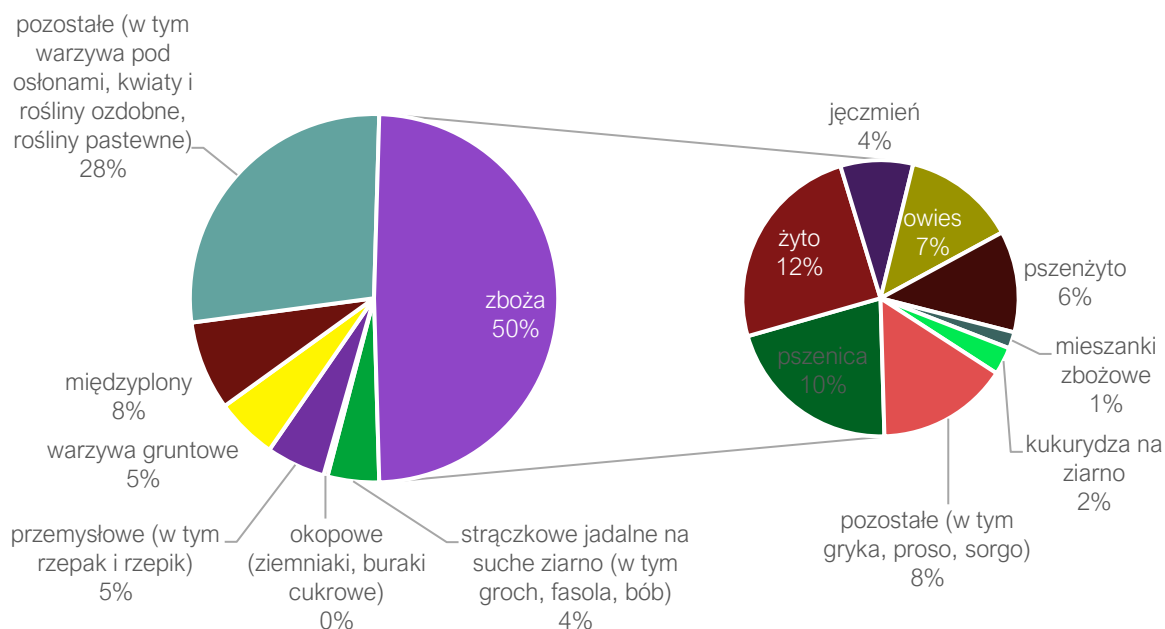
Funkcja rolnicza części terenów wynika ze stosunkowo dobrej, w porównaniu z innymi obszarami Pomorza, jakości gleb. Gleby gminy Połczyn-Zdrój należą do dwóch kompleksów. Pierwszy z nich to gleby bielcowe, rdzawe i brunatne, drugi kompleks stanowią gleby płowe, opadowo-glejowe oraz brunatne. Odrębną grupę stanowią gleby bagienne. Poszczególne kompleksy gleb tworzą układ mozaikowaty i stąd trudno precyzyjnie określić, która część gminy charakteryzuje się lepszymi warunkami glebowymi. Największe obszary użytkowane rolniczo znajdują się w centralnej części gminy. Krajobraz tej części zdominowany jest przez rozległe pola wzbogacone skupiskami zadrzewień śródpolnych, stanowiących najczęściej otoczenie niewielkich cieków wodnych bądź rowów melioracyjnych.

W 2020 roku użytki rolne zajmowały około 90% gospodarstw rolnych. W ich strukturze użytkowania dominowały grunty pod zasiewami (61%), łąki trwałe (17%) i uprawy trwałe (5%). Z kolei lasy i grunty leśne stanowiły średnio ok. 4% ich powierzchni, a pozostałe grunty – ok. 6%. Strukturę użytkowania gruntów rolnych prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 15. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Polczyn-Zdrój w 2020 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Po 50% powierzchni zasiewów stanowią zboża (głównie żyto i pszenica) oraz rośliny pozostałe, w tym warzywa pod osłonami, kwiaty i rośliny ozdobne oraz rośliny pastewne (28%).

Ryc. 16. Powierzchnia zasiewów upraw w Gminie Polczyn-Zdrój w 2020 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 r. w Gminie Polczyn-Zdrój łącznie zarejestrowanych było 545 gospodarstw rolnych, co stanowiło ok. 34,7% wszystkich gospodarstw rolnych znajdujących się

w powiecie świdwińskim. Warto zaznaczyć, że średnia wielkość gospodarstwa rolnego w Gminie Połczyn-Zdrój jest zbliżona do średniej dla powiatu świdwińskiego (na terenie badanej jednostki wyniosła ok. 29,2 ha, podczas gdy w całym powiecie średnia kształtowała się na poziomie 32,5 ha). Większość z gospodarstw rolnych w Gminie Połczyn-Zdrój według grup obszarowych użytków rolnych zawierało się w przedziale 15 ha i więcej (37% wszystkich gospodarstw), a drugim z kolei były gospodarstwa znajdujące się w przedziale 1-5 ha (32%).

Tab. 16. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu świdwińskiego

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Połczyn-Zdrój		powiat świdwiński	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	545	100%	1 572	100%
do 1 ha włącznie	5	1%	23	1%
1 - 5 ha	177	32%	521	33%
5 - 10 ha	96	18%	267	17%
10 - 15 ha	68	12%	191	12%
15 ha i więcej	199	37%	570	36%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	29,17		32,46	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

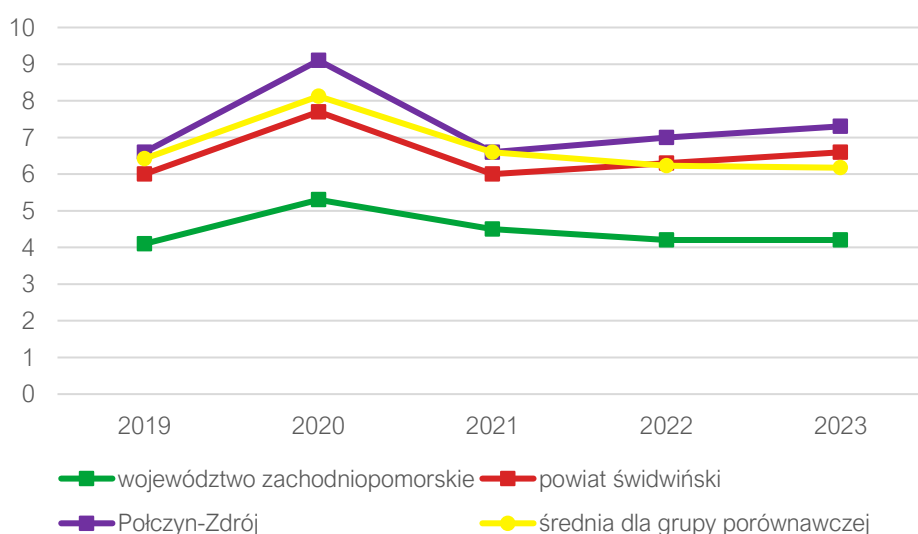
Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych jest szczególnie istotna w analizie ich dochodowości. Nadmierne rozdrobnienie często determinuje brak możliwości utrzymania gospodarstwa domowego w oparciu o środki pozyskane z działalności rolniczej. Z kolei wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne wymagają wysokiego stopnia mechanizacji produkcji, co wiąże się z ich kapitałochłonnością. Zdecydowana większość gospodarstw rolnych wykazała dochód uzyskany z prowadzonej działalności rolniczej (536). Poddając jednak analizie również inne źródła dochodu, widoczne jest, że najczęściej gospodarstwa domowe nie są utrzymywane wyłącznie z prowadzonej działalności rolniczej, ale również z innych form zarobkowania. W 22% przypadków były to również dochody z pracy najemnej, w 13% - dochody z emerytury i renty, w 10% dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej, a w 7% – dochody z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą. Wysoki udział gospodarstw czerpiących dochody z tytułu renty lub emerytury może świadczyć o tym, że są to gospodarstwa osób w wieku poprodukcyjnym, zajmujących się prowadzeniem gospodarstw rolnych. Potencjalnie może to również świadczyć o tym, że kolejne pokolenia nie chcą przejmować rodzinnych gospodarstw i kontynuować prowadzenia działalności rolniczej.

Rynek pracy

Zjawiskiem ściśle związanym z dynamiką oraz kierunkiem rozwoju gospodarczego jednostki samorządowej jest sytuacja na rynku pracy. Dostępność stabilnego zatrudnienia w połączeniu z satysfakcją z wykonywanej pracy ma bezpośredni wpływ na ocenę jakości

życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńczą jednostki. Wyrazem złej sytuacji na lokalnym rynku pracy jest wzrost bezrobocia. Osobę bezrobotną rozumieć należy jako osobę, która ukończyła 18 rok życia i nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, która pozostaje niezatrudniona i nie podejmuje działalności zarobkowej, ale może podjąć pracę i jest zarejestrowana w odpowiednim dla miejsca stałego bądź czasowego zameldowania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukuje miejsca zatrudnienia lub pracy zarobkowej. Wysokie bądź długotrwałe bezrobocie wpływać może także na nasilenie się innych problemów społecznych, takich jak: ubóstwo, alkoholizm czy przestępczość.

Poniższa rycina przedstawia zmiany udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Połczyn-Zdrój na tle średniej dla gmin powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz grupy porównawczej w latach 2019-2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 7,3%, co stanowiło wynik wyższy od średniej dla gmin województwa zachodniopomorskiego (4,5%), powiatu świdwińskiego (6,52%) oraz grupy porównawczej (6,2%). Udział osób pozostających bez pracy na terenie Gminy był najwyższy w 2020 roku, kiedy to kształtował się na poziomie 9,1%. Sytuacja ta była skutkiem kryzysu gospodarczego wywołanego globalną pandemią SARS-CoV-2. Zaobserwowano jednak, że już w kolejnym roku udział ten uległ zmniejszeniu i kształtował się na poziomie 6,6%.

Ryc. 17. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Połczyn-Zdrój na tle średniej gmin powiatu, województwa i grupy porównawczej w latach 2019-2023
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę bezrobotnych w powiecie świdwińskim w maju 2025 roku zauważyć można, że największy udział wśród bezrobotnych stanowią kobiety (ok. 51,07%), w przedziale wiekowym 25-34 lata. Najwięcej osób bezrobotnych stanowią osoby w wieku 35-44 lat (ok. 27% bezrobotnych w powiecie). Pod względem wykształcenia, najwięcej osób bezrobotnych w powiecie posiada wykształcenie gimnazjalne, podstawowe lub

poniżej (ok. 33,6%). Znacząca pod względem wielkości jest także grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym, która stanowi ok. 29,7% osób bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę na to, iż w powiecie świdwińskim przeważa bezrobocie długookresowe, a blisko 30% bezrobotnych pozostaje bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy.

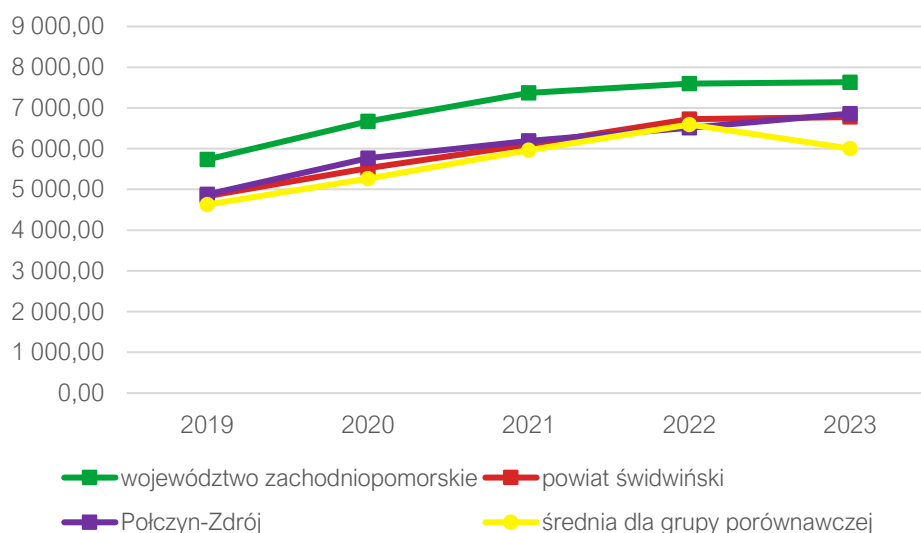
Tab. 17. Struktura bezrobotnych w powiecie świdwińskim w 2024 roku (stan na 31 maja 2025 r.)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		1674	855
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	141	50
	01.mar	243	118
	03.cze	288	125
	06.gru	319	165
	gru.24	296	161
	Powyżej 24	387	236
Wiek	18-24	211	115
	25-34	407	242
	35-44	407	226
	45-54	387	180
	55-59	166	92
	60 lat i więcej	96	0
Wykształcenie	wyższe	95	66
	policealne i średnie, zawodowe/branżowe	342	208
	średnie ogólnokształcące	189	131
	zasad. zawodowe/branżowe	509	204
	gimnazjalne/ podstawowe i poniżej	539	246

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Świdwinie.

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów w powiecie świdwińskim w 2025 roku występować będzie duży deficyt poszukujących pracy w następujących zawodach: fizjoterapeuci i masażyści, inżynierowie budownictwa, lekarze, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej oraz pedagodzy.

W 2023 roku przeciętne wynagrodzenie w powiecie wyniosło 5 239,03 zł, co oznacza wzrost o 1 535 zł w stosunku do 2019 roku (3 703,91 zł). Dynamika wzrostu wynagrodzeń jest wyraźna, jednak nadal utrzymuje się istotna różnica w porównaniu do średniej krajowej (6 705,62 zł) oraz średniej województwa zachodniopomorskiego (6 169,94 zł). Pomimo systematycznego wzrostu, niższy poziom wynagrodzeń w powiecie może wpływać na mniejszą atrakcyjność regionu dla młodych osób aktywnych zawodowo oraz sprzyjać migracjom do większych ośrodków miejskich. Wymaga to podejmowania działań na rzecz podnoszenia konkurencyjności lokalnej gospodarki i wspierania sektora prywatnego.

Ryc. 18. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie świdwińskim, województwie zachodniopomorskim oraz grupie porównawczej na tle kraju w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Stan finansów samorządowych

Stan finansów samorządowych determinuje zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaspokajania bieżących potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz podejmowania działań inwestycyjnych, przez co w znaczący sposób wpływa na dynamikę i kierunek rozwoju lokalnego.

Wykonanie budżetu

W latach 2019-2024 dochody Gminy Połczyn-Zdrój ulegały stopniowemu zwiększeniu z kwoty 74,08 mln zł do prawie 105 mln zł. Wpływ na to miał w głównej mierze sukcesywny wzrost dochodów bieżących, które stanowiły średnio 91% dochodów ogółem, w szczególności wzrost dochodów z tyt. udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Z kolei dochody majątkowe ulegały w tym okresie znacznym wahaniom. Najwyższe dochody majątkowe Gmina uzyskała w 2023 roku (16,1 mln zł, z czego ok. 14,5 mln zł pochodziło z dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje), a najniższe w 2019 roku (ok. 1,9 mln zł, z czego ok. 1,3 mln zł pochodziło ze sprzedaży majątku).

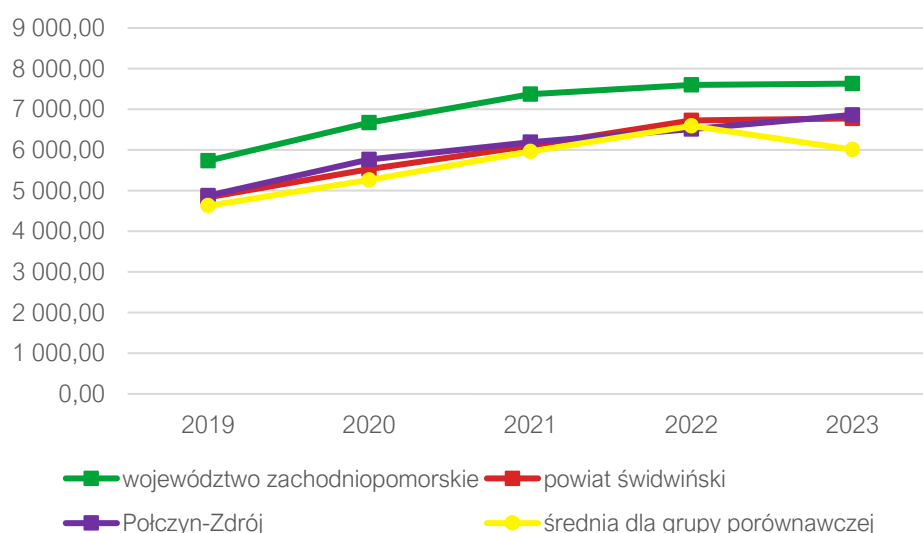
Tab. 18. Zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019-2024 (zł)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem	74 083 223,71	81 719 887,12	86 870 614,07	90 332 179,62	94 582 288,38	104 996 934,56
Dochody bieżące, w tym:	72 187 389,44	77 574 633,68	80 674 994,07	86 453 422,78	78 488 578,50	90 129 174,72
Dochody majątkowe, w tym:	1 895 834,27	4 145 253,44	6 195 620,00	3 878 756,84	16 093 709,88	14 867 759,84

Wydatki ogółem	69 575 695,24	79 690 107,40	87 280 443,81	88 483 208,23	96 639 561,31	107 540 736,96
Wydatki bieżące, w tym:	67 200 067,97	74 115 981,43	75 805 617,02	82 160 154,07	77 710 743,18	89 967 317,50
Wydatki majątkowe	2 375 627,27	5 574 125,97	11 474 826,79	6 323 054,16	18 928 818,13	17 573 419,46
Wynik budżetu	4 507 528,47	2 029 779,72	-409 829,74	1 848 971,39	-2 057 272,93	-2 543 802,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Przeliczając dochody ogółem na 1 mieszkańca, w latach 2019-2023 wynosiły one średnio 2 704,34 zł, przy czym z roku na rok ulegały one stopniowemu zwiększeniu, choć nadal były niższe porównując je do średniej województwa zachodniopomorskiego, ale porównywalne do średniej powiatu świdwińskiego i grupy porównawczej.

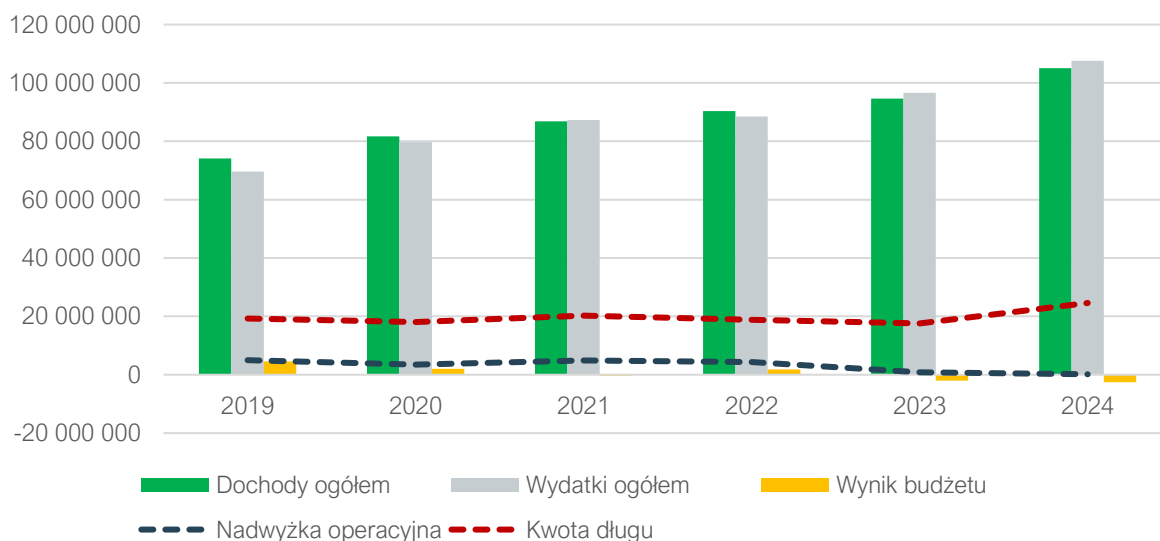
Ryc. 19. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu, województwa i grupy porównawczej na latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki Gminy Połczyn-Zdrój, corocznie ulegały one zwiększeniu z 69,6 mln zł w 2019 roku do 107,5 mln zł w 2024 roku. W latach 2019-2024 wydatki bieżące stanowiły średnio około 88,2%, a w 2023 roku ich udział zmniejszył się do 75%.

Poniższy wykres przedstawia wykonanie budżetu Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019-2024. Zestawiając dochody i wydatki Gminy Połczyn-Zdrój należy zauważyć, że w latach 2021, 2023 i 2024, łączne dochody budżetowe nie pokrywały wydatków, powodując w tych latach deficyt budżetowy. Najwyższy ujemny wynik budżetu wystąpił w 2024 roku, kształtując się na poziomie -2,5 mln zł. W tym roku najniższy wynik osiągnęła również nadwyżka budżetowa (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) osiągając nieco ponad 161 tys. zł. Niski poziom nadwyżki operacyjnej, jeżeli będzie się utrzymywał w kolejnych latach, może zagrażać stabilności finansowej Gminy, stąd należy

podjąć działania zmierzające do poprawy generowanych dochodów bieżących lub ograniczenia wydatków bieżących.

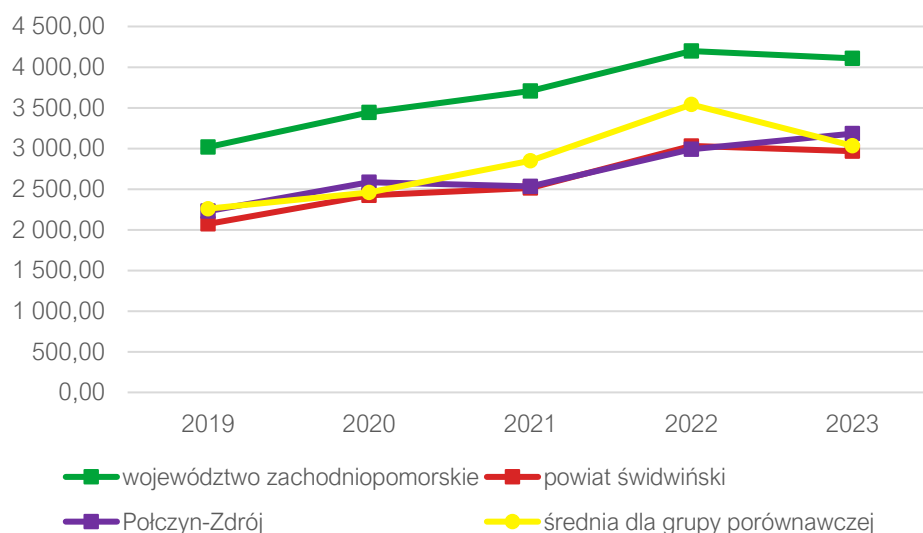
Ryc. 20. Wykonanie budżetu Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Struktura dochodów i wydatków

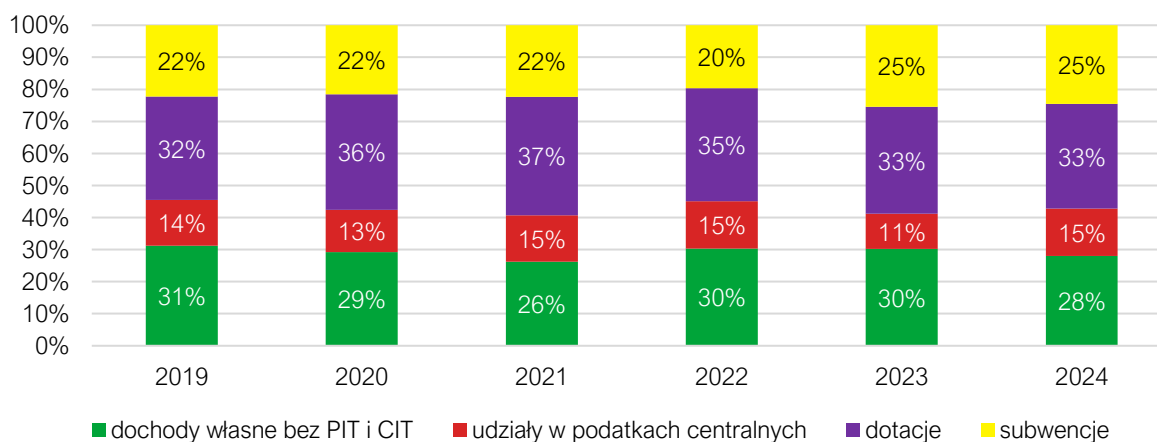
Wśród dochodów budżetowych najistotniejszą rolę odgrywają dochody własne, które są czynnikiem decydującym o samodzielności finansowej jednostki. Zaliczane są do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to szczególnie ważne, ponieważ w tej kategorii dochodów gmina posiada prerogatywy do kształtowania ich poziomu poprzez wydawanie uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki znacznemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

W latach 2019-2023 dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Połczyn-Zdrój kształtowały się na niższym poziomie w stosunku do średniego poziomu wskaźnika dla gmin województwa zachodniopomorskiego i grupy porównawczej. Najwyższy wynik wskaźnika Gmina osiągnęła w 2021 roku kształtując się na poziomie 3 181,97 zł.

Ryc. 21. Dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019-2024 można zaobserwować, że najwyższy udział w tych dochodach miały dotacje. W latach 2019-2022 stanowiły one średnio 35% wszystkich wpływów budżetowych, a w 2023 roku, ze względu na całkowite przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+/800+ do ZUS, uległy one zmniejszeniu do 33%. Z kolei drugą największą grupę dochodów Gminy stanowiły dochody własne (bez PIT i CIT), do których zalicza się m.in. podatki i opłaty lokalne – średnio 29%, a także udziały w podatkach centralnych – średnio 14%. Wynik ten świadczy o wysokiej możliwości samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwości samodzielnego finansowania inwestycji, ponieważ wysokość dochodów w dużym stopniu jest bezpośrednio zależna od władz samorządowych. Z kolei najniższy udział w strukturze dochodów budżetowych stanowiły subwencje. W latach 2019-2024 ich średni udział kształtował się na poziomie ok. 23%.

Ryc. 22. Struktura dochodów Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019-2024
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Wśród dochodów podatkowych najważniejszą rolę odgrywają dochody z tyt. udziału Gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatku od nieruchomości. Średnio w latach 2019-2023 roku udział w PIT wahał się między 9,8 mln zł w 2023 roku a 14,8 mln zł w 2024 roku. Różnice te były spowodowane zmianą polityki fiskalnej na poziomie państwa. Z kolei podatek od nieruchomości ulegał stałym zmianom, a w 2024 r. wynosił 10,2 mln zł. W analizowanym okresie Gmina Polczyn-Zdrój osiągnęła również znaczne dochody z podatku rolnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz podatku leśnego.

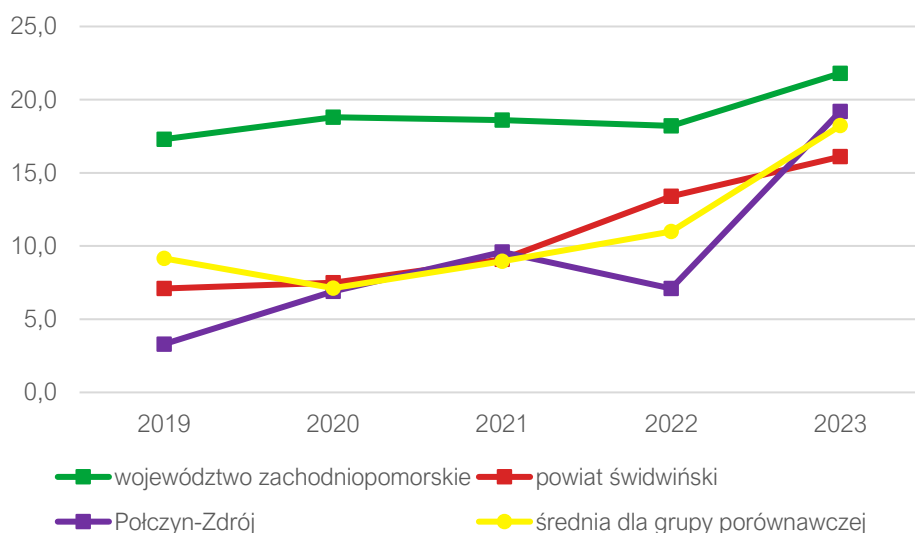
Co istotne, Gmina Polczyn-Zdrój posiada status gminy uzdrowiskowej, w związku z tym przysługuje jej prawo do pobierania opłaty uzdrowiskowej. Zgodnie z Uchwałą Nr VIII/51/2024 Rady Miejskiej w Polczynie-Zdroju z dnia 30 października 2025 r. w sprawie opłaty uzdrowiskowej i inkasentów do jej poboru, wprowadzono stawkę opłaty uzdrowiskowej w wysokości 6,38 zł za każdą rozpoczętą dobę pobytu w celach wypoczynkowych, zdrowotnych, szkoleniowych lub turystycznych. Wpływ z opłaty uzdrowiskowej w 2024 r. wynosił 1 617 217, 50 zł.

Tab. 19. Dochody podatkowe Gminy Polczyn-Zdrój w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PIT	10 308 237,00	10 432 200,00	12 233 951,00	12 930 111,57	9 751 278,00	14 835 561,00
CIT	297 805,37	312 209,50	383 403,35	398 704,00	617 227,00	719 378,00
podatek rolny	1 740 037,68	1 479 369,91	1 409 286,70	1 525 467,17	1 804 802,83	2 206 648,70
podatek od nieruchomości	9 791 703,78	10 606 363,88	9 296 301,58	10 270 487,63	10 104 708,15	10 230 497,59
podatek leśny	419 482,85	425 000,47	424 984,25	458 448,60	683 995,27	711 471,04
podatek od środków transportowych	255 188,37	273 384,77	331 424,49	418 839,45	203 244,67	396 125,23
karta podatkowa	35 919,98	30 942,90	93 239,46	71 885,83	67 468,08	86 624,67
podatek od czynności cywilnoprawnych	557 885,52	606 134,30	651 245,94	772 801,39	525 757,04	909 629,91
wpływy z opłaty skarbowej	48 860,92	42 146,23	67 013,53	47 520,20	57 475,31	64 213,66
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	8 468,59	7 141,40	19 325,40	35 356,60	38 856,40	8 136,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Wśród wydatków budżetowych, największy ich udział w latach 2019-2024 dotyczył kolejno działu 801 – Oświata i wychowanie (średnio 30%), 855 – Rodzina (17%), 852 – Pomoc społeczna (10%), 750 – Administracja publiczna (9%), oraz 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (9%). Z kolei średni udział wydatków inwestycyjnych w latach 2019-2022 wynosił 6,7% i w 2023 roku zwiększył się do 19,2% osiągając poziom wyższy od średniej dla gmin powiatu świdwińskiego i grupy porównawczej.

Ryc. 23. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu, województwa i grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2023 roku w Gminie Połczyn-Zdrój, zrealizowano, kontynuowano lub rozpoczęto realizację m.in. następujących projektów:

- „Modernizacja stadionu miejskiego wraz z częścią infrastruktury przy ul. Szczecineckiej 25 w Połczynie-Zdroju – ETAP I” (łączną kwota w 2023 r. 5995.338,59 zł z czego 4.045.496,00 zł stanowiło dofinansowanie z Funduszu Polski Ład, 949.842,59 zł wkład własny gminy oraz 1.000.000,00 zł w ramach Programu Sportowa Polska),
- „Kompleks basenów letnich wraz z niezbędną infrastrukturą jako uzdrowiskowa strefa wypoczynku” (łączna kwota w 2023 r. 97.800,00 zł.)
- „Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej na terenach popegeerowskich w miejscowościach poza aglomeracją Połczyn-Zdrój” (łączną kwota w 2023 r. 3.406.773.58 zł z czego 2.500.000,00 zł stanowiło dofinansowanie z Funduszu Polski Ład),
- „Przebudowa drogi gminnej na działce nr 19 obręb Bronowo gmina Połczyn-Zdrój” (całkowita wartość inwestycji wyniosła 3.237.548,55 zł w tym 2.972.604,15 zł dofinansowania z Lasów Państwowych).

Finansowanie ze źródeł zewnętrznych

Poniższa tabela prezentuje wykaz projektów, na które Gmina Połczyn-Zdrój pozyskała dofinansowanie z Funduszy Europejskich w latach 2004-2024. Łączna wartość dofinansowania wyniosła 23 112 199,33 zł.

Tab. 20. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Wartość dofinansowania	Wartość projektu
Fundusze Europejskie na lata 2004-2006				
1.	Rewitalizacja Połczyna-Zdroju – Etap I	Gmina Połczyn-Zdrój	2 026 176,42 zł	2 742 086,79 zł
2.	„Kurort z duszą” – III etap rewitalizacji starówki Połczyna-Zdroju polsko-niemieckiego dziedzictwa kulturowego	Gmina Połczyn-Zdrój	551 190,74 zł	948 891,30 zł
3.	Ośrodek aktywności sportowo - kulturalnej w miejscowości Redło	Miasto i Gmina Połczyn- Zdrój	357 352,80 zł	585 678,37 zł
4.	"Łęgi - miejscowość przyjazna mieszkańcom" - poprawa wizerunku wsi i jej walorów kulturowych	Miasto i Gmina Połczyn- Zdrój	108 000,00 zł	164 700,00 zł
Fundusze Europejskie na lata 2007-2013				
1.	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji wśród mieszkańców gminy Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn Zdrój/Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie Zdrój	1 130 193,69 zł	1 329 639,63 zł
2.	"Mądrość musisz sam z siebie własną dobyć pracą " - programy rozwojowe szkół z terenu gminy Połczyn - Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	1 093 279,72 zł	1 286 211,44 zł
3.	Przez naukę do wiedzy - programy rozwojowe szkół z gminy Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	956 418,64 zł	1 125 198,40 zł
4.	Przebudowa drogi gminnej Ogrodno-Popielewo dla poprawy lokalnej sieci drogowej i podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy Połczyn-Zdrój.	Gmina Połczyn-Zdrój	896 062,64 zł	1 894 353,96 zł

5.	Otwarty umysł drogą do sukcesu - rozwijanie kompetencji kluczowych wśród uczniów z terenu gminy Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	699 541,50 zł	822 990,00 zł
6.	"Zdobywam zawód i zaczynam pracę" - program szkoleń i subsydiowanie zatrudnienia długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	677 288,50 zł	796 810,00 zł
7.	Małe znaczy więcej - wsparcie szans edukacyjnych dzieci wiejskich z terenu gminy Połczyn Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	500 011,74 zł	588 249,10 zł
8.	Daj sobie szansę, wszystko zależy od ciebie - projekt aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy Połczyn Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	461 669,68 zł	543 140,80 zł
9.	Indywidualizacja procesu nauczania w kl I-III szkół podstawowych w gminie Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	187 012,67 zł	220 014,90 zł
10.	"Budowa hali widowiskowo-sportowej w Połczynie-Zdroju w celu rozwoju nowych form turystyki aktywnej w mieście uzdrowskim"	Gmina Połczyn-Zdrój	4 611 040,25 zł	9 419 309,45 zł
11.	Zachowanie, ochrona i poprawa stanu obiektu zabytkowego w Połczynie – Zdroju poprzez przebudowę, remont i wzmocnienie konstrukcji budynku zamku przy ul. Zamkowej 7	Gmina Połczyn-Zdrój	809 610,63 zł	1 421 653,37 zł
12.	Przebudowa ulic 5 Marca, Targowej i Kościuszki w zabytkowym centrum Połczyna-Zdroju w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy uzdrowskiej	Gmina Połczyn-Zdrój	488 506,01 zł	2 012 597,64 zł
13.	Rewitalizacja zabytkowego Parku Zdrojowego w Połczynie-Zdroju	Gmina Połczyn-Zdrój	322 121,15 zł	666 837, 31

Fundusze Europejskie na lata 2014-2020				
1.	Klub Seniora w Gminie Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	873 882,94 zł	1 028 097,58 zł
2.	Podnoszenie kompetencji kluczowych i poziomu nauczania podstawowego i gimnazjalnego w Gminie Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	733 039,99 zł	862 399,99 zł
3.	Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej bazującej na zasobach endogenicznych Połczyna - Zdroju	Gmina Połczyn-Zdrój	1 798 523,64 zł	3 009 869,40 zł
4.	Głęboka modernizacja energetyczna budynku Centrum Kultury przy ulicy Wojska Polskiego 54 w Połczynie Zdroju.	Gmina Połczyn-Zdrój	643 823,68 zł	1 215 339,93 zł
5.	FILARY BEZPIECZNEJ RODZINY	Gmina Połczyn-Zdrój	501 726,19 zł	591 726,19 zł
Fundusze Europejskie na lata 2021-2027				
1.	Przepis na Wsparcie – rozwój usług społecznych na obszarze gm. Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	1 702 382,04 zł	2 002 802,40 zł
2.	Wsparcie kształcenia ogólnego w Gminie Połczyn-Zdrój	Gmina Połczyn-Zdrój	1 627 167,75 zł	1 914 315,01 zł

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl.

Gmina Połczyn-Zdrój pozyskała również środki z Rządowego Funduszu Polski Ład, będącego Programem Inwestycji Strategicznych mającego na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych poprzez bezzwrotne dofinansowanie działań inwestycyjnych realizowanych przez JST. Gmina Połczyn-Zdrój pozyskała w ten sposób dotacje na inwestycje na łączną kwotę 35,35 mln zł.

Tab. 21. Inwestycje w Gminie Połczyn-Zdrój zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład

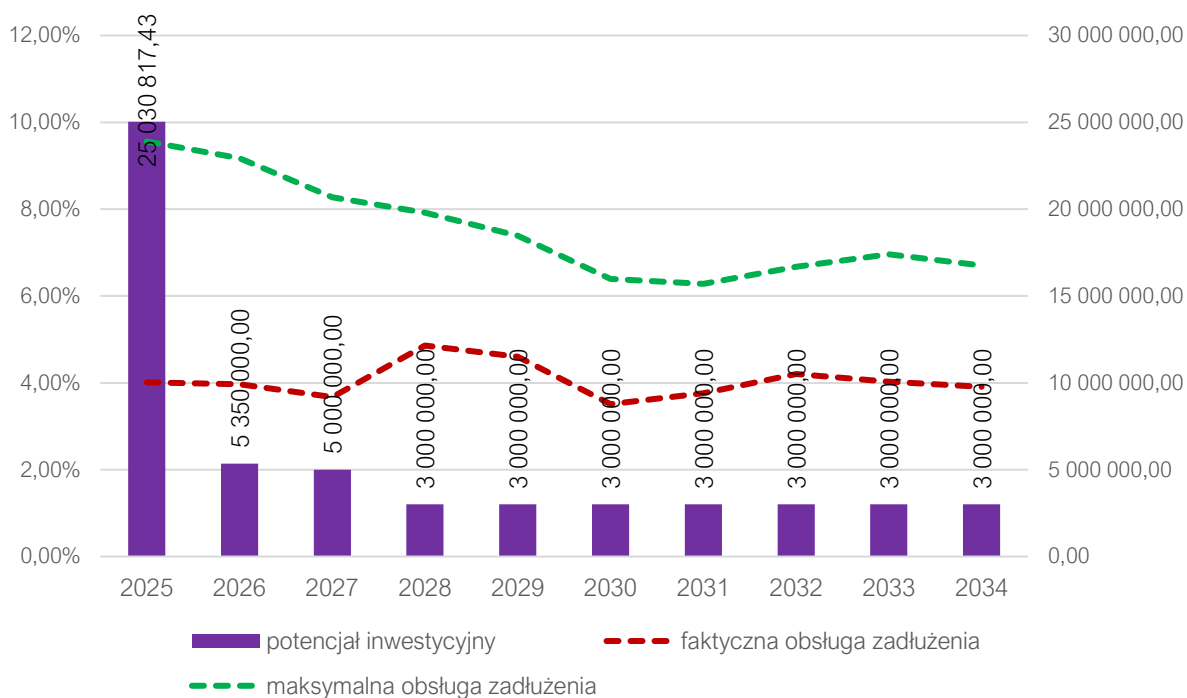
Lp.	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania	Data ogłoszenia wyników
1.	Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej na terenach popegeerowskich w miejscowościach poza aglomeracją Połczyn-Zdrój	5 000 000 zł	25.10.2021 r.
2.	Modernizacja stadionu miejskiego wraz z częścią infrastruktury przy ul. Szczecineckiej 25 w Połczynie-Zdroju – ETAP 1	8 550 000 zł	30.05.2022 r.
3.	Kompleks basenów letnich wraz z niezbędną infrastrukturą jako strefa wypoczynku	5 000 000 zł	14.05.2022 r.
4.	Przebudowa ulicy Kolejowej wraz ze skrzyżowaniami ulic oraz przebudową i budową infrastruktury technicznej	2 000 000 zł	14.07.2022 r.
5.	Prace konserwatorskie przy zabytkowym kościele parafialnym w Toporzyku	1 800 000 zł	14.07.2023 r.
6.	Rozbudowa basenów letnich z niezbędną infrastrukturą	5 000 000 zł	15.09.2023 r.
7.	Modernizacja stadionu miejskiego wraz z częścią infrastruktury przy ul. Szczecineckiej 25 w Połczynie-Zdroju – ETAP 2	8 000 000 zł	07.10.2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2025-2034 zgodnie z Uchwałą Nr XV/128/2025 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie uchwalenia zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2025-2034. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Połczyn-Zdrój pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Ryc. 24. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2025-2034

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr XV/128/2025 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie uchwalenie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2025-2034.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów). Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny na lata 2025-2034 wyniesie prawie 56,38 mln zł, z czego w 2025 i 2026 roku wydatkowane będzie kolejno 25,03 mln zł i 5,35 mln zł. Jedną z największych zaplanowanych inwestycji będzie Modernizacja Stadionu Miejskiego II etap – Polski Ład, dla której łączne nakłady finansowe wyniosą prawie 9,8 mln zł.

Należy mieć na względzie, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy przedstawia również szacunkowe wartości.

CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA

4.1. Demografia

Sytuacja demograficzna stanowi podstawowy czynnik kształtujący dynamikę oraz kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego. Wzrost demograficzny wpływa zarówno na zasobność kapitału ludzkiego, a co za tym idzie na potencjał danego rynku pracy, jak i na ilość relacji międzyludzkich, które są szczególnie istotnym elementem pozwalającym budować silny kapitał społeczny. Sytuacja demograficzna oraz prognozy demograficzne stanowią podstawę do programowania działań przez lokalne samorządy w wieloletnich perspektywach. Są zatem kluczowym czynnikiem w kontekście rozwoju lokalnego oraz planowania strategicznego.

Zgodnie z danymi GUS Gmina Połczyn-Zdrój w 2023 roku liczyła 13 724 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię jednostki skutkowało gęstością zaludnienia na poziomie 39,9 os./km².

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące liczby ludności w powiecie świdwińskim oraz grupie porównawczej w latach 2019-2023 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. W latach 2019–2023 Gmina Połczyn-Zdrój odnotowała stopniowy spadek liczby ludności, wpisując się w ogólnokrajowy trend depopulacyjny, szczególnie widoczny na obszarach wiejskich.

Liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się z 15 118 osób w 2019 roku do 13 724 w 2023 roku, co oznacza spadek o 1 394 osoby i średnią dynamikę na poziomie 97,6%. W 2023 roku gmina Połczyn-Zdrój stanowiła 32% ogólnej populacji powiatu świdwińskiego, co potwierdza jej istotną rolę demograficzną w regionie. W porównaniu do innych jednostek powiatu świdwińskiego, Połczyn-Zdrój utrzymuje się na drugim miejscu pod względem liczby mieszkańców, zaraz po mieście Świdwin (34% udziału).

Tab. 22. Zmiany liczby ludności w gminach powiatu świdwińskiego oraz grupy porównawczej w latach 2019-2023

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
powiat świdwiński	46 724	44 582	44 061	43 577	43 237	100%	98,1%
Świdwin - gm. miejska	15 468	14 971	14 831	14 635	14 547	34%	98,5%
Brzeźno	2 766	2 667	2 633	2 598	2 573	6%	98,2%
Połczyn-Zdrój	15 118	14 116	13 968	13 840	13 724	32%	97,6%
Rąbino	3 560	3 395	3 339	3 328	3 267	8%	97,9%
Sławoborze	3 994	3 938	3 887	3 824	3 802	9%	98,8%
Świdwin - gm. wiejska	5 818	5 495	5 403	5 352	5 324	12%	97,8%
średnia dla grupy porównawczej	14 685	14 057	13 904	13 800	13 659	-	98,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na liczbę ludności w jednostkach samorządu terytorialnego wpływ mają głównie dwa czynniki: przyrost naturalny i saldo migracji. Przyrost naturalny stanowi różnicę pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Saldo migracji natomiast jest różnicą pomiędzy liczbą osób, które w danym okresie zameldowały się na danym obszarze, a liczbą osób wymeldowanych.

W celu osiągnięcia porównywalności pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego zdecydowano się na ujęcie przyrostu naturalnego i salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

W 2023 roku wskaźnik przyrostu naturalnego wynosił -6,24, co oznacza, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Choć wartość ta jest zbliżona do średniej powiatowej (-6,73) i średniej dla grupy porównawczej (-6,59), to stanowi sygnał pogłębiających się procesów starzenia się społeczeństwa i spadku potencjału demograficznego.

Jednocześnie wskaźnik salda migracji w Gminie Połczyn-Zdrój w 2023 roku wyniósł -2,18, co oznacza, że więcej osób opuściło gminę niż się do niej wprowadziło. Pomimo niekorzystnego wyniku, saldo migracji było wyższe niż średnia powiatowa (-2,24) i średnia dla grupy porównawczej (-3,37). Warto również podkreślić, że średnia zmiana tego wskaźnika w gminie w latach 2019–2023 była dodatnia (+0,30), co świadczy o częściowym ograniczaniu odpływu mieszkańców w ostatnich latach.

Negatywny bilans demograficzny może w perspektywie najbliższych lat wpłynąć na rynek pracy, system oświaty i system opieki społecznej, wymagając dostosowania polityki lokalnej do realiów kurczącej się i starzejącej populacji.

Tab. 23. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
województwo zachodniopomorskie	-5,04	-0,69	-0,36	0,02
powiat świdwiński	-6,73	-0,39	-2,24	0,75
Świdwin - gm. miejska	-5,34	-0,63	-2,26	0,84
Brzeźno	-4,25	-2,14	-5,03	1,71
Połczyn-Zdrój	-6,24	-0,11	-2,18	0,3
Rąbino	-10,6	-0,07	-6,06	0,44
Sławoborze	-7,37	1,01	-3,42	-0,67
Świdwin - gm. wiejska	-10,16	-0,84	2,26	2,44
średnia dla grupy porównawczej	-6,59	-0,97	-3,37	-0,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Grupą istotnie wpływającą na rozwój demograficzny oraz gospodarczy danego obszaru są osoby w wieku 25-34 lat. Grupa ta jest szczególnie istotna ze względu na wysokie prawdopodobieństwo założenia rodziny przez jej przedstawicieli w relatywnie niedługim czasie oraz wyboru „miejsca do życia”, rozumianego jako kwestię zakupu mieszkania oraz podjęcie stałej pracy.

Udział osób w wieku 25–34 lata w stosunku do ogółu mieszkańców spadł z 14,49% w 2019 roku do 11,89% w 2023 roku, co oznacza spadek do 82% wartości wyjściowej. Jest to zbliżone do tendencji w całym powiecie świdwińskim (82%) i nieco wyższe od średniej dla grupy porównawczej (76%). Redukcja udziału tej grupy wiekowej może wskazywać na migracje młodych osób do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków życia.

Obok osób w wieku kreatywnym równie istotną grupą, wpływającą na sytuację demograficzną i gospodarczą danego obszaru, są osoby w wieku poprodukcyjnym. Wysoki udział seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie czy usługi społeczne oraz koniecznością dostosowania infrastruktury i sektora usług społecznych do ich potrzeb.

Równolegle obserwuje się dynamiczny wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do populacji w wieku produkcyjnym. W 2023 roku ten wskaźnik dla Połczyna-Zdroju wyniósł 38,3%, podczas gdy w 2019 roku było to 29,0%. Oznacza to wzrost aż do 132% wartości wyjściowej, co przewyższa średnią dynamikę dla powiatu świdwińskiego (131%) i grupy porównawczej (127%).

Tab. 24. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Połczyn-Zdrój w 2019 i 2023 roku na tle powiatu, województwa i grupy porównawczej

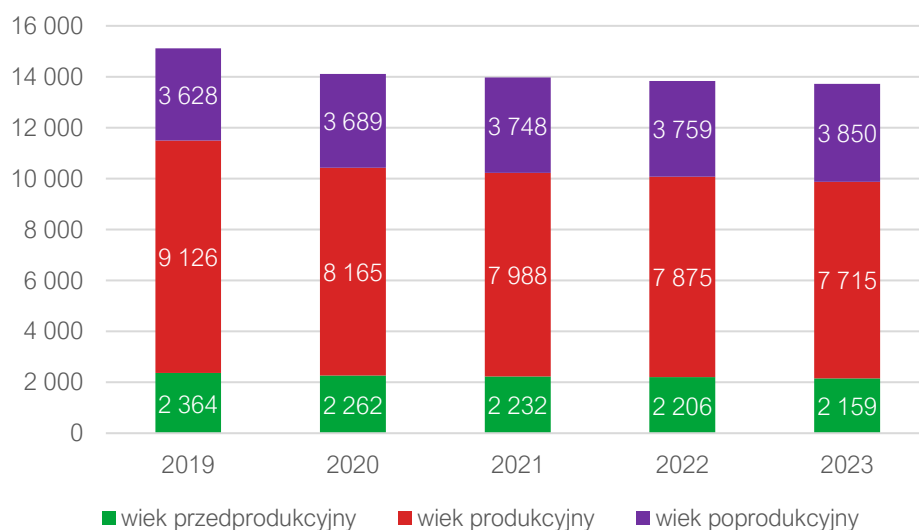
JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
województwo zachodniopomorskie	13,96	12,71	91%	27,50	33,00	120%
powiat świdwiński	14,35	11,83	82%	25,80	33,80	131%
Połczyn-Zdrój	14,49	11,89	82%	29,00	38,30	132%
średnia dla grupy porównawczej	14,13	10,78	76%	26,50	33,65	127%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2019–2023 wyraźnie potwierdzają postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz spadek udziału osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

W latach 2019–2023 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się z 2 364 do 2 159, co oznacza spadek o 205 osób. Podobny trend zaobserwowano w grupie ludności w wieku produkcyjnym, która zmniejszyła się z 9 126 osób w 2019 roku do 7 715 w 2023 roku (spadek o 1 411 osób).

W tym samym czasie liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła z 3 628 do 3 850, co wskazuje na rosnący udział seniorów w strukturze demograficznej Gminy.

Ryc. 25. Struktura ludności w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny to pojęcie z pogranicza ekonomii, socjologii i nauk politycznych, odnoszące się do zasobów tkwiących w relacjach społecznych, takich jak zaufanie, normy współpracy i sieci powiązań między jednostkami i instytucjami. Jako zasób społeczny wspiera on funkcjonowanie społeczeństw i instytucji, ułatwia współdziałanie i obniża koszty transakcyjne. Wysoki poziom kapitału społecznego sprzyja nie tylko integracji społecznej, ale również może generować korzyści gospodarcze – m.in. poprzez poprawę efektywności organizacyjnej czy zwiększenie innowacyjności. Badania empiryczne wskazują na pozytywną, choć często warunkową, korelację między poziomem kapitału społecznego a produktywnością gospodarczą.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój funkcjonuje jeden żłobek – Żłobek „Happy Days” zlokalizowany przy ul. Mieszka I 19 w Połczynie-Zdroju. Placówka prowadzona jest przez osobę prywatną. Placówka świadczy opiekę dla 22 dzieci w wieku do lat 3 od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30 – 16:00. Opłata miesięczna ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka wynosi 1 500,00 zł wraz z dodatkową codzienną opłatą za wyżywienie w wysokości 16,40 zł.

Niepubliczny Żłobek „Happy Days” to nowoczesna placówka anglojęzyczna, która realizuje program, zapewniając dzieciom wsparcie logopedyczne i psychologiczne. Bogata oferta zajęć dodatkowych (m.in. muzyka, integracja sensoryczna) oraz codzienne osvajanie języka angielskiego sprzyjają wszechstronnemu rozwojowi podopiecznych. Wykwalifikowany zespół opiekunów, nowoczesne przestrzenie i indywidualne podejście wspierają kształtowanie wysokiego poczucia własnej wartości i kompetencji społecznych u dzieci.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój nie funkcjonuje żaden publiczny żłobek, co w przypadku Gminy liczącej blisko 13 tysięcy mieszkańców może być postrzegane jako obszar wymagający dalszego rozwoju w zakresie lokalnych usług społecznych. Utworzenie żłobka lub alternatywnych form opieki (np. klubów dziecięcych czy opiekunów dziennych) mogłoby pozytywnie wpłynąć na jakość życia rodzin z małymi dziećmi oraz wspierać politykę demograficzną Gminy.

Przedszkola

Rola żłobków oraz przedszkoli w lokalnej społeczności polega na umożliwieniu rodzicom szybszego powrotu na rynek pracy, w związku ze zwolnieniem ich z konieczności sprawowania opieki nad dziećmi, a także na ich wzajemnej integracji, co korzystnie wpływa na budowanie kapitału społecznego.

Według danych Urzędu Miejskiego w Polczynie-Zdroju, opieka nad dziećmi powyżej 3 roku życia w Gminie zapewniana jest poprzez Przedszkole Samorządowe Nr 1 im. Kubusia Puchatka w Polczynie-Zdroju, Przedszkole Samorządowe Nr 2 „Pod Jarzębinką” w Polczynie-Zdroju, Przedszkole Samorządowe „Słoneczna Kraina” w Redle, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie oraz Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek w Polczynie-Zdroju. Najbardziej uczęszczaną placówką przedszkolną było Przedszkole Samorządowe Nr 1 im. Kubusia Puchatka w Polczynie-Zdroju – 117 dzieci, natomiast najmniej Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie – 14 dzieci. W sumie opiekę przedszkolną w roku szkolnym 2023/2024 w Gminie Polczyn-Zdrój pobierało 405 dzieci.

Należy zwrócić uwagę na godziny otwarcia poszczególnych placówek przedszkolnych. Czas funkcjonowania większości placówek zawiera się w przedziale od 6:30 – 16:00.

Tab. 25. Przedszkola na terenie Gminy Polczyn-Zdrój w 2024 roku

Lp.	Nazwa przedszkola/oddziału	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne					
1.	Przedszkole Samorządowe nr 1 im. Kubusia Puchatka w Polczynie-Zdroju	117	6	20	6:00-16:00
2.	Przedszkole Samorządowe nr 2 "Pod Jarzębinką" w Polczynie-Zdroju	95	4	24	6:30-16:00
3.	Przedszkole Samorządowe Słoneczna Kraina w Redle	75	3	25	6:30-16:00
4.	odział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie	14	1	14	7:15-12:30
Przedszkola niepubliczne					
1.	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek w Polczynie-Zdroju	104	4	26	6:15-16:15

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Polczyn-Zdrój.

W latach 2020-2025 średnio ok. 9 dzieci uczęszczało do przedszkoli na terenie innych gmin, z kolei średnio 19 dzieci z innych gmin uczęszczało do przedszkoli na terenie Gminy Polczyn-Zdrój. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu publicznym w Gminie Polczyn-Zdrój wzrósł z ok. 1 479 zł w roku szkolnym 2020/2021 do ok. 1 962 zł w roku szkolnym 2024/2025.

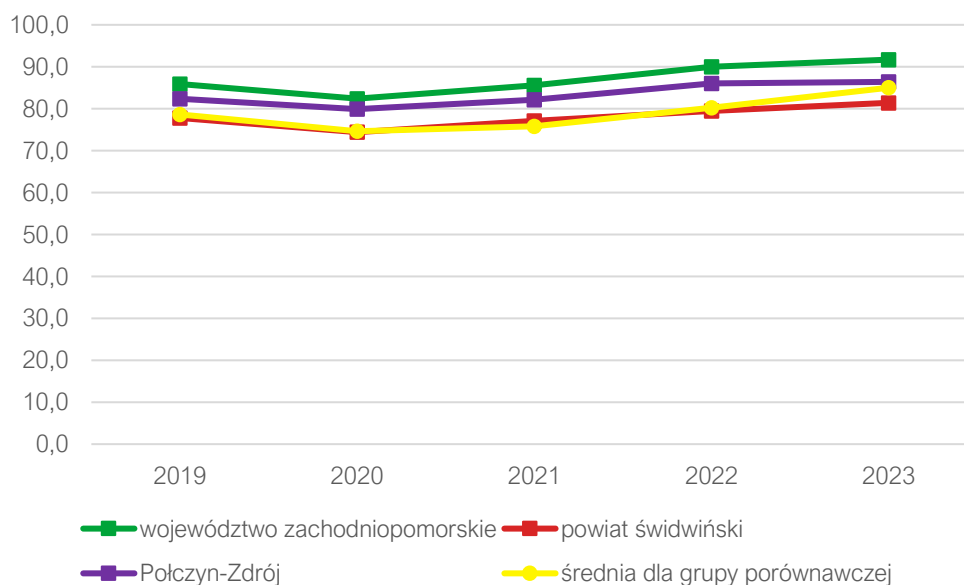
Tab. 26. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Polczyn-Zdrój w latach 2020-2025

		2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną	%	79,02%	77,74%	82,96%	83,92%	91,34%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	13	11	9	8	6

Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy	os.	25	19	17	19	15
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym	zł	1 478,74	1 400,25	1 428,75	1 704,90	1 962,04
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym	zł	1 109,06	1 050,19	1 071,56	1 278,67	1 471,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój.

Na poniższym wykresie przedstawiono odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2019-2023 na tle gmin powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz grupy porównawczej. W analizowanym okresie wskaźnik dla Gminy Połczyn-Zdrój oscylował w granicach od 79,9% do 86,4%. Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był niższy niż średnia wojewódzka, natomiast wyższy niż średnie wartości odnotowywane w powiecie świdwińskim oraz grupie porównawczej. We wszystkich analizowanych obszarach zauważalna była podobna tendencja wzrostowa od 2020 roku.

Ryc. 26. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Dostęp do dobrej edukacji stanowi jeden z głównych filarów rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki. Jest to również czynnik szczególnie istotny dla rozwoju dzieci, a co za tym idzie – lokalnej społeczności. Szkoły, oprócz funkcji edukacyjnej, odpowiedzialne są również za kształtowanie postaw moralnych podopiecznych poprzez monitorowanie ich zachowań, angażowanie do pracy w grupach oraz tworzenie warunków do wzajemnej integracji i socjalizacji.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, gminy w Polsce mają obowiązek zapewniać dostęp do edukacji publicznej.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój w roku szkolnym 2023/2024 funkcjonowały cztery publiczne szkoły podstawowe – Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Adama Mickiewicza w Połczynie-Zdroju, Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Połczynie-Zdroju, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Redle oraz Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie.

Publiczne placówki oświatowe na terenie Gminy charakteryzują się zróżnicowaną wielkością – zaczynając od największej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Adama Mickiewicza w Połczynie-Zdroju posiadającej 17 oddziałów, do których w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 369 uczniów, kończąc na najmniejszej Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie, do której uczęszczało 50 uczniów w podziale na 8 oddziałów. Średnia wielkość oddziałów w poszczególnych szkołach znajdowała się w przedziale od 6 do 23 uczniów. Liczba etatów nauczycieli w placówkach oscylowała w przedziale od 14,06 do 39,91. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 27. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Połczyn-Zdrój w roku szkolnym 2023/2024

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza w Połczynie-Zdroju	369	17	22	39,91
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Połczynie-Zdroju	341	15	23	49,74
3.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Redle	178	9	20	24,41
4.	Szkoła Podstawowa im. kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie	50	8	6	14,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój.

Dokonując analizy stanu bazy dydaktycznej na terenie Gminy Połczyn-Zdrój zauważyć można, że jest on zróżnicowany. Szkoła Podstawowa Nr 1 posiada 30 sal dydaktycznych – najwięcej spośród pozostałych placówek (pozostałe posiadają 8-23 sal), co związane jest z największą liczbą uczniów. Wszystkie szkoły mają dostęp do obiektów sportowych tj. sale gimnastyczne, w stanie dobrym. Wyjątek stanowi Szkoła Podstawowa Nr 1, która posiada również boisko wielofunkcyjne, które przeznaczone jest do remontu oraz Szkoła

Podstawowa Nr 2, która dysponuje również halą widowiskowo-sportową oraz orlikiem. Co istotne, Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 2 oraz Szkoła Podstawowa w Redle, posiadały klasy integracyjne, które umożliwiają wspólną naukę dzieciom zdrowym oraz z niepełnosprawnościami, co sprzyja budowaniu tolerancji i akceptacji. W każdej z placówek znajdują się sale językowe, które wspierają rozwój kompetencji lingwistycznych uczniów. Zaplecze technologiczne obejmuje dostęp do komputerów (od 12 sztuk w SP w Bolkowie do 48 w SP 1) oraz projektorów multimedialnych (od 7 w mniejszych szkołach do 21 w SP 2). We wszystkich szkołach dostępne są świetlice, z różnym zakresem godzin otwarcia. Szkoły oferują również szafki dla każdego ucznia oraz parkingi dla rodziców i kadry. Wszystkie szkoły (z wyjątkiem SP w Bolkowie) posiadają gabinet pielęgniarski. Wsparcie psychologiczne jest zapewnione we wszystkich szkołach, przy czym największy wymiar etatu odnotowano w SP 2 (0,68 etatu), a najmniejszy w SP w Bolkowie (0,38 etatu).

Placówki oświatowe w Gminie Połczyn-Zdrój dysponują stosunkowo dobrą bazą lokalową, a obecność wsparcia psychologicznego i zdrowotnego świadczy o podejmowanych działaniach w kierunku całościowego wspierania uczniów. Warto jednak zwrócić uwagę, że zakres dostępnych usług specjalistycznych – szczególnie wsparcia psychologicznego – jest ograniczony w stosunku do liczby uczniów. Przykładowo w SP 2 psycholog dostępny jest jedynie przez kilka dni w tygodniu, co przy dużej liczbie uczniów może nie być wystarczające.

Dodatkowo, w Szkole Podstawowej w Bolkowie brakuje gabinetu pielęgniarskiego, a dostęp do psychologa jest tam bardziej ograniczony niż w innych placówkach na terenie gminy. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania dostępności specjalistycznego wsparcia we wszystkich szkołach, z uwzględnieniem ich lokalnych uwarunkowań i skali potrzeb społeczności uczniowskiej.

Tab. 28. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Połczyn-Zdrój w 2024 roku

Nazwa szkoły:	SP 1	SP 2	SP w Redle	SP w Bolkowie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	30	23	16	8
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	sala gimnastyczna duża - dobry, sala gimnastyczna mała - dobry, boisko wielofunkcyjne - do remontu	sala gimnastyczna - dobry, hala widowiskowo-sportowa - dobry, orlik - dobry	sala gimnastyczna - dobry	sala gimnastyczna - dobry
Pracownie językowe	tak	tak	tak	tak
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	tak-integracyjne	tak-integracyjne	tak-integracyjne	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	48	23	31	12

Projektory multimedialne (szt.)		20	21	7	7
Kamery - monitoring szkolny		tak	tak	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia		tak	tak	tak	tak
Świetlice		Tak - 6:30-15:30	Tak - 6:30-16:00	Tak -7:30-16:00	Tak -12:05 - 15:15
Parkingi dla kadry / rodziców		tak	tak	tak	tak
Gabinet pielęgniarki / stomatologicznej	jeżeli tak to w jakim wymiarze (etat)	Tak - 4 godz. dziennie	Tak -15 godz.	Tak -2 dni w tygodniu	nie
Wsparcie psychologa		Tak - 0,64	Tak - 0,68	Tak - 0,5	Tak - 0,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Polczyn-Zdrój.

Na terenie Gminy Polczyn-Zdrój w latach 2020-2024 przyznawane były stypendia Burmistrza z tytułu osiągnięć sportowych, artystycznych oraz za dobre wyniki w nauce. Liczba uczniów otrzymujących stypendium Burmistrza do roku 2023 stale wzrastała, a kwota stypendium w przeliczeniu na 1 ucznia za cały analizowany okres wyniosła ok. 252 zł.

Tab. 29. Stypendia przyznawane w szkołach publicznych w Gminie Polczyn-Zdrój

		2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Stypendia	liczba uczniów otrzymujących stypendium (os.)	29	53	76	35
	łączna kwota przyznanego stypendium (zł)	7 250,00	11 302,25	22 400,00	7 606,4
Rodzaje stypendiów (sportowe, artystyczne, za dobre wyniki w nauce)		stypendia za wysokie wyniki w nauce, stypendium za osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, poszerzających wiedzę, artystycznych lub zawodach sportowych			

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Polczyn-Zdrój.

W latach 2020-2024 łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Polczyn-Zdrój wraz z klasami „0” uległa zmniejszeniu z 1107 do 1074, a następnie wzrosła do 1110 uczniów w roku szkolnym 2024/2025. Liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin wyniosła między 169 a 136 w latach 2020-2024, a następnie zmniejszyła się do 126 w roku szkolnym 2024-2025. Należy jednak zwrócić uwagę, że zmiany te w części spowodowane były reformą oświatową (m.in. tzw. „pusty rocznik”).

Tab. 30. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Polczyn-Zdrój uczęszczająca do szkół na terenie Gminy w latach 2020-2025

		2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Łączna liczba uczniów uczęszczających do	(os.)	1107	1123	1088	1074	1110

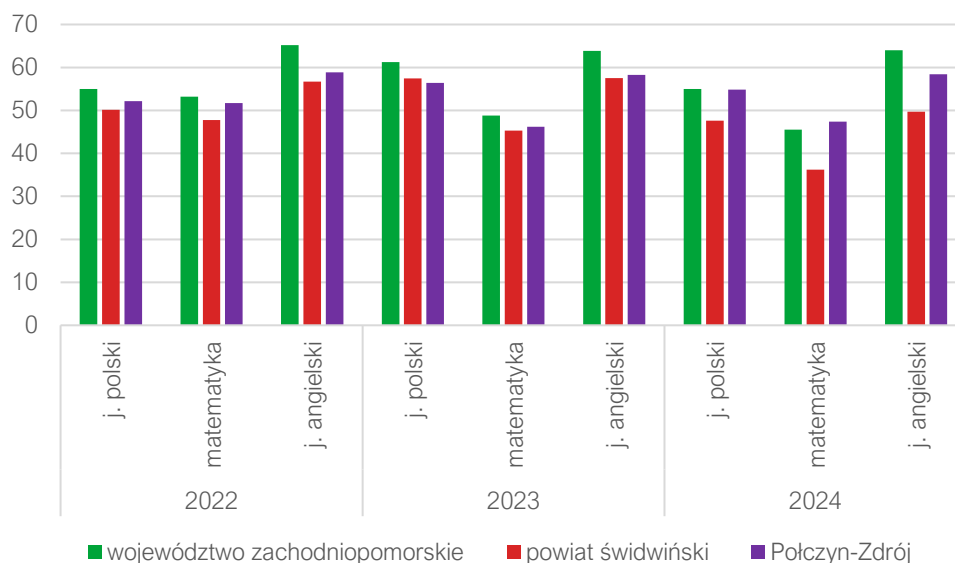
szkół na terenie gminy wraz z klasami "0"						
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin	(os.)	169	153	207	136	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój.

Podstawowym celem rozwoju edukacji oraz bazy edukacyjnej w danej jednostce jest zwiększenie jej skuteczności, rozumianej jako rozwój wiedzy i kompetencji uczniów. Najczęściej stosowaną formą weryfikacji ich postępów edukacyjnych są testy, egzaminy i sprawdziany wewnętrzne oraz zewnętrzne. Podstawowy test jakiemu poddawani są uczniowie szkół podstawowych w całej Polsce jest test ósmoklasisty, przeprowadzany pod koniec edukacji podstawowej. W celu zdiagnozowania efektów nauczania w szkołach podstawowych w Gminie Połczyn-Zdrój zdecydowano się na porównanie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty w Gminie, powiecie świdwińskim oraz województwie zachodniopomorskim.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2022–2024 pokazują umiarkowaną stabilność oraz przewagę nad średnimi wynikami powiatu świdwińskiego. W 2024 roku średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Połczyn-Zdrój wyniosły: z języka polskiego 54,87%, co stanowi wartość wyższą niż w powiecie świdwińskim (47,65%) i zbliżoną do średniej wojewódzkiej (54,99%); z matematyki 47,38%, czyli wynik znacząco wyższy niż w powiecie (36,19%) oraz wyższy od średniej wojewódzkiej (45,51%); natomiast z języka angielskiego 58,38%, co również przewyższa średni wynik powiatowy (49,7%), choć pozostaje niższe niż średnia dla województwa (64,04%). Tendencje w latach 2022–2024 wskazują na stabilne utrzymywanie wyników z języka polskiego i języka angielskiego oraz lekkie wahania wyników z matematyki, co jest charakterystyczne dla większości gmin w regionie.

Wyższe wyniki Gminy Połczyn-Zdrój w porównaniu do średnich powiatowych świadczą o dobrym przygotowaniu uczniów oraz efektywności działań edukacyjnych realizowanych w szkołach gminnych. Może to być również efektem dostępu do nowoczesnej infrastruktury szkolnej, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz rozbudowanej oferty zajęć dodatkowych.

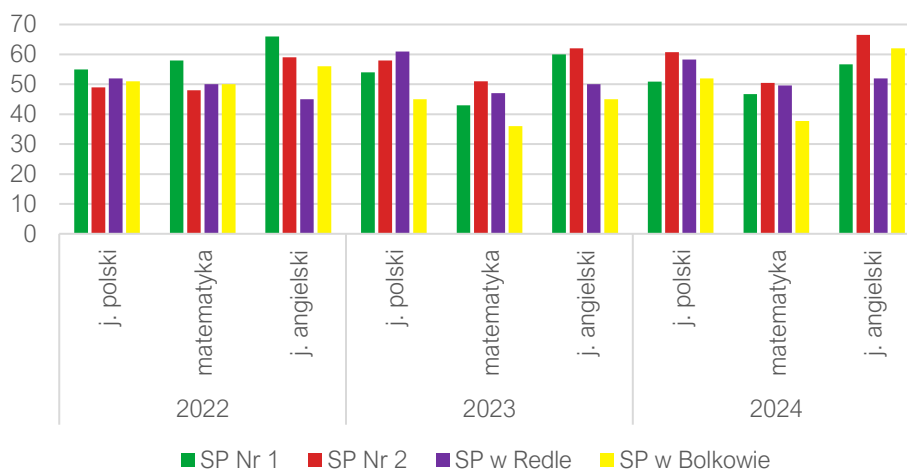

Ryc. 27. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Polczyn-Zdrój w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań.

W 2024 roku w Gminie Polczyn-Zdrój najwyższe średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty odnotowano w Szkole Podstawowej nr 2, gdzie uczniowie uzyskali 60,78% z języka polskiego, 50,44% z matematyki oraz aż 66,5% z języka angielskiego. W Szkole Podstawowej nr 1 wyniki wyniosły odpowiednio 50,89% z języka polskiego, 46,67% z matematyki i 56,67% z języka angielskiego. Szkoła Podstawowa w Redle osiągnęła wyniki na poziomie 58,24% z języka polskiego, 49,65% z matematyki oraz 51,94% z języka angielskiego. Natomiast w Szkole Podstawowej w Bolkowie uczniowie uzyskali 52% z języka polskiego, 37,71% z matematyki i 62% z języka angielskiego.

Warto zauważyć, że SP nr 2 charakteryzuje się najwyższymi wynikami w skali Gminy, szczególnie w zakresie języka angielskiego i języka polskiego, co może świadczyć o skutecznych działaniach dydaktycznych. Wyniki te wskazują na zróżnicowany poziom osiągnięć edukacyjnych pomiędzy poszczególnymi szkołami i jednocześnie potwierdzają potrzebę dalszego wsparcia wyrównawczego dla szkół o niższych wynikach, zwłaszcza w zakresie matematyki.

Ryc. 28. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Polczyn-Zdrój w latach 2022-2024 w podziale na szkoły
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań.

Istotnym czynnikiem wpływającym na edukację uczniów są wszelkie projekty edukacyjne, konkursy oraz oferowane wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami. W ostatnich latach w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Polczyn-Zdrój realizowano i organizowano m.in. następujące:

- projekty edukacyjne: Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Poznaj Polskę, Aktywna Tablica, Projekt pt. „Wsparcie kształcenia ogólnego w Gminie Polczyn-Zdrój” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego na lata 2021-2027,
- konkursy: Ogólnopolski Konkurs Matematyczny Kangur; Regionalny Turniej Recytatorski "Ptaki, Ptaszki i Ptaszka Polne", Ogólnopolski konkurs z języka angielskiego " EDI", Ogólnopolski konkurs z języka polskiego " Orzeł Ortograficzny", Międzyszkolny konkurs wiedzy o krajach angielsko- i niemieckojęzycznych,
- formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, nauczyciel wspomagający, klasy integracyjne, zajęcia logopedyczne.

Dodatkowo, uczniowie szkół podstawowych zlokalizowanych w Gminie Polczyn-Zdrój uczestniczyli w następujących zawodach i turniejach sportowych: Puchar Tymbarku, Mistrzostwa Lekkoatletyczne "Zostań mistrzem", Mistrzostwa Polski Szkół Podstawowych w Drużynowym Tenisie, Regionalny turniej piłki ręcznej dziewcząt, Mistrzostwach Województwa Zachodniopomorskiego Szkół Podstawowych w Drużynowym Tenisie Stołowym dziewcząt.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2019-2024. Na jej podstawie można zauważyć, że wydatki bieżące na oświatę corocznie wzrastały – od 2019 roku do 2024 roku o ok. 12,6 mln zł. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne (średnio 71% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale od ok. 5,2 do ok. 9,9 mln zł rocznie, odnotowując wzrost od 2020 roku. Gmina w badanym okresie najwyższe wydatki majątkowe w dziale oświaty i wychowania poniosła w 2021 roku. Przekroczyły one wtedy 1 mln zł. Ponadto warto zauważyć coroczny wzrost kwoty subwencji oświatowej. Następowoło to przy stopniu pokrycia wydatków subwencją oświatową oscylującym w granicach 38-45%, co skutkowało coroczną różnicą pomiędzy subwencją oświatową a wydatkami w tym dziale w przedziale od 11,97 mln zł w 2019 roku do 20,45 mln zł w 2024 roku. Świadczy to o tym, że wzrost kwoty subwencji oświatowej był niewspółmierny ze wzrostem całkowitych wydatków w tym dziale.

Tab. 31. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Polczyn-Zdrój w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
WYDATKI OGÓŁEM	21 633 893,44	22 777 429,61	24 226 629,87	25 372 176,49	28 656 036,33	34 204 822,15
Wydatki bieżące, w tym:	21 243 593,44	22 610 968,89	23 697 848,62	25 128 922,92	27 636 120,47	34 017 516,12
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>16 061 036,94</i>	<i>17 646 340,90</i>	<i>17 575 441,11</i>	<i>18 619 553,80</i>	<i>19 702 234,72</i>	<i>24 163 883,82</i>
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	<i>5 182 556,50</i>	<i>4 964 627,99</i>	<i>6 122 407,51</i>	<i>6 509 369,12</i>	<i>7 933 885,75</i>	<i>9 853 632,30</i>
Wydatki majątkowe	390 300,00	166 460,72	528 781,25	243 253,57	1 019 915,86	187 306,03
SUBWENCJA OŚWIATOWA	9 660 601,00	9 471 189,00	9 322 109,00	9 850 755,00	10 968 229,00	13 753 642,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	11 973 292,44	13 306 240,61	14 904 520,87	15 521 421,49	17 687 807,33	20 451 180,15
Stopień pokrycia	45%	42%	38%	39%	38%	40%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Polczyn-Zdrój.

Kultura i sport

Kultura w lokalnej społeczności pełni m.in. funkcje: integracyjną, edukacyjną, komunikacyjną, tożsamościową, rozrywkową, twórczą, ekonomiczną czy społeczną. Szczególnie istotne z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego są funkcje społeczne, związane z regulacją norm, obyczajów i kodów kulturowych, a zatem wpływające na kształtowanie kapitału społecznego oraz funkcje integracyjne, przez które rozumieć należy zdolność kultury do tworzenia poczucia wspólnoty poprzez tworzenie wspólnych przeżyć i doświadczeń. Dodatkowo, kultura pełni ważną rolę poprzez

dostarczanie lokalnym społecznościom możliwości spędzania wolnego czasu, wzbogaconego o elementy twórcze, innowacyjne lub edukacyjne.

Podmiotami realizującymi zadania w zakresie kultury w Gminie Połczyn-Zdrój, których organem prowadzącym jest Gmina, jest Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju. Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju jest samorządową instytucją kultury, działającą na terenie Miasta i Gminy Połczyn-Zdrój w oparciu o statut nadany przez Radę Miejską w Połczynie-Zdroju. Działalność prowadzona jest w kilkunastu obiektach mieszczących się zarówno w Połczynie Zdroju, jak i w miejscowościach wiejskich. Część obiektów znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym (np. Kino Goplana, świetlice w Zajączkówku, Łęgach, Popielewie), natomiast amfiteatr miejski wymaga modernizacji. Obiekty te służą realizacji szerokiego wachlarza działań integracyjnych i rekreacyjnych, takich jak zajęcia artystyczne, warsztaty, festyny, wydarzenia sportowe czy święta lokalne. W miejscowościach wiejskich istotną rolę pełnią świetlice wiejskie oraz filie biblioteczne, które nie tylko zapewniają dostęp do kultury i rekreacji, ale także stanowią centra integracji społecznej. Istotnym problemem w infrastrukturze kulturalno-społecznej Gminy Połczyn-Zdrój jest brak świetlic wiejskich w kilku większych miejscowościach, takich jak m.in. Wardyń Dolny, Dziwogóra, Tychówko czy Ogrodno. Ogranicza to możliwości organizacji wydarzeń integracyjnych, zajęć edukacyjnych oraz inicjatyw społecznych w tych lokalizacjach. Dodatkowo świetlica w Bronowie, obecnie wyłączona z użytkowania, wymaga gruntownej przebudowy, co uniemożliwia jej pełnienie funkcji centrum życia społecznego w miejscowości. Równolegle funkcjonuje infrastruktura sportowa, obejmująca m.in. stadiony, hale sportowe, boiska i siłownie zewnętrzne, przy czym ich stan również jest zróżnicowany – część obiektów została zmodernizowana (np. stadion w Redle, korty tenisowe przy ul. Solankowej), inne natomiast wymagają pilnych inwestycji remontowych. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 32. Stan infrastruktury kulturalno-sportowej w Gminie Połczyn-Zdrój w 2024 roku

Nazwa obiektu i lokalizacja	Charakterystyka obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców
Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju	stan dobry / po remoncie	Amatorski Ruch Artystyczny
Amfiteatr Miejski im. Stanisława Moniuszki w Parku Zdrojowym	do remontu	organizacja koncertów i wydarzeń kulturalnych
Zamek, ul. Zamkowa 7		Biblioteka Miejska im. Juliusza Tuwima w Połczynie-Zdroju, Klub Czytelnika
Kino Goplana w Połczynie-Zdroju	stan bardzo dobry	
strzelnica sportowo-myśliwska Łęzek	stan dobry	zajęcia i zawody organizowane dla mieszkańców
stadion sportowy w Połczynie-Zdroju	w trakcie remontu	nd
stadion sportowy w Redle	stan dobry / po remoncie	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców

korty tenisowe, ul. Solankowa w Połczynie-Zdroju	stan dobry / po remoncie	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców
hala widowiskowo-sportowa ul. Mieszka I 19	stan dobry	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców
boisko wielofunkcyjne ORLIK ul. Strażacka	stan dobry	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców/wyposażenie
boisko wielofunkcyjne ul. Grunwaldzka	do remontu	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców/wyposażenie
fitness klub ul. Grunwaldzka	stan dobry	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców/wyposażenie
mini siłownie zewnętrzne: park zdrojowy przy Marcie, ul. Sobieskiego Tadeusówka, zalew ul. Koszalińska, przystań rowerowa Zajączkowo i Toporzyk, stadion Redło	stan dobry	wyposażenie
Boiska małe: Dziwogóra, Toporzyk, Buślary, Gawroniec, Brusno, Kołacz	stan dobry	Zajęcia sportowe organizowane dla mieszkańców
świątlica wiejska w Buślarach	w trakcie remontu	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska Czarnkowie	stan dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska w Łęgach	stan bardzo dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska w Zajączkowie	stan bardzo dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska w Łośnicy	stan dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska w Bruśnie	w trakcie remontu	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska w Oстрыm Bardzie	stan dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
świątlica wiejska w Popielewie	stan bardzo dobry/ po remoncie	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
Filia Biblioteczna w Redle	stan dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
Filia Biblioteczna w Kołaczku	stan dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe
Filia Biblioteczna w Gawrońcu	stan dobry	Zajęcia, warsztaty, festyny integracyjno-rekreacyjne oraz święta okolicznościowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój.

Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju duży nacisk nakłada na rozwój artystyczny mieszkańców – w momencie opracowania niniejszej diagnozy w ośrodku kultury

prowadzonych jest kilkanaście zespołów. W strukturze Centrum Kultury w Polczynie-Zdroju działa Amatorski Ruch Artystyczny, w ramach którego funkcjonują liczne grupy artystyczne, umożliwiające mieszkańcom rozwijanie pasji i talentów. Do najważniejszych należą: zespoły wokalne i muzyczne, grupy taneczne, koła teatralne oraz klub plastyczne, skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Łącznie w zajęciach Amatorskiego Ruchu Artystycznego bierze udział 120 dzieci i młodzieży oraz około 60 dorosłych.

Instytucja kultury wraz z organizacjami pozarządowymi są również organizatorami imprez kulturalnych i rekreacyjnych na terenie całej Gminy Polczyn-Zdrój, realizowane wydarzenia mają zasięg od lokalnego do ogólnopolskiego. Do najważniejszych imprez kulturalno-sportowych organizowanych na terenie Gminy zalicza się:

- **Ogólnopolskie Turnieje Mini Piłki Siatkowej** – to cykliczne wydarzenia sportowe, które od lat przyciągają młodych adeptów siatkówki z całej Polski. Organizowane przez Gminę Polczyn-Zdrój oraz Klub MKS Mieszko Polczyn-Zdrój, turnieje te odbywają się w hali widowiskowo-sportowej przy ul. Mieszka I 19 i obejmują rywalizację zarówno dziewcząt, jak i chłopców w kategoriach wiekowych „trójki” i „czwórki”. W ostatnich edycjach turniejów uczestniczyły zespoły z miast takich jak Gdańsk, Poznań, Koszalin, Szczecin, Piła, Wałcz, Starogard Gdański, Rokietnica czy Rumia, co świadczy o ich ogólnopolskim zasięgu i prestiżu. Turnieje te nie tylko promują aktywność fizyczną i zdrową rywalizację wśród dzieci i młodzieży, ale także integrują środowiska sportowe oraz wspierają rozwój siatkówki na poziomie lokalnym i krajowym.
- **Wyścigi rowerowe MTB** – jest to wydarzenie Organizowane przez Stowarzyszenie Rowerowy Polczyn-Zdrój, zawody te odbywają się na malowniczych trasach Szwajcarii Polczyńskiej, znanych z wymagających podjazdów i technicznych zjazdów. Zawodnicy rywalizują na różnych dystansach, takich jak MINI (40 km), MEGA (55 km) oraz GIGA (ponad 70 km), co pozwala na udział zarówno profesjonalistom, jak i amatorom. Trasy wyścigów prowadzą przez zróżnicowany teren, w tym rezerwat przyrody "Dolina Pięciu Jezior", oferując uczestnikom nie tylko sportowe wyzwania, ale także możliwość podziwiania unikalnych walorów przyrodniczych regionu. Dodatkowo, impreza promuje aktywny styl życia i integruje społeczność lokalną, przyczyniając się do rozwoju turystyki rowerowej w Polczynie-Zdroju.
- **PolczynFEST. Festiwal Ulicy** – to wydarzenie muzyczno-kulturalne odbywające się w Polczynie-Zdroju, uznawane za jedno z najbardziej klimatycznych festiwali Pomorza Zachodniego. Organizowany przez Centrum Kultury oraz Gminę Polczyn-Zdrój, festiwal przyciąga miłośników muzyki, kultury i lokalnych tradycji. Wydarzenie odbywa się w malowniczym Parku Zdrojowym oraz Amfiteatrze im.

Stanisława Moniuszki, oferując uczestnikom koncerty znanych artystów. Połczyn FEST to nie tylko święto muzyki, ale także promocja lokalnej kultury i tradycji, w tym piwowarstwa, związanego z działającym od 1825 roku Browarem Połczyn.

- **Ogólnopolski Turniej Sztuki Recytatorskiej i Poezji Śpiewanej im. Skamandrytów** – to prestiżowe wydarzenie kulturalne odbywające się corocznie w Połczynie-Zdroju, znane z promowania twórczości poetyckiej grupy Skamander. Organizowany przez Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju, turniej przyciąga uczestników z całej Polski, oferując konkursy w kategoriach recytacji i poezji śpiewanej, a także warsztaty i wydarzenia towarzyszące, takie jak spektakle teatralne i koncerty. Wydarzenie stanowi ważną platformę dla młodych artystów, umożliwiając im prezentację talentów oraz integrację środowisk twórczych.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój funkcjonuje wiele cenionych i rozpoznawalnych lokalnych produktów, które stanowią ważny element tożsamości gospodarczej i turystycznej regionu. Do najbardziej charakterystycznych należą Piwo Zdrojowe, warzone w browarze o ponad 200-letniej tradycji. Istotnym produktem lokalnym jest także woda mineralna "Perła Połczyńska", która cieszy się dużym uznaniem wśród kuracjuszy i mieszkańców.

W Gminie rozwijana jest również produkcja naturalnych kosmetyków pod marką Terra Zdrój, opartych na borwinie i solance, co podkreśla uzdrowiskowy charakter miejscowości. Do wyjątkowych produktów należą także Grzyby marynowane z szyszką, wpisane na listę produktów tradycyjnych.

Na terenie gminy działa aż 9 pasiek, które oferują wysokiej jakości miody. Warto wyróżnić także Olejarnie Połczyńską, wytwarzającą ekologiczne oleje spożywcze m.in. z lnu, konopi czy dyni.

W gminie dynamicznie rozwija się również przetwórstwo owocowo-warzywne. Lokalni producenci, tacy jak „Oryginalny Sok” czy „Z babcinej spiżarni”, oferują naturalne soki, kiszonki oraz inne przetwory. Uzupełnieniem oferty są ekologiczne przetwory z mleka koziego i krowiego.

Warto wspomnieć także o unikalnej atrakcji turystycznej — Magicznej ulicy parasoli, czyli instalacji artystycznej w postaci kolorowych parasoli zawieszonych nad deptakiem w centrum Połczyna-Zdroju, która stała się rozpoznawalnym symbolem Miasta i przyciąga licznych odwiedzających.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo stanowi fundament stabilności i rozwoju. Zapewnia mieszkańcom poczucie ochrony, wpływa na ich zdrowie i dobrostan, sprzyja współpracy, angażowaniu się w życie wspólnoty oraz pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy i społeczny JST.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych Gminy.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Połczyn-Zdrój odpowiadają funkcjonariusze Komisariatu Policji w Połczynie-Zdroju (ul. Grunwaldzka 36, Połczyn-Zdrój), który jest jednostką Policji podległą Komendzie Powiatowej w Świdwinie. Komisariat zatrudnia 21 funkcjonariuszy. Najczęściej popełnianym przestępstwem według danych Gminy Połczyn-Zdrój są przestępstwa dotyczące kierowania pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości, kradzież cudzej rzeczy oraz kradzież z włamaniem.

Dodatkowo, w ramach zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, na terenie Gminy funkcjonuje Straż Miejska (Plac Wolności 11, Połczyn-Zdrój), która zatrudnia 7 pracowników.

Gmina posiada system miejskiego monitoringu wizyjnego, który obsługiwany jest przez 4 operatorów na 12 godzinnych zmianach 7 dni w tygodniu. Lokalizacja punktów monitoringu została poprzedzona szczegółową analizą stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego z uwzględnieniem ilości popełnianych czynów zabronionych, ich charakteru, częstotliwości występowania zdarzeń kryminogennych oraz próśb i sugestii lokalnej społeczności.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Połczyn-Zdrój odpowiadają również strażacy z 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: w Połczynie-Zdroju, w Kołaczku, w Toporzyku, w Zajączkówku oraz w Popielewie. Jednostka OSP w Połczynie-Zdroju jest ujęta w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG) – ich rejonem operacyjnym chronionym jest powiat świdwiński (dla reszty jednostek: Gmina). Wszystkie gminne jednostki OSP współpracują z Gminą Połczyn-Zdrój poprzez zabezpieczanie wydarzeń organizowanych na jej terenie oraz pokazy dla mieszkańców w trakcie organizowanych wydarzeń.

Tab. 33. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w KSRG
Ochotnicza Straż Pożarna w Połczynie-Zdroju	ul. Strażacka 1, 78-320 Połczyn-Zdrój	tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Kołaczku	Kołacz 18, 78-320 Połczyn-Zdrój	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Toporzyku	Toporzyk 55, 78-320 Połczyn Zdrój	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Zajączkówku	Zajączkówko 8a, 78-320 Połczyn Zdrój	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Popielewie	Popielewo 34, 78-320 Połczyn Zdrój	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój i danych Krajowego Rejestru Sądowego.

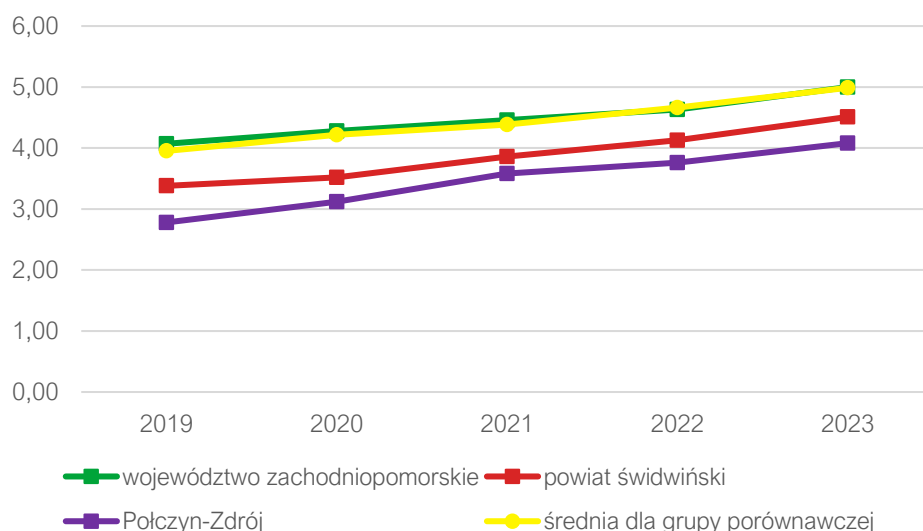
Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne

Jednym z elementów otoczenia wewnętrznego gminy są organizacje pozarządowe działające na jej obszarze. Ich liczba odzwierciedlać może także stopień zaangażowania społecznego w sprawy publiczne. W celu analizy stanu sektora NGO-sów (*ang. Non-governmental organization*) w Gminie Połczyn-Zdrój zdecydowano się na przeliczenie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców oraz porównanie sytuacji Gminy z obszarem powiatu świdwińskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz grupy porównawczej.

W Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2019–2023 odnotowano systematyczny wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 1000 mieszkańców. W 2019 roku wskaźnik ten wynosił 2,78, natomiast w 2023 roku osiągnął wartość 4,08, co potwierdza rosnącą aktywność obywatelską mieszkańców.

Mimo zauważalnej poprawy, poziom rozwoju organizacji społecznych w gminie nadal pozostaje niższy niż średnia dla powiatu świdwińskiego (4,51) oraz województwa zachodniopomorskiego (5,00), a także niższy od średniej dla gmin grupy porównawczej (4,99).

Rosnąca liczba organizacji społecznych świadczy jednak o zwiększającym się zaangażowaniu lokalnej społeczności w działania obywatelskie i oddolne inicjatywy, co może stanowić istotny potencjał do rozwoju lokalnych partnerstw i współpracy m.in. przy realizacji projektów społecznych i kulturalnych.

Ryc. 29. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu, województwa i grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2024 roku Gmina Połczyn-Zdrój aktywnie współpracowała z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz

wolontariatem na podstawie Programu współpracy Gminy Połczyn-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 roku. W 2024 roku Gmina ogłosiła 4 otwarte konkursy ofert na wsparcie 10 zadań, w szczególności: w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, wspierania zadania publicznego z zakresu realizacji Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Połczyn-Zdrój na 2024 rok oraz wspieranie działalności w zakresie kultury sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Co istotne w budżecie Gminy na wsparcie organizacji pozarządowych przeznaczono kwotę 509 tys. zł. Ponadto w drodze konkursu przyznano dotację na zabytki w wysokości 30 tys. zł oraz wsparcie rodzinnych ogrodów działkowych w wysokości 25 tys. zł. W poniższej tabeli przedstawiono listę organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Połczyn-Zdrój wraz z charakterem ich współpracy z Gminą.

Tab. 34. Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Połczyn-Zdrój

Nazwa organizacji	Adres siedziby	Charakter współpracy z Gminą
Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polski im św. Jana Bosko	ul. Wąska 5, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie różnych form aktywności sportowej m.in. tenis stołowy, piłka nożna. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Klub Sportowy „Pogoń”	ul. Szczecinecka 25, 78- 320 Połczyn Zdrój	Klub piłkarski prowadzący treningi dla różnych grup wiekowych. Realizuje zadania publiczne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Międzyszkolny Klub Sportowy „MIESZKO”	ul. Nowa 10/11, 78-320 Połczyn Zdrój	Prowadzenie treningów piłki siatkowej, mini piłki siatkowej oraz plażowej piłki siatkowej dla różnych grup wiekowych. Udział w zawodach ogólnopolskich. Realizacja zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Połczyńskie Szkolne Towarzystwo Sportowe	ul. Mieszka I 19, 78-320 Połczyn – Zdrój	Prowadzenie różnych form aktywności sportowej prowadzonej w szkołach z terenu Gminy. Udział w zawodach regionalnych i ogólnopolskich. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Caissa”	ul. Wojska Polskiego 54, 78-320 Połczyn- Zdrój	Prowadzenie szkolenia gry w szach dla różnych grup wiekowych. Organizacja zawodów. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Ludowy Klub Sportowy „Redłovia”	Redło 76/5, 78-320 Połczyn-Zdrój	Klub piłkarski prowadzący treningi dla różnych grup wiekowych. Realizuje zadania publiczne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Ludowy Klub Sportowy „Błękitni - Grodzisko”	Ostre Bardo 5, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie różnych form aktywności sportowej m.in. piłka nożna. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Połczyńskie Towarzystwo Tenisowe i Sportowe „Mecz”	Wojska Polskiego 26/5, 78-320 Połczyn- Zdrój	Prowadzenie różnych form aktywności sportowej m.in. tenis ziemny, pływanie. Organizacja zawodów lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Stowarzyszenie Tenisa Stołowego Połczyn-Zdrój	ul. 5-go Marca 4, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie szkolenia gry tenisa stołowego dla różnych grup wiekowych. Udział w zawodach o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim.

		Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Stowarzyszenie Rowerowy Połczyn	ul. Nowa 15, 78-320 Połczyn-Zdrój	Organizacja imprez sportowych tj. wyścigi rowerowe, rajdy rowerowe. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Klub Tenisa Stołowego "Perła Połczyn-Zdrój"	ul. Mieszka I 19, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie szkolenia gry tenisa stołowego dla różnych grup wiekowych. Udział w zawodach o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Ludowy Klub Sportowy Dziwogóra	Dziwogóra 1/1, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie różnych form aktywności sportowej m.in. piłka nożna. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni Palnej i Pasjonatów Strzelectwa Sportowego „HUSARZ”	Łęzek 21, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie treningów strzelectwa. Organizacja zawodów. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Motoorły Połczyn-Zdrój	Pl. 1000-lecia PP, 78-320 Połczyn-Zdrój	Klub motocyklowy. Organizacja spotkań i wyjazdów motocyklowych. Oprawa imprez organizowanych na terenie gminy (przejazd motocykli na 3 maja czy 11 listopada, udział motocykli podczas Mikołajek organizowanych dla dzieci).
Klub Strzelecki GASTON	Redło 104, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie treningów strzelectwa
Ochotnicza Straż Pożarna w Połczynie-Zdroju	ul. Strażacka 1, 78-320 Połczyn-Zdrój	Społeczna jednostka ratowniczo-gaśnicza mająca na celu w szczególności walkę z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.
Ochotnicza Straż Pożarna w Kołacz	Kołacz, 78-320 Połczyn Zdrój	Społeczna jednostka ratowniczo-gaśnicza mająca na celu w szczególności walkę z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.
Ochotnicza Straż Pożarna w Toporzyku	Toporzyk 55, 78-320 Połczyn Zdrój	Społeczna jednostka ratowniczo-gaśnicza mająca na celu w szczególności walkę z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.
Ochotnicza Straż Pożarna w Zajączkówku	Zajączkówko, 78-320 Połczyn Zdrój	Społeczna jednostka ratowniczo-gaśnicza mająca na celu w szczególności walkę z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.
Ochotnicza Straż Pożarna w Popielewie	Popielewo, 78-320 Połczyn Zdrój	Społeczna jednostka ratowniczo-gaśnicza mająca na celu w szczególności walkę z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Połczynie-Zdroju	ul. Jana Pawła II 4, 78-320 Połczyn Zdrój	Stowarzyszenie prowadzi działalność mającą na celu poprawę warunków życia dziecka, jego wielostronny rozwój i bezpieczeństwo. Realizuje zadania publiczne m.in. w zakresie prowadzenia Ośrodka Wsparcia Rodziny oraz prowadzenia punktu informacyjno-konsultacyjnego o narkotykach i narkomanii.
Zarząd Koła Miejskiego Związku Sybiraków w Połczynie-Zdroju	ul. Grunwaldzka 26-28/2, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie kombatanckie.
Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Połczyn - Zdrój	ul. Zamkowa 7, 78 - 320 Połczyn - Zdrój	Stowarzyszenie skupiające emerytów, rencistów i inwalidów. Działa na rzecz poprawy warunków życia osób starszych. Realizuje zadania publiczne w zakresie działań wspierających aktywizację osób starszych, samotnych, zagrożonych marginalizacją i uzależnieniami z terenu Gminy Połczyn-Zdrój.

Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Połczyn Zdrój	Czarnkowie 17, 78 - 320 Połczyn - Zdrój	Stowarzyszenie skupiające hodowców gołębi z terenu Gminy Połczyn-Zdrój.
Polski Związek Łowiecki Koło Łowieckie " Szarak"	ul. Reymonta 8/1 78-320 Połczyn Zdrój	Stowarzyszenie zrzeszające myśliwych.
Lokalna Organizacja Turystyczna „Polodowcowa Kraina Drawy i Dębicy"		Głównym celem Organizacji jest kreowanie i upowszechnianie wizerunku Polodowcowej Krainy Drawy i Dębicy, jako regionu atrakcyjnego turystycznie, zwiększenie liczby turystów odwiedzających ten region, współtworzenie produktów turystycznych, współpraca z podmiotami turystycznymi.
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Połczyna-Zdroju oraz Szwajcarii Połczyńskiej „Niezwycły Połczyn"	ul. Nowa 14/34 78-320 Połczyn-Zdrój	Wspieranie działalności kulturalnej, edukacyjnej, animacyjnej, artystycznej oraz humanitarnej. Stowarzyszenie jest organizatorem wielu imprez kulturalnych i artystycznych m.in. Festiwal SIELAVA, Metalowa Kupalnocka, na które otrzymuje dotację z Gminy Połczyn-Zdrój w ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne w zakresie organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim promujących Gminę Połczyn-Zdrój.
Stowarzyszenie Połczyńskie Innowacje Kulturalne	Plac 1000-lecia 5/10 78-320 Połczyn-Zdrój	Wspieranie działalności kulturalnej, edukacyjnej, animacyjnej oraz artystycznej. Stowarzyszenie jest organizatorem wielu imprez kulturalnych i artystycznych m.in. Noc Świętojańska, na które otrzymuje dotację z Gminy Połczyn-Zdrój w ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne w zakresie organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim promujących Gminę Połczyn-Zdrój.
Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Świdwinie - Gminny Klub HDK	Redło 62/2 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie zrzeszające krwiodawców z terenu Gminy Połczyn-Zdrój.
ROD "PIWOSZ"	ul. Browarna 30, 78-320 Połczyn-Zdrój	Rodzinny Ogród Działkowy
ROD "ROLNIK"	ul. Nowa 14/12, 78-320 Połczyn-Zdrój	Rodzinny Ogród Działkowy
ROD "RELAKS"	ul. Mieszka I-go 20B/4, 78-320 Połczyn-Zdrój	Rodzinny Ogród Działkowy
Stowarzyszenie Ogrodowe "Kolejarz"	ul. Traugutta 54a, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie ogrodowe
ROD "TALIZMAN"	ul. Okrzei 11B/10, 78-320 Połczyn-Zdrój	Rodzinny Ogród Działkowy
ROD "MORENA"	ul. Grunwaldzka 16/6, 78-320 Połczyn-Zdrój	Rodzinny Ogród Działkowy
Redło-AKTYWNI	Redło 12, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie działające na rzecz rozwoju miejscowości wiejskiej Redło oraz integracji i aktywizacji jej mieszkańców.
Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola Słoneczna Kraina	Redło 60, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie działające na rzecz poprawy warunków życia dziecka, jego wielostronnego rozwoju oraz bezpieczeństwa. Stowarzyszenie działa przede

		wszystkim przy przedszkolu samorządowym Słoneczna Kraina w Redle.
Stowarzyszenie Terapii Sztuką "Kolorowo Żyj"	ul. Jana Pawła II 1, 78-320 Połczyn Zdrój	Wspieranie działalności kulturalnej i edukacyjnej, podejmowanie inicjatyw wspierających twórczy rozwój, realizowanie działań na rzecz seniorów, osób niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem. Stowarzyszenie realizuje szereg różnych działań tj. warsztaty, szkolenia, wykłady, akcje społeczne itp. Realizuje działania na rzecz seniorów, na które otrzymuje dotację ze środków Gminy Połczyn-Zdrój w ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne w zakresie realizacji działań wspierających aktywizację osób starszych, samotnych, zagrożonych marginalizacją i uzależnieniami.
Stowarzyszenie "Wesoła Wieś"	Popielewo 28, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie działające na rzecz rozwoju miejscowości wiejskiej Popielewo oraz integracji i aktywizacji jej mieszkańców.
Stowarzyszenie Stacja Toporzyk	Toporzyk 59, 78-320 Połczyn-Zdrój	Realizacja działań promujących lokalną społeczność, w tym przede wszystkim twórców i artystów. Wsparcie edukacyjne dzieci i młodzieży. Organizacja wydarzeń kulturalnych i artystycznych tj. plenery malarskie, plenery fotograficzne, wystawy autorskie, spektakle teatralne. Realizacja zadań publicznych w zakresie m.in. działań wspierających aktywizację osób starszych, samotnych, zagrożonych marginalizacją i uzależnieniami; realizacji warsztatów, zajęć i innych działań z elementami profilaktyki przeciw uzależnieniom behawioralnym oraz zadań w zakresie organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim promujących Gminę Połczyn-Zdrój.
Koło Gospodyń Wiejskich w Zajączkowie	Zajączkowo 32, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Łęgach	Łęgi 21, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Zajączkówku	Zajączkówko 8a, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Dziwogórze	Dziwogóra 10/3, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich "Pod górkę" Ogrodno	Ogrodno 17, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Redle	Redło 56, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich "KOŁACZ" w Kołaczku	Kołacz 50, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Bruśnie	Brusno 21, 78-320 Połczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.

Koło Gospodyń Wiejskich w Gawroncu	Gawroniec 30, 78-320 Polczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich "Z pasją" w Toporzyku	Nowy Toporzyk 23, 78-320 Polczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich "Serce i Pasja" w Tychówku	Tychówko 16/3, 78-320 Polczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Bolkowie	Bolkowo 29, 78-320 Polczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich "Zielona kraina Ostre Bardo" w Ostrem Bardzie	Ostre Bardo 24, 78-320 Polczyn Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich Polczyńska	Polczyńska 10, 78-320 Polczyn-Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Bronowie "BRONOWIANKI"	Bronówko 2/2 78-320 Polczyn-Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich "Modliszki" w Wardyniu Dolnym	Wardyn Dolny 5/2, 78-320 Polczyn-Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Koło Gospodyń Wiejskich w Buślarach	Buślary 9, 78-320 Polczyn-Zdrój	KGW prowadzi działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju kultury i tradycji ludowych.
Szkolne Koło Caritas przy Zespole Szkół	ul. St. Staszica 6, 78-320 Polczyn-Zdrój	Stowarzyszenie działające na rzecz młodzieży - uczniów Zespołu Szkół im. Stanisława Staszica w Polczynie-Zdroju.
Fundacja "Manowce"	Czarnkowie 42, 78-320 Polczyn Zdrój	Podstawową działalnością Fundacji jest działalność w zakresie ochrony przyrody, środowiska i bioróżnorodności oraz wspieranie rękodzielnictwa, rzemiosła artystycznego, rozwoju różnych form i dziedzin kultury i sztuki. Realizacja zadań publicznych w zakresie m.in. działań wspierających aktywizację osób starszych, samotnych, zagrożonych marginalizacją i uzależnieniami; realizacji warsztatów, zajęć i innych działań z elementami profilaktyki przeciw uzależnieniom behawioralnym oraz zadań w zakresie kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
Fundacja "Czyn"	ul. 5-go Marca 9/1, 78-320 Polczyn Zdrój	Celem Stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i społeczności lokalnej poza dużymi aglomeracjami. Stowarzyszenie realizuje szereg projektów na rzecz społeczeństwa lokalnego, partycypacji oraz poprawy planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony zabytków i krajobrazu.
Fundacja Trzy Garby	ul. Kazimierza Wielkiego 12/A, 78-320 Polczyn Zdrój	Celem Fundacji jest działalność w zakresie wspomagania rozwoju świadomości obywatelskiej, demokratycznej, kulturalnej, turystycznej, ekologicznej i zdrowotnej mieszkańców powiatu świdwińskiego.
Stowarzyszenie Bonum Natura	Tychówko 8/1, 78-320 Polczyn-Zdrój	Stowarzyszenie działające na rzecz rozwoju miejscowości wiejskiej Tychówko oraz integracji i aktywizacji jej mieszkańców.

Stowarzyszenie na rzecz organów Barnima Gruneberga w Połczynie-Zdroju	ul. Słoneczna 11/54, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie prowadzące różnego rodzaju działania tj. koncerty mające na celu zbiórkę środków finansowych na generalny remont zabytkowych organów znajdujących się w Kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Połczynie-Zdroju.
Tarcza Połczyn-Zdrój	Nowy Toporzyk 16, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie treningów łucznictwa. Organizacja zawodów. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
Dreamcatcher Yachting Association	Czarnkowie 60, 78-320 Połczyn-Zdrój	Stowarzyszenie działające na rzecz popularyzacji żeglarstwa, poszerzania wiedzy o żeglarskim, propagowania edukacji żeglarskiej wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
Stowarzyszenie na rzecz promocji i rozwoju kultury, sportu, bezpieczeństwa i ochrony zdrowia "KROK DO PRZODU"	Ogartowo 54A, 78-320 Połczyn-Zdrój	Prowadzenie działalności w zakresie: kultury; sztuki i ochrony dóbr kultury; promocji regionu, kultury ludowej, lokalnych tradycji i atrakcji; nauki i edukacji, oświaty, wychowania, sportu i rekreacji; krajoznawstwa i wypoczynku, ochrony środowiska i edukacji ekologicznej; ochrony zdrowia; bezpieczeństwa i higieny pracy.
Stowarzyszenie "De Musica"	ul. Grunwaldzka 34, 78-320 Połczyn-Zdrój	Działania mające na celu propagowanie muzyki poważnej i innej, organizacja koncertów, konkursów, festiwali, konferencji naukowych związanych z muzyką poważną. Stowarzyszenie jest organizatorem Ogólnopolskiego Konkursu Chórów Dziecięcych "Filii Melodiis" w Połczynie-Zdroju.
Klub Walki "WASHI"	Broczyno 5, 78-550 Czaplinek	Prowadzenie treningów sztuki walki dla różnych grup wiekowych. Organizacja zawodów. Udział w zawodach i mistrzostwach o zasięgu ogólnopolskim. Realizacja zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój oraz danych Krajowego Rejestru Sądowego.

Szczególną rolę w życiu społeczności lokalnych na wsiach odgrywają koła gospodyń wiejskich (KGW). Jak wskazuje ustawa o kołach gospodyń wiejskich, stanowią one dobrowolne, niezależne od administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, samorządne społeczne organizacje mieszkańców wsi, wspierające rozwój przedsiębiorczości na wsi i aktywnie działające na rzecz środowisk wiejskich. Odgrywają one również kluczową rolę w propagowaniu lokalnych tradycji i zwyczajów. Według danych Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich w Gminie Połczyn-Zdrój funkcjonuje 17 Kół Gospodyń Wiejskich: w Zajączkowie, w Łęgach, w Zajączkówku, w Dziwogórze, w Ogrodnie, w Redle, w Kołaczku, w Bruśnie, w Gawrońcu, w Toporzyku, w Tychówku, w Bolekowie, w Oстрыm Bardzie, W Połczańskiej, w Bronówku, w Wardyniu Dolnym oraz w Buślarach. KGW mają swój wkład w kultywowanie lokalnej tradycji, a także aktywizację i integrację obszarów wiejskich.

Gmina Połczyn-Zdrój jest członkiem stowarzyszeń i związków międzygminnych, wśród nich należy wymienić:

Lokalną Grupę Działania – Powiatu Świdwińskiego (LGD) – jest stowarzyszeniem liczącym 71 członków, w tym 8 członków reprezentujących sektor publiczny, 52 członków

reprezentujących sektor społeczny, oraz 11 członków reprezentujących sektor gospodarczy. Za pośrednictwem LGD Gmina pozyskuje środki na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju obszarów Wiejskich w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Mieleńską Lokalną Grupę Rybacką (MLGR) – jest stowarzyszeniem liczącym 322 członków, w tym 8 członków reprezentujących sektor publiczny, 53 członków reprezentujących sektor społeczny, 211 członków reprezentujących sektor gospodarczy oraz 50 podmiotów reprezentujących sektor rybacki. Za pośrednictwem MLGR Gmina pozyskuje środki finansowe na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego Akwakultury w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa.

Konwent Współpracy Samorządowej Polska-Ukraina – jest stowarzyszeniem liczącym 26 członków (gminy i powiaty). Konwent podejmuje działania na rzecz mniejszości narodowych w szczególności mniejszości ukraińskiej, działalności na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich integracji; upowszechnianie i ochrona praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji.

Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty – jest to związek międzygminny, który zrzesza 20 gmin, w tym 2 miejskie, 5 miejsko-wiejskich oraz 13 wiejskich. Celem związku jest m.in. wspólna polityka ekologiczna gmin, pozyskiwanie funduszy na inwestycje, podejmowanie wspólnych przedsięwzięć w zakresie ochrony wód jako podstawy dla rozwoju rekreacji i turystyki.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP – Stowarzyszenie jest ogólnopolską organizacją skupiającą gminy o podobnym charakterze i profilu działania, które posiadają na swoim terenie uzdrowiska lub obszary ochrony uzdrowiskowej, albo też pretendują do uzyskania statusu uzdrowiska. Do najważniejszych zadań stowarzyszenia należy m.in.: obrona i reprezentowanie interesów gmin uzdrowiskowych, wspieranie wszelkich działań mających na celu rozwój polskich uzdrowiskowych oraz promocja uzdrowisk w kraju i za granicą.

Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania – to instytucja prowadząca działalność integrującą społeczności lokalne w ramach współpracy transgranicznej. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie samorządów i instytucji non profit w rozwijaniu współpracy, pomaganie w pozyskiwaniu funduszy europejskich oraz krajowych. Za pośrednictwem Stowarzyszenia Gmina pozyskuje środki na realizację transgranicznych projektów m.in. Fundusz Małych Projektów, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży.

Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej – to związek międzygminny, który został powołany w celu wspólnego działania jednostek samorządu terytorialnego z obszaru

centralnej części województwa zachodniopomorskiego. Głównym celem tej struktury jest prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju przestrzennego, gospodarczego i społecznego, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań oraz potencjału tego regionu.

Gmina Połczyn-Zdrój prowadzi współpracę transgraniczną z Gminą Templin, która opiera się na integracji i wymianie doświadczeń na wielu płaszczyznach, w tym samorządowej, gospodarczej, edukacyjnej, uzdrowiskowej, turystycznej, kulturalnej oraz w zakresie działalności ochotniczych straży pożarnych. W latach 2016–2022 realizowano wspólny projekt bliźniaczy w ramach Programu Interreg IVA, obejmujący rewitalizację parku w Templinie oraz parku zdrojowego w Połczynie-Zdroju. Projekt ten zawierał głównie zadania inwestycyjne, ale również wymianę doświadczeń grup interesariuszy w obszarze działalności uzdrowiskowej i turystycznej, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, promocji obu miast oraz edukacji (w tym wymiany młodzieży).

4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna stanowi element istotnie wpływający na jakość oraz przewidywaną długość życia. Dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej wpływać może pozytywnie również na rozwój gospodarczy, poprzez ograniczenie negatywnych skutków chorób i kontuzji oraz związane z tym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności. Mając na uwadze występujące w Polsce zjawisko starzenia się społeczeństwa służba zdrowia odgrywa też znaczną rolę w związku ze szczególnym popytem na jej usługi wśród seniorów.

Zgodnie z danymi Narodowego Funduszu Zdrowia, w Gminie Połczyn-Zdrój znajduje się 12 podstawowych zakładów opieki zdrowotnej oraz 6 gabinetów stomatologicznych. Mieszkańcy mają również zapewniony dostęp do 3 punktów aptecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy w celu zaopatrzenia się w niezbędne leki oraz wyroby medyczne.

Pozytywnym działaniem w sferze polityki zdrowotnej Gminy Połczyn-Zdrój jest 100% dofinansowanie badań przesiewowych sześciolatków, w których wzięło udział 67 dzieci. Gmina również udostępniała miejsce do przeprowadzenia m.in. badań mammograficznych, w ramach programu „Profilaktyka Raka Piersi” finansowanego przez Zachodniopomorski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia – w programie wzięło udział 489 kobiet z terenu Gminy.

Przy ul. Szpitalnej 5 zlokalizowany jest szpital powiatowy – „Przyjazny Szpital” w Połczynie-Zdroju, w którym funkcjonuje pięć oddziałów: chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, ginekologiczno-położniczy, noworodkowy oraz pediatriczny. Placówka dysponuje 50 łózkami i w 2023 r. hospitalizowała 3 654 pacjentów. W strukturze szpitala funkcjonuje pięć oddziałów stacjonarnych: oddział chorób wewnętrznych, oddział chirurgii ogólnej, oddział ginekologiczno-położniczy, oddział noworodkowy oraz oddział pediatriczny.

Szpital posiada również rozbudowaną sieć poradni specjalistycznych, w tym m.in.: poradnię kardiologiczną, neurologiczną, ortopedyczną, ginekologiczno-położniczą, chirurgiczną, rehabilitacyjną oraz poradnię leczenia bólu. Istotnym elementem działalności jest także zapewnienie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Placówka aktywnie uczestniczy w programach profilaktycznych i zdrowotnych, współpracując z gminą oraz innymi instytucjami ochrony zdrowia. Na terenie Gminy zlokalizowana jest również Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego (ul. Grunwaldzka 29, Połczyn-Zdrój), co zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych usług ratownictwa medycznego i zwiększa bezpieczeństwo zdrowotne społeczności lokalnej.

Na terenie Gminy Połczyn-Zdrój działa kilka podmiotów świadczących usługi społeczne, które wspierają mieszkańców w różnych obszarach życia. Główną instytucją jest **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** zlokalizowany przy ul. Koszalińskiej 8a w Połczynie-Zdroju. Realizuje on zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz stypendiów szkolnych. Ośrodek wykonuje również zadania przewidziane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, koncentrując się szczególnie na wsparciu osób starszych i chorych. Prowadzi także Klub Seniora oraz Placówkę Wsparcia Dziennego, a ponadto uczestniczy w dystrybucji produktów żywnościowych w ramach programu FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Klub Seniora, mieszczący się przy Placu Wolności 11 w Połczynie-Zdroju, pełni funkcję dziennego domu pobytu dla osób starszych, zapewniając im przestrzeń do aktywnego spędzania czasu, integracji oraz uczestnictwa w zajęciach.

Kolejną ważną placówką jest **Środowiskowy Dom Samopomocy „Radość”**, również zlokalizowany przy ul. Koszalińskiej 8a. Jego działalność obejmuje rehabilitację społeczną i leczniczą (prowadzoną m.in. przez lekarza psychiatrę i psychologa) oraz szeroki wachlarz zajęć: terapię zajęciową, terapię ruchową, kulinarną, teatralną, muzykoterapię, zajęcia psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne, pedagogiczne, rehabilitację medyczną, hortikuloterapię (zajęcia ogrodnicze), trening spędzania czasu wolnego, zajęcia plastyczne, komputerowe, muzyczno-rytmiczne, rekreacyjno-sportowe oraz terapię higieny osobistej i otoczenia.

Placówka Wsparcia Dziennego, znajdująca się przy ul. Wojska Polskiego 54, oferuje wsparcie dzieciom i młodzieży z terenu Gminy, tworząc bezpieczne miejsce do rozwoju, nauki i integracji społecznej.

Ponadto przy ul. Koszalińskiej 8a działają **Joannici Oddział Socjalny**, świadczący pomoc osobom starszym oraz przewlekle chorym, co stanowi istotne uzupełnienie lokalnego systemu opieki i wsparcia społecznego.

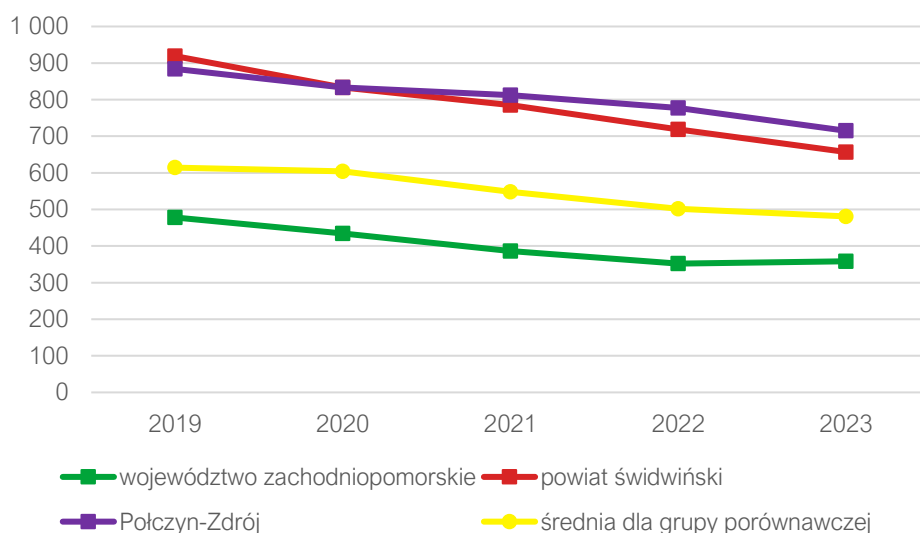
Polityka społeczna Gminy Połczyn-Zdrój prowadzona jest w oparciu o treść:

- Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Połczyn-Zdrój na rok 2025 i jego corocznych aktualizacji,
- Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2030,
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Połczyn-Zdrój na lat 2022-2027.

W Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2019–2023 obserwuje się systematyczny spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej przypadających na 10 tys. mieszkańców. W 2019 roku wskaźnik ten wynosił 884, natomiast w 2023 roku obniżył się do 715, co oznacza spadek o 169 osób na 10 tys. mieszkańców.

Pomimo tej poprawy, wartość wskaźnika w gminie nadal pozostaje wyższa niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (358) oraz średnia dla gmin grupy porównawczej (481), a także zbliżona do średniej powiatu świdwińskiego (657). Relatywnie wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej może świadczyć o utrzymujących się problemach społecznych, takich jak ubóstwo, bezrobocie czy niska aktywność zawodowa części mieszkańców, ale jednocześnie potwierdza dobrze rozwinięty system wsparcia lokalnego.

Ryc. 30. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Połczyn-Zdrój na tle powiatu, województwa oraz grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę osób objętych usługami opiekuńczymi w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2020-2024. W analizowanych latach wsparciem w formie usług opiekuńczych objęto od 61 do 78 osób rocznie. W 2024 roku liczba ta wyniosła 63 osoby, co oznacza spadek w porównaniu do lat 2021 i 2022. Usługi specjalistyczne w tym okresie realizowano na rzecz 10–12 osób rocznie; w 2024 roku z tego typu wsparcia korzystało 11 osób. W ostatnich latach pojawiły się również nowe formy wsparcia, takie jak usługi sąsiedzkie w ramach realizowanego projektu, które w 2024 roku objęły 24 osoby, oraz opieka wytchnieniowa, z której skorzystało 9 osób. W zakresie usług świadczonych przez asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej liczba beneficjentów wahała się od 6 do 12 osób rocznie; w 2024 roku wsparciem objęto 8 osób.

Dane te świadczą o stopniowym rozszerzaniu oferty usług opiekuńczych i dostosowywaniu form wsparcia do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Tab. 35. Usługi opiekuńcze prowadzone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w miejscu zamieszkania

Liczba osób objętych wsparciem (os.):					
Rodzaj usługi	2020	2021	2022	2023	2024
opiekuńcze	70	78	77	61	63
specjalistyczne	7	10	11	11	11
sąsiedzkie (w ramach realizowanego projektu)	0	0	0	0	24
opieka wytchnieniowa	0	0	0	7	9
asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	6	10	12	9	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy, nałożonym przez Ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Polityka mieszkaniowa na terenie Gminy Połczyn-Zdrój oparta została o zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Połczyn-Zdrój, przyjętych uchwałą Nr XL/472/2021 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 8 września 2021 roku. Kryteria brane pod uwagę przy przyznawaniu mieszkania na czas nieoznaczony lub najem socjalny to wysokość dochodu gospodarstwa domowego oraz warunki zamieszkiwania kwalifikujące wnioskodawcę do ich poprawy. Pierwszeństwo do zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony przysługuje wnioskodawcom, którzy cieszą się nieposzlakowaną opinią w środowisku lokalnym, uzyskali pozytywną opinię Społecznej Komisji Mieszkaniowej, posiadają rodziny z małoletnimi dziećmi, posiadają stałe źródło dochodu na terenie Gminy Połczyn-Zdrój czy po wcześniejszej weryfikacji, utracili prawo do przedłużenia aktualnej umowy o najem socjalny lokalu.

W Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2020-2024 obserwuje się stopniowy spadek liczby mieszkań komunalnych – z 660 lokali w 2020 roku do 539 lokali w 2024 roku, co może wynikać m.in. z sukcesywnej sprzedaży mieszkań lub zmiany ich funkcji. W przypadku mieszkań socjalnych liczba lokali w analizowanym okresie wahała się, osiągając najwyższą wartość w 2021 roku (75 mieszkań), a w 2024 roku wynosząc 61 mieszkań. Zmiany te wskazują na potrzebę dalszej dbałości o zasób mieszkaniowy gminy, zwłaszcza w kontekście zapewnienia odpowiednich warunków bytowych dla osób w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba mieszkań komunalnych oraz mieszkań socjalnych w Gminie Połczyn-Zdrój w latach 2020-2024.

Tab. 36. Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych w zasobie Gminy Połczyn-Zdrój w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań komunalnych	660	630	590	559	539
Liczba mieszkań socjalnych	57	75	74	55	61

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Połczyn-Zdrój.

Załącznik nr 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2026-2035

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza ocenę najniższą, natomiast 5 ocenę najwyższą, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy?						
dostęp do żłobków/klubów malucha?						
jakość opieki żłobkowej?						
wsparcie osób starszych (np. DPS, Kluby Seniora)?						
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Miejski?						
bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						
OBSZAR: GOSPODARKA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5

	nie mam zdania					
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						
funkcjonowanie transportu zbiorowego?						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
ofertę w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						

rozwój odnawialnych źródeł energii?						
OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
jakość sieci wodociągowej?						
jakość sieci kanalizacyjnej?						
jakość sieci gazowej?						
dostęp do szerokopasmowego Internetu?						
OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?						
poziom bazy gastronomicznej?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)?						
jakość istniejących dróg rowerowych?						
jakość istniejących chodników?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						

działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
OBSZAR: EDUKACJA I KULTURA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						
dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
działalność centrum kultury i biblioteki?						
działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego

- ☐ rozbudowa dróg rowerowych
- ☐ rozbudowa ciągów pieszych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ zwiększenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Proszę o podanie, co mogłoby stać się wizytówką Gminy?

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna
- ☐ nie chcę podawać

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca (inna niż rolnik lub przedsiębiorca)
- ☐ bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem miasta
- ☐ jestem mieszkańcem wsi
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Inteligentne planowanie i kształtowanie ładu przestrzennego	Koordinacja rozwoju infrastruktury technicznej z planowaniem przestrzennym – dostosowywanie inwestycji infrastrukturalnych (m.in. wodociągowo-kanalizacyjnych, energetycznych, komunikacyjnych) do rzeczywistych potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców, przy jednoczesnym zapewnieniu, że nowe tereny inwestycyjne i mieszkaniowe będą mogły zostać efektywnie i ekonomicznie podłączone do istniejących sieci.				
	Zwiększenie pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – uchwalanie MPZP dla kluczowych terenów inwestycyjnych, turystycznych, uzdrowskich i mieszkaniowych, co umożliwi spójny rozwój i zapewni ład przestrzenny.				
	Rozwój Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) – cyfrowej platformy dla mieszkańców i inwestorów, integrującej dane o planach, terenach inwestycyjnych, infrastrukturze i ochronie środowiska, z możliwością interaktywnych konsultacji społecznych.				
	Tworzenie standardów estetyki i krajobrazu – przygotowanie katalogu zasad architektonicznych i urbanistycznych dla strefy uzdrowskiej i starówki, obejmującego materiały, kolorystykę, szyldy, elementy małej architektury oraz zieleń.				
	Rezerwa terenów i uzbrojenie pod Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe i mieszkalnictwo komunalne – przygotowanie gruntów, podział i scalenia działek, budowa infrastruktury technicznej oraz pozyskanie środków zewnętrznych na realizację mieszkań społecznych bądź współpraca z inwestorami zewnętrznymi w tym zakresie.				

	Rozwój narzędzi partycypacji planistycznej – wprowadzenie nowoczesnych metod konsultacji: wirtualne spacer (VR), mapy on-line, aplikacje mobilne pozwalające mieszkańcom na zgłaszanie uwag do dokumentów lub miejsc problemowych, wymagających działań samorządu.				
1.2. Zrównoważona mobilność i nowoczesna infrastruktura techniczna	Modernizacja i przebudowa układu drogowego – poprawa jakości dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich (w tym współpraca z zarządcami dróg wyższego rzędu), budowa chodników, zatok autobusowych, przejść dla pieszych i odwodnienia, co zwiększy bezpieczeństwo i komfort podróży oraz dostępność inwestycyjną całej Gminy.				
	Rozwój infrastruktury energetycznej i cyfrowej – stwarzanie warunków i współpraca z operatorami energetycznymi i telekomunikacyjnymi w celu rozwoju nowych przyłączy, sieci światłowodowych oraz punktów dostępu do Internetu w przestrzeniach publicznych.				
	Rozwój spójnej sieci tras pieszo-rowerowych – budowa i modernizacja gminnych ścieżek rowerowych i tras pieszo-rowerowych, łączących połczyńską starówkę, Park Zdrojowy, tereny rekreacyjne i sołectwa, wraz z miejscami odpoczynku i parkingami rowerowymi.				
	Budowa nowoczesnego centrum przesiadkowego w Połczynie-Zdroju – realizacja zintegrowanego węzła komunikacyjnego obejmującego dworzec autobusowy, targowisko, strefę rowerową i miejsca do krótkotrwałego postoju.				
	Rozwój ekologicznego transportu zbiorowego i poprawa dostępności komunikacyjnej sołectw – np. poprzez uruchomienie linii minibusów elektrycznych obsługujących zarówno uzdrowisko, jak i obszary wiejskie, połączone z głównymi trasami komunikacyjnymi i kluczowymi punktami usługowymi, aby ograniczyć wykluczenie komunikacyjne mieszkańców.				
	Rozwój infrastruktury okołotransportowej wspierającej przedsiębiorczość i turystykę – budowa i modernizacja parkingów strategicznych (park&ride, parkingi długoterminowe przy uzdrowisku i strefach inwestycyjnych), tworzenie stacji ładowania pojazdów				

	elektrycznych, co zwiększy atrakcyjność Gminy dla mieszkańców, inwestorów i odwiedzających.				
1.3. Atrakcyjne, bezpieczne i dostępne przestrzenie publiczne	• Kompleksowa rewitalizacja starówki i Parku Zdrojowego – realizacja gminnych inwestycji w zakresie zielono-błękitnej infrastruktury (ogrody sensoryczne, fontanny, tężnie solankowe), nowej małej architektury, oświetlenia oraz przestrzeni rekreacyjnych.				
	• Rewaloryzacja zabytkowych obiektów Gminy – adaptacja i modernizacja budynków zabytkowych będących w zasobie Gminy, np. zamku i młyna w Połczynie-Zdroju, oraz współpraca z właścicielami prywatnymi przy zagospodarowaniu innych obiektów historycznych.				
	• Tworzenie nowych stref wypoczynku i integracji międzypokoleniowej – realizacja projektów placów zabaw, siłowni plenerowych, stref fitness i ogrodów społecznych w centrum i sołectwach, wspierających aktywność mieszkańców.				
	• Modernizacja przestrzeni publicznych na obszarach wiejskich – inwestycje w place, świetlice i tereny rekreacyjne, wyposażone w elementy zieleni, altany i urządzenia sportowe.				
	• Wdrażanie standardów dostępności uniwersalnej – dostosowywanie gminnych obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, w tym likwidacja barier architektonicznych i poprawa czytelności oznakowania.				
	• Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej – rozbudowa gminnego monitoringu, modernizacja przejść dla pieszych oraz wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania ruchem w miejscach o największym natężeniu ruchu.				
	• Poprawa jakości i energooszczędności oświetlenia ulicznego – zastępowanie tradycyjnych lamp systemami LED z możliwością inteligentnego sterowania, realizowane na drogach gminnych i w przestrzeniach publicznych, z jednoczesną współpracą z innymi zarządcami dróg.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazu	Ochrona bioróżnorodności i siedlisk cennych przyrodniczo – inwentaryzacja i czynna ochrona gatunków, zabiegi pielęgnacyjne na zieleni miejskiej, utrzymanie korytarzy ekologicznych oraz ograniczanie presji w obszarach Natura 2000 i otulinie DPK.				
	Wprowadzenie i przestrzeganie standardów zieleni uzdrowiskowej w Parku Zdrojowym i śródmieściu – dobór gatunków prozdrowotnych i odpornych na susze, nasadzenia filtrujące powietrze, miododajne, ogrody sensoryczne i terapeutyczne.				
	Renaturyzacja i odtwarzanie małych ekosystemów wodnych – odmulenia kontrolowane, nasadzenia roślinności hydrofitowej, tworzenie stref buforowych nad ciekami.				
	Porządkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych – wyznaczanie tras i punktów widokowych, mała infrastruktura kierująca ruch, system informacji przyrodniczej.				
	Edukacja ekologiczna i klimatyczna – stałe programy dla szkół, seniorów i branży turystycznej, wolontariat przyrodniczy, „zielone ścieżki” edukacyjne.				
	Gospodarka zielenią w obiegu zamkniętym – kompostowanie frakcji zielonej na potrzeby utrzymania parków i rabat, mulczowanie oraz retencja glebowa – dobre praktyki z przestrzeni publicznych do wykorzystania przez mieszkańców i podmioty prywatne.				
	Uwzględnianie ustaleń audytu krajobrazowego w planowaniu przestrzennym i inwestycjach – stosowanie wytycznych dotyczących ochrony krajobrazów priorytetowych, zachowania osi widokowych i ekspozycji przy kształtowaniu przestrzeni publicznych.				
2.2. Odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wodnymi	Modernizacja i optymalizacja pracy oczyszczalni ścieków – m.in. poprawa efektywności energetycznej i parametrów oczyszczania, systemy sterowania i monitoringu.				
	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz poprawa efektywności gospodarki wodno-ściekowej – realizacja inwestycji gminnych w zakresie kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz				

	współpraca z podmiotami zewnętrznymi dla poprawy jakości usług wodociągowych.				
	• Mała retencja rozproszona w przestrzeni publicznej i na terenach wiejskich – ogrody deszczowe, rowy chłonne, mikrozbiorniki przy szkołach, świetlicach itp.				
	• Retencja dachowa i wykorzystanie wód opadowych w obiektach publicznych – zielone dachy, zbiorniki retencyjne do podlewania zieleni – dobre praktyki publiczne do stosowania również przez mieszkańców.				
	• Program oszczędzania wody w budynkach gminnych – armatura niskoprzepływowa, harmonogramy podlewania, systemy telemetryczne.				
	• Edukacja użytkowników w kierunku „miękkiej retencji na posesji” – poradniki i mikrogranty na beczki retencyjne, ogrody deszczowe przy domach.				
2.3. Czyste powietrze i energia o niskiej emisyjności	• Program wymiany nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach prywatnych – doradztwo, wsparcie w sięganiu po dotacje, działania kontrolno-monitoringowe.				
	• Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – audyty energetyczne, docieplenia, wymiana stolarki, systemy zarządzania energią.				
	• Instalacje OZE na obiektach gminnych – fotowoltaika dachowa, pompy ciepła, magazyny energii dla redukcji kosztów eksploatacji.				
	• Lokalna współpraca energetyczna – przygotowanie do utworzenia np. spółdzielni lub klastra energii dla odbiorców wrażliwych i infrastruktury publicznej.				
	• Stały monitoring jakości powietrza i informacja dla mieszkańców – sieć czujników, tablice on-line i alerty w okresach smogowych.				
	• Zielone zamówienia publiczne – kryteria środowiskowe w przetargach (energooszczędność, ślad węglowy materiałów).				
	• Gospodarka odpadami z naciskiem na bioodpady – zwiększenie selektywnej zbiórki i kompostowania, kampanie dot. właściwej segregacji.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Przedsiębiorczość i rynek pracy przyszłości	Rozwój lokalnych produktów i krótkich łańcuchów dostaw – certyfikacja, promocja produktów regionalnych (żywność, rękodzieło), wsparcie sprzedaży bezpośredniej.				
	Szkolenia zawodowe i cyfrowe dla mieszkańców – kursy w zakresie kompetencji przyszłości (ICT, ekologia, usługi prozdrowotne).				
	Współpraca z instytucjami rynku pracy i uczelniami – tworzenie praktyk, staży i programów zachęcających młodych ludzi do pozostania w Gminie.				
	Sieciowanie i promocja lokalnych przedsiębiorców – organizacja spotkań branżowych, wizyt studyjnych, warsztatów networkingowych oraz prowadzenie, aktualizowanie i promowanie internetowej bazy firm i usług z terenu Gminy.				
3.2. Turystyka i uzdrowiskowa marka Gminy	Rozwój całorocznej oferty turystycznej – wydarzenia, szlaki tematyczne, produkty turystyki zdrowotnej i aktywnej.				
	Budowa kompleksowej oferty turystyki rowerowej – połączenie tras gminnych z regionalnymi szlakami (Green Velo, Trasa Pojezierzy Zachodnich).				
	Rozwój infrastruktury obsługi turystów – punkty informacji turystycznej, systemy oznakowania, aplikacje mobilne.				
	Wsparcie rozwoju usług okołoturystycznych – baza noclegowa, gastronomia, wellness, produkty lokalne.				
	Budowa spójnej marki turystycznej i uzdrowiskowej – kampanie promocyjne, udział w targach, strategia komunikacji.				
	Opracowanie, uruchomienie i skalowanie co najmniej jednego produktu flagowego będącego potencjalną marką Gminy na najbliższe dziesięciolecie – wśród pomysłów można uwzględnić np. 1) Bike & Wellness Valley, 2) Połczyńskie Laboratorium Zdrowia Naturalnego, 3) Zielone Centrum Długowieczności, 4) Strefa Ciemnego Nieba, 5) Szlak Wód i Źródeł, lub inne elementy bazujące na lokalnych potencjałach.				
	Budowa systemu promocji inwestycyjnej Gminy – katalog terenów inwestycyjnych, strona on-line, nowoczesna obsługa inwestora.				

3.3. Promocja i współpraca gospodarcza	Współpraca międzygminna i ponadlokalna – aktywny udział w ZIT, LGD, klastrach turystycznych i energetycznych.				
	Organizacja wydarzeń gospodarczych i targowych – fora przedsiębiorców, spotkania networkingowe, targi lokalne.				
	Promocja Gminy poprzez wydarzenia i ambasadorów marki – współpraca z lokalnymi liderami, influencerami, sportowcami i artystami.				
	Cyfrowa promocja Gminy – kampanie internetowe, portale rezerwacyjne, social media.				
	Rozwój marki Połczyna-Zdroju – promocja produktów i usług lokalnych.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
4.1. Edukacja i kompetencje przyszłości	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej – doposażenie szkół w atrakcyjne, nowoczesne i bezpieczne sale sportowe, pracownie cyfrowe i laboratoria tematyczne.				
	Rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3 – zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych, z możliwością późniejszej adaptacji przestrzeni np. dla seniorów w przypadku zmian potrzeb spowodowanych zmianami demograficznymi.				
	Wsparcie edukacji cyfrowej i kompetencji STEAM (umiejętności przyszłości rozwijane poprzez połączenie nauki (Science), technologii (Technology), inżynierii (Engineering), sztuki (Arts) i matematyki (Mathematics)) – zajęcia programistyczne, robotyczne, kreatywne warsztaty techniczne.				
	Program „Uczeń w kulturze i przyrodzie” – lekcje w terenie, edukacja w Parku Zdrojowym, wyjazdy edukacyjne do instytucji kultury i nauki.				
	Współpraca szkół z lokalnymi przedsiębiorcami – program praktyk, lekcje przedsiębiorczości, ścieżki kariery w usługach, turystyce i opiece.				

	• Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych – sport, muzyka, języki, ekologia, w połączeniu z dostosowanymi połączeniami transportu zbiorowego dla dzieci z sołectw.				
4.2. Usługi społeczne i zdrowotne blisko mieszkańca	• Rozwój mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego oraz mieszkań wspomaganych, interwencyjnych, treningowych i chronionych – dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i wychodzących z kryzysu.				
	• Programy teleopieki i e-zdrowia – czujniki bezpieczeństwa, wideokonsultacje medyczne, platformy wsparcia dla seniorów.				
	• Rozwój usług opiekuńczych i sąsiedzkich – wsparcie asystentów osób niesamodzielnych, wolontariat międzypokoleniowy.				
	• Współfinansowanie pakietów badań profilaktycznych, kampanie informacyjne w tym temacie, warsztaty zdrowego stylu życia, integracja z ofertą uzdrowiska.				
	• Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich – modernizacja świetlic wraz z otoczeniem i ich adaptacja na lokalne centra integracyjne.				
	• Wsparcie NGO i partnerstw społecznych – mikrogranty na inicjatywy zdrowotne, społeczne i integracyjne.				
	• Edukacja zdrowotna i profilaktyka w szkołach – zdrowe żywienie, profilaktyka uzależnień, aktywność fizyczna.				
4.3. Kultura, sport i integracja społeczna	• Rozwój oferty instytucji kultury – nowe wydarzenia całoroczne, rozwój istniejących i dostosowywanie się do trendów, współpraca międzynarodowa.				
	• Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej – boiska wielofunkcyjne, skatepark, pumptrack, nowoczesne sale gimnastyczne.				
	• Program integracji międzypokoleniowej „Razem w Polczynie” – wspólne wydarzenia dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów.				
	• Cyfrowa kultura i biblioteki przyszłości – digitalizacja zbiorów, multimedialne przestrzenie w bibliotekach, wykorzystanie VR/AR w ofercie kulturowej.				
	• Wydarzenia plenerowe i festiwale tematyczne – np. Festiwal Szwajcarii Polczyńskiej, jarmarki, targi lokalnych produktów.				

	• Program wsparcia dla organizacji sportowych i kulturalnych – mikrogranty, szkolenia, współpraca z samorządem.				
	• Tworzenie stref rekreacji i sportu w sołectwach – place zabaw, siłownie plenerowe, strefy integracji.				